

การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็น
จริยธรรมและสิทธิเด็ก

นางสาวการดา ร่วมพุ่ม

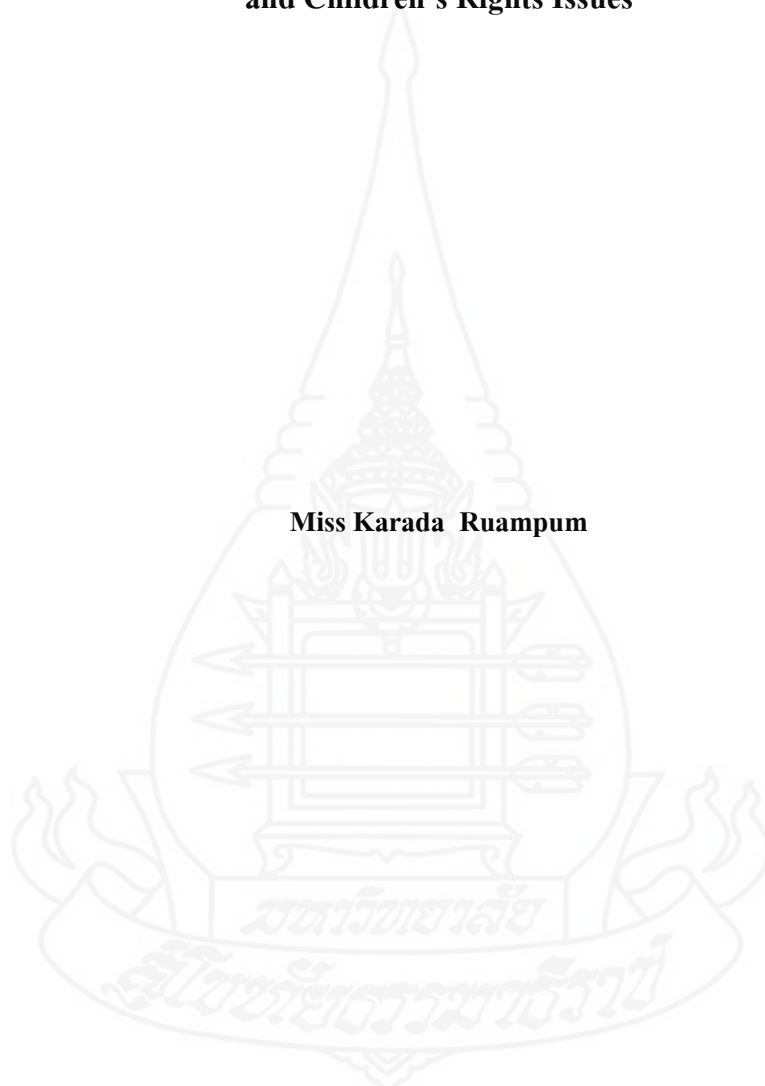

คุณฉันทน์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาคณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2562

**Framing of Children in Thai Newspapers and Analysis of Ethics
and Children's Rights Issues**

Miss Karada Ruampum

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Doctor of Degree of Philosophy
School of Communication Arts
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

หัวข้อคุษฎีนิพนธ์ การวางกรอบขำวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็น
จริยธรรมและสิทธิเด็ก
ชื่อและนามสกุล นางสาวกรดา ร่วมพุ่ม
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.มนวิภา วงรุจิระ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สันทัด ทองรินทร์
3. รองศาสตราจารย์มาลี บุญศิริพันธ์

คุษฎีนิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาเอก เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562

คณะกรรมการสอบคุษฎีนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนวิภา วงรุจิระ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันทัด ทองรินทร์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์มาลี บุญศิริพันธ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เดชะคุปต์)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา จันทร์คง)

ชื่อคุณถิ่นพันธ์ การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก
ผู้วิจัย นางสาวกรดา ร่วมพุ่ม รหัสนักศึกษา 4541500031 **ปริญญา** ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต (นิเทศศาสตร์)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.มนวิภา วงรุจิระ (2) รองศาสตราจารย์ ดร.สันทัต ทองรินทร์
 (3) รองศาสตราจารย์มาลี บุญศิริพันธ์ **ปีการศึกษา** 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะของกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย และ 3) ทศนคติของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยเริ่มจากการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเด็กในหน้า 1 จากหนังสือพิมพ์ 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน คมชัดลึก และข่าวสด ที่เผยแพร่ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 – 31 ธันวาคม 2558 และตามด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เลือกรวมผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง บุคลากรข่าวทั้งระดับบริหารและปฏิบัติการ นักวิชาการสื่อสารมวลชน และผู้แทนองค์กรเอกชนเกี่ยวกับเด็ก รวม 15 คน และสนทนากลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอายุต่ำกว่า 18 ปี 1 ครั้ง จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือพิมพ์ไทยมุ่งวางกรอบการระบุสภาพปัญหาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือกรอบการประเมินคุณค่าทางจริยธรรม กรอบการอธิบายสาเหตุ และกรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์จริยธรรมในการนำเสนอข่าวเด็ก พบว่า มีประเด็นขัดหลักจริยธรรมในพาดหัวข่าวและความนำ ได้แก่ การตัดสินพิพากษา การคำทอประณาม และการเร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง ส่วนภาพข่าวขัดหลักจริยธรรมที่สำคัญ 3 ประการ คือ การลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเปิดเผยตัวตน และการสร้างภาพเหมารวมให้กับเด็ก ผลการศึกษากรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก พบว่า หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับการวางกรอบสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองมากที่สุด ขณะที่กรอบข่าวสิทธิในการมีส่วนร่วมของเด็กถูกนำเสนอน้อยที่สุด 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ปัจจัยภายใน ได้แก่ นโยบายขององค์กร คุณค่าความเป็นข่าว และความเป็นมืออาชีพของนักข่าว ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี ที่ทำให้ปัจจัยภายนอกอื่นๆ เปลี่ยนตาม ไม่ว่าจะเป็นสภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรมสื่อ สภาพสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนการกำกับดูแลภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณสื่อ 3) ทศนคติของผู้รับสารต่อกรอบข่าวเด็กในหน้า 1 หนังสือพิมพ์ พบว่า กรอบข่าวเด็กเชิงบวกทำให้ผู้ปกครองเข้าใจธรรมชาติของเด็กมากขึ้น ขณะที่กรอบข่าวเด็กเชิงลบ ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความวิตกกังวลกลัวจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ดีกับลูกหลานในฐานะผู้ถูกกระทำ นักวิชาการสื่อสารมวลชนและผู้แทนองค์กรด้านเด็ก เห็นว่า การขาดจริยธรรมและไม่คำนึงถึงสิทธิเด็กในการรายงานข่าวส่งผลให้เกิดการละเมิดอัตลักษณ์บุคคลของเด็ก การเปิดเผยตัวตนของเด็ก การปลุกฝังทัศนคติและค่านิยมเชิงลบ ตลอดจนการแฝงอคติในการแบ่งเชื้อชาติ ชนชั้น และภูมิภาค ผ่านการเลือกนำเสนอเพียงบางแง่มุมและการผลิตซ้ำ

คำสำคัญ ทฤษฎีการวางกรอบ หนังสือพิมพ์ จริยธรรมสื่อ สิทธิเด็ก

Dissertation title: Framing of Children in Thai Newspapers and Analysis of Ethics and Children's Rights Issues

Researcher: Miss Karada Ruamphum; **ID:** 4541500031;

Degree: Doctor of Philosophy (Communication Arts);

Dissertation advisors: (1) Dr. Monwipa Wongrujira, Associate Professor;

(2) Dr. Santat Thongrin, Associate Professor; (3) Malee Boonsiriphan, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The objectives of this research were to study 1) framing children in the front-page of Thai newspapers; 2) the factors affecting the news framing; and 3) the audiences' receivers' attitudes towards the news framing of children in front-page of Thai newspapers.

This was a mixed methods research. First, for the quantitative method, front-page news coverages of children from top 5 daily newspapers (*Thai Rath*, *Daily News*, *Matichon*, *Kom Chat Luek*, and *Khao Sod*) from 1 January 2013 to 31 December 2015 were analyzed. Next, for the qualitative method, 15 key informants were chosen through purposive sampling and given in-depth interviews. The key informants consisted of management and operations level newspaper journalists, mass communication academics and representatives of non-government agencies (NGOs) involved with children. Also, a focus group discussion was held with 6 parents or guardians of children aged under 18. Quantitative data were analyzed using frequency and percentage. Qualitative data were analyzed through inductive conclusion.

The results showed that 1) Thai newspapers intended to primarily frame problems involving children. Secondly, they transmitted news dealing with ethical and moral frame, following the cause-explanation frame and problem solution frame consecutively. Analysis of ethical issues in reporting children news showed that some of the headlines and lead paragraphs were unethical because they were judgmental, insulting and evoked emotion using violent terminology. Some of the photographs were unethical in 3 ways: they degraded human dignity, revealed individuals' private identity, and stereotyped negative image of children. In terms of children's rights, the newspapers put a priority on portraying news about the right to be protected. They put the least priority on reporting about children's rights to participate. 2) Both internal and external factors affected the children news framing of Thai newspapers. Internal factors were the media organization policy, evaluation of newsworthiness, and the level of media professionalism of the reporters. External factors consisted of changes in technology that brought about changes in other external factors, such as competition in the media industry, social and cultural conditions, media regulation and journalism ethics. 3) As for the audiences' attitudes toward the children news framing, positive news stories helped them understand the nature of children better, while negative news stories made them scared and worried that their children or wards could become the victim in similar situations. Mass communication experts and NGO workers gave the opinion that newspapers acted unethically without proper regard for children's rights these led to violate children rights, such as revealing their identities in public, instilling negative attitudes and the wrong values in the public mind, and being biased against certain races, classes, and regions by presenting only certain frame of news stories and through repetition and reproduction.

Keywords: Framing theory, Newspaper, Media ethics, Children's rights

กิตติกรรมประกาศ

คณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดสิงห์บุรี โดยเนื้อแท้ของอาจารย์ที่ปรึกษา กราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.มนวิภา วงจรจิระ ผู้เป็นทั้งครู รุ่นพี่ ผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้กำลังใจ ผู้คอยกระตุ้นเตือนทุกวิถีทางให้คนหมดไฟลุกขึ้นมาอีกครั้ง หายใจเพิ่มอีกเฮือก จนถึงวันที่ได้ปิดเล่มอย่างสมบูรณ์

กราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิระ โสภณ ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.สันหัด ทองรินทร์ รองศาสตราจารย์มาลี บุญศิริพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และรองศาสตราจารย์ ดร.จิตตินันท์ เฉชะคุปต์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนคณาจารย์สาขาเกษตรศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำชี้แนะ และเชื่อมั่นในตัวลูกศิษย์คนนี้เสมอ ขอตอบแทนความเมตตานี้ด้วยการใช้ความรู้ทั้งหมดที่มีให้เกิดประโยชน์แก่สังคมตามเจตนารมณ์ของอาจารย์ทุกท่านต่อไป

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ความเห็นเกี่ยวกับแบบบันทึกข้อมูลและแนวคำถาม ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่าน ทุกหน่วยงาน ที่สละเวลาอันมีค่าให้การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่ที่ช่วยเหลือครุอย่างเต็มที่ในทุกเรื่อง ขอขอบคุณพี่น้องรุ่น 3 ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตั้งแต่วันแรกจนถึงวันนี้ ขอขอบคุณอาจารย์บอล อาจารย์ก้อง อาจารย์ประดิษฐ์ ที่ให้การสนับสนุนด้วยความปรารถนาดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณพื้นที่ที่ตั้งเรา กลับมาจากปีศาจกิโลเมตรที่ 35 ขอขอบคุณพี่แต้ว น้องจิม น้องภา บูน อู๋ย น้องส้ม น้องอ้อ น้องหนู น้องแอม น้องแพ็ค แก๊งสายแข็ง และกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนทำให้เกิดความสำเร็จในวันนี้

กราบขอพระคุณพ่อและแม่ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาของลูกทุกคน ขอขอบคุณน้องทั้งสองคนที่เชื่อมั่นในตัวเรา ขอขอบคุณพระพรที่เป็นกำลังใจและอดทนรอวันที่เราสำเร็จการศึกษา ทำயที่สุด...ขอขอบคุณตนเองที่กลับมาจนได้ในวันที่ทันเวลาพอดี

การดา ร่วมพุ่ม

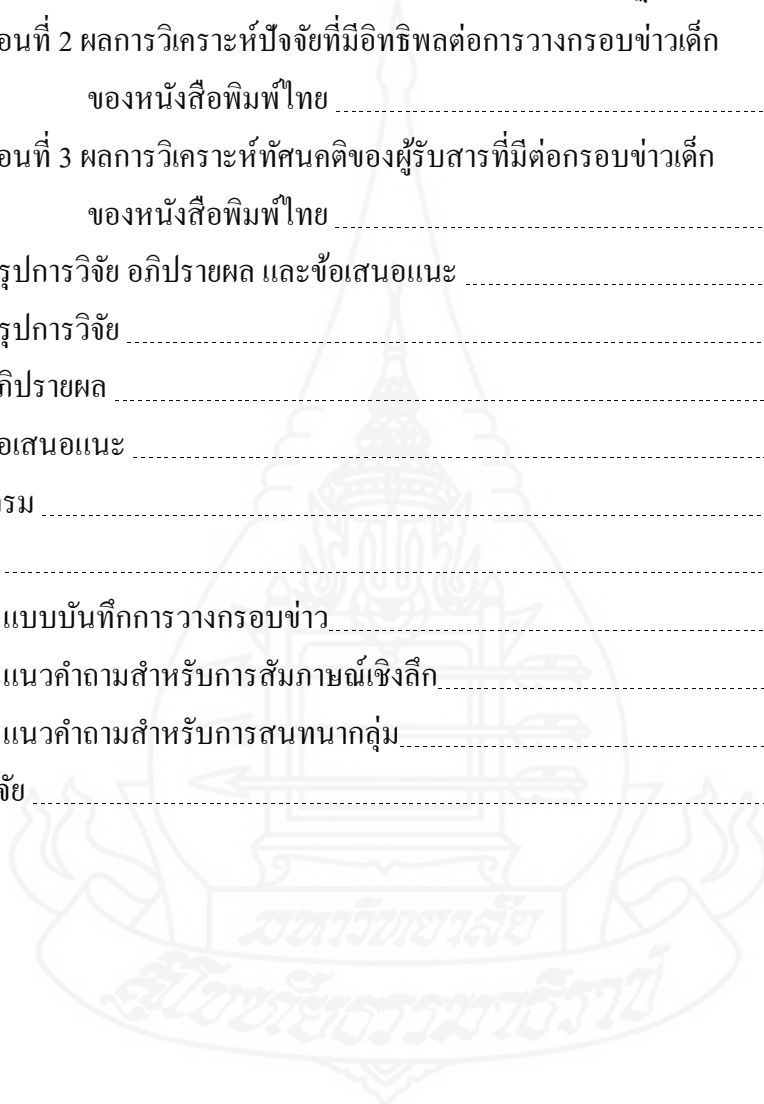
กุมภาพันธ์ 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ปัญหานำการวิจัย	10
วัตถุประสงค์การวิจัย	10
คำถามการวิจัย	10
กรอบแนวคิดการวิจัย	11
ขอบเขตการวิจัย	12
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	14
ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร	15
ทฤษฎีการกำหนดวาระและการวางกรอบ	22
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน	37
แนวคิดเกี่ยวกับระบบ	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
แบบการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะของครอบครัวเด็กที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย	51
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางครอบครัว ของหนังสือพิมพ์ไทย	91
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อครอบครัว ของหนังสือพิมพ์ไทย	110
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	119
สรุปการวิจัย	119
อภิปรายผล	122
ข้อเสนอแนะ	134
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	144
ก แบบบันทึกการวางครอบครัว	145
ข แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก	149
ค แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม	155
ประวัติผู้วิจัย	158

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	
กรอบข่าวหลักและกรอบข่าวย่อยของการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ระหว่างปี 2556-2558	59
ตารางที่ 4.2	
ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการรายงาน ข่าวเด็กที่พึงประสงค์	114

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	11
ภาพที่ 2.1 Gatekeeping Model ตามแนวคิดของ Kurt Lewin.....	15
ภาพที่ 2.2 Gatekeeper Model ตามแนวคิดของ White.....	16
ภาพที่ 2.3 แบบจำลองการสื่อสารมวลชนของ Westley & MacLean.....	17
ภาพที่ 2.4 Gatekeeping process ตามแนวคิดของ Bass.....	18
ภาพที่ 2.5 Agenda-setting role of the mass media.....	25
ภาพที่ 2.6 An expanded view of agenda-setting.....	26
ภาพที่ 2.7 A process model of framing.....	30
ภาพที่ 2.8 An integrated process model of framing.....	31
ภาพที่ 2.9 แบบจำลองของระบบ.....	42
ภาพที่ 4.1 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ.2556	53
ภาพที่ 4.2 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ.2557	54
ภาพที่ 4.3 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ.2558	55
ภาพที่ 4.4 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยระหว่างปี 2556-2558 จำแนกตามชื่อฉบับ	56
ภาพที่ 4.5 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยระหว่างปี 2556-2558 จำแนกเป็นรายปี	57
ภาพที่ 4.6 ร้อยละการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ระหว่างปี 2556-2558	58
ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างข่าวการล่วงละเมิดทางเพศเด็ก	61
ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างข่าวอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเด็ก	62
ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างข่าวเด็กที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด	63
ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างข่าวการใช้ความรุนแรงและความขัดแย้งในเด็ก	64
ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของเด็ก	65
ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก	66
ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผลวิจัย	68
ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ	69
ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	70
ภาพที่ 4.16 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงจากเจ้าพนักงานของรัฐ	71
ภาพที่ 4.17 ตัวอย่างการประเมินคุณค่าเชิงบวก	72

สารบัญญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.18 ตัวอย่างการประเมินคุณค่าเชิงลบ	73
ภาพที่ 4.19 ตัวอย่างการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา	74
ภาพที่ 4.20 ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่ตัดสินพิพากษาเด็กที่ตกเป็นข่าว	76
ภาพที่ 4.21 ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่เร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง	77
ภาพที่ 4.22 ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่มีถ้อยคำต้อประณาม	78
ภาพที่ 4.23 ตัวอย่างความนำข่าวที่เร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง	79
ภาพที่ 4.24 ตัวอย่างภาพประกอบข่าวที่นำเสนอกรอบการประเมินคุณค่าเชิงลบ	80
ภาพที่ 4.25 ตัวอย่างภาพประกอบข่าวที่นำเสนอกรอบเชิงบวก	81
ภาพที่ 4.26 ตัวอย่างการใช้ภาษาที่ผิดหลักจริยธรรม	83
ภาพที่ 4.27 ภาพประกอบข่าวที่มีลักษณะลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	84
ภาพที่ 4.28 กรอบข่าวเด็กตามแนวคตินิติเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ.2556	86
ภาพที่ 4.29 กรอบข่าวเด็กตามแนวคตินิติเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2557	87
ภาพที่ 4.30 กรอบข่าวเด็กตามแนวคตินิติเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2558	88
ภาพที่ 4.31 กรอบข่าวเด็กตามแนวคตินิติเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย 2556-2558	89
ภาพที่ 4.32 ร้อยละของกรอบข่าวเด็กตามแนวคตินิติเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ปี 2556-2558 ..	90
ภาพที่ 5.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย	130
ภาพที่ 5.2 กระบวนการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย	130

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาพเด็กที่เป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราปรากฏบนข่าวหน้า 1 ภาพเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรมจากขบวนการค้ามนุษย์ นักเรียนตีกันถูกนำภาพมาเผยแพร่ เด็กที่ถูกกระทำละเมิดนามสมมติแต่รายละเอียดอื่นๆ เช่น ที่อยู่ ชื่อ โรงเรียน และชื่อผู้ปกครองปรากฏชัดเจนจนนำมาสู่การรับรู้ตัวตนของเด็ก ฯลฯ เหล่านี้เป็นตัวอย่างของปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นกับเด็กผ่านสื่อมวลชนในประเทศไทยมานานนับสิบปี

แม้ในปัจจุบันจะมีความพยายามปกป้องเด็กที่ตกอยู่ในสถานการณ์เหล่านี้ให้หลุดพ้นจากการถูกกระทำซ้ำซ้อนบนหน้าหนังสือพิมพ์หรือสื่อโทรทัศน์ ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การให้เด็กสวมหมวกโม่งเพื่อพรางใบหน้า เป็นต้น แต่การที่สื่อมวลชนนำเสนอเนื้อหาตอกย้ำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กพร้อมเผยแพร่ภาพร่างกายที่ถูกทารุณกรรมก็ยังหนีไม่พ้นการละเมิดสิทธิเด็กอยู่ดี

แนวคิดเรื่องสิทธิเด็กเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าเป็นประเด็นระดับนานาชาติ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child-CRC) เป็นสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีภาคีสมาชิกที่สุดในโลก คือ 195 ประเทศ โดยทุกประเทศในโลกได้ให้สัตยาบัน ยกเว้นประเทศโซมาเลียและสหรัฐอเมริกา (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย, ออนไลน์ สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2556)

รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับสิทธิเด็กมานานกว่าสองทศวรรษ ผ่านงานเชิงนโยบายและการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเกิดจากแรงผลักดันจากภายนอกในระดับนานาชาติ ดังจะเห็นได้จากกรณีที่รัฐบาลไทยประกาศรับรองสิทธิของเด็ก ด้วยการจัดทำปฏิญญาเพื่อเด็ก (The National Declaration on Children - NDC) เมื่อปี 2534 ซึ่งสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ ปี 2532 (UN Convention on the Rights of the Child - CRC) ที่กำหนดให้เด็กมีสิทธิเท่าเทียมกับสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของผู้ใหญ่ โดยมีสาระสำคัญสำหรับการคุ้มครองสิทธิเด็ก 4 ประการ คือ

1) **สิทธิในชีวิตและการอยู่รอด** เด็กที่เกิดมาแล้วต้องได้รับการดูแลให้รอดชีวิต เลี้ยงดู ให้เจริญเติบโต ดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีสันติภาพ และความปลอดภัย

2) **สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา** เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาทางกาย จิตใจ และสติปัญญา มีครอบครัวที่อบอุ่นมีมาตรฐานเพียงพอที่จะพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม

3) **สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง** เด็กย่อมได้รับสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองให้รอดพ้นจากการทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ การถูกล่วงละเมิดในทุกๆ ด้าน (อันหมายรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศ) การถูกทอดทิ้ง และการแสวงประโยชน์ในทุกรูปแบบ เช่น การใช้แรงงานเด็ก เป็นต้น

4) **สิทธิในการมีส่วนร่วม** เด็กมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ร่วมร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง มีช่องทางในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและสามารถส่งต่อความคิดและข้อมูลข่าวสารได้เอง

ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายเกี่ยวกับสิทธิเด็กในประเทศไทย ทั้งภาครัฐและสถาบันสื่อมวลชนต่างก็มีนโยบายที่ชี้ให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับเด็กดังนี้

ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย จะเห็นว่ากฎหมายของไทยให้ความสำคัญกับสิทธิเด็ก 2 ลักษณะอย่างชัดเจน ได้แก่ สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองและสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

ในประเด็นแรก เรื่องการส่งเสริมสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญบางส่วนเกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อเด็ก กล่าวคือ ในมาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็กหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

อีกทั้งในมาตรา 26 (1) ระบุไว้ว่า ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

นอกจากนี้ ยังมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พุทธศักราช 2553 ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กที่จะถูกเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน ดังนี้

มาตรา 76 เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด ห้ามมิให้เจ้าพนักงานผู้จับกุมเด็กหรือเยาวชน หรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีหรืออนุญาตให้มีหรือยินยอมให้มีการถ่ายภาพหรือบันทึกภาพเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด เว้นแต่เพื่อประโยชน์ในการสอบสวน

มาตรา 130 ห้ามมิให้ผู้ใดบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือโฆษณาข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวนของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่อาจทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว หรือชื่อสกุล ของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือ โฆษณาข้อความเปิดเผยประวัติ การกระทำความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยได้รับอนุญาตจากศาลหรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

มาตรา 136 ในการโฆษณาไม่ว่าด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือซึ่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ห้ามมิให้ระบุชื่อ หรือแสดงข้อความ หรือกระทำการ ด้วยประการใดๆ อันจะทำให้รู้จักตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นจำเลย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล

ส่วนประเด็นที่สอง คือการส่งเสริมสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2550 ดังนี้

“มาตรา 6 (1) การพัฒนาเด็กและเยาวชน การบังคับใช้และการปฏิบัติตามบทบัญญัติใด ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นอันดับแรก

มาตรา 6 (2) เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิในการได้รับการศึกษา และได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพสูงสุดตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

มาตรา 6 (3) เด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ มีสิทธิในการได้รับการศึกษาที่รัฐจัดให้เป็นพิเศษที่เหมาะสมกับลักษณะเด็กประเภทนั้น ๆ

มาตรา 6 (4) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการรับบริการทางการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานสูงสุดเท่าที่มีการให้บริการทางด้านนี้

มาตรา 6 (5) เด็กและเยาวชนมีสิทธิในการเล่น มีเวลาพักผ่อน และเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นทางนันทนาการที่เหมาะสมตามวัยของเด็กและเยาวชน และการมีส่วนร่วมอย่างเสรีในทางวัฒนธรรมและศิลปะ”
(พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2550)

จากข้อกำหนดข้างต้น จะเห็นว่าสื่อมวลชนจำเป็นต้องระมัดระวังและให้ความสำคัญกับการคุ้มครองเด็ก นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กผ่านการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อีกด้วย

นักวิชาการสื่อสารมวลชนของไทยจำนวนมากให้ความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของเด็กกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะในประเด็นของผลกระทบจากสื่อที่มีต่อเด็ก นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับภาพของเด็กที่ปรากฏในสื่อมวลชนวิเคราะห์ภายใต้แนวคิดบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน ซึ่งในจำนวนนี้มีงานวิจัยหลายเรื่องที่จะจําประเด็นการรายงานข่าวเกี่ยวกับสิทธิเด็ก เช่น

จําพรรจ์ เขตบรรพต (2534) วิเคราะห์บทบาทหนังสือพิมพ์ในการเสนอเนื้อหาด้ำนสิทธิเด็ก รวมทั้งสัมภาษณ์หน่วยงานพัฒนาเด็กที่มีต่อการเสนอเนื้อหาด้ำนสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือพิมพ์เสนอเนื้อหาสิทธิเด็กเรียงจากมากไปน้อย คือ บ้านเมือง สยามรัฐ บางกอกโพสต์ ไทยรัฐ 2) หนังสือพิมพ์แสดงบทบาทโดยอ้อมมากกว่าโดยตรง คือ เสนอบทความจากภายนอกมากกว่าจากกองบรรณาธิการ 3) เนื้อหาที่เผยแพร่มีแนวโน้มสนับสนุนอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก 4) หน่วยงานพัฒนาเด็กเห็นว่า หนังสือพิมพ์ยังแสดงบทบาทไม่เพียงพอในเผยแพร่เนื้อหาสิทธิเด็ก 5) หน่วยงานพัฒนาเด็กเห็นว่า หนังสือพิมพ์ยังแสดงบทบาทที่คาดหวังในการเสนอข่าวสารสิทธิเด็กระดับน้อยถึงปานกลาง

อุไร สิงห์ไพบุลย์พร (2542) ศึกษาเปรียบเทียบว่าหนังสือพิมพ์ไทย 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน บ้านเมือง กรุงเทพธุรกิจ และบางกอกโพสต์ ให้ความสำคัญแก่การรายงานข่าวสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด รวมทั้งเปรียบเทียบว่ารายงานข่าวหรือข้อเขียน บทความ บทวิจารณ์ หรือบทบรรณาธิการ ที่เกี่ยวกับเด็กในหนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 5 ชื่อฉบับ เป็นไปในทางลบ เป็นกลาง หรือเป็นบวกต่อสิทธิเด็ก ผลการวิจัยพบว่า การรายงานข่าวเด็กมีแนวโน้มอยู่หน้าในมากกว่าหน้าหนึ่ง และข่าวเด็กที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับให้ความสำคัญมักเป็นข่าวเชิงลบ

จิรากร นัยยุติ (2545) ศึกษาบทบาทการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์เพื่อลดปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก โดยการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์ 6 ชื่อฉบับ แบ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยม และหนังสือพิมพ์เพ่งคุณภาพอย่างละ 3 ชื่อฉบับ และสัมภาษณ์เจาะลึกผู้ที่เกี่ยวข้อง 7 ฝ่าย รวม 41 คน

ผลการวิจัยพบว่า ในรอบปี 2544 หนังสือพิมพ์รายงานข่าวละเมิดสิทธิเด็ก 430 ครั้ง โดยส่วนใหญ่เป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยมมากกว่าพ่วงคุณภาพ เน้นข่าวอาชญากรรมที่เร้าอารมณ์กระตุ้นยอดขายได้ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ตกเป็นข่าวพบว่าส่วนใหญ่ไม่สามารถกลับสู่สังคมได้อย่างปกติ บางรายกลายเป็นเด็กเก็บตัว บางรายขาดโอกาสทางการศึกษา บางรายต้องย้ายจากสังคมเดิม หากเป็นเด็กที่มีชื่อเสียง การดำเนินชีวิตจะขาดความเป็นส่วนตัวเนื่องจากถูกจับตามองตลอดเวลา

ผู้วิจัยเสนอแนวทางลดปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กในสื่อหนังสือพิมพ์ว่า หนังสือพิมพ์ควรจัดเวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้ความรู้เรื่องสิทธิเด็กให้มากขึ้น กำหนดกรอบจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ให้มีบทลงโทษแก่สื่อมวลชนผู้ละเมิดอย่างจริงจัง สถาบันการศึกษาซึ่งเป็นผู้ผลิตบัณฑิตยังขาดการสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิพากษ์หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวละเมิดสิทธิเด็ก ควรจัดอบรมเพิ่มความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายเพื่อพิทักษ์สิทธิเด็ก และปรับหลักสูตรให้เป็นความรู้พื้นฐานสำหรับนักศึกษาด้านสื่อสารมวลชนในอนาคต

จากงานวิจัยข้างต้น องค์กรที่เกี่ยวข้องของพยายามส่งเสริมให้สื่อมวลชนทุกแขนงรายงานข่าวให้สอดคล้องกับการส่งเสริมสิทธิเด็กและไม่ละเมิดสิทธิเด็ก โดยสถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย ร่วมกับสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมนักข่าววิทยุโทรทัศน์ไทย ภายใต้การสนับสนุนขององค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย จัดการประกวดข่าวและสารคดีเชิงข่าวส่งเสริมสิทธิเด็ก ทั้งในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษา และหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติในโรงเรียน

นอกจากนี้ ยังมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิรายน้อยยูนิเซฟ” เพื่อให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติแก่นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการรายงานข่าวสิทธิเด็ก

อย่างไรก็ตามกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นได้ยุติการดำเนินการไปแล้ว

สำหรับนโยบายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของสถาบันด้านสื่อสารมวลชน พิจารณาจากข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2559 มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็กโดยตรงในข้อ 13 ดังนี้

“ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือ โศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีอัตลักษณ์แตกต่างในสังคม” (สภาการหนังสือพิมพ์

แห่งชาติ, 2559)

จะเห็นว่ากรอบข้อกำหนดตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ของประเทศไทยที่กำหนดไว้เพื่อคุ้มครองเด็กนั้นเป็นแนวทางกว้างๆ มิได้เฉพาะเจาะจงในรายละเอียด

นอกจากนี้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ประกาศแนวปฏิบัติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2549 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชน แต่จากเนื้อหาของแนวปฏิบัติดังกล่าวยังถือว่าครอบคลุมการปกป้องเด็กและเยาวชนเฉพาะกลุ่มที่เป็นผู้ถูกกระทำในคดีทางเพศเท่านั้น ยังไม่รวมกรณีอื่นๆ ที่เด็กและเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องและตกเป็นข่าวอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นฐานะผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำ หรือผู้ที่อยู่ในฐานะพยานหรือในฐานะผู้บริโภคว่าสาร

ส่วนข้อกำหนดเชิงจริยธรรมและจรรยาบรรณของสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นๆ เช่น ระเบียบสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพของสมาชิกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ.2555 รวมทั้งจริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ต่างก็มิได้ระบุเนื้อหาที่เกี่ยวกับเด็กโดยตรง นั่นหมายถึงการปฏิบัติต่อแหล่งข่าวหรือผู้ตกเป็นข่าวที่เป็นเด็กใช้แนวทางไม่ต่างจากบุคคลทั่วไป

ขณะที่สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนในหลายประเทศมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็กค่อนข้างชัดเจน เช่น องค์การหนังสือพิมพ์แห่งชาติไนจีเรีย (Nigerian Press Organization, 1998) ได้กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติข้อ 9 ห้ามสื่อมวลชนเปิดเผยชื่อ ถ่ายภาพ หรือแม้แต่สัมภาษณ์เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีล่วงละเมิดทางเพศ คดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมรวมทั้งคดีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางไสยศาสตร์ลัทธิต่างๆ ทั้งในฐานะผู้ถูกกระทำ พยาน และผู้ถูกกล่าวหา

สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนประเทศจาไมกา (Media Association of Jamaica and the Press Association of Jamaica , 2010) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็ก 2 ข้อ จาก 17 ข้อ กล่าวคือ ข้อ 4 การเสนอข่าวหรือภาพของเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการส่วนตัว เรื่องวิถีชีวิต ตลอดจนข้อมูลของพ่อแม่ ต้องได้รับอนุญาตจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ถ้าจะไปสัมภาษณ์หรือถ่ายภาพเด็กในโรงเรียนต้องได้รับการยินยอมจากโรงเรียน นอกจากนี้ยังกำหนดให้หลีกเลี่ยงการถ่ายรูปหรือสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมอีกด้วย ส่วนข้อ 5 เน้นในเรื่องเด็กและเยาวชนกับคดีอาญา โดยมีการระบุข้อควรหลีกเลี่ยงและข้อพึงปฏิบัติอย่างละเอียด ทั้งกรณีการล่วงละเมิดทางเพศและคดีอาชญากรรมร้ายแรง

จะเห็นได้ว่า สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนในประเทศเหล่านี้ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล และสิทธิในความเป็นมนุษย์ของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง

แม้รัฐบาลและสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนของไทยจะมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเด็ก แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งสองภาคส่วนไม่แตกต่างกันนั้นคือปัญหาด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ภาครัฐประสบปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย การตีความกฎหมาย การละเลยในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่วนสื่อมวลชนเองนโยบายที่เขียนไว้ผ่านข้อกำหนดเชิงจริยธรรมมีลักษณะกว้างๆ ทำให้การปฏิบัติไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ใช้การพิจารณาแต่ละกรณีตามวิจารณญาณของผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการ

ขณะเดียวกันองค์กรสื่อมวลชนของไทยแต่ละแห่งก็ได้เขียนข้อกำหนดของตนเองในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนอย่างเฉพาะเจาะจง ต่างจากองค์กรสื่อมวลชนบางแห่งในต่างประเทศที่มีแนวทางปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนชัดเจนและให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวเป็นอย่างมาก เช่น สถานีโทรทัศน์บีบีซี (BBC) ของสหราชอาณาจักร ได้กำหนดแนวทางหลักในการเสนอข่าวเด็กไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) หลีกเลี่ยงด้วยพฤติกรรมเลียนแบบและต่อต้านสังคม (2) หลีกเลี่ยงด้วยความรุนแรง และ (3) หลีกเลี่ยงด้วยความสุภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศ ส่วนสถานีโทรทัศน์ซีบีซี (CBC) ประเทศแคนาดา ก็มีข้อกำหนดการปฏิบัติต่อผู้รับสารที่เป็นเด็กและเยาวชนในเรื่องการเสนอเนื้อหาความรุนแรง เป็นต้น

ภายใต้บทบาทผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ซึ่งมีหน้าที่ในการคัดกรองข่าวสารสู่สังคม สื่อมวลชนพึงตระหนักว่าควรเสนอข่าวสารอย่างไรจึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและผู้ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะเด็กซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความเปราะบางมากกว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไป

แต่จากปรากฏการณ์ทางสังคมที่พบเห็นผ่านสื่อประเภทต่างๆ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์และวิทยุโทรทัศน์ การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับเด็กทั้งในฐานะที่ตกเป็นข่าว รวมทั้งในฐานะผู้ชมและผู้อ่านมักถูกละเลย ในหลายกรณีก็มีการละเมิดสิทธิเด็ก นั้นแสดงให้เห็นว่ากระบวนการคัดเลือกประเด็นข่าวและการนำเสนอเนื้อหาข่าวไม่สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในนโยบายการส่งเสริมและคุ้มครองเด็ก

นอกจากนี้ แนวทางที่องค์กรวิชาชีพของไทยวางไว้ในเชิงจริยธรรมมีลักษณะค่อนข้างกว้าง สื่อมวลชนจึงมักใช้แนวทางในการพิจารณาประเด็นข่าวและเนื้อหาข่าวโดยใช้เกณฑ์คุณค่าข่าวเป็นสิ่งสำคัญ จากงานวิจัยของพรรณราย พิทักษ์พงษ์ (2540) พบว่า คุณค่าข่าวที่สื่อหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ 3 ชื่อฉบับ (ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด) ให้ความสำคัญในการเสนอข่าว 4 ประการ คือ ความเร้าอารมณ์ ผลกระทบ ความใกล้ชิด และความสดใหม่ ข่าวที่เสนอเกี่ยวกับเด็กจึงมักออกมาในรูปแบบของข่าวที่เด็กตกเป็นเหยื่อ การถูกทารุณกรรม การทะเลาะตบตี ฯลฯ ซึ่งสื่อให้เห็นการพิจารณาองค์ประกอบคุณค่าข่าวในเชิงเร้าอารมณ์ค่อนข้างชัดเจน

มีงานวิจัยหลายเรื่องชี้ให้เห็นว่า สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเด็กโดยขาดการระมัดระวัง ทั้งการเสนอภาพและเนื้อหาเกี่ยวกับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เช่น การระบุชื่อและนามสกุลของเด็กที่ตกเป็นข่าว การเสนอภาพของเด็กเพื่อแสดงการกระทำผิด การเสนอภาพเด็กที่ถูกทารุณกรรม การระบุภาพหรือชื่อของผู้ปกครองที่สามารถนำไปสู่การรับรู้ตัวตนของเด็ก การเสนอเนื้อหาที่เร้าอารมณ์ การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมและถ้อยคำที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก เป็นต้น (พรรณรายพิทักษ์พงศ์, 2540; สุทธิวรรณ ตัญญาพงษ์ปรัชญ์, 2540; เอกชยา สุขศิริ, 2540)

จะเห็นได้ว่าทั้งปัญหาจากการปฏิบัติตามข้อกำหนดเชิงจริยธรรมที่เขียนไว้อย่างกว้างๆ รวมทั้งการทำหน้าที่ในการคัดกรองข่าวสารผ่านการประชุมข่าวที่ยึดหลักคุณค่าข่าวเป็นเกณฑ์อาจส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว นอกจากนี้ยังมีผลต่อการกำหนดแง่มุมของเนื้อหาข่าวหรือการวางกรอบข่าวที่จะนำเสนอในแต่ละครั้งด้วย

ในทฤษฎีการวางกรอบ (Framing Theory) มีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่ในการวางกรอบข่าวสารของสื่อมวลชน อาทิ de Vreese (2005) ระบุว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการวางกรอบข่าวของห้องข่าวหรือกองบรรณาธิการ (Framing in the newsroom) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการวางกรอบ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ปัจจัยภายใน ได้แก่ นโยบายขององค์กรสื่อ การคัดเลือกประเด็นข่าวโดยการพิจารณาองค์ประกอบคุณค่าข่าว เป็นต้น 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ รวมทั้งปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนโอบล้อมองค์กรสื่อมวลชนภายใต้บริบททางสังคมที่แตกต่างกันไป

งานวิจัยในต่างประเทศศึกษาเกี่ยวกับการวางกรอบอย่างกว้างขวาง หากพิจารณาจากแนวทางการศึกษาจากองค์ประกอบหลักของกระบวนการสื่อสาร (S-M-C-R) จะพบว่า ส่วนใหญ่เน้นการวิเคราะห์เนื้อหา (Message) เป็นหลัก ทั้งนี้มักพิจารณาจากเนื้อหาสารที่ปรากฏในสื่อถูกวางกรอบอย่างไร ผู้รับสารได้รับผลกระทบอย่างไร มีการศึกษาตัวผู้ส่งสารทั้งแหล่งข่าวและองค์กรสื่อ นอกจากนี้ การศึกษาเปรียบเทียบในแต่ละประเภทสื่อก็มีพอสมควรทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางกรอบในต่างประเทศมีขอบเขตเนื้อหาที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นประเด็นการเมือง (Iyengar, and Simon, 1993; Yioutas, and Segvic, 2003; Froehlich, and Rudiger, 2006; Zoch et al, 2008; Grimmer, 2012; Lecheler, and de Vreese, 2012) ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม (Knight, 2010; Schultz et al, 2012) รวมทั้งประเด็นเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน (Henderson et al, 2009) เป็นต้น

สำหรับในประเทศไทยนั้น งานวิจัยเกี่ยวเนื่องกับทฤษฎีการวางกรอบมีจำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เน้นศึกษาการวางกรอบของสื่อ (Media Frame) โดยศึกษาจากเนื้อหาสาร (Media Content) ในประเด็นต่างๆ อาทิ พลังงาน การเมือง การก่อการร้าย ภาวะโลกร้อน เป็นต้น

ตัวอย่างงานวิจัย เช่น การเข้ากรอข่าวการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (ฐาปนิจ ศรีบุญมา, 2548) หนังสือพิมพ์กับกรอบในการสะท้อนระบอบทักษิณวิเคราะห์ตามแนวคิดของนิทเซ่ (นฤมล เกษมสุข, 2551) Framing of News on Terrorism in Southeast Asian Newspapers (Bannavong, 2005) Media and Education for Sustainable Development Thailand's Newspaper Coverage of Climate Change (Salathong, 2008) Framing the Sino-US-Thai relations in the post-global economic crisis (Supadhiloke, 2012) การวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อเกี่ยวกับความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย (ดวงกมล เทวพิทักษ์, 2555) การกำหนดกรอบและวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2552 ในปี 2555 (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ, 2556) และ บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว กรณีวิกฤตทางการเมืองช่วง พ.ศ.2557 (สราธร บุญสิทธิ์, 2560) เป็นต้น

ส่วนงานวิจัยที่ศึกษาการรับรู้ของผู้รับสารภายใต้การวางกรอบข่าวสารของสื่อมวลชนพอมืออยู่บ้าง เช่น งานวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เท่าทันสื่อกับการได้รับอิทธิพลด้านการกำหนดความสำคัญแก่ข่าวสารและการเลือกกรอบในการตีความข่าวสาร (ฟ้าริดา เตชะวรินทร์เลิศ, 2548) เป็นต้น

นอกจากนี้ การศึกษาเกี่ยวกับการวางกรอบข่าวเด็กโดยตรงยังไม่ปรากฏชัด แต่มีงานวิจัยที่สนใจ “บทบาท” ของสื่อมวลชนในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเด็ก ใช้ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ (Functionalism) เป็นแนวทางหลักในการศึกษา โดยในช่วงสองทศวรรษหลังรัฐบาลไทยประกาศรับรองสิทธิเด็ก (2534-2553) มีงานวิจัยที่วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์เป็นหลัก (จันรรจ จิตบรรพต, 2534; จิรากร นัยยุติ, 2545; พรรณราย พิทักษ์พงษ์, 2540; สุธธีวรรณ ตัญญุพงษ์ปรัชญ์, 2540; อุไร สิงห์ไพบูลย์พร, 2542; เอกชยา สุขศิริ, 2540) ผลการวิจัยส่วนใหญ่ชี้ให้เห็นการละเมิดสิทธิเด็กที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ แต่ยังขาดการค้นหาปัจจัยอันเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว รวมทั้งยังขาดการเสนอแนวทางแก้ไขที่ชัดเจนเหมาะสม

จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ภายใต้บริบทการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับเด็กในประเทศไทยนั้น สื่อมวลชนมีการวางกรอบข่าวเด็กอย่างไร ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็ก ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเด็กอันเกิดจากการวางกรอบข่าวเป็นอย่างไร

งานวิจัย เรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” มีความมุ่งหมายที่จะแสวงหาคำตอบให้กับคำถามดังกล่าว

2. ปัญหาการวิจัย

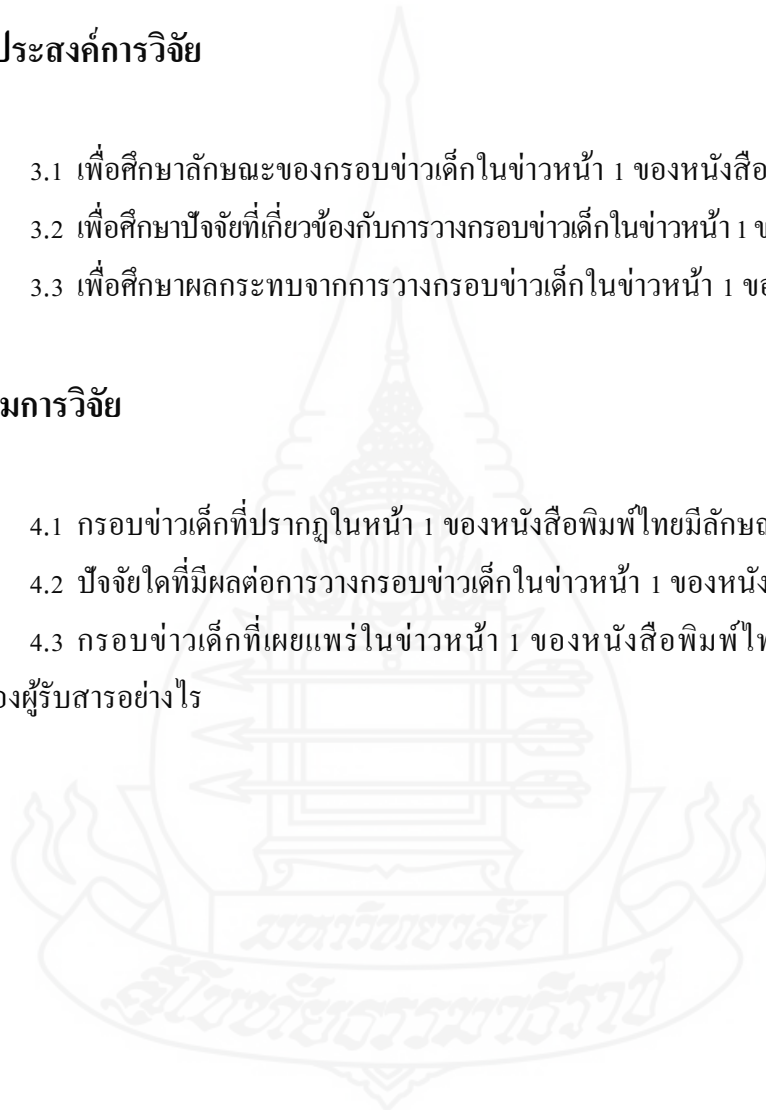
หนังสือพิมพ์ไทยวางกรอบเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับเด็กอย่างไร พิจารณาทั้งในแง่การเล่าเรื่อง จริยธรรม การรายงานข่าว และการปกป้องสิทธิเด็ก

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

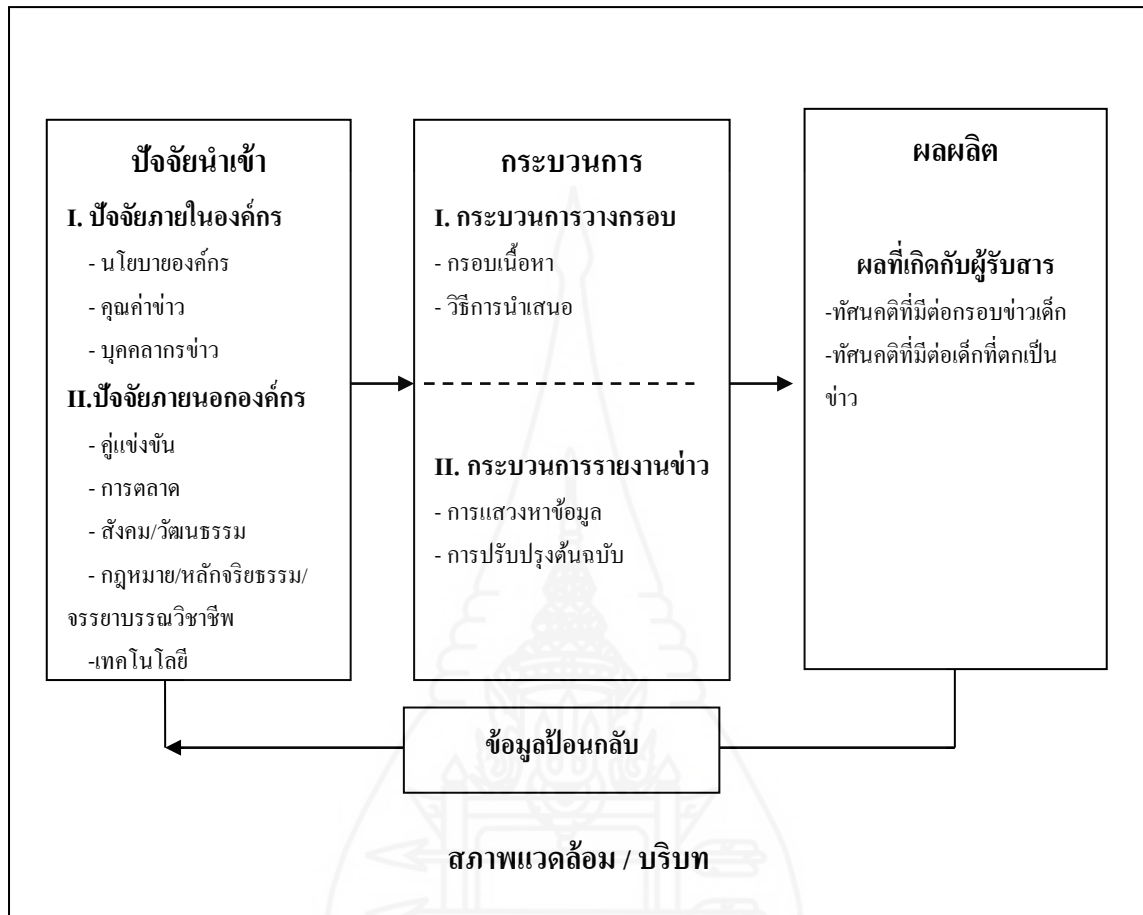
- 3.1 เพื่อศึกษาลักษณะของกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย
- 3.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย
- 3.3 เพื่อศึกษาผลกระทบจากการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย

4. คำถามการวิจัย

- 4.1 กรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยมีลักษณะอย่างไร
- 4.2 ปัจจัยใดที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย
- 4.3 กรอบข่าวเด็กที่เผยแพร่ในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้รับสารอย่างไร

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากกรอบแนวคิดการวิจัยข้างต้น อธิบายได้ว่า การรายงานข่าวเด็กในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีการเลือกกำหนดวาระเนื้อหาข่าวสารประเด็นใดประเด็นหนึ่ง (Agenda Setting) เลือกมุมมองด้านใดด้านหนึ่งในการนำเสนอหรือการวางกรอบ (Framing) ทำให้บางแง่มุมขาดหาย หรือบิดเบี้ยว หรือถูกตอกย้ำ ส่งผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กระบวนการรายงานข่าวของสื่อมวลชนนั้นผ่านการคัดเลือกประเด็นและเนื้อหาข่าวโดยกองบรรณาธิการข่าว ทั้งตัวนักข่าวช่างภาพ หัวหน้าข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และบรรณาธิการข่าว ซึ่งทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeper) ภายใต้อปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประเด็นและแง่มุมในการนำเสนอ ภายใต้อบริบทสภาพแวดล้อมในแต่ละยุคสมัย

6. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

6.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ครอบคลุมการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ระดับชาติ ความคิดเห็นของนักสื่อสารมวลชน นักวิชาการนิเทศศาสตร์ ความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

6.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวเด็กที่เป็นผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ และผู้รู้เห็นเหตุการณ์ ที่ปรากฏในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 – 31 ธันวาคม 2558

7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 ข่าวเด็ก หมายถึง ข้อเขียน ในรูปแบบข่าวและสืู่ปข่าวที่นำเสนอเหตุการณ์ สถานการณ์ ข้อเท็จจริง ทั้งในรูปแบบข้อความและภาพ เกี่ยวกับบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งเผยแพร่ในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย ทั้งที่เป็นผู้ถูกกล่าวหา เช่น ผู้ต้องหาที่เป็นเด็ก ฯลฯ ผู้ถูกกระทำ เช่น ผู้เสียหายในคดีต่างๆ ที่เป็นเด็ก ฯลฯ และผู้รู้เห็นเหตุการณ์ เช่น พยานที่เป็นเด็ก ฯลฯ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 – 31 ธันวาคม 2558

7.2 หนังสือพิมพ์ไทย หมายถึง หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยระดับชาติที่มียอดจัดพิมพ์สูงสุด 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน คมชัดลึก และข่าวสด

7.3 กรอบข่าวเด็ก หมายถึง ลักษณะการกำหนดเนื้อหาและการเลือกนำเสนอมุมมองของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีต่อเรื่องเกี่ยวกับเด็กผ่านข่าวเด็กในหน้า 1 พิจารณาจาก 2 ส่วน ได้แก่

7.3.1 เนื้อหา ประกอบด้วย (1) กรอบการระบุสภาพปัญหา (2) กรอบการอธิบายสาเหตุ (3) กรอบการประเมินค่าเชิงศีลธรรม และ (4) กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

7.3.2 วิธีการนำเสนอ การเล่าเรื่องของเด็กที่ตกเป็นข่าวผ่านการพาดหัวข่าว ความนำข่าว และภาพประกอบข่าว

7.4 ปัจจัย หมายถึง สิ่งส่งผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย แบ่งเป็น

7.4.1 ปัจจัยภายในองค์กร ประกอบด้วย (1) ปัจจัยนโยบายองค์กร ด้านการรายงานข่าวเด็ก (2) ปัจจัยด้านคุณค่าข่าว และ (3) ปัจจัยด้านบุคลากร

7.4.2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านคู่แข่งชั้น (2) ปัจจัยด้านการตลาด (3) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (4) ปัจจัยด้านการกำกับดูแล/จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ และ (5) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

7.5 ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการวางกรอบข่าวของสื่อมวลชน ประกอบด้วย (1) ผลต่อทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็ก และ (2) ผลต่อทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อเด็ก

7.6 ประเด็นจริยธรรม หมายถึง การรายงานข่าวเด็กภายใต้หลักจริยธรรมของสื่อมวลชน ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2559

7.7 สิทธิเด็ก หมายถึง สิทธิของเด็กในฐานะมนุษย์ตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 ประกอบด้วย (1) สิทธิในชีวิตและการอยู่รอด (2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (3) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง และ (4) สิทธิในการมีส่วนร่วม

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 เป็นแนวทางการวางกรอบข่าวเด็กภายใต้ข้อกำหนดเชิงจริยธรรมที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 ซึ่งจะนำไปสู่การนำเสนอข่าวเด็กอย่างสร้างสรรค์และลดการละเมิดสิทธิเด็ก

8.2 เป็นแนวทางในการพัฒนาและยกระดับบุคลากรในวิชาชีพสื่อสารมวลชนในการนำเสนอข่าวสารโดยคำนึงถึงหลักจริยธรรมวิชาชีพ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

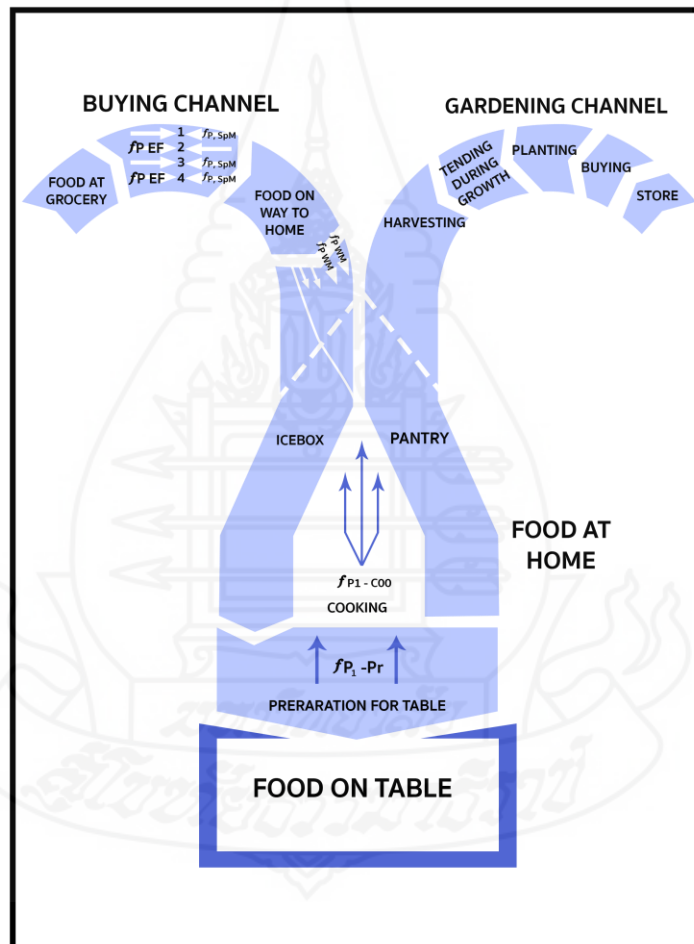
งานวิจัยเรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา (1) ลักษณะของกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย และ (3) ผลกระทบจากการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย โดยมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeping Theory)
  - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร
  - 1.2 กระบวนการทำงานของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร
  - 1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดกรองข่าวสาร
  - 1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ทฤษฎีการกำหนดวาระและการวางกรอบ (Agenda Setting & Framing Theory)
  - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวางกรอบ
    - 1) กรอบของสื่อมวลชน
    - 2) กรอบของผู้รับสาร
  - 2.2 กระบวนการวางกรอบ
  - 2.3 ประเภทหรือลักษณะของการวางกรอบ
  - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน (Media Ethics)
  - 3.1 การกำกับดูแลด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของสื่อมวลชนไทย
  - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบ
  - 4.1 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ
  - 4.2 ทฤษฎีสื่อสารมวลชนเชิงระบบของเคอเฟลอร์

1. ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (Gatekeeping Theory)

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

Kurt Lewin นักจิตวิทยาเชื้อสายเยอรมัน-อเมริกัน เป็นบุคคลแรกที่อธิบายกระบวนการคัดกรองข่าวสารด้วยคำว่า Gatekeeper หรือผู้เฝ้าประตู โดยมีจุดเริ่มต้นจากการอธิบายการเลือกซื้ออาหารเข้าบ้านของแม่บ้าน กล่าวคือแม่บ้านทำหน้าที่ในการเลือกซื้อสินค้าต่างๆ เข้าบ้าน เป็นคนที่ทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตู เขาเชื่อว่าแนวคิดดังกล่าวนี้สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกๆ เรื่อง รวมถึงการสื่อสารด้วย (Shoemaker and Vos, 2009)

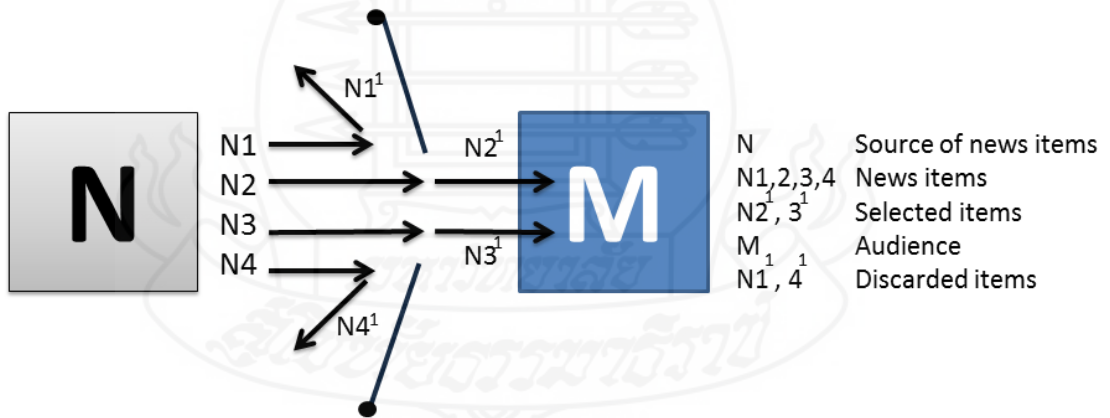
ภาพที่ 2.1 Gatekeeping Model ตามแนวคิดของ Kurt Lewin

ที่มา: Lewin (1947) อ้างใน Shoemaker and Vos, (2009) p.13

นักวิชาการคนแรกที่นำแนวคิดของ Lewin มาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยทางนิเทศศาสตร์ คือ David Manning White (Shoemaker and Vos, อ้างแล้ว) โดยศึกษาการคัดเลือกข่าวสารของบรรณาธิการข่าวในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ผลการวิจัยของ White ชี้ให้เห็นกระบวนการทำงานของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูที่เขาเรียกว่า “Mr.Gates” คอยคัดกรองข่าวสารที่ส่งมาจากแหล่งสารต่างๆ โดยร้อยละ 90 ของข่าวสารที่ถูกส่งเข้ามาไม่ได้รับการเผยแพร่ มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ผ่านการ “เลือก” จากบรรณาธิการ ทั้งนี้ หนึ่งในสามของข่าวถูกคัดเลือกลงจากการประเมินคุณค่าเนื้อหาข่าว แต่สองในสามของข่าวไม่ได้เผยแพร่เพราะเนื้อหาที่เสนอข่าวไม่พอหรือไม่ก็เป็นข่าวที่เคยมีการเผยแพร่ในลักษณะเดียวกันมาแล้ว เป็นต้น

White สรุปว่า การพิจารณาคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการนั้น ขึ้นอยู่กับตัวบรรณาธิการแต่ละคน โดยปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ประสบการณ์ ทักษะคิด และความคาดหวังกับประเด็นข่าว

เขาเสนอแบบจำลองแสดงให้เห็นกระบวนการคัดกรองข่าว โดยบรรณาธิการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสารเลือกข่าวบางข่าวเสนอต่อผู้รับสาร (N2¹ และ N3¹) ขณะที่บางประเด็นถูกคัดกรองออกไป ไม่ได้เผยแพร่เป็นข่าว (N1¹ และ N4¹) ทั้งนี้ให้ N แทนแหล่งข่าวสาร N1 N2 N3 N4 แทนข้อมูลข่าวสาร และ M แทนผู้รับสาร รายละเอียดดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 Gatekeeper Model ตามแนวคิดของ White

ที่มา: White (1964) อ้างใน Shoemaker and Vos, (2009) p.16

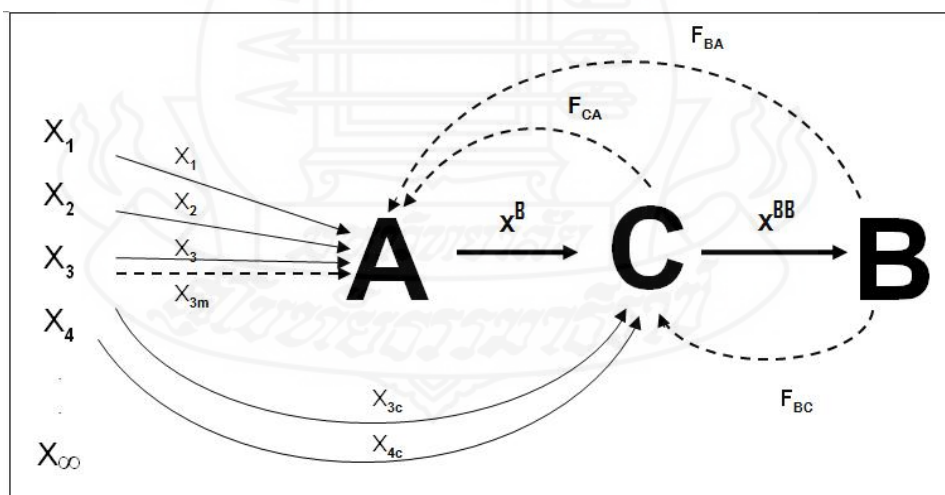
Snider (1967) ได้ทำการวิจัยซ้ำเพื่อทดสอบงานวิจัยของ White ซึ่งก็ได้ผลการวิจัยออกมาไม่ต่างกัน นอกจากนี้ Bleske (1991) ซึ่งทำการวิจัยในเวลาต่อมาแต่เปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นบรรณาธิการหญิงของสำนักข่าว ก็ได้ข้อค้นพบในลักษณะเดียวกันอีกเช่นเดิม

ผลการศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจในการคัดกรองข่าวสารของบรรณาธิการ อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากปัจจัยเกี่ยวกับตัวบุคคลแล้ว มีงานวิจัยที่ยืนยันว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานหรือโครงสร้างการปฏิบัติงานขององค์กรและกองบรรณาธิการก็มีผลต่อการตัดสินใจเลือกคัดกรองข่าวสารของผู้เฝ้าประตู่ข่าวสารด้วย เช่น งานวิจัยของ Gieber (1956) เป็นต้น

1.2 กระบวนการทำงานของผู้เฝ้าประตู่ข่าวสาร

จากการอธิบายกระบวนการคัดกรองข่าวสารของ White จะเห็นว่าขั้นตอนในการคัดกรองยังไม่ถูกชี้ชัดในรายละเอียดมากนัก กล่าวคือ White อธิบายเพียงกระบวนการคัดกรองข่าวสารจากแหล่งสาร ไปยังนักสื่อสารมวลชนซึ่งเป็นผู้เฝ้าประตู่ข่าวสาร แล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร แต่ยังไม่ได้อธิบายรายละเอียดในการทำงานของสื่อมวลชนว่ามีความซับซ้อนมากน้อยเพียงใด

ในปี 1957 Bruce Westley และ Malcom MacLean ได้นำแบบจำลองของ White ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาเป็นแบบจำลองการสื่อสารมวลชน โดยได้อธิบายบทบาทของผู้เฝ้าประตู่ข่าวสารในฐานะผู้คัดกรองเนื้อหาคัดเลือกข่าวสารก่อนจะส่งต่อไปยังผู้รับสาร ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แบบจำลองการสื่อสารมวลชนของ Westley & MacLean

ที่มา: Westley & MacLean (1957) อ้างใน Shoemaker and Vos, (2009) p.17

ทั้งนี้ เขาได้อธิบายว่า สื่อมวลชน (C) ทำหน้าที่คัดเลือกข้อมูลข่าวสารจากแหล่งสาร (A) แล้วนำมารายงานให้ประชาชน (B) รับทราบ โดยข้อมูลข่าวสารจะถูกปรับเปลี่ยนไปตามความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ประสพการณ์ ฯลฯ ของผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

ข่าวสารจากเรื่องเดิม X_1 จะกลายเป็นข้อมูลที่ถูกตีความใหม่จากแหล่งสาร A นั่นคือ X_{1a} เมื่อแหล่งสารส่งข้อมูลต่อไปยัง C ข้อมูล X_{1a} ก็จะถูกตีความและถ่ายทอดออกไปตามข้อจำกัดของสื่อแต่ละประเภท

เมื่อข่าวสารถูกถ่ายทอดจากสื่อมวลชน C ไปยังผู้รับสาร B ก็มีความเป็นไปได้ที่ผู้รับสารจะสื่อสารกลับมายังสื่อมวลชน ซึ่งก็คือ f_{BC} หรืออาจจะสื่อสารกลับไปยังแหล่งสาร A โดยตรงก็เป็นไปได้เช่นเดียวกัน

Bass (1969, อ้างใน Shoemaker and Vos, อ้างแล้ว) ได้เสนอแนวคิดเพื่ออธิบายกระบวนการคัดเลือกข่าวสารของกองบรรณาธิการ โดยพิจารณาที่ปัจเจกบุคคลในฐานะส่วนหนึ่งขององค์กรข่าวที่ต้องทำงานในหน้าที่ของตน ขณะเดียวกันหน้าที่นั้นสัมพันธ์กับการทำงานเป็นกระบวนการขององค์กร

ทั้งนี้ ในกระบวนการรายงานข่าวมีบุคคลสำคัญ 2 กลุ่ม ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร กล่าวคือ 1) ผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร (News Gatherers) เช่น ผู้สื่อข่าว นักเขียน บรรณาธิการข่าวท้องถิ่น เป็นต้น เป็นผู้ที่ได้รับข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้วนำมาเขียนข่าว และ 2) ผู้ปรับปรุงต้นฉบับ (News Processors) เช่น บรรณาธิการข่าว ผู้แปลข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว (rewriter) เป็นต้น เป็นผู้ให้นำข่าวมาแก้ไขปรับปรุงก่อนจะนำเสนอสู่ผู้รับสารต่อไป ดังภาพ 2.4

ภาพที่ 2.4 Gatekeeping process ตามแนวคิดของ Bass

ที่มา: Bass (1969) อ้างใน Shoemaker and Vos, (2009) p.19

จากกระบวนการที่อธิบายโดยภาพข้างต้นจะเห็นว่า การคัดกรองข่าวสารนั้นไม่ได้มีเพียงขั้นตอนเดียว หากแต่ต้องผ่านกระบวนการ 2 ขั้นตอนหลัก ซึ่ง Bass เรียกกระบวนการนี้ว่า “double-action internal news flow” ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลข่าว นับตั้งแต่เลือกข้อมูลดิบที่มีคุณค่าความเป็นข่าว นำมาเขียนข่าว แล้วนำไปสู่ขั้นตอนที่ 2 การปรับปรุงต้นฉบับ โดยหัวหน้าข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และบรรณาธิการ เป็นผู้พิจารณาดำเนินการ ซึ่งในกระบวนการเหล่านี้ เหตุการณ์ที่ถูกเลือกเป็นข่าวมักจะผ่านการปรุงแต่งเนื้อหาสาระ ประเด็นสำคัญของข่าวจากจุดเริ่มต้นที่เป็นข้อมูลดิบจนถึงข่าวที่เผยแพร่ออกไป ได้ผ่านการปรับปรุงเลือกหยิบยกบางประเด็นที่เห็นว่าสำคัญ ตัดบางประเด็นที่กองบรรณาธิการเห็นว่าไม่สำคัญออก เป็นการเสนอข้อเท็จจริงเพียงบางส่วนที่ถูกกลั่นกรองโดยผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัดในการปฏิบัติงานมากมาย

นอกจากนี้ ในการทำงานจริงของผู้สื่อข่าว บางครั้งก็ไม่ได้ออกไปหาข่าวจากแหล่งข้อมูลดิบหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบันทันทีเสมอไป การทำงานของผู้สื่อข่าวเกี่ยวข้องกับแหล่งข่าวซึ่งอาจเป็นผู้บริหาร รวมทั้งนักประชาสัมพันธ์ของหน่วยงาน ซึ่งคัดกรองเนื้อหาที่ต้องการเผยแพร่มาแล้วระดับหนึ่งเพื่อตีกรอบเนื้อหาเกี่ยวกับหน่วยงานของตนให้เผยแพร่ผ่านสื่อ (Turk and Franklin, 1987) ด้วยการส่งข่าวประชาสัมพันธ์ การแถลงข่าว เป็นต้น

จากกระบวนการรายงานข่าวของสื่อมวลชนตามที่อธิบายมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่ากว่าข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต้นตอจะมาถึงผู้รับสารนั้น ได้ผ่านกระบวนการคัดกรองมาแล้วตามขั้นตอนการทำงานของสื่อมวลชน ซึ่งในกระบวนการทำงานดังกล่าวนี้เอง ที่สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ขณะเดียวกันในกระบวนการรวบรวมข้อมูลและการปรับปรุงต้นฉบับนั้น มีการเลือกประเด็นข่าวและเผยแพร่ข่าวในแง่มุมที่สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนด ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของการวางกรอบข่าวตามแนวคิดการวางกรอบ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงมีแนวคิดพื้นฐานที่ว่ากระบวนการรายงานข่าวของสื่อมวลชน และการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสารของสื่อมวลชนนั้น เกิดขึ้นควบคู่ไปกับกระบวนการวางกรอบ หรืออาจจะเป็นเนื้อเดียวกับกระบวนการวางกรอบก็เป็นได้

1.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดกรองข่าวสาร

การทำหน้าที่ของบุคลากรในกองบรรณาธิการมีความสำคัญต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการเรียบเรียงเนื้อหาข่าวที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนเป็นอย่างมาก ซึ่งบ่อยครั้งการทำหน้าที่ในการคัดเลือกประเด็นข่าวก็อาศัยความรู้และทัศนคติส่วนตัวของผู้เฝ้าประตูข่าวสารที่มีต่อประเด็นนั้นๆ นอกเหนือจากการพิจารณาคุณค่าข่าวโดยตรง

โดยทั่วไปองค์กรสื่อมีแนวปฏิบัติที่เรียกว่า Communication Routines หมายถึงรูปแบบการทำงานซ้ำๆ ที่ทำงานเป็นปกติของตน แนวปฏิบัติดังกล่าวนี้มีผลต่อเนื้อหาข่าวที่ถูกเลือกมาเผยแพร่

Shoemaker and Reese (1996, อ้างใน Shoemaker and Vos, อ้างแล้ว) ระบุว่าสิ่งที่สื่อมวลชนพิจารณาเป็นหลักในการเลือกข่าวงานเป็น Communication Routines มี 3 ประการ ได้แก่

1) ผู้รับสาร สื่อมวลชนจะเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับสาร ซึ่งแนวปฏิบัติโดยทั่วไปที่สื่อมวลชนสร้างขึ้นเพื่อตอบคำถามว่าผู้รับสารต้องการอะไรก็คือการยึดหลักของคุณค่าข่าว (News Values) นั้นเอง

2) แหล่งข่าว สื่อมวลชนได้รับข้อมูลที่จะนำมาเผยแพร่เป็นข่าวจากแหล่งต่างๆ มากมาย ทั้งข่าวทั่วไปที่ได้จากข่าวแจก งานแถลงข่าว การสัมมนา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีข่าวที่ได้จากบุคคลสำคัญในสังคม (Elite Group) รวมทั้งแหล่งข่าวที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารด้วยตนเอง เพราะสื่อมวลชนจำนวนไม่น้อยที่ตรวจสอบประเด็นข่าวจากสื่ออื่นๆ ว่ามีการนำเสนอประเด็นที่ตนได้ข่าวมาหรือไม่ ในแง่มุมใด รวมทั้งบางครั้งยังใช้เป็นแหล่งอ้างอิงอีกด้วย

3) บริบทขององค์กร องค์กรสื่อมวลชนจะสร้างแนวปฏิบัติในการทำงานเพื่อลดความเสี่ยงในการทำงานผิดพลาดคลาดเคลื่อนของแต่ละบุคคล โดยให้ทุกคนปฏิบัติในสิ่งเดียวกัน ต่อเนื้อหาหรือกรณีคล้ายๆ กัน การมีช่วงเวลาสำหรับประชุมข่าวในกองบรรณาธิการเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการเสนอข่าวนั้นไม่ได้มาจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หากแต่ได้ผ่านกระบวนการถกเถียงแสดงความคิดเห็นกันมาแล้วจากที่ประชุมโดยรวม

นอกจากนี้ Shoemaker and Vos ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูของสื่อมวลชนในระดับของระบบสังคม (The Social System) ซึ่งพิจารณาจากโครงสร้างของสังคม คตินิยมของสังคม และ/หรือของวัฒนธรรมของคนในสังคม

จะเห็นว่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่มีผลต่อการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูของสื่อมวลชน ซึ่งจะเชื่อมโยงสู่บทบาทในการกำหนดวาระและการวางกรอบข่าวของสื่อมวลชนต่อไป

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้เฝ้าประตูข่าวสาร

ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสารเป็นหนึ่งในทฤษฎีที่นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ให้ความสนใจและมีผลงานวิจัยเผยแพร่เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่ากระบวนการคัดกรองข่าวสารของผู้เฝ้าประตูข่าวสารนั้นมีลักษณะอย่างไร ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกข่าวสาร เช่น

ธนิดา แสนคำ (2543) ศึกษาเรื่องคุณพินิจในการคัดเลือกข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์รายวัน โดยการวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์รายวันและวิจัยเชิงสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 54 ราย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณค่าข่าวมีผลต่อการคัดเลือกข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์รายวันมากที่สุด หนังสือพิมพ์เฟื่องคุณภาพเสนอข่าวหนักมากกว่าข่าวเบา แบบแผนเนื้อหาและแบบแผนคุณค่าข่าวที่รายงานในแต่ละวันสัมพันธ์กับการคัดเลือกข่าวของผู้เฝ้าประตูข่าวสารเพียงบางส่วน แสดงว่ามีปัจจัยอื่นๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการคัดเลือกข่าว

กานตวี ปานสีทา (2545) ศึกษาบทบาทของเว็บมาสเตอร์และปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์ โดยสัมภาษณ์เว็บมาสเตอร์และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ออนไลน์ 8 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ กรุงเทพธุรกิจ มติชนรายวัน ไทยโพสต์ ผู้จัดการรายวัน The Nation และ Bangkok Post และวิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาทั้งหนังสือพิมพ์ฉบับเล่มและฉบับออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า 1) เว็บมาสเตอร์มีบทบาทในการสื่อสารสองทางกับผู้อ่าน เป็นผู้คัดเลือกเนื้อหาเพื่อเผยแพร่โดยมีเกณฑ์การพิจารณาไม่ต่างจากบรรณาธิการของฉบับเล่ม และเป็นผู้นำลักษณะเฉพาะของเทคโนโลยีการสื่อสารบนเครือข่ายมาใช้ในการสร้างและจัดรูปแบบเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้อ่าน 2) ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของเว็บมาสเตอร์ ได้แก่ ลักษณะขององค์กรที่มีการแยกหรือรวมนโยบายในการเสนอข่าวระหว่างฉบับเล่มกับฉบับออนไลน์ การจัดสรรงบประมาณ และการจัดสรรบุคลากร ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของเว็บมาสเตอร์ ได้แก่ โฆษณา และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว

Cassidy (2006) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำหน้าที่ของผู้เฝ้าประตูข่าวสารทั้งสื่อออนไลน์และสื่อหนังสือพิมพ์ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านแบบแผนการทำงานประจำวันมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้เฝ้าประตูข่าวสารมากกว่าปัจจัยด้านบุคคล (ความเป็นวิชาชีพ ทักษะ ค่านิยม และความเชื่อ)

จากงานวิจัยดังกล่าว นำมาซึ่งแนวทางในการตอบคำถามการวิจัยที่ว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กและเยาวชนของสื่อมวลชน โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกประเด็นข่าวของสื่อมวลชนที่นำมาใช้เป็นตัวแปรย่อยในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านคุณค่าข่าว ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กร ปัจจัยด้านการตลาด เป็นต้น

2. ทฤษฎีการกำหนดวาระและการวางกรอบ (Agenda Setting & Framing Theory)

จากการที่ Shoemaker (1991, 1996) ระบุว่าทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสารมีแนวคิดพื้นฐานคือ บางเหตุการณ์ถูกเลือก (some selective in how) และมีเพียงจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่ถูกนำเสนอ (how many news items are presented) นั้นย่อมแสดงว่า บางเหตุการณ์ถูกเลือกและถูกนำเสนอเพียงบางแง่มุม บางแง่มุมอาจไม่ถูกนำเสนอ ขณะเดียวกันบางเหตุการณ์ก็ไม่ถูกเลือกเพื่อนำเสนอเป็นข่าวเลย การเลือกหรือไม่เลือกดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับสาร เกิดการสร้างภาพความจริงบางประการในมโนสำนึกของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับสารเกิดกรอบในการมองเรื่องราวต่างๆ ตามที่สื่อมวลชนนำเสนอ ซึ่งในทางวิชาการมีทฤษฎีรองรับ หนึ่งในนั้นคือทฤษฎีการวางกรอบ หรือ Framing Theory

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการวางกรอบ

คำว่า Frame หรือ “กรอบ” ได้รับการกล่าวถึงครั้งแรกในปี ค.ศ. 1974 โดยนักสังคมวิทยา Erving Goffman เขาอธิบายว่า ผู้คนทำความเข้าใจหรือตีความปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านกรอบบางประการที่สร้างขึ้นโดยสื่อมวลชน กรอบดังกล่าวเกิดขึ้นจากการที่สื่อมวลชนเลือกสรร เน้นย้ำ และเรียบเรียงเนื้อหา ก่อนนำเสนอสู่สาธารณชน

ต่อมามีนักวิชาการจำนวนมากที่สนใจศึกษาเรื่องของกรอบและการวางกรอบในมิติต่างๆ โดยเฉพาะในทศวรรษ 1980 และทศวรรษ 1990 จนถึงปัจจุบันนี้ยังมีการให้ความหมายของการวางกรอบแบ่งแยกออกไปมากมายโดยนักวิชาการแต่ละท่านเสนอความหมายไว้แตกต่างกันไป

แม้ Goffman จะเป็นบุคคลแรกที่จุดประเด็นให้วงวิชาการสื่อสารสนใจแนวคิดเรื่องของการวางกรอบ แต่ผลการศึกษาของ Matthes (2009b) พบว่าแนวคิดของนักวิชาการที่ได้รับการยอมรับอ้างอิงถึงมากที่สุด คือ Robert M. Entman

ทั้งนี้ Entman (1993) ซึ่งให้เห็นว่า การวางกรอบเกี่ยวข้องกับ “การเลือก” (selection) และ “การเน้น” (salience) การวางกรอบในทัศนะของ Entman จึงหมายถึง

การเลือกมุมมองใดมุมมองหนึ่งที่มีต่อสภาพที่เกิดขึ้นจริงและมุมมองนั้นให้เด่นขึ้นมาผ่านเนื้อหาในการสื่อสาร โดยการระบุสภาพปัญหา อธิบายสาเหตุ ประเมินค่าเชิงศีลธรรมความดีงาม และ/หรือ เสนอแนวทางแก้ไข สำหรับประเด็นปัญหาเหล่านั้นด้วย (Entman, 1993: p.52)

นอกจากนี้เขายังระบุว่า สามารถพบ “กรอบ” ในกระบวนการสื่อสารอย่างน้อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้ส่งสาร (the communicator) ข้อความ (the text) ผู้รับสาร (the receiver) และ วัฒนธรรม (the culture) โดยผู้ส่งสารเป็นผู้ตัดสินใจเลือกว่าจะเสนอเนื้อหาภายใต้กรอบแนวคิดบางประการ ข้อความเป็นสิ่งที่ยอมรับหรือนำพา “กรอบ” ดังกล่าวทั้งแบบที่ปรากฏชัดในข้อความหรืออาจแฝงอยู่ระหว่างบรรทัดของข้อความไปยังผู้รับสาร ซึ่งกรอบดังกล่าวนี้ อาจจะทำให้ผู้รับสารรับรู้ตามนั้นหรืออาจไม่สามารถทำให้ผู้รับสารคล้อยตามเลยก็เป็นได้ ขึ้นอยู่กับบริบททางวัฒนธรรมว่ามีค่านิยมและแบบแผนความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคมเป็นอย่างไร

Matthes (2009b) วิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการวางกรอบข่าวที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการชั้นนำของโลกระหว่างปี 1990-2005 จำนวน 131 เรื่อง พบว่า การให้นิยามความหมายของกรอบและการวางกรอบนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) กรอบในเชิงนามธรรม เป็นการให้นิยามความหมายอย่างกว้าง เช่น นิยามความหมายของ Gitlin (1980) ที่ระบุว่ากรอบคือ หลักการของการเลือก การนำเสนอ โดยใช้ความรู้ที่ติดตัวเรามาเพื่อที่จะบอกว่าจะอะไรมีอยู่ อะไรเกิดขึ้น และอะไรสำคัญ เป็นต้น

2) กรอบในเชิงรูปธรรม เป็นการให้นิยามอย่างแคบหรือเฉพาะเจาะจง นิยามเชิงปฏิบัติการ กำหนดว่ากรอบมีลักษณะอย่างไร หรือกรอบต้องประกอบไปด้วยอะไรบ้าง ตัวอย่างที่ชัดเจนได้แก่การให้นิยามของ Entman (1993) ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางกรอบภายใต้แนวคิดของนักวิชาการที่หลากหลายสามารถสรุปเป็น 2 แนวทางใหญ่ๆ คือ แนวทางแรกเสนอว่าการวางกรอบเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยตรงจากสื่อมวลชนไปยังผู้รับสาร กับอีกแนวทางหนึ่งเสนอว่าการวางกรอบเป็นขั้นตอนที่สองของการกำหนดวาระ (the second-level agenda-setting)

การวางกรอบในฐานะขั้นตอนที่สองของการกำหนดวาระ

เมื่อปี 1922 นักหนังสือพิมพ์ชื่อ Walter Lippmann กล่าวไว้ในบทแรกของหนังสือ Public Opinion เกี่ยวกับ โลกภายนอกและภาพในจินตนาการของเรา (the world outside and the pictures in our heads) สรุปได้ว่า คนเรารับรู้เรื่องราวต่างๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวผ่านมุมมองของคนอื่น สื่อมวลชนคือสื่อกลางที่สำคัญที่เชื่อมโยงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกและภาพในจิตใจของประชาชน (Lippmann, 1922)

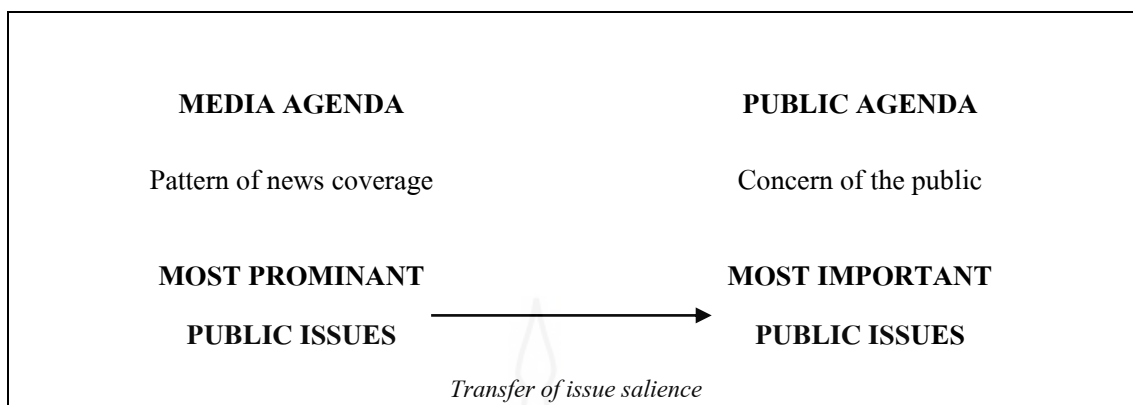
แนวคิดของ Lippmann สะท้อนให้เห็นว่าแต่ละบุคคลในสังคมไม่สามารถพบเจอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดทุกเหตุการณ์ด้วยตนเอง เพราะในความเป็นจริงโลกนี้กว้างใหญ่ ซับซ้อน และเหตุการณ์ต่างๆ ก็เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเกินกว่าเราจะสามารถสัมผัสได้โดยตรงด้วยตนเอง สื่อมวลชนเป็นผู้ที่เข้าไปถึงเหตุการณ์ต่างๆ และนำมาถ่ายทอดเผยแพร่สู่สาธารณชน แนวโน้มที่

ประชาชนผู้รับสารจะเห็นภาพเหตุการณ์ไปตามนั้นจึงมีอยู่มาก Lippmann ได้ชี้ให้เห็นด้วยว่าข่าวที่ถูกนำมาเผยแพร่ (news) เป็นเรื่องที่ถูกคัดกรองเลือกสรรมาแล้ว ไม่ใช่ข้อเท็จจริง (fact) จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด

Bernard Cohen (1963, อ้างใน McCombs, 2004) ได้สะท้อนแนวคิดรวบยอดของ Lippmann ได้กระชับชัดเจนมากขึ้น โดยเขาสรุปว่า สื่อมวลชนอาจจะไม่ประสบความสำเร็จมากนักในการบอกให้ประชาชนคิดอะไร (What to think) แต่มักจะประสบความสำเร็จอย่างมากในการบอกให้ประชาชนคิดเกี่ยวกับอะไร (What to think about)

Maxwell McCombs และ Donald Shaw (1972; 1993) นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยนอร์ธแคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ขยายผลแนวคิดดังกล่าวด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นครั้งแรกด้วยการทำวิจัยในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดี ค.ศ.1968 ที่เมือง Chapel Hill มลรัฐนอร์ธแคโรไลนา ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ยังไม่ได้ตัดสินใจว่าจะเลือกใคร จำนวน 100 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างระบุประเด็นปัญหาในแต่ละวันที่พวกเขาเห็นจากข่าว และคิดว่าเป็นเรื่องสำคัญ ขณะเดียวกันก็ได้วิเคราะห์การนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และหนังสือพิมพ์ระดับชาติรวม 5 ชื่อฉบับ สถานีโทรทัศน์โทรทัศน์ 2 ช่อง และนิตยสารข่าว 2 ชื่อฉบับ เพื่อดูการให้ลำดับความสำคัญของสื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่า ลำดับความสำคัญที่ปรากฏในเนื้อหาสื่อมวลชนใกล้เคียงกันอย่างมากกับลำดับความสำคัญของประเด็นปัญหาต่างๆ ในการรับรู้ของประชาชน พวกเขาบัญญัติศัพท์ตามสมมติฐานเพื่อสรุปบทบาทของสื่อมวลชนตามผลการศึกษาดังกล่าวว่าการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda-setting)

ตามแนวคิดนี้จะเห็นว่า การเลือกเผยแพร่และจัดอันดับข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้และการให้ความสำคัญต่อข่าวสารนั้นๆ ของประชาชน เรื่องใดที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญสาธารณชนก็จะให้ความสำคัญตามไปด้วย ดังภาพที่ 2.5

ภาพที่ 2.5 Agenda-setting role of the mass media

ที่มา: McCombs (2004) p.5

จากภาพที่ 2.5 จะเห็นว่า วาระข่าวสารของสื่อมวลชน (media agenda) และวาระข่าวสารของสาธารณชน (public agenda) คือคำสำคัญของแนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร ทั้งนี้ McCombs (2004) ได้อธิบายไว้ว่า หัวใจสำคัญของทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารที่ค้นพบในการวิจัยที่เมือง Chapel Hill คือการที่ประเด็นปัญหาซึ่งเผยแพร่เป็นข่าวผ่านสื่อมวลชนกลายเป็นประเด็นสำคัญในความคิดของสาธารณชน นั่นอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดวาระข่าวสารให้กับสาธารณชน (the media agenda sets the public agenda) นอกจากนี้ งานวิจัยดังกล่าวยังเป็นการโต้กลับแนวคิดที่ว่าสื่อมวลชนไม่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร แม้จะไม่ใช่อิทธิพลเข้มข้นแบบที่ถูกระบุไว้ในทฤษฎีเข็มฉีดยา แต่ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารก็ชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดวาระข่าวสารของสาธารณชน ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของ Lippmann ที่ว่า ข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอ มีบทบาทสำคัญในการสร้างภาพความจริง (pictures of reality) ในหัวของผู้รับสาร

ทั้งนี้ สื่อมวลชนได้แสดงบทบาท “ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร” ทำหน้าที่คัดกรองและตัดสินใจว่าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมานั้นสมควรจะส่งต่อไปยังประชาชนผู้รับสารหรือไม่ และส่งไปอย่างไร

การศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดวาระข่าวสารดำเนินไปอย่างแพร่หลายและมีพัฒนาการ McCombs และ Shaw (1993) ได้สรุปไว้ว่า มีการศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารทั้งสิ้น 4 เฟส ในช่วง 25 ปีแรกนับตั้งแต่พวกเขาบัญญัติศัพท์ agenda-setting

ระยะแรกเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวาระข่าวสารของสื่อมวลชน (media agenda) กับวาระข่าวสารของสาธารณชน (public agenda)

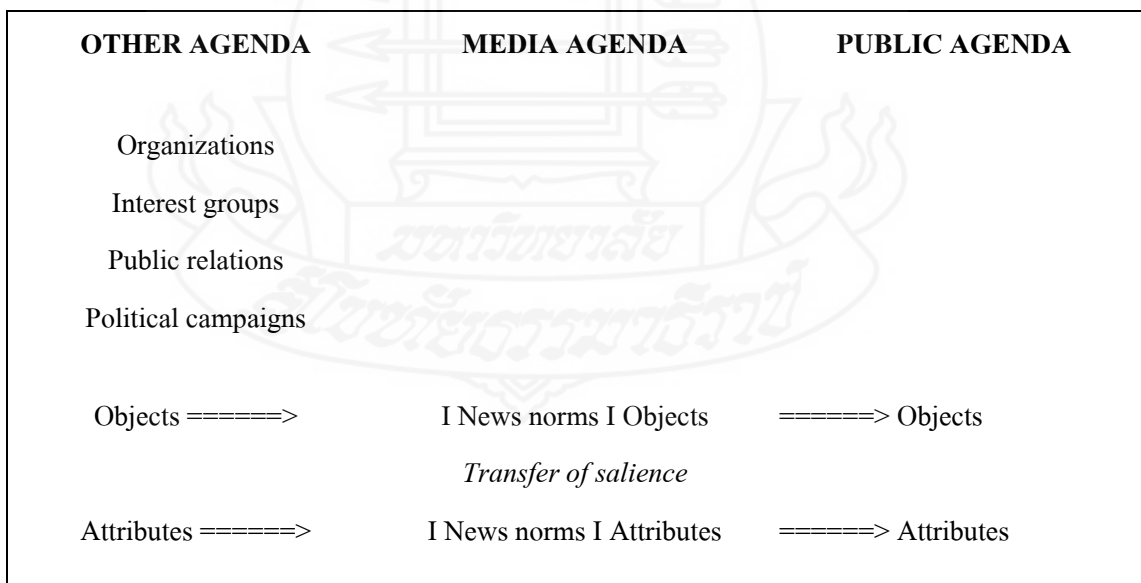
ระยะที่สองมุ่งศึกษาไปใน 2 วัตถุประสงค์ คือ การศึกษาตามแนวคิดดั้งเดิมหาความสัมพันธ์ระหว่างวาระข่าวสารของสื่อมวลชนกับวาระข่าวสารของสาธารณชน กับอีกวัตถุประสงค์หนึ่งคือการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีผลต่อการกำหนดวาระข่าวสารทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

ระยะที่สาม เกิดขึ้นในช่วงที่มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.1976 เริ่มมีการศึกษาประเด็นอื่นๆ นอกเหนือจากนโยบายที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียง เช่น บุคลิกภาพของผู้สมัคร เป็นต้น

ส่วนระยะที่สี่อยู่ในช่วงทศวรรษ 1980 นักวิจัยให้ความสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งสาร

จะเห็นได้ว่า การศึกษาในระยะที่หนึ่งถึงสามต้องการตอบคำถามว่า ใครคือผู้กำหนดวาระข่าวสารของสาธารณชน และเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขใดบ้าง ซึ่งตามสมมติฐานก็คือ วาระข่าวสารของสื่อมวลชน (media agenda) นำไปสู่วาระข่าวสารของสาธารณชน (public agenda) ส่วนในระยะที่สี่นั้นเป็นการตอบคำถามว่า ใครคือผู้กำหนดวาระข่าวสารให้กับสื่อมวลชน เป็นการศึกษาแหล่งที่มาของข่าวสาร

ทั้งนี้ ได้เชื่อมโยงให้เห็นกระบวนการสื่อสารของผู้เล่นที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จากเดิมมีเพียงสื่อมวลชนกับสาธารณชน ในแบบจำลองนี้เพิ่มผู้กำหนดวาระข่าวสารอื่น ซึ่งก็คือ “แหล่งสารหรือแหล่งข่าว” (source) ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่สื่อมวลชน

ภาพที่ 2.6 An expanded view of agenda-setting

ที่มา: McCombs (2004) p.99

จากภาพที่ 2.6 จะเห็นว่าวาระข่าวสารของสื่อมวลชนนั้น ได้รับข้อมูลมาจากแหล่งต่างๆ มากมาย เช่น องค์กรต่างๆ กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง โครงการรณรงค์ทางการเมือง นักประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถูกกำหนดวาระมาแล้วจากแหล่งสารว่าต้องการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอะไร สื่อมวลชนเมื่อรับข้อมูลดังกล่าวมาก็ทำหน้าที่คัดกรองประเด็นผ่านกระบวนการคัดเลือกข่าว และเผยแพร่สู่สาธารณชน

ตามกระบวนการดังกล่าว เกิดการเคลื่อนย้าย (transfer) ประเด็นจากแหล่งสารไปยังสื่อมวลชนและถูกเคลื่อนย้ายต่อไปยังสาธารณชน โดยมีการเน้น (salience) ให้เด่นมาตั้งแต่ต้นทางจนจบที่ปลายทาง ผ่านกระบวนการคัดกรองของสื่อตามหลักการทำงานของกองบรรณาธิการ ซึ่งจะมีบรรทัดฐานในการคัดเลือกประเด็นข่าว (news norms) เป็นการทำหน้าที่ตามแนวคิดผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (gatekeeper)

ทั้งนี้ สิ่งที่ถูกเสนอเพิ่มขึ้นมาอีกระดับหนึ่งในการเคลื่อนย้ายประเด็นปัญหา คือ การเน้นคุณลักษณะบางประการหรือแง่มุมบางอย่าง (attributes) ของประเด็นนั้นๆ จากแหล่งสารผ่านสื่อมวลชนไปยังผู้รับสาร

จากเดิมที่ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารกล่าวถึงเฉพาะการเคลื่อนย้ายประเด็น (คำว่า objects ที่ปรากฏในแบบจำลอง) จากแหล่งสารผ่านสื่อมวลชนไปยังสาธารณชนผู้รับสาร นับเป็น first level of agenda-setting ซึ่งเป็นแนวคิดดั้งเดิมคลาสสิกของทฤษฎีนี้ แต่ในแบบจำลองนี้เพิ่มการเคลื่อนย้ายลักษณะบางประการของประเด็น (attributes) McCombs เรียกกระบวนการดังกล่าวนี้ว่า attribute agenda-setting ซึ่งถือว่าเป็น second level of agenda-setting หรือขั้นที่สองของการกำหนดวาระนั่นเอง

McCombs เชื่อว่า attribute agenda-setting เป็นจุดเชื่อมโยงทฤษฎีการกำหนดวาระ (agenda-setting theory) กับแนวคิดเรื่องการวางกรอบ (framing) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกิดร่วมสมัยเดียวกัน

จากแนวคิดของ James W. Tankard และคณะ (อ้างใน McCombs, 1999; p.87) ที่ระบุว่า การวางกรอบเป็นการจัดการเนื้อหาข่าวภายใต้บริบทใดบริบทหนึ่งและชี้ช่องลงไปว่าประเด็นปัญหาคืออะไร โดยใช้การเลือก (selection) การเน้น (emphasis) การคัดออก (exclusion) และการเสริมแต่ง (elaboration) แสดงให้เห็นว่า การวางกรอบเกิดขึ้นผ่านกระบวนการจัดการข้อมูลของสื่อมวลชนเช่นเดียวกับการกำหนดวาระ

McCombs เห็นว่า ทั้งทฤษฎีการวางกรอบและ attribute agenda-setting ต่างก็ให้ความสำคัญกับมุมมองของนักสื่อสาร (perspectives of communicators) และผู้รับสารเป้าหมายเช่นเดียวกัน คำถามคือ นักสื่อสารเหล่านี้วาดภาพให้กับหัวข้อข่าวต่างๆ อย่างไร

กรอบข่าวตามแนวคิดการวางกรอบ

เมื่อพิจารณาการทำงานของ “กรอบ” หรือ Frame ในงานด้านสื่อสารมวลชน Scheufele (1999) เสนอว่า การวางกรอบนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนที่สำคัญสัมพันธ์กันระหว่าง 3 ผู้เล่น กล่าวคือ 1) การสร้างกรอบของสื่อมวลชน โดยผู้สื่อข่าวรวมทั้งคนอื่นๆ ที่ทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องในองค์กรสื่อภายใต้สภาวะการทำงานตามหน้าที่ประจำ เชื่อมโยงกับแหล่งข่าวในการสื่อข่าวและรายงานข่าว พิจารณาคูณค่าข่าว และเลือกมุมมองของข่าว ก่อนจะรายงานออกไป 2) การส่งต่อแนวคิดมุมมองไปยังผู้รับสารผ่านสื่อ และ 3) ผู้รับสารบางส่วนยอมรับกรอบแนวคิดหรือมุมมองที่ถูกถ่ายทอดออกมาผ่านข่าวสาร นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มุมมอง และพฤติกรรม

จากกระบวนการดังกล่าวนำมาซึ่งแนวคิดรวบยอด (concept) 2 ประการ ของการวางกรอบ คือ การนำเสนอข่าว (presenting) ของผู้ส่งสาร และการตีความข่าว (comprehending) ของผู้รับสารในกระบวนการสื่อสาร นำไปสู่การเกิดกรอบ 2 ชนิด คือ กรอบของสื่อมวลชน (Media Frame) และกรอบของปัจเจกบุคคลหรือกรอบของผู้รับสาร (Individual Frame or Receiver Frame)

1) กรอบของสื่อมวลชน (Media frame) Gamson และ Modigniali (1987, อ้างใน Scheufele, 1999) ได้ให้ความหมายคำว่า กรอบของสื่อมวลชน หรือ media frame ไว้ว่า เป็นการจัดการแนวคิดหรือกำหนดแนวทางของเรื่องราว เพื่อให้ความหมายแก่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสื่อมวลชนเป็นผู้กำหนดว่าปัญหาหรือแก่นแท้ของเหตุการณ์นั้นคืออะไร

ขณะที่ Tuchman (1978) กล่าวว่า กรอบข่าวของสื่อมวลชนที่ปรากฏในแต่ละวันเป็นส่วนหนึ่งหรือชุดหนึ่งของความจริง

กรอบข่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานตามปกติของผู้สื่อข่าว ซึ่งพวกเขาได้ให้ความหมายข่าว แบ่งแยกกลุ่มชุดของข้อมูล รวมทั้งสร้างชุดข้อมูลเหมือนเข้าหีบห่อบรรจุภัณฑ์แต่ละอย่างเพื่อถ่ายทอดให้กับผู้รับสารของเขา (Gitlin, 1980 อ้างใน Scheufele, 1999)

จากแนวคิดของนักวิชาการข้างต้นจะพบว่า กรอบข่าวเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยสื่อมวลชนอย่างกลมกลืนในกระบวนการทำงานของพวกเขาในแต่ละวัน เป็นการหยิบยกบางส่วนของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น บางชุดของความจริงที่สื่อมวลชนเห็นว่าเป็นแก่นแท้ของเหตุการณ์นั้นๆ แล้วนำเสนอต่อสาธารณชน

Entman (1993) ได้อธิบายรายละเอียดในการที่สื่อมวลชนสามารถทำให้ผู้รับสารเกิดภาพในความคิด (schemas) บางอย่างที่ก่อให้เกิดการตีความหมายต่อเรื่องราวที่ได้รับรู้มาจากข่าว คำสำคัญในการวางกรอบข่าวของ Entman ได้แก่ การเลือก (selection) และการเน้น (salience) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อการรับรู้ของผู้รับสาร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบของสื่อมวลชนมักให้ความสำคัญกับการศึกษาด้วยบท (text-base) ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณ (content analysis) เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่ปรากฏในตัวบทนั้นๆ มีกรอบเกี่ยวกับเรื่องใดปรากฏอยู่บ้าง อย่างไร

2) กรอบของปัจเจกบุคคล/กรอบของผู้รับสาร (Individual frame / Audience frame)

เมื่อสื่อมวลชนซึ่งเป็นผู้ส่งสาร ได้เลือกบางส่วนของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาเสนอผ่านสื่อไปยังผู้รับสาร สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือการรับรู้ของผู้รับสารต่อเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหานั้นๆ

กรอบของผู้รับสารจึงหมายถึง ชุดของแนวคิดที่ถูกชี้นำ (โดยสื่อมวลชน) ซึ่งผู้รับสารเก็บไว้ภายในใจ และแนวคิดดังกล่าวนี้จะมีผลต่อกระบวนการตีความของเรื่องราวที่ผู้รับสารได้รับเกี่ยวกับประเด็นปัญหาหรือเหตุการณ์นั้นๆ ในครั้งต่อไป (Entman, 1993)

มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารการเมืองหลายเรื่องที่ใช้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างกรอบข่าวของสื่อมวลชนกับกรอบข่าวของผู้รับสาร เช่น McLeod และคณะ (1987) ได้ศึกษาแนวคิดกรอบของผู้รับสารเพื่อที่จะอธิบายว่าผู้รับสารรับรู้ข่าวสารด้านการเมืองได้อย่างไร ผลการวิจัยชี้ว่า กรอบข่าวเป็นเหมือนองค์ความรู้บางอย่างที่ผู้รับสารได้รับมาเก็บไว้แล้วจะมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดเมื่อรับข่าวสารเรื่องเดียวกันนี้ในโอกาสต่อไป

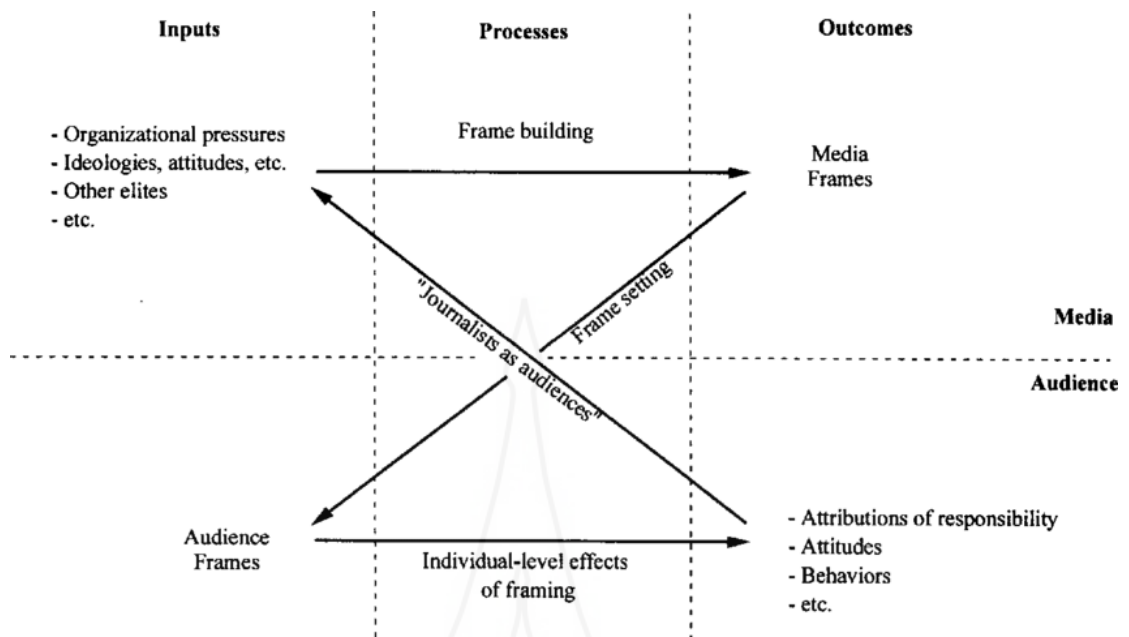
งานวิจัยของ Matthes (2009a) เป็นการวิจัยเชิงทดลองเพื่อวัดผลที่เกิดขึ้นจากการอ่านข่าวการเมืองในหนังสือพิมพ์ของนักศึกษาด้านสื่อสารมวลชน 106 คน ซึ่งถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ผลการวิจัยพบว่าสื่อหนังสือพิมพ์มีผลต่อกรอบความคิดเกี่ยวกับประเด็นข่าวสารการเมืองของนักศึกษาดังกล่าว นอกจากนี้ยังพบว่า ลักษณะนิสัย (trait) ของผู้รับสารที่แตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้ตีความสารที่แตกต่างกันด้วย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lecheler และ de Vreeve (2012) ซึ่งศึกษาผลการวางกรอบข่าวที่มีต่อทัศนคติทางการเมืองของผู้รับสาร กรณีการขยายตัวของประชาคมยุโรป หรือ EU ภายใต้แนวคิด 2 แบบ คือ ผู้รับสารเชื่อในเนื้อหา (belief content model) และผู้รับสารเชื่อในความสำคัญ (belief important model) ผลปรากฏว่า ทั้งสองตัวแปรล้วนมีอิทธิพลต่อกรอบการรับรู้ของผู้รับสาร

2.2 กระบวนการวางกรอบ

Scheufele (1999) พัฒนาแบบจำลองกระบวนการวางกรอบ (a process model of framing) โดยแบ่งส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการ (processes) และผลลัพธ์ (outcomes) กระบวนการวางกรอบมีลักษณะต่อเนื่อง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะกลายเป็นจุดเริ่มต้นหรือปัจจัยนำเข้าเพื่อไปสู่กระบวนการอื่นๆ ดังภาพที่ 2.7

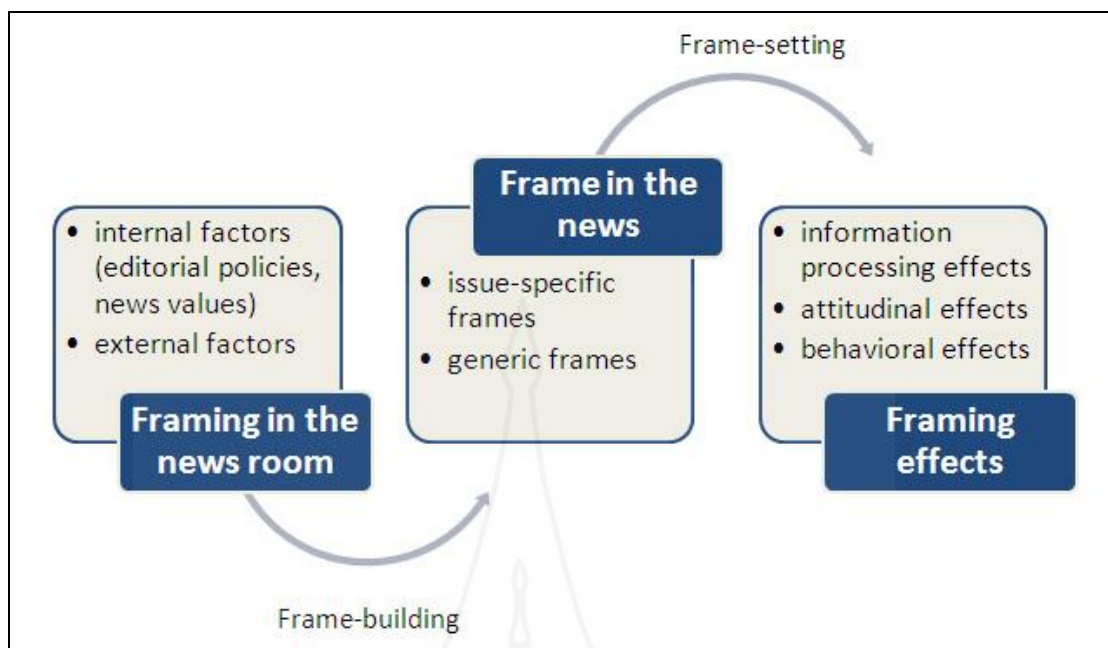

ภาพที่ 2.7 A process model of framing

ที่มา: Scheufele (1999)

จากภาพที่ 2.7 จะเห็นว่า Scheufele ได้อธิบายตัวแปรที่ปรากฏในการวางกรอบตามกรอบของ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีการแยกให้เห็นกรอบที่แตกต่างของสื่อมวลชนกับผู้รับสาร แต่ยังไม่ชัดเจนเท่าใดนัก ต่อมา Claes H. de Vreese (2005) พยายามอธิบายการวางกรอบในรูปของกระบวนการ โดยเสนอแบบจำลองที่แสดงให้เห็นกระบวนการวางกรอบข่าวสารของสื่อมวลชนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เรียกว่า An integrated process model of framing ดังภาพที่ 2.8

ภาพที่ 2.8 An integrated process model of framing

ที่มา: ดัดแปลงจาก de Vreese, C. H. (2005) p.52

จากภาพที่ 2.8 แสดงให้เห็นองค์ประกอบ 2 ส่วนหลักในการวางกรอบข่าวสาร ได้แก่ 1) Frame-building เป็นการสร้างกรอบจากผู้ส่งสารคือนักสื่อสารมวลชนลงในเนื้อหาสารซึ่งก็คือเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อ (frame in the news) โดยมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรสื่อ (Framing in the newsroom) เป็นตัวแปรสำคัญ และ 2) Frame-setting เป็นการอธิบายให้เห็นความสัมพันธ์เชิงผลกระทบระหว่างกรอบข่าวจากเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อ (frame in the news) กับการรับรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้รับสาร (framing effects)

2.3 ประเภทหรือลักษณะของกรอบ (Typology of frame)

การศึกษากรอบที่ปรากฏในข่าว (frame in the news) ตลอด 4 ทศวรรษที่ผ่านมา มีแนวทางในการแบ่งประเภทหรือลักษณะของกรอบที่ค่อนข้างหลากหลาย จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพอจะสรุปลักษณะของกรอบข่าวได้ ดังนี้

2.3.1 กรอบข่าวแบ่งตามมุมมองหรือทัศนคติ

งานวิจัยของ Tversky & Kahneman (1981, อ้างใน Giles, D. 2008) ศึกษาการออกแบบเนื้อหา (message design) ว่ามีผลต่อการตัดสินใจของผู้รับสารหรือไม่ โดยในการวิจัยดังกล่าวแบ่งกรอบเนื้อหาสาร (message frames) ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) กรอบข่าวเชิงบวก (positive news frame) การเสนอแง่มุมในด้านดีของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรที่เป็นข่าว ซึ่งให้เห็น

มุมมองเชิงบวก และ (2) กรอบข่าวเชิงลบ (negative news frame) การเสนอแง่มุมในด้านไม่ดีของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กรที่เป็นข่าว ซึ่งให้เห็นมุมมองเชิงลบ

2.3.2 กรอบข่าวแบ่งตามระดับของเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหา

Shanto Iyengar (1991) ศาสตราจารย์ด้านรัฐศาสตร์และการสื่อสารศึกษา จากมหาวิทยาลัยยูซีแอลเอ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรายงานข่าวข่าวโทรทัศน์กับทัศนคติทางการเมืองของผู้รับสาร ซึ่งตัวแปรต้นที่เขาศึกษาแบ่งเป็นลักษณะการวางกรอบข่าว 2 ระดับ คือ (1) กรอบข่าวเฉพาะกรณี (episodic news frame) การเสนอข่าวในมุมมองที่เจาะจงไปยังบุคคลหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งกรอบข่าวลักษณะนี้ de Vreese (2005) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า issue-specific frame และ (2) กรอบข่าวในภาพรวม (thematic news frame) การเสนอข่าวเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาในบริบทโดยรวมซึ่งเป็นปัญหาระดับที่รัฐบาลต้องเข้ามาเกี่ยวข้องหรือแก้ไข ซึ่งกรอบข่าวลักษณะนี้ de Vreese (2005) เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า generic frame

ทั้งนี้ ผลการศึกษาของ Matthes (2009b) พบว่า ร้อยละ 75 ของงานวิจัยเกี่ยวกับการวางกรอบที่ตีพิมพ์ในวารสารชั้นนำของโลกระหว่างปี 1990-2005 มุ่งศึกษากรอบข่าวเฉพาะกรณี ขณะที่ร้อยละ 25 ศึกษากรอบข่าวในภาพรวม

2.3.3 กรอบข่าวแบ่งตามองค์ประกอบของเรื่องราวหรือเหตุการณ์

Entman (1993) ได้นิยามการวางกรอบโดยแบ่งกรอบข่าวออกเป็น 4 ส่วนสำคัญ และต่อมามีผู้นำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การวางกรอบอย่างแพร่หลาย ดังนี้ (1) กรอบการระบุสภาพปัญหา (problem definition frame) เป็นการเสนอข่าวโดยชี้ให้เห็นว่าเกิดปรากฏการณ์อะไรบ้างในสังคม ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร (2) กรอบการอธิบายสาเหตุ (causal interpretation frame) เป็นการเสนอสาเหตุของปัญหาหรืออธิบายว่าปรากฏการณ์นั้นเกิดจากอะไร สิ่งใดคือปัจจัยเริ่มต้น (3) กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม (moral evaluation frame) เป็นการเสนอเนื้อหาในมุมมองเชิงศีลธรรมจรรยา การทำหรือไม่ทำตามกฎหรือข้อกำหนดของสังคม และ (4) กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา (treatment recommendation frame) เป็นการชี้ให้เห็นว่าประเด็นปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นนั้นมีทางออกอย่างไร ใครควรเข้ามาแก้ไข ด้วยวิธีการใดได้บ้าง

2.3.4 กรอบข่าวแบ่งตามองค์ประกอบคุณค่าข่าว

จากการศึกษาพบว่ามีกรอบข่าวในการรายงานข่าวของสื่อมวลชนสหรัฐอเมริกาที่อ้างอิงได้กับหลักองค์ประกอบคุณค่าข่าวของสื่อมวลชน ทั้งนี้ An และ Gower (2009, p.108) ได้อ้างอิงกรอบคุณค่าข่าวซึ่งพบมากที่สุด 5 ลักษณะ ได้แก่ (1) กรอบข่าวความสนใจของปวงชน (human interest frame) การทำให้ผู้อ่านเผชิญสภาวะทางอารมณ์เมื่อได้อ่านข่าวนั้น กรอบดังกล่าว

เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ของผู้รับสาร (2) กรอบข่าวความขัดแย้ง (conflict frame) การเสนอแง่มุมความขัดแย้ง ไม่เห็นด้วย ของบุคคล กลุ่ม หรือองค์กร (3) กรอบข่าวเชิงศีลธรรม (morality frame) การฉายภาพด้านศีลธรรมจรรยา ข้อกำหนดของสังคม หรือหลักคำสอนทางศาสนา ผู้สื่อข่าวมักใช้กรอบดังกล่าวนี้โดยอ้อมผ่านการยกอ้างคำพูดของแหล่งข่าว ผู้อ่านต้องอนุมานเอง เนื่องจากสื่อมวลชนต้องยึดหลักของภววิสัย (objectivity) ในการรายงานข่าว (4) กรอบข่าวเชิงเศรษฐกิจ (economic frame) การเสนอแง่มุมเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับบุคคล กลุ่ม องค์กร หรือประเทศ และ (5) กรอบข่าวเชิงความรับผิดชอบ (attribution of responsibility frame) การเสนอแนวทางหรือวิธีการแสดงความรับผิดชอบต่อรัฐ บุคคล หรือกลุ่ม เป็นกรอบที่พบบ่อยมากในหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

2.3.5 กรอบข่าวแบ่งตามเนื้อหาข่าว

นอกเหนือจากกรอบข่าวในลักษณะต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นเฉพาะ (specific issue) นักวิจัยอาจแบ่งกรอบข่าวตามเนื้อหาหรือประเด็นสำคัญที่ปรากฏในข่าว ขึ้นอยู่กับว่าข่าวที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีแง่มุมใดปรากฏอยู่บ้าง เช่น งานวิจัยของ ซาลิสา มากแผ่นทอง และ แม็คแคเนี่ยล (2013) ได้แบ่งกรอบที่ปรากฏในข่าวเกี่ยวกับวิทยุชุมชนในประเทศไทยเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ (1) กรอบกฎหมายและนโยบาย (2) กรอบรัฐบาลข่มขู่คุกคามสถานีวิทยุชุมชน และ (3) กรอบวิทยุชุมชนในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการเมือง เป็นต้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางกรอบ

ทฤษฎีการวางกรอบเป็นหนึ่งในทฤษฎีกลุ่ม Media Effects ที่เชื่อว่าสื่อมวลชนมีผลกระทบต่อผู้รับสาร ทั้งนี้ Neuman และ Guggenheim (2011; pp.176-178) นักวิชาการมหาวิทยาลัยมิชิแกน เสนอว่า ทฤษฎีการวางกรอบจัดอยู่ในกลุ่ม Interpretive Effects Theories เช่นเดียวกับ agenda-setting และ priming แนวคิดหลักของทฤษฎีกลุ่มนี้คือ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (beyond attitude change) โดยมีคำสำคัญร่วมกัน ได้แก่ การเน้น (salience) การเข้าถึงสื่อมวลชน (accessibility) และ โครงสร้างของทัศนคติ (structure of attitude)

นับตั้งแต่ Goffman บัญญัติคำว่า Framing เป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ.1974 การศึกษาวิจัยเรื่องการวางกรอบก็ได้รับความสนใจจากนักวิชาการด้านการสื่อสารอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในแวดวงการศึกษาการเมือง ทั้งนี้ ทฤษฎีการวางกรอบถือเป็นหนึ่งในทฤษฎีสื่อสารการเมืองที่สำคัญ เช่นเดียวกับ agenda-setting และ priming อย่างไรก็ตาม นักวิชาการได้ศึกษาทฤษฎีการวางกรอบในแง่มุมอื่นๆ ที่ไม่ใช่การศึกษาการเมือง เช่น การสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม การสื่อสารสุขภาพ เป็นต้น

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับการวางกรอบที่ปรากฏในประเทศไทยช่วง 13 ปีที่ผ่านมา มีทั้งการศึกษาในระดับวิทยานิพนธ์ คุชณินิพนธ์ และงานวิจัยของนักวิชาการจากสถาบันต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กระสุน สกุลโพน (2544) ศึกษากรอบเนื้อหาข่าวเชิงลบที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ มติชน ไทยรัฐ และเดลินิวส์ ช่วงปลายสมัยของรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และนายชวน หลีกภัย พบว่า ก่อนสิ้นสุดการเป็นรัฐบาล 90 วัน รัฐบาลบรรหารถูกวางกรอบเรื่อง ความขัดแย้งภายใน ตามด้วยความไม่น่าเชื่อถือ รัฐบาลพลเอกชวลิตถูกวางกรอบเรื่องความไม่ เชื่อถือเป็นหลัก ตามด้วยผลงานที่ล้มเหลว ส่วนรัฐบาลชวนถูกวางกรอบเรื่องนโยบายที่ไม่เหมาะสม ตามด้วยความไม่เชื่อถือ ซึ่งผู้วิจัยสรุปสาเหตุการวางกรอบข้างต้นว่าเกิดจากหลายปัจจัย ทั้งตัว รัฐบาลเอง บริบทของสังคมในขณะนั้น และองค์กรหนังสือพิมพ์เอง

ณัฐกานต์ คุสมิทธิ (2547) ศึกษาเกี่ยวกับภาพวีรบุรุษที่ถูกประกอบสร้างผ่าน กระบวนการข่าวสารของหนังสือพิมพ์ประชานิยม โดยวิเคราะห์เนื้อหาการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ จาก 4 กรณี คือ ร.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ภราดร ศรีชาพันธุ์ ชูวิทย์ กมลวิศิษฎ์ และป้าณัฐ กิตติกรเจริญ และสัมภาษณ์เชิงลึกนักหนังสือพิมพ์ 3 คน ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์มีกรอบ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นวีรบุรุษอยู่แล้ว และนำบุคคลที่เห็นว่าสอดคล้องมาใส่ในกรอบนั้น จากนั้นนำเสนอข่าวโดยให้ความสำคัญกับบุคลิกและผลงานเป็นหลัก การเสนอข่าวจะต้อง สอดคล้องกับช่วงเวลาและสถานการณ์ที่เหมาะสม ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็นคือ คุณค่าข่าว โดยจะเลือกจากข่าวที่น่าสนใจ เด่น สดใหม่ และมีผลกระทบต่อสังคม

พรรณอุษา ธีรภาพัทธกุล (2550) ศึกษาบทบาทเชิงวารสารศาสตร์แบบก่อกระแส ของผู้จัดการออนไลน์ในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ.2549 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจาก พาดหัวข่าว ข่าวการเมือง บทความ/บทวิเคราะห์ทางการเมือง การ์ตูนล้อการเมือง รวมทั้งสัมภาษณ์ เชิงลึกบรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว ผู้จัดทำเว็บไซต์ นักวิชาการสื่อสารมวลชน นักวิชาชีพสื่อสารมวลชน และนักบรรณาธิการเคลื่อนไหวทางการเมือง ผลการศึกษาพบว่า ผู้จัดการออนไลน์มีบทบาทสำคัญใน การก่อกระแสทางการเมืองช่วง พ.ศ.2549 เนื้อหาที่นำเสนอเน้นการต่อต้านรัฐบาล มีการสร้างกรอบ ในการเลือกประเด็นหลักที่จะนำเสนอ ใช้ทั้งภาษาและรูปภาพ การเลือกแหล่งข่าว รูปแบบการ นำเสนอ การระบุสภาพปัญหาและการตัดสินใจทางศีลธรรม โดยปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ ดังกล่าวเนื่องมาจากปัจจัยด้านเทคโนโลยี ผู้นำองค์กร (ซึ่งเป็นฝ่ายตรงข้ามกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น) และสถานการณ์ทางการเมือง

นฤมล เกษมสุข (2551) ศึกษาเรื่อง หนังสือพิมพ์กับกรอบในการสะท้อนระบอบ ทักษิณวิเคราะห์ตามแนวคิดของนิทเซ่ โดยวิเคราะห์เนื้อหาหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจและโพสต์ทูเดย์

สัมภาษณ์บรรณาธิการและผู้สื่อข่าว วิเคราะห์ว่าทฤษฎี ผสมกับการศึกษาประวัติศาสตร์แบบวงศาวินิยา ผลการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์กำหนดกรอบในการสะท้อนภาพทัศนคติ 4 ช่วงเวลา คือ 1) ช่วงแห่งการเรียนรู้นโยบาย เป็นการกำหนดกรอบความโดดเด่นของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาล 2) ช่วงปัญหาคอร์รัปชันและการซื้อขายหุ้นดาวเทียม เป็นการกำหนดกรอบการตรวจสอบและการกดดัน 3) ช่วงหลังยุบสภา เป็นการกำหนดกรอบชี้ให้เห็นข้อเสียของระบอบทักษิณ 4) ช่วงหลังการรัฐประหาร เป็นการกำหนดกรอบการติดตามระบอบทักษิณที่หลงเหลืออยู่

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าการศึกษานี้เกี่ยวกับการวางกรอบในแง่มุมอื่นๆ ที่ไม่ใช่การสื่อสารการเมืองมีอยู่แพร่หลาย เช่น

Bannavong (2005) ศึกษาการวางกรอบข่าวการก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว 590 เรื่อง จากหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ The Bangkok Post ของไทย The Jakarta Post ของอินโดนีเซีย The Manila Times ของฟิลิปปินส์ และ The Phnom Penh Post ของกัมพูชา ผลการศึกษาพบว่า กรอบการนำเสนอข่าวมี 3 ลักษณะ คือ กรอบข่าวที่เน้นประเด็น (issue-oriented frames) พบใน The Bangkok Post และ The Phnom Penh Post กรอบข่าวที่เน้นความขัดแย้งเป็นหลัก (conflict-oriented) พบใน The Manila Times และกรอบข่าวที่เน้นภัยพิบัติจากการทำลายล้าง (destruction disaster-oriented) พบใน The Jakarta Post

Salathong (2008) ศึกษาการวางกรอบข่าวภาวะโลกร้อนของหนังสือพิมพ์ไทย โดยศึกษาการรายงานข่าวภาวะโลกร้อนของหนังสือพิมพ์รายวัน 3 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน และบางกอกโพสต์ ที่เผยแพร่ในปี 2007 ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวภาวะโลกร้อน โดยผู้วิจัยพิจารณาจากความถี่ การเสนอข่าวในหน้า 1 และการมีภาพประกอบข่าว ทั้งนี้หนังสือพิมพ์เฟื่องคุณภาพ ได้แก่ มติชนและบางกอกโพสต์ให้ความสำคัญกับข่าวภาวะโลกร้อนมากกว่าหนังสือพิมพ์ประชานิยม (ไทยรัฐ) โดยมีความถี่ในการเสนอข่าวหน้า 1 มากกว่า และมีภาพประกอบข่าวมากกว่า ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งจากงานวิจัยนี้คือ หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับข่าวที่มาจากต่างประเทศค่อนข้างมาก โดยเฉพาะข่าวที่เกี่ยวข้องกับ IPCC และนายอัลกอร์

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ นำไปสู่ข้อเสนอของผู้วิจัยเกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาสาระที่ขาดหายของหน่วยงาน ESD รวมทั้งการเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอข่าวสารที่เหมาะสม และยังมีข้อเสนอสำหรับผู้สื่อข่าวในการค้นหาข้อมูลเพื่อการรายงานข่าวภาวะโลกร้อน การเปิดพื้นที่เฉพาะสำหรับข่าวเหล่านี้ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ประชานิยมควรให้ความสำคัญกับข่าวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนมากขึ้นเนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีผู้เปิดรับมาก หากนำเสนอข่าวเหล่านี้มากขึ้นจะสามารถเข้าถึงผู้รับสารในวงกว้าง

ดวงกมล เทวพิทักษ์ (2555) ศึกษาการวางกรอบข่าวสารความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามแนวคิดของ Entman ผู้วิจัยศึกษาเหตุการณ์สำคัญเกี่ยวกับความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนใต้ 7 เหตุการณ์ วิเคราะห์จากสื่อหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ที่ส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เฝ้าประตูข่าวสาร 12 คน สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 35 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สื่อต่างประเทศมีการวางกรอบข่าวความรุนแรงต่างกัน หนังสือพิมพ์วางกรอบนิยามเหตุการณ์เป็นหลัก โดยไทยรัฐเน้นการอธิบายเหตุการณ์ทางการเมืองระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มต่อต้าน มติชนกำหนดการรับรู้ให้ประชาชนตระหนักถึงความรุนแรงระหว่างรัฐกับผู้ต้องการแบ่งแยกดินแดน ส่วนสื่อเว็บไซต์ สำนักข่าวอิศราและสำนักข่าวอามานวางกรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา กรอบด้านมนุษยธรรม สันติภาพนำไปสู่การแก้ปัญหา 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กรสื่อ ปัจจัยด้านข่าว และปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรม ส่วนปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวบุคคล

จากข้อค้นพบข้างต้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะแนวทางในการรายงานข่าวสารความรุนแรงจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญกับกรอบการวิเคราะห์สาเหตุและทางออก รายงานข่าวแบบสื่อสันติภาพ เน้นการรายงานข่าวเชิงลึกมากกว่าข่าวกระแส ใช้วิจารณญาณอย่างมากในการรายงานข่าว รวมทั้งต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ชาลิสา มากแผ่นทอง และ แม็คดาเนียล (2013) ศึกษาการวางกรอบข่าวเกี่ยวกับอุตสาหกรรมวิทยุชุมชนในประเทศไทยของสื่อหนังสือพิมพ์ โดยวิเคราะห์เนื้อหาข่าวจำนวน 100 ข่าว ที่เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาอังกฤษของไทย ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2543 ถึงวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ.2554 พบว่า กรอบข่าวหลักๆ ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กรอบกฎหมายและนโยบาย 2) กรอบรัฐบาลข่มขู่คุกคามสถานีวิทยุชุมชน และ 3) กรอบวิทยุชุมชนในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางการเมือง โดยกรอบลักษณะที่ 1 และ 2 ปรากฏอยู่มากที่สุด ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการที่วิทยุชุมชนของไทยไม่พัฒนาเนื่องจากอยู่ในสภาวะถูกตรึงไว้กับที่ ถูกทำทลายด้วยอำนาจรัฐ อำนาจศาล ฝ่ายนิติบัญญัติ และกลุ่มผลประโยชน์ในสื่อกระแสหลัก มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยทำให้นโยบายไม่นิ่ง ส่งผลให้วิทยุชุมชนขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และขาดแนวทางกำกับดูแลที่ชัดเจน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า การศึกษาวิจัยโดยใช้ทฤษฎีการวางกรอบนั้นทำให้เกิดข้อค้นพบที่สำคัญ คือ สาร หรือ Content ในประเด็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่สื่อมวลชนเลือกมานำเสนอ มีทั้งส่วนที่ได้รับเลือกและไม่ถูกเลือก สารที่ถูกเลือกมาเผยแพร่ทำให้ประชาชนรับรู้ที่เกิดปรากฏการณ์อะไรขึ้นในสังคม ส่วนสารที่ไม่ถูกเลือกบางครั้งอาจเป็นประเด็นสำคัญ มีประโยชน์

หรือควรรับรู้ แต่กระบวนการคัดกรองข่าวสารของผู้เฝ้าประตู่ข่าวสาร ประกอบกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้บางแง่มุมของเรื่องราวหายไป และบางแง่มุมก็โดดเด่นขึ้นมา ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Salathong (2008) ตามที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้แล้ว

การทบทวนวรรณกรรมข้างต้น นำไปสู่การตอบคำถามการวิจัยข้อ 1 ที่ว่าลักษณะของกรอบข่าวเด็กของสื่อมวลชนเป็นอย่างไร โดยผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะหรือประเภทของกรอบตามแนวคิด Robert M. Entman (1993) มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์กรอบที่ปรากฏในข่าวและภาพข่าว

สำหรับการตอบคำถามการวิจัยข้อ 2 นั้น ผู้วิจัยใช้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวของสื่อมวลชน โดยใช้แนวทางหลักจากแบบจำลอง An integrated process model of framing ของ de Vreese ที่แบ่งปัจจัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ส่วนปัจจัยย่อยของแต่ละกลุ่ม ใช้ผลการศึกษานักวิจัยหลายท่านเป็นแนวทางการศึกษาในเรื่องนี้

ส่วนคำถามการวิจัยข้อ 3 ใช้แนวคิดจากแบบจำลอง An integrated process model of framing ของ de Vreese เช่นเดียวกัน โดยในแบบจำลองดังกล่าวได้ระบุถึงผลกระทบที่เกิดจากการวางกรอบข่าวของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสาร ดังนั้นจึงนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาว่าผู้รับสารเกิดทัศนคติหรือเห็นภาพเด็กที่ตกเป็นข่าวอันเป็นผลจากการวางกรอบข่าวของสื่อมวลชนอย่างไร

3. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน (Media Ethics)

3.1 การกำกับดูแลด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพของสื่อมวลชนไทย

จริยธรรมเป็นหลักอันควรประพฤติปฏิบัติซึ่งมีอยู่ในทุกวงการวิชาชีพ แม้มิได้มีข้อกำหนดคบทลงโทษไว้อย่างเคร่งครัดอย่างเช่นกฎหมาย แต่หลักจริยธรรมเป็นสิ่งที่นักสื่อสารมวลชนพึงปฏิบัติในการเสนอข่าวสาร

นักสื่อสารมวลชนของไทยมีการกำกับดูแลกันเองเชิงจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยนักวิชาชีพสื่อมวลชนมีการรวมตัวกันหลายองค์กรตามสาขาของสื่อมวลชนนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นสภาการหนังสือพิมพ์ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการรวมตัวกันของสื่อมวลชนในสายข่าวต่างๆ เพื่อกำกับดูแลและพัฒนาการทำงานของสื่อมวลชนด้วยตนเอง เช่น สมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ชมรมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ชมรมผู้สื่อข่าวสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

องค์กรวิชาชีพสื่อมวลชนข้างต้น ต่างก็มีข้อกำหนดเชิงจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อเป็นกรอบการปฏิบัติงานของสื่อมวลชนที่เป็นสมาชิก ทั้งในระดับองค์กรสื่อ และระดับตัวบุคคล แต่เนื่องจากเป็นข้อกำหนดที่ค่อนข้างกว้าง ทำให้เกิดช่องว่างในการปฏิบัติ

สำหรับการรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นบุคคลที่ควรได้รับความคุ้มครอง เนื่องจากยังไม่มีสมาคมหรือชมรมวิชาชีพในสายงานนี้ โดยเฉพาะ จึงใช้แนวทางในการปฏิบัติตามกรอบใหญ่ของสภาการหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2559 เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในข้อ 13 ดังนี้

“ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือ โศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีอัตลักษณ์แตกต่างในสังคม ” (สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2559)

นอกจากนี้ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ประกาศแนวปฏิบัติ เรื่อง การเสนอข่าวและภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ ลงวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2560 ดังนี้

“ข้อ 1 การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว และการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1.1 หนังสือพิมพ์ต้องไม่ตีพิมพ์ชื่อ ชื่อสกุล หรือตำบลที่อยู่ของผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งชื่อ ชื่อสกุล และตำบลที่อยู่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ หรือสิ่งที่ทำให้รู้หรือสามารถรู้ได้ เช่น ข้อมูลสถานศึกษา หรือที่ทำงานของผู้เสียหาย

1.2 ในกรณีผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1.1 เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

1.3 การพาดหัวข่าว โปรยข่าว ตลอดจนเนื้อหาข่าว และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ทั้งในเรื่องการใช้ภาษา การให้รายละเอียดเกี่ยวกับ

สภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ โดยต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณผู้เสียหาย และไม่ตอกย้ำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องเพศอันเนื่องมาจากการล่วงละเมิดทางเพศนั้น

ข้อ 2 การเสนอภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2.1 หนังสือพิมพ์ต้องไม่ตีพิมพ์ภาพข่าวของผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงภาพข่าวใด ๆ ที่จะทำให้รู้ได้ เช่น ภาพผู้เกี่ยวข้อง ภาพที่เกิดเหตุ สถานศึกษา สถานที่ทำงาน ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ และไม่ว่าผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้น จะเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม

2.2 ในกรณีผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 2.2 เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยสามารถนำเสนอได้เฉพาะภาพหน้าตรงของผู้เสียชีวิตขณะมีชีวิตอยู่เท่านั้น”

ข้อกำหนดทั้ง 2 เรื่องดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนของไทย มิได้นิ่งนอนใจหรือละเลยการคุ้มครองสิทธิเด็ก แม้ว่าข้อกำหนดต่างๆ ที่ประกาศออกมานั้นจะเจาะจงเฉพาะการที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศซึ่งยังไม่ครอบคลุมการปกป้องคุ้มครองเด็กในทุกกรณีก็ตาม

จากการศึกษาแนวทางปฏิบัติของสื่อมวลชนในต่างประเทศ พบว่า หลายประเทศมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข่าวเด็กและเยาวชนค่อนข้างชัดเจน เช่น องค์กรหนังสือพิมพ์แห่งชาติไนจีเรีย (Nigerian Press Organization, 1998) ได้กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติข้อที่ 9 ห้ามสื่อมวลชนเปิดเผยชื่อ ถ่ายภาพ หรือแม้แต่สัมภาษณ์เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 16 ปี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีล่วงละเมิดทางเพศ คดีที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม รวมทั้งคดีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางไสยศาสตร์ ลัทธิต่างๆ ทั้งในฐานะผู้ถูกกระทำ พยาน และผู้ถูกกล่าวหา

ส่วนสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนประเทศจาไมกา (Media Association of Jamaica and the Press Association of Jamaica, 2011) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็ก 2 ข้อ จาก 17 ข้อ กล่าวคือ

1) ข้อกำหนดข้อที่ 4 การเสนอข่าวหรือภาพของเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการส่วนตัว เรื่องวิถีชีวิต ตลอดจนข้อมูลของบิดามารดา ต้องได้รับอนุญาตจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ถ้าจะไปสัมภาษณ์หรือถ่ายภาพเด็กในโรงเรียนต้องได้รับการยินยอม

จากโรงเรียน นอกจากนี้ ยังกำหนดให้สื่อมวลชนหลีกเลี่ยงการถ่ายรูปหรือสัมภาษณ์เด็กและเยาวชน ในสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมอีกด้วย

และ 2) ข้อกำหนดข้อที่ 5 เน้นในเรื่องเด็กและเยาวชนกับคดีอาชญากรรม โดยมีการระบุข้อควรหลีกเลี่ยงและข้อพึงปฏิบัติอย่างละเอียด ทั้งกรณีการล้วงละเมิดทางเพศและคดีอาชญากรรมร้ายแรง สำหรับเด็กที่เป็นจำเลย ผู้ถูกกระทำ และพยานผู้เห็นเหตุการณ์

จะเห็นได้ว่า สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนในประเทศเหล่านี้ ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นมนุษย์ของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างยิ่ง ขณะที่การคุ้มครองเด็กและเยาวชนในวงการสื่อสารมวลชนของไทยยังก้าวไปไม่ถึง

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

งานวิจัยหลายเรื่องสะท้อนให้เห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนไทยยังคงมีส่วนที่ขัดแย้งกับหลักว่าด้วยจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ บุษพา เมฆศรีทองคำ และ ขจรจิต บุณนาค (2553) ระบุว่า ในช่วง 13 ปีแรกของการก่อตั้งสภากาชาดหนังสือพิมพ์แห่งชาติ มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ที่เป็นสมาชิกอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยประเด็นที่ถูกร้องเรียนมากที่สุดด้านเนื้อหาคือการเสนอข่าวบิดเบือน ส่วนด้านภาพเป็นเรื่องของความรุนแรงและภาพอุจาด ซึ่งภาพข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กก็รวมอยู่ในเนื้อหาและภาพเหล่านี้ด้วย

จริยา สมประสงค์ (2553) ศึกษาองค์ประกอบการสื่อสารด้านเนื้อหาสารและผู้รับสาร โดยในองค์ประกอบด้านเนื้อหาสารพบว่าหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเสนอข่าวหน้า 1 ขัดกับหลักจริยธรรมวิชาชีพ โดยเฉพาะเรื่องความรุนแรง ภาพอุจาด ซึ่งหนึ่งในชนิดข่าวที่มีการศึกษาว่าถูกเสนอในลักษณะผิดจริยธรรมก็มีข่าวเด็กรวมอยู่ด้วย ผู้อ่านในฐานะผู้รับสารก็ได้แสดงความคิดเห็นว่าหนังสือพิมพ์ควรเสนอข้อเท็จจริงและลดการเสนอภาพที่ก่อเกิดความหวาดเสียวหรือภาพที่ไม่เหมาะสม

อรวิ บุณนาค (2554) ศึกษาภาพสะท้อนจริยธรรมสื่อมวลชนจากกลวิธีการตั้งคำถามสัมภาษณ์บุคคลสาธารณะของผู้สื่อข่าวบันเทิง ผลการวิจัยพบว่า ผู้สื่อข่าวทุกคนประเมินว่าตนคำนึงถึงจริยธรรมของสื่อมวลชนในการสัมภาษณ์บุคคลสาธารณะ แต่ก็ยอมรับว่าในการดำเนินงานจริงมีการละเมิดจริยธรรมสื่อมวลชนในการตั้งคำถามจนถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสังคม ทั้งนี้ มีสาเหตุหลักมาจาก 1) ปัจจัยด้านการตลาดเพื่อสร้างจุดขาย 2) ความเชื่อที่ว่าผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลสาธารณะต้องถามเพื่อนำทุกเรื่องราวมาตีแผ่ 3) การสนองความต้องการของประชาชน โดยผู้สื่อข่าวเชื่อว่าประชาชนอยากทราบจึงต้องถามแทน

วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์ และคณะ (2554) ศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณและจริยธรรมในหลักสูตรสื่อสารมวลชนพบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนด้านสื่อสารมวลชนในสถาบันระดับอุดมศึกษาจัดให้มีรายวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายและจริยธรรมทุกสถาบัน แต่ปัญหาที่พบก็คือ การที่ผู้สอนไม่สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่เป็นหลักการให้เข้ากับการนำไปสู่การปฏิบัติได้ ขณะเดียวกันเมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาเข้าสู่วิชาชีพ ปัจจัยด้านทุนนิยมเข้ามามีผลอย่างยิ่งที่ทำให้การดำรงรักษาคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพลดน้อยลง ส่งผลให้เกิดปัญหาในการเสนอข่าวสารที่ขัดกับหลักจริยธรรมวิชาชีพ

ในแง่ของการกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชน งานวิจัยของบุบผา เมฆศรีทองคำ และ ขจรจิต บุณนาค (2553, อ้างแล้ว) ระบุว่าสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติซึ่งเป็นสถาบันสื่อมวลชนระดับประเทศ ถูกคาดหวังว่าจะต้องมีบทบาทในการควบคุมสมาชิกได้ เป็นที่พึ่งให้กับประชาชนกรณีมีข้อร้องเรียนได้ แต่ทั้งนักวิชาการด้านหนังสือพิมพ์และนักวิชาการด้านกฎหมาย ต่างก็เห็นว่าการควบคุมกันเองดังกล่าวนั้นประสบความสำเร็จเฉพาะเชิงนโยบาย คือ มีแนวทางที่วางไว้แล้ว แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการทำให้สมาชิกลงไปปฏิบัติจริง

เมื่อพิจารณางานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้นักสื่อสารมวลชนจะได้รับการปลูกฝังเรื่องของจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมาแล้วจากสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ขณะเดียวกันก็มีข้อกำหนดต่างๆ จากทางสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานจริง แต่ปัจจัยต่างๆ ที่เข้ามารุมเร้าก็มีส่วนทำให้นักสื่อสารมวลชนประพฤติผิดจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านตัวบุคคลที่มีความเชื่อและทัศนคติเกี่ยวกับความต้องการของผู้รับสาร เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่ากรอบจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพมีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางกรอบการเสนอข่าวเด็ก เนื่องจากเป็นหนึ่งในปัจจัยที่อาจส่งผลต่อนักสื่อสารมวลชนในการคัดเลือกประเด็น รวมทั้งการเลือกที่จะนำเสนอเนื้อหาหรือภาพเกี่ยวกับเด็ก นำมาสู่ส่วนหนึ่งของการตอบคำถามข้อ 2 ของงานวิจัยนี้

4. แนวคิดเกี่ยวกับระบบ

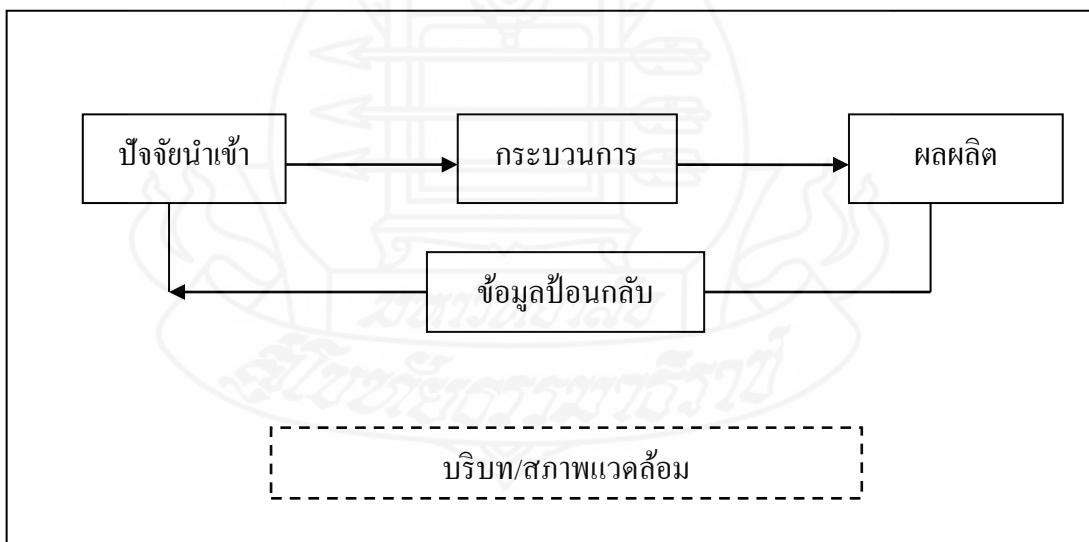
ในงานวิจัยนี้ แนวคิดเกี่ยวกับระบบไม่ใช่แนวคิดหลักที่ศึกษาแต่เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ประกอบการอภิปรายและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันภายในระบบสังคม ดังนี้

4.1 แบบจำลองของระบบ (input-process-output model)

แบบจำลองของระบบประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และปัจจัยออก (ผลผลิต) เป็นแบบจำลองที่นำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม โดยมีความจำเป็นบางประการที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง ส่งผลกระทบต่อแบบแผนหรือความเป็นไปในกระบวนการ เพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจของสมาชิกภายในกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม ผลที่เกิดขึ้นจากการใส่ปัจจัยนำเข้าไปในระบบอาจเป็นไปได้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ หากผลที่ได้เป็นเชิงบวกก็จะเกิดความพึงพอใจ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้นและนำไปใช้ต่อ แต่ถ้าผลที่เกิดขึ้นเป็นเชิงลบก็จะก่อให้เกิดการปรับปรุงเพื่อให้ระบบสามารถดำรงอยู่ได้

ขณะเดียวกันการดำรงอยู่ของระบบมิได้เกิดขึ้นเฉพาะปัจจัยภายในเท่านั้น หากแต่ปัจจัยภายนอกที่เป็นบริบทแวดล้อมก็มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภายในระบบได้เช่นกัน

ภาพที่ 2.9 แบบจำลองของระบบ

4.2 ทฤษฎีสื่อสารมวลชนเชิงระบบของเดอเฟลอร์ (DeFleur mass communication theory)

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2557) ได้สรุปสาระสำคัญของทฤษฎีสื่อสารมวลชนในเชิงระบบของเดอเฟลอร์ว่า ภายใต้อบบประกอบไปด้วย 4 อนุระบบ ได้แก่ การสื่อสาร การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม

ทั้ง 4 อนุระบบ สอดประสานซึ่งกันและกัน โดยมีการสื่อสารเป็นแกนกลางของทฤษฎีทำหน้าที่ในการผลิตข้อมูลข่าวสารต่างๆ จากนั้นกระจายข้อมูลข่าวสารออกไปผ่านสื่อมวลชน ภายใต้อการดำเนินงานผลิตและจัดจำหน่าย เพื่อนำสารไปสู่ประชาชนผู้รับสารในทุกๆ ระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับนานาชาติ ทั้งนี้ ผู้รับสารมีหลากหลายกลุ่ม ทั้งผู้สนใจสารที่ส่งผลด้านสุนทรีย์ ผู้รับสารที่สนใจข่าวและสารคดี และผู้รับสารที่สนใจข่าวสารด้านอาชญากรรมและบันเทิง

ในส่วนของการเมือง หมายถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกฎกติกาเพื่อให้บ้านเมืองเกิดความสงบเรียบร้อย เช่น รัฐบาล รัฐสภา ฯลฯ รวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อ เช่น สภาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมผู้สื่อข่าวสาขาต่างๆ เป็นต้น ผลจากการกำหนดกฎกติกาที่เกี่ยวข้องทำให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ของตนภายใต้กรอบกฎหมายและกติกาต่างๆ

ขณะที่อนุระบบด้านเศรษฐกิจนั้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างภาคธุรกิจกับสื่อมวลชน โดยที่ภาคธุรกิจให้การสนับสนุนสื่อมวลชนด้วยการลงโฆษณาเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าของตน ส่วนสื่อมวลชนก็สามารถอยู่รอดได้จากการสนับสนุนของภาคธุรกิจดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างอนุระบบทั้งสองต้องอยู่ภายใต้กฎกติกาที่ฝ่ายการเมืองกำหนดไว้ด้วย เช่น การลงโฆษณาทางโทรทัศน์จะมีการจำกัดเวลา เพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้รับสาร การลงโฆษณาในสื่อต่างๆ ต้องไม่ใช่โฆษณาเกินจริงหรือหลอกลวงผู้บริโภค เป็นต้น

สำหรับอนุระบบสุดท้ายภายใต้แนวคิดของเดอเฟลอร์ได้แก่สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงค่านิยม ความคิด ความเชื่อ สิ่งทีคนในสังคมได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา ตลอดจนศีลธรรม จรรยา ที่คนในสังคมยึดเหนี่ยว เรียนรู้ และถ่ายทอด เหล่านี้ล้วนแต่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับอีก 3 ระบบข้างต้น

ทั้ง 4 อนุระบบข้างต้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ระบบสามารถดำรงอยู่ได้ โดยมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับระบบมาใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์และอภิปรายผลให้เห็นบริบทแวดล้อม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมสื่อส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงานขององค์กรหนังสือพิมพ์ และการวางกรอบข่าวทั้งในห้วงข่าวและเนื้อหาข่าว

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตอบปัญหาการวิจัย ดังนี้

- 1) การศึกษาลักษณะของกรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้แนวคิดการวางกรอบ
- 2) การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้สื่อข่าวและกองบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข่าวเด็ก โดยใช้แนวคิดการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนตามทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสารร่วมกับทฤษฎีการวางกรอบ
- 3) การศึกษาทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็ก ด้วยการสนทนากลุ่มผู้ปกครองและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ นักวิชาการ และเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็ก

จากแนวทางข้างต้น ผู้วิจัยขอนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเด็กที่รายงานในหน้า 1 ของสื่อมวลชนที่ศึกษา โดยวิเคราะห์ว่าในรอบ 1 ปี สื่อมวลชนกำหนดวาระข่าวสารเกี่ยวกับเด็กในประเด็นใดมากที่สุด โดยใช้แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร ของ McCombs และ Shaw (1972) เมื่อได้ประเด็นข่าวที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญมากที่สุด 5 อันดับแรกแล้ว นำข่าวที่ได้มาวิเคราะห์กรอบ (Frame Analysis) เพื่ออธิบายลักษณะของกรอบข่าวเด็กที่สื่อมวลชนนำเสนอ (output หรือ news coverage) โดยใช้แนวคิดการวางกรอบของ Robert M. Entman (1993) และแนวคิดการกำหนดวาระของ McCombs & Shaw (1972)

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) เป็นการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรายงานข่าวประกอบด้วย (1) ผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ผู้สื่อข่าว และช่างภาพ (2) ผู้ปรับปรุงต้นฉบับ ได้แก่ หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ทั้งนี้เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็น การคัดเลือกภาพข่าว การเรียบเรียงเนื้อหาข่าว และการจัดวางตำแหน่งของข่าวในการนำเสนอผ่านสื่อแต่ละครั้ง

1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการจัดสนทนากลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรหลานอายุต่ำกว่า 18 ปี และสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ นักนิเทศศาสตร์ที่เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน และผู้แทนเครือข่ายองค์กรที่ทำงานด้านเด็ก เพื่อศึกษาผลกระทบของกรอบข่าวที่มีต่อทัศนคติของผู้รับสาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แหล่งข้อมูลเอกสาร (document) และส่วนที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลเอกสาร

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ข่าวและภาพข่าวเกี่ยวกับเด็กที่เผยแพร่ในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 - 31 ธันวาคม 2558

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ใช้การเลือกแบบเจาะจง ข่าวและภาพข่าว ที่เผยแพร่ในหน้า 1 ในรอบปี 2556 – 2558 จากหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทยที่มียอดพิมพ์สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก ข่าวสด และมติชน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

2.2.1 บุคลากรข่าว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสารและผู้ปรับปรุงต้นฉบับ จากโต๊ะข่าวอาชญากรรมและ/หรือ โต๊ะข่าวหน้า 1 ซึ่งปฏิบัติงานในองค์กรหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเอกสาร

2.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เลือกจากผู้แทนของแต่ละกองบรรณาธิการ แบ่งเป็น กลุ่มผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ผู้สื่อข่าว และช่างภาพ กลุ่มผู้ปรับปรุงต้นฉบับ ได้แก่ บรรณาธิการหัวหน้าข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 12 คน โดยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

1) ผู้สื่อข่าว ช่างภาพ ของหนังสือพิมพ์ที่ศึกษา ทำงานในสายงานข่าวที่เกี่ยวข้อง และมีอายุงานไม่ต่ำกว่า 3 ปี ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 คน

2) ผู้เรียบเรียงข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ศึกษา มีอายุงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี ได้ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 6 คน

2.2.3 บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ได้แก่ นักวิชาการด้านเด็ก เครือข่ายองค์กรที่ทำงาน ด้านเด็ก และผู้ปกครองของเด็ก

2.2.4 กลุ่มตัวอย่าง เลือกจากตัวแทนของแต่ละกลุ่ม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1) นักวิชาการนิเทศศาสตร์ที่เชี่ยวชาญด้านเด็ก มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 1 คน

2) บุคลากรระดับหัวหน้างานหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายขององค์กรหรือ มูลนิธิเกี่ยวกับเด็กที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคม มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 2 คน

3) ผู้ปกครองที่ติดตามข่าวสารผ่านสื่อมวลชน มีลูกหลานอายุต่ำกว่า 18 ปี 1 กลุ่ม จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบบันทึกข้อมูล ใช้สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณ ในการสร้างแบบ บันทึกข้อมูลผู้วิจัยใช้ 2 ทฤษฎีร่วมกัน กล่าวคือ หลักการพื้นฐานในการทำหน้าที่ของผู้เฝ้าประตู ข่าวสารตามแนวคิดของ Shoemaker เป็นเรื่องของการเลือก (selection) และการนำเสนอ (presentation) เชื่อมโยงกับทฤษฎีการวางกรอบ ซึ่งนิยามความหมายของ Gitlin ระบุว่ากรอบคือ หลักการของการ เลือกและการนำเสนอขณะที่ Ghanem (1997, อ้างใน Severin and Tankard, 2000 p.238) กล่าวว่า การวางกรอบประกอบด้วย 4 มิติที่สำคัญ คือ 1) หัวข้อข่าวที่ปรากฏ (topic of the news item) พิจารณา ว่าสื่อมวลชนเลือกรายงานข่าวหัวข้อใดบ้าง 2) การนำเสนอ (presentation) พิจารณาจากขนาดเนื้อที่ และตำแหน่งของข่าว 3) ลักษณะของความรู้ความเข้าใจ (cognitive attributes) พิจารณาจากรายละเอียด ของเนื้อหาหรือมุมมองที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว และ 4) ลักษณะทางอารมณ์ (affective attributes) พิจารณาจากภาพข่าวจากแนวคิดข้างต้น สิ่งที่ปรากฏเป็นรูปธรรมและสามารถวัดได้คือกรอบที่ ปรากฏในข่าว (frame in the news) ตามแนวคิดของ de Vreese (2005) การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเพื่อ แยกแยะให้เห็นว่าสื่อมวลชนได้วางกรอบข่าวดีอย่างไรบ้างนั้น ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกข้อมูลซึ่งใช้ วัดกรอบข่าว ดังนี้

3.3.1 กรอบข่าวที่ปรากฏในเนื้อหา พิจารณาจากเนื้อหาว่าในแต่ละข่าว สื่อมวลชน เลือกที่จะเสนอประเด็นใด ในแง่มุมใด ลักษณะใดบ้าง โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบข่าวที่ต้องการศึกษา

จาก กรอบข่าวตามแนวคิดของ Robert M. Entman (1993) ประกอบไปด้วย 4 กรอบหลัก คือ กรอบการระบุสภาพปัญหา กรอบการอธิบายสาเหตุ กรอบการประเมินค่าเชิงจริยธรรม และกรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา โดยมีแนวทางการวิเคราะห์ ดังนี้

1) กรอบการระบุสภาพปัญหา ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าหนังสือพิมพ์ไทยรายงานข่าวเพื่อแจ้งให้ผู้อ่านทราบว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในข่าว เช่น เกิดคดีอาชญากรรมที่เด็กเป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำ เด็กได้รับรางวัลจากการแข่งขันต่างๆ เป็นต้น

2) กรอบการอธิบายสาเหตุ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าในการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยได้แจ้งให้ทราบว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใดหรือไม่ ใครคือผู้อธิบาย เช่น การรายงานสถิติสุขภาพของเด็กโดยหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

3) กรอบการประเมินค่าเชิงศีลธรรม ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าหนังสือพิมพ์ไทยประเมินค่าทางเชิงศีลธรรมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร ในเชิงลบและเชิงบวก เช่น การกล่าวถึงผู้ร้ายหรือผู้บริสุทธิ์ การกระทำความดีหรือความชั่ว การกระทำที่น่ายกย่องสรรเสริญหรือไม่ควรเอาเยี่ยงอย่าง เป็นต้น

4) กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสื่อมวลชนได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร ใครคือผู้เกี่ยวข้องในการแก้ปัญหานั้น

3.3.2 กรอบข่าวที่เกิดจากเทคนิคการนำเสนอ การนำเสนอข่าวด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้ผู้รับสารเกิดการรับรู้และประมวลภาพในหัวเกี่ยวกับข่าวนั้นๆ คล้ายตามสื่อมวลชนไปด้วยตามแนวคิดของ Tankard ระบุว่า นักวิจัยสามารถวัดหรือวิเคราะห์กรอบข่าวได้จากส่วนประกอบของข่าว ได้แก่ พาดหัวข่าวหลัก พาดหัวข่าวรอง การเลือกใช้ภาพข่าว การเขียนคำบรรยายภาพ การเขียนความนำ การเลือกแหล่งข่าว การเลือกยกคำพูด การดึงคำพูดให้เด่น สถิติและแผนภูมิ และการเขียนบทสรุปปิดท้ายนอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาการเน้น โดยให้ขนาดพื้นที่ข่าวและการวางตำแหน่งของข่าวตามแนวคิดของ Ghanem ด้วยจากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์กรอบที่เกิดจากเทคนิคการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากสารที่เป็นข้อความและสารที่มาจากภาพ โดยพิจารณาจาก (1) หัวข้อข่าว-จากพาดหัวข่าว (2) มุมมองของข่าว-จากความนำข่าว (3) อารมณ์ที่ปรากฏในข่าว-ถ้อยทำที่ใช้และภาพประกอบข่าวองค์ประกอบทั้งหมดนี้ถูก “เลือก” ในการนำเสนอเป็นข่าวผ่านเทคนิคการเล่าเรื่อง ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นการวางกรอบที่ก่อให้เกิดความหมายของ “เด็ก” ที่ปรากฏในพื้นที่สื่อและส่งผ่านไปยังผู้รับสาร

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 2 ปัจจุบันได้บ้างที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย มีโครงสร้างคำถาม ดังนี้

3.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

3.2.2 ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็ก

- 1) ปัจจัยภายใน
- 2) ปัจจัยภายนอก

3.3 แนวคำถาม ใช้ในการนำสนทนากลุ่ม เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อ 3 กรอบข่าวเด็กที่เผยแพร่ในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของผู้รับสารและผลต่อเด็กที่เกี่ยวข้องอย่างไร มีแนวคำถาม ดังนี้

- เมื่อนึกถึงข่าวเด็กที่ปรากฏในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ นึกถึงเรื่องอะไรบ้าง
- จากการเปิดรับสื่อท่านเห็นการส่งเสริมสิทธิเด็กอย่างไรบ้าง
- ภาพและข่าวเกี่ยวกับเด็ก แบบไหนบ้างที่ท่านเห็นว่าละเมิดสิทธิเด็ก
- ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ท่านเห็นว่าแนวโน้มการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็กมีมากขึ้นหรือลดลง ส่วนใหญ่เป็นการละเมิดแบบใด
- เด็กที่เป็นผู้กระทำ กับเด็กที่ถูกกระทำ ถูกรายงานข่าวในลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกัน
- ช่วงอายุของเด็กที่เป็นข่าวมีผลต่อความรู้สึกของผู้อ่านหรือไม่ ถ้าเป็นเด็กเล็กกับวัยรุ่น รู้สึกแตกต่างกันหรือไม่ (ทั้งในแง่การรายงานข่าว และความรู้สึกในฐานะผู้เปิดรับสื่อ)
- ในฐานะผู้รับสารเห็นว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวมีผลต่อความมั่นใจในข่าวหรือไม่
- สื่อควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับสิทธิเด็กและการรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็กที่เหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรที่ทำให้สื่อแต่ละสำนักเลือกเสนอข่าวและภาพข่าวแตกต่างกัน
- ท่านเห็นว่าพื้นที่ข่าวเกี่ยวกับเด็กในปัจจุบันมีมากเพียงพอหรือไม่ อย่างไร
- ท่านเห็นว่าในปัจจุบันประชาชนให้ความสำคัญกับข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด
- ท่านใช้ประโยชน์จากการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเด็กอย่างไรบ้าง
- ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ การเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวและภาพข่าวเด็กจากสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยเข้าถึงข้อมูล โดยใช้อินเทอร์เน็ตออนไลน์ สืบค้นจากคำสืบค้นที่สำคัญคือ “เด็ก” และ “เยาวชน” โดยเลือกเฉพาะข่าวที่รายงานในหน้า 1 ซึ่งถือว่าเป็นข่าวที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญและแสดงถึงการกำหนดวาระ จากนั้นนำข่าวที่ได้มาลงรหัสในแบบบันทึก วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทราบลักษณะของกรอบที่ปรากฏในสื่อมวลชน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.2.1 การเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์กรอบ (Frame Analysis) โดยการวิเคราะห์ว่าหนังสือพิมพ์วางกรอบเนื้อหาข่าวเด็กในประเด็นใดบ้าง มีวิธีการวางกรอบผ่านการนำเสนออย่างไร

4.2.2 การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้การบันทึกเสียงและการจดบันทึกของผู้วิจัยขณะสัมภาษณ์ จากนั้นนำไฟล์เสียงที่บันทึกไว้มาถอดคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์อย่างละเอียด จัดแบ่งหมวดหมู่เนื้อหา 2 ส่วนหลัก คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ และปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์

4.2.3 การเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการวางกรอบข่าวที่มีต่อทัศนคติของผู้รับสาร โดยใช้การจดบันทึกและการบันทึกเสียงสนทนา

4.3 การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผู้วิจัยใช้การตรวจสอบสามเส้า ดังนี้

4.3.1 ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยได้เชิญผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านที่มีความเชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน ด้านเด็กและเยาวชน และด้านจริยธรรมสื่อมวลชน เป็นผู้ตรวจสอบแบบบันทึกข้อมูล แบบสัมภาษณ์และแนวคำถาม จากนั้น นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้จริง โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.อุษา บิ๊กกินส์ คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2) รองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี พิพิธกุล ผู้อำนวยการ สสท.

3) รองศาสตราจารย์ ดร.บุษผา เมฆศรีทองคำ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

4.3.2 ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล ในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้สังเกตผู้ให้ข้อมูลควบคู่ไปกับการซักถามด้วย

4.3.3 ด้านตัวบุคคล นอกเหนือจากสนทนากลุ่มผู้รับสารที่เป็นผู้ปกครองของเด็ก อายุต่ำกว่า 18 ปี ผู้วิจัยยังสัมภาษณ์นักวิชาการที่เชี่ยวชาญด้านเด็ก และผู้แทนองค์กรที่ทำงานด้านเด็ก ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี เพื่อให้ได้มุมมองจากผู้รับสารที่หลากหลาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

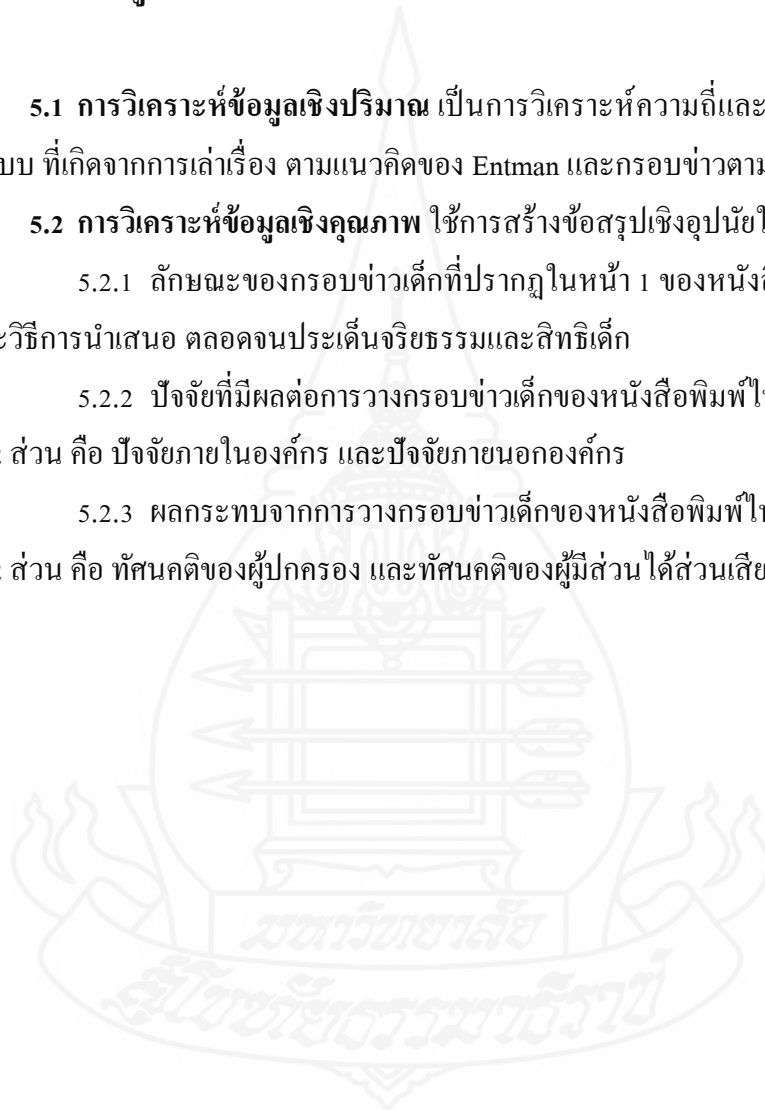
5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ความถี่และร้อยละของลักษณะกรอบ 4 แบบ ที่เกิดจากการเล่าเรื่อง ตามแนวคิดของ Entman และกรอบข่าวตามแนวคิดสิทธิเด็ก

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การสร้างข้อสรุปเชิงอุปนัยในประเด็นต่อไปนี้

5.2.1 ลักษณะของกรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย ทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ ตลอดจนประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก

5.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กร

5.2.3 ผลกระทบจากการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ ทักษะคดีของผู้ปกครอง และทักษะคดีของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” เพื่อตอบคำถามการวิจัย 3 ข้อ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ทั้งนี้จะนำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะของกรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้รับสารต่อกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะของกรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา ลักษณะของกรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทย เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก ข่าวสด และมติชน ที่เผยแพร่ในช่วงปี 2556-2558 ใช้คำค้น “เด็ก” และ “เยาวชน” ได้ข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,144 ข่าว แบ่งเป็นปี 2556 จำนวน 399 ข่าว ปี 2557 จำนวน 444 ข่าว และปี 2558 จำนวน 301 ข่าว แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่

- 1.1 การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวคิดของ R. M. Entman
- 1.2 การวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรม
- 1.3 การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวคิดสิทธิเด็ก

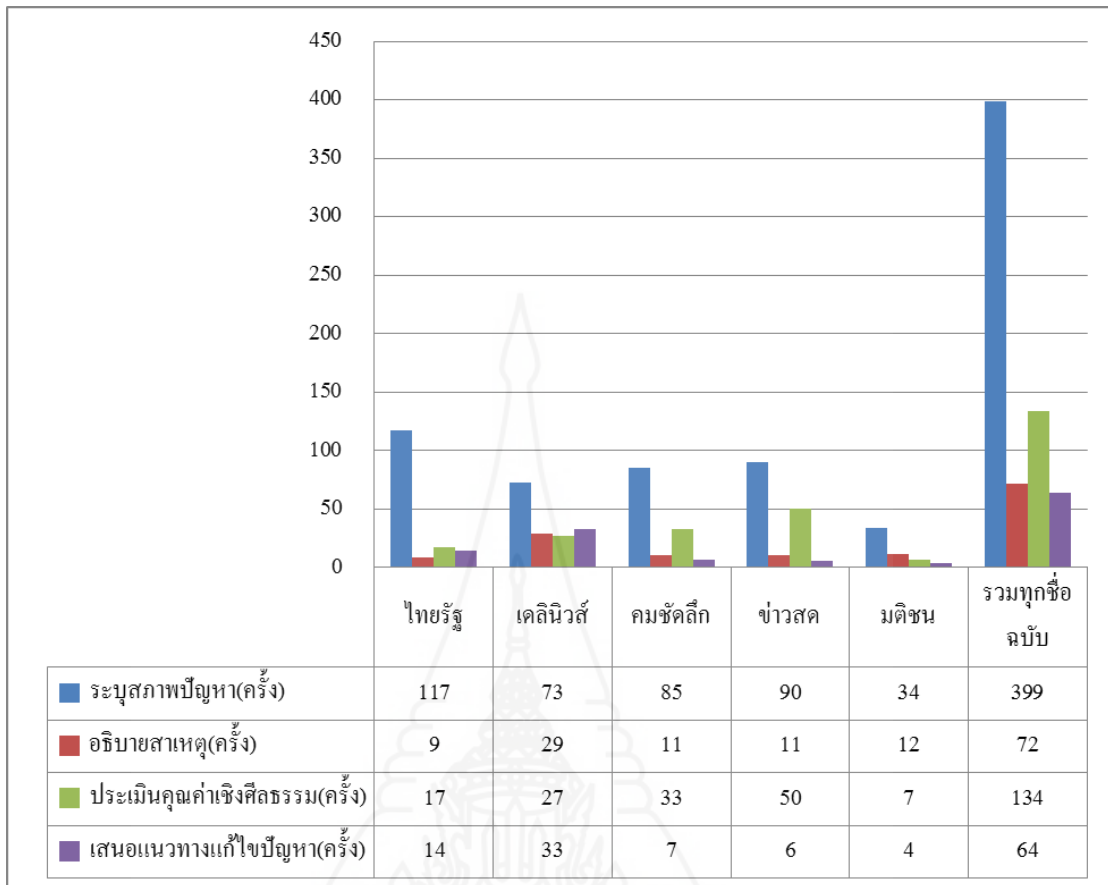
1.1 การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวคิดของ R. M. Entman

การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวคิดของ R. M. Entman แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ กรอบที่เกิดจากเนื้อหา (Content) และกรอบที่เกิดจากวิธีการนำเสนอ (Presentation)

1.1.1 กรอบที่เกิดจากเนื้อหา (Content)

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณในการแจกแจงกรอบข่าวตามแนวคิดของ R. M. Entman ประกอบไปด้วย 4 กรอบ ได้แก่ (1) กรอบการระบุสภาพปัญหา (problem definition frame) เป็นการเสนอข่าวโดยชี้ให้เห็นว่าเกิดปรากฏการณ์อะไรบ้างในสังคม ลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร (2) กรอบการอธิบายสาเหตุ (causal interpretation frame) เป็นการเสนอสาเหตุของปัญหาหรืออธิบายว่าปรากฏการณ์นั้นเกิดจากอะไร สิ่งใดคือปัจจัยเริ่มต้น (3) กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม (moral evaluation frame) เป็นการเสนอเนื้อหาในมุมมองเชิงศีลธรรม จรรยา การทำหรือไม่ทำตามกฎหรือข้อกำหนดของสังคม และ (4) กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา (treatment recommendation frame) เป็นการชี้ให้เห็นว่าประเด็นปัญหาหรือปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นนั้นมีทางออกอย่างไร ใครควรเข้ามาแก้ไข ด้วยวิธีการใด

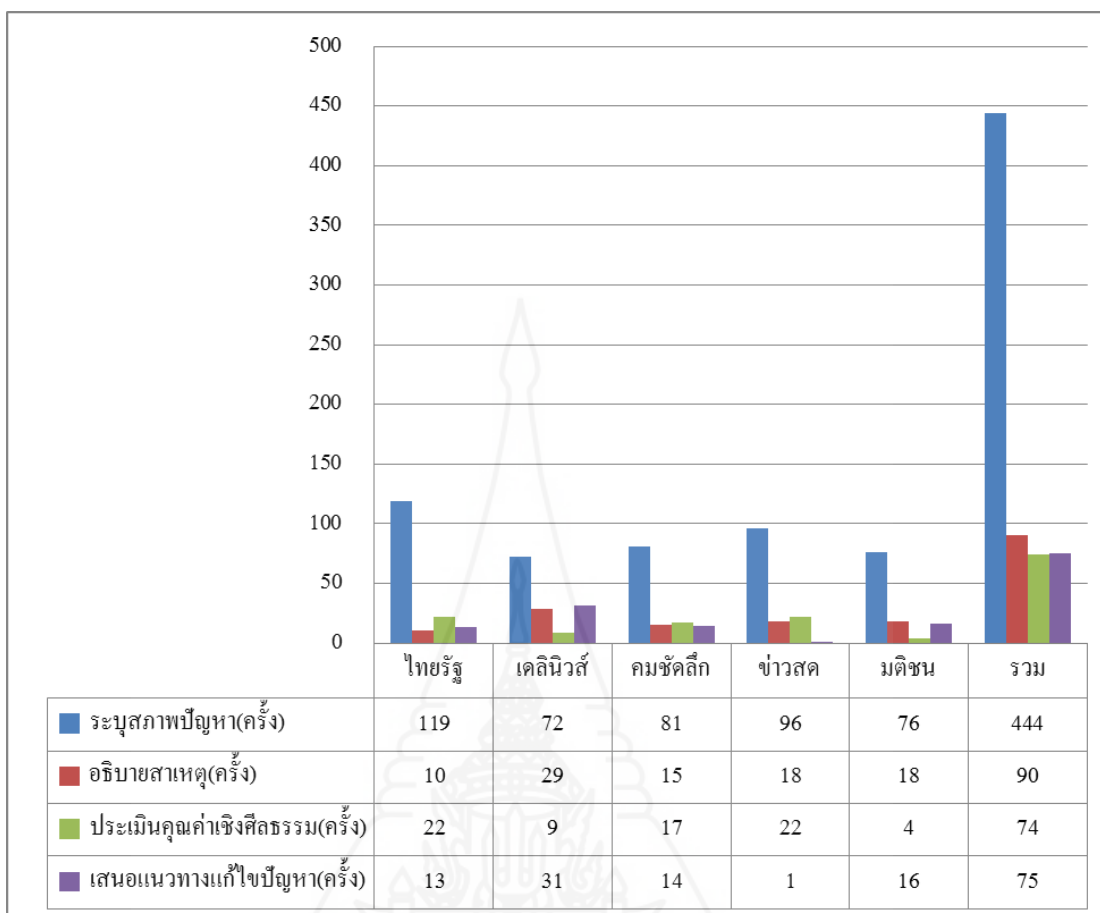
ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยที่เผยแพร่ในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก และมติชน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 - 31 ธันวาคม 2558 ภายใต้คำค้น “เด็กและเยาวชน” จำนวนทั้งสิ้น 1,144 ข่าว แบ่งเป็นปี 2556 จำนวน 399 ข่าว ปี 2557 จำนวน 444 ข่าว และปี 2558 จำนวน 301 ข่าว ปรากฏผล ดังนี้

ภาพที่ 4.1 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ.2556

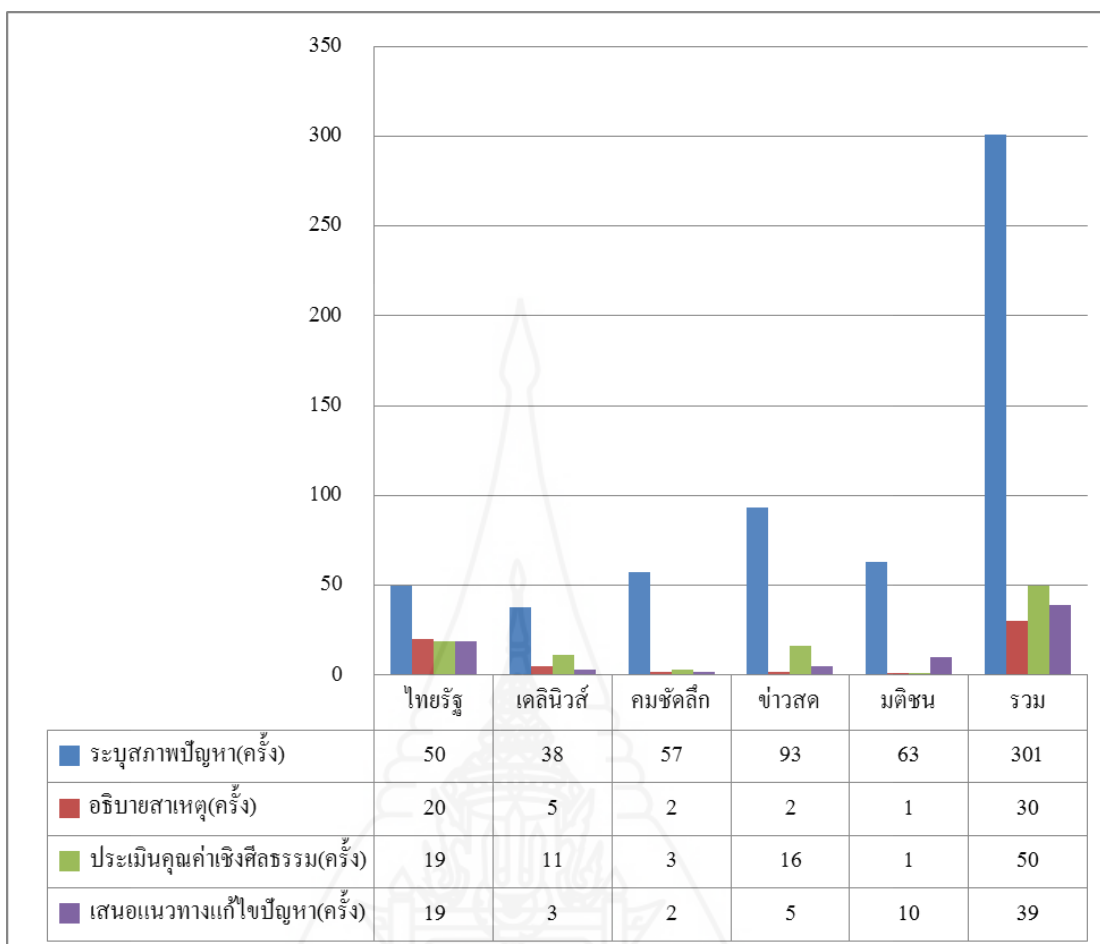
จากภาพที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยในปี 2556 อันดับ 1 ได้แก่ กรอบการระบุสภาพปัญหา จำนวน 399 ครั้ง อันดับ 2 ได้แก่ กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม จำนวน 134 ครั้ง อันดับ 3 ได้แก่ กรอบการอธิบายสาเหตุ จำนวน 72 ครั้ง และ อันดับ 4 กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา จำนวน 64 ครั้ง

ภาพที่ 4.2 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ.2557

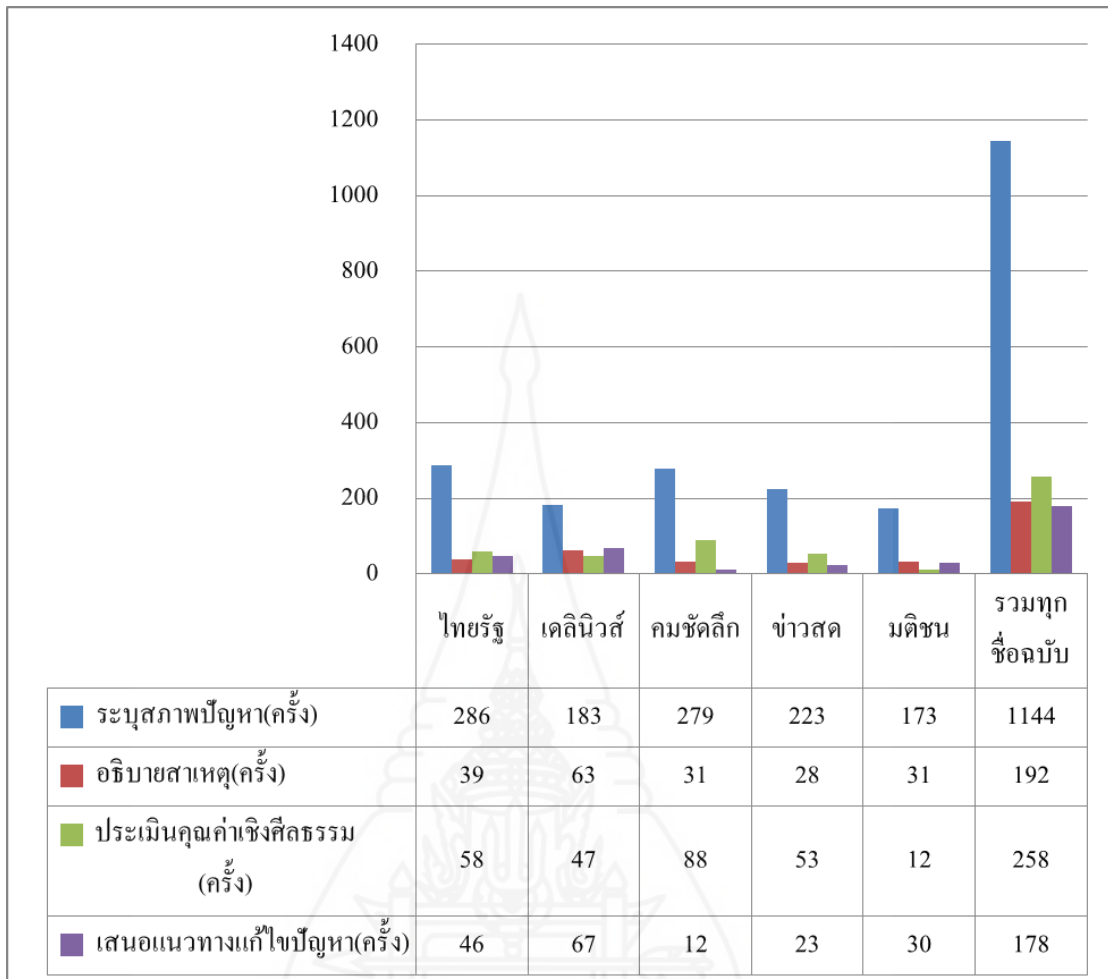
จากภาพที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยในปี 2557 อันดับ 1 ได้แก่ กรอบการระบุสภาพปัญหา จำนวน 444 ครั้ง อันดับ 2 ได้แก่ กรอบการอธิบายสาเหตุ จำนวน 90 ครั้ง อันดับ 3 กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา จำนวน 75 ครั้ง และอันดับ 4 ได้แก่ กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม จำนวน 74 ครั้ง

ภาพที่ 4.3 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2558

จากภาพที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยในปี 2558 อันดับ 1 ได้แก่ กรอบการระบุสภาพปัญหา จำนวน 301 ครั้ง อันดับ 2 ได้แก่ กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม จำนวน 50 ครั้ง อันดับ 3 กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา จำนวน 39 ครั้ง และ อันดับ 4 ได้แก่ กรอบการอธิบายสาเหตุ จำนวน 30 ครั้ง

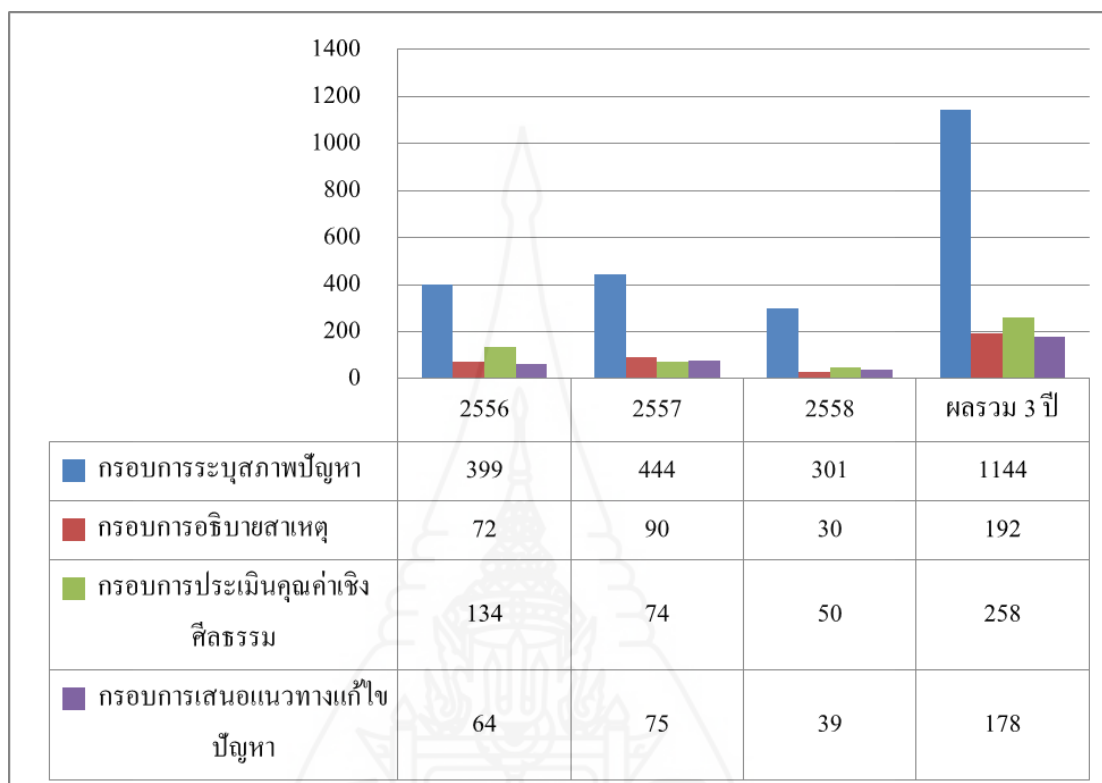
ทั้งนี้ การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ในช่วง 3 ปี ระหว่างปี 2556-2558 ปรากฏผลดังแผนภาพ

ภาพที่ 4.4 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยระหว่างปี 2556-2558 จำแนกตามชื่อฉบับ

จากภาพที่ 4.4 พบว่า ภาพรวมในช่วง 3 ปี หนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 5 ชื่อฉบับ วางกรอบข่าวเด็ก ดังนี้ อันดับ 1 กรอบการระบุสภาพปัญหา จำนวน 1,144 ครั้ง อันดับ 2 กรอบการประเมินคุณค่าทางศีลธรรม จำนวน 258 ครั้ง อันดับ 3 กรอบการอธิบายสาเหตุ จำนวน 192 ครั้ง และอันดับ 4 กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา จำนวน 178 ครั้ง ตามลำดับ

เมื่อจำแนกเป็นรายปีเปรียบเทียบผลรวมการวางกรอบทั้ง 4 กรอบ ของหนังสือพิมพ์ไทย
ปรากฏผลดังแผนภาพ

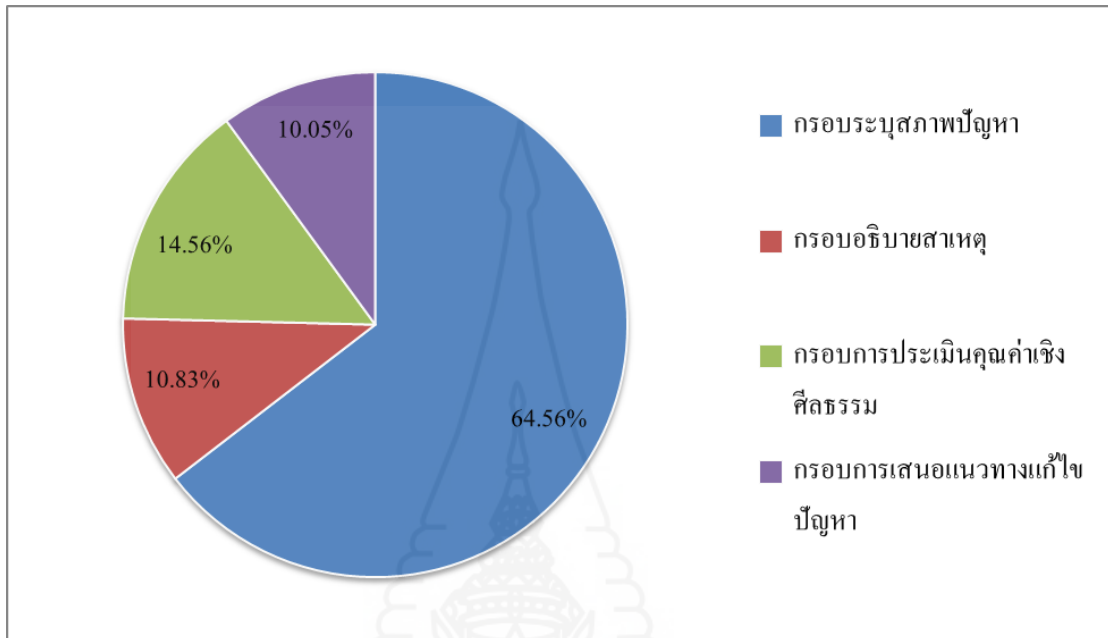

ภาพที่ 4.5 กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยระหว่างปี 2556-2558 จำแนกเป็นรายปี

จากภาพที่ 4.5 พบว่า ในช่วงปี 2556 – 2558 หนังสือพิมพ์ไทยวางกรอบข่าวเด็กตามแนวคิดของ Entman ดังนี้ อันดับ 1 กรอบการระบุสภาพปัญหา จำนวน 1,144 ครั้ง อันดับ 2 กรอบการประเมินคุณค่าทางศีลธรรม จำนวน 258 ครั้ง อันดับ 3 กรอบการอธิบายสาเหตุ จำนวน 192 ครั้ง และอันดับ 4 กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา จำนวน 178 ครั้ง ตามลำดับ

ทั้งนี้ กรอบการระบุสภาพปัญหาเป็นอันดับ 1 ทั้ง 3 ปี ส่วนกรอบอื่นๆ นั้น อยู่ในอันดับ 2 – 4 สลับสับเปลี่ยนกันในแต่ละปี

เมื่อวิเคราะห์สัดส่วนเป็นคำร้อยละการวางกรอบทั้ง 4 กรอบ ตามแนวคิดของ Entman ในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย ในรอบ 3 ปี (2556-2558) ปรากฏผลดังแผนภาพ

ภาพที่ 4.6 ร้อยละการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ระหว่างปี 2556-2558

จากภาพที่ 4.6 พบว่า เมื่อคิดเป็นร้อยละ หนังสือพิมพ์ไทยทั้ง 5 ชื่อฉบับ วางกรอบข่าวเด็กได้ผลรวม ดังนี้ อันดับ 1 กรอบการระบุสภาพปัญหา คิดเป็นร้อยละ 64.56 อันดับ 2 กรอบการประเมินคุณค่าทางศีลธรรม คิดเป็นร้อยละ 14.56 อันดับ 3 กรอบการอธิบายสาเหตุ คิดเป็นร้อยละ 10.83 และอันดับ 4 กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา คิดเป็นร้อยละ 10.05 ตามลำดับ

ในภาพรวม ไม่ว่าจะจำแนกเป็นรายปี หรือรายชื่อฉบับของหนังสือพิมพ์ ผลที่ปรากฏตรงกันอย่างชัดเจนคือ กรอบการระบุสภาพปัญหานั้นมีสัดส่วนสูงกว่ากรอบอื่นๆ มาก กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรมก็มีสัดส่วนสูงเป็นอันดับรองลงมา ขณะที่กรอบการอธิบายสาเหตุและกรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานั้นค่อนข้างต่ำ สะท้อนให้เห็นการทำงานของหนังสือพิมพ์ไทยที่เน้นการรายงานสภาพปรากฏการณ์ทางสังคมเกี่ยวกับเด็กว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ที่ไหน อย่างไร และใส่ทัศนะของตนในการประเมินว่าเป็นเรื่องที่ถูกหรือผิดทางศีลธรรม แต่ไม่มุ่งเน้นที่จะอธิบายสาเหตุให้ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงว่าใครหรือหน่วยงานใดจะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างไร

เมื่อพิจารณารายละเอียดจากเนื้อหาข่าวที่ปรากฏในกรอบข่าวทั้ง 4 กรอบ ผลการวิจัยพบว่า มีการวางกรอบย่อยภายใต้กรอบหลัก ดังนี้

ตารางที่ 4.1 กรอบข่าวหลักและกรอบข่าวย่อยของการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย
ระหว่างปี 2556-2558

กรอบหลัก	กรอบย่อย	ตัวอย่าง
1. กรอบการระบุสภาพปัญหา	- ปัญหาการคุกคามทางเพศ	การข่มขืนกระทำชำเราเด็ก การล่อลวงเด็กหรือบังคับให้เด็กค้าประเวณี เป็นต้น
	- ปัญหาอาชญากรรมในเด็ก	การฆ่าตัวตาย การฆ่าผู้อื่น การปล้นจี้กชิงวิ่งราว เป็นต้น
	- ปัญหายาเสพติดในเด็ก	การใช้ยาเสพติดของเด็ก เด็กที่อยู่ในขบวนการค้ายา
	- ปัญหาการใช้ความรุนแรงและความขัดแย้งในเด็ก	การทะเลาะวิวาท ยกพวกตีกัน ความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น
	- ปัญหาสุขภาพอนามัยของเด็ก	โรคร้ายที่เกิดกับเด็ก เป็นต้น
	- ปัญหาด้านการศึกษาของเด็ก	การสอบคัดเลือกเข้าศึกษา มาตรฐานการเรียนการสอน
2. กรอบการอธิบายสาเหตุ	- การอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผลการวิจัย	ผลการวิจัยจากสถาบันที่เชื่อถือได้ เป็นต้น
	- การอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ / นักวิชาการ	ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ อาจารย์มหาวิทยาลัย นักวิชาการอิสระ เป็นต้น
	- การอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ผู้ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ ผู้สูญเสียประโยชน์จากเหตุการณ์ เป็นต้น
	- การอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงจากผู้เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย	รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

กรอบหลัก	กรอบย่อย	ตัวอย่าง
3.กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม	- การประเมินคุณค่าเชิงบวก	คำที่ให้ความหมายเป็นบวก เช่น เจ็ง เก่ง เป็นต้น
	- การประเมินคุณค่าเชิงลบ	คำที่ให้ความหมายเป็นลบ เช่น สลด อ่ามहित โหด เป็นต้น
4.กรอบการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหา	- การแก้ปัญหาโดยครอบครัวและสถาบันการศึกษา	ผู้ปกครองและโรงเรียนร่วมแก้ปัญหาเด็กท้องไม่พร้อม เป็นต้น
	- การแก้ปัญหาโดยชุมชน	บริษัทห้างร้าน คนในชุมชน เป็นต้น
	- การแก้ปัญหาโดยรัฐบาลหน่วยงานของรัฐ ผู้กำหนดนโยบาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบนำผลการประเมินต่างๆ ไปใช้ในการปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น

จากตารางข้างต้น สามารถอธิบายให้เห็นเป็นรูปธรรมจากตัวอย่างกรอบข่ายย่อย ดังต่อไปนี้

1) กรอบการระบุสภาพปัญหา พบประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในสังคมไทย เป็นกรอบย่อย ดังนี้

(1) กรอบย่อยปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ การข่มขืนกระทำชำเรา เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงหรือเด็กชาย ไม่ว่าจะเป็นเด็กจะเป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำ

ข่าวสด Khao Sod Circulation: 950,000 Ad Rate: 1,100	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: เสาร์ 11 มกราคม 2557 ปีที่: 23 ฉบับที่: 8444 หน้า: 1(ซ้าย), 16 Col.Inch: 37.52 Ad Value: 41,272 PRValue (x3): 123,816 ศิลปิน: ชาว-ต้า หัวข้อข่าว: บิบบอ-ซ่งซิ่นฆ่าต.ญ.14เพื่อนพ่อเมาที่หนีอกตัวทันควีน

บิบบอ-ซ่งซิ่นฆ่าต.ญ.14

เพื่อนพ่อเมาที่หนีอกตัวทันควีน

คดีสยองไอ้หินฆ่าซ่มซิ่น ต.ญ.วัย 14 ปีหมกห้องเช่า เป็นเพื่อนพ่อเด็กที่แะมา กินเหล้าบ่อยๆ □อ่านต่อหน้า 16

● ฆ่าต.ญ.14 □ ต่อจากหน้า 1

แอบเหล้าพักใหญ่ จนมีโอกาสดอนมากิน เหล้ายาวถึงซ่มแล้วออกจากบ้านไปทำงาน พร้อมกับ ฉวยจังหวะแอบซ่มกลับไปที่ห้อง ซิ่งหนุ่หรือนอนหลับเพื่องัดฝ่ามือซิ่นใจ แต่เหยื่อตื่นสู้จนถูกบิบบอจนแน่นิ่งและมือ จนสำเร็วจวมไกรร์ ก่อนกลับมานอนที่ห้อง พักทำงานไปเล็กน้อยที่เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น คร.ตามล่อตัวได้ให้การสารภาพสั้น

หนุ่มหินย่องฆ่าซ่มซิ่นต.ญ.ครึ่งนี้เกิดขึ้น เมื่อเวลา 13.00 น. วันที่ 10 ม.ค. ร.ต.ท.กิตติภณ พลเดช ร้อยเวร สภ.บางแก้ว จ.สมุทรปราการ รับแจ้งมีเด็กถูกทำร้ายจนเสียชีวิตภายในห้องเช่า ต.ราชเทวี อ.บางพลี

จ.สมุทรปราการ จึงรายงานผู้บังคับบัญชา พร้อมด้วยท.ต.ท.วรวรรพต ปิ่นปกบุตร

สว.สส. จนท.มูลนิธิร่วมกตัญญู และแพทย์เวร ร.พ.บางพลี รุดไปตรวจศพ

ที่เกิดเหตุเป็นเรือนชั้นเดียวแบ่งซอยย่อย เป็นห้องให้เช่า ภายในห้องพบศพต.ญ.เมย์ (นามสมมติ) อายุ 14 ปี นอนเสียชีวิตบน

พื้นนอน สภาพเปลือยท่อนล่าง เสื้ออกซิ่นมี ร่องรอยถูกบีบคอและข่มขืน ใกล้กันพบ เสื้อผ้าถูกถอดวางไว้ภายในห้องไม่มีร่องรอย การรื้อค้นหรือต่อสู้ แต่พบว่าโทรศัพท์มือถือ ของเด็กคนดังกล่าวหายไ

นายสุทร (สงวนนามสกุล) บิดาผู้ตาย ซึ่งเป็นผู้พบศพให้การช่วยนำสืบสืบเกรือว่า อาศัยอยู่ในห้องดังกล่าวกับลูกสาว และพี่ชาย มีศักดิ์เป็นลุงของเด็ก เมื่อคืนลูกสาวเข้านอน ตอนค่ำตามปกติ ส่วนตนคืนหลับพิซาย จน รวาวๆ ที่ยังตื่นออกไปทำงาน โรงงานละตีก กลับมาถึงห้องตอนเที่ยง เห็นลูกสาวนอนอยู่ โดดมีท่าห่มคลุมทั้งตัว จึงเรียกให้ตื่นแต่ลูก

นอนแน่นิ่งจึงเปิดตาออกดูพบว่าเสียชีวิตแล้ว ด้านลุงขอมเด็กให้กรว้างหลังซ่างนึ่งชาย

ไปทำงานกินเงินเดือนสามห้าพัน จนประมาณ ดี 4 มีนาอย่าไฟ สภาฯ อายุ 26 ปี เพื่อนรุ่น

น้องที่รู้จักกันคนและพ่อเด็ก หาระนาั้งดื่ม เหล้าด้วย ก่อนที่จะออกจากห้องไปทำงาน

พร้อมกับตอนประมาณดี 5 เศษๆ กระทั่งได้

รับโทรศัพท์ว่าหลานสาวเสียชีวิตแล้ว

ต่อมาตำรวจตามไปที่บ้านนายอย่าไฟ เป็น

ห้องเช่าห่างจากจุดเกิดเหตุประมาณ 1 กม. พบ นอนหลับอยู่ในห้อง ครว้างกายพบร่องรอย ถูกข่มขืนหลายจุดจึงพามาเก็บศพ สุดท้ายนาย อย่าไฟสารภาพว่าเป็นผู้ลงมือก่อเหตุฆ่าซ่มซิ่น โดยล่าว่านกินเหล้าที่ห้องดังกล่าวหลายครั้ง เพราะเป็นเพื่อนกับพ่อและลุงของเด็ก เห็นเด็ก หนักเล็จึงสนใจ กระทั่งวันเกิดเหตุกินเหล้า

อีกครั้งและออกจากห้องไปพร้อมกับลุงของเด็ก ก่อนฉวยจังหวะที่แยกกันย้อนกลับมาน

เพราะทราบว่าจะไม่ได้เปิดล็อก

ไอ้หินสารภาพอีกว่าอย่างเข้าไปเห็นเด็ก

นอนหลับอยู่ จึงพยายามซิ่นใจแต่ก็รู้สึกตัว

ต่อสู้จึงบีบคอจนแน่นิ่งไป และลงมือข่มขืน

จนสำเร็วจวมไกรร์ พบว่าเด็กเสียชีวิตแล้วจึง

ใช้ทิ่เทมปิดศพและกลับมานอนที่ห้อง ทำที่

เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น กระทั่งตำรวจตามมา

จับกุมดังกล่าว เจ้าหน้าที่แจ้งข้อหาข่มขืนและ

นำคนหลายโดยเจตนา

ภาพที่ 4.7 ตัวอย่างข่าวการล่องละเมิดทางเพศเด็ก

จากภาพที่ 4.7 แสดงให้เห็นกรอบย่อยปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ ข่มขืนกระทำ

ซ้ำเร้าเด็ก ซึ่งผู้กระทำเป็นคนใกล้ชิดคือเป็นเพื่อนกับบิดาของเด็กเอง

(2) กรอบข้อปัญหาอาชญากรรมในเด็ก เช่น การฆ่าตัวตาย การฆ่าผู้อื่น การปล้นจี้ฉกชิงวิ่งราว เป็นต้น

ข่าวสด <small>Class Set Circulation: 250,000 Ad Rate: 1,500</small>	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: อาทิตย์ 5 มกราคม 2557 ปีที่: 23 ฉบับที่: 8438 หน้า: 1(กลาง), 14 Col.Inch: 31.83 Ad Value: 49,336.50 PRValue (x3): 148,009.50 ศิลปิน: ชีชี หัวข้อข่าว: สลด'กรุงเก่า' ฅญ.ผูกคอตับ
---	--

สลด'กรุงเก่า'
ฅญ.ผูกคอตับ
 สลด.ฅญ.วัย 14 เมืองกรุงเก่า
 ฅญคอตับคาบ้าน อาศัยอยู่กับ
 ยาย ฐานะยากจน แฅมป่วย
 เป็นโรคซึมเศร้า □ ฅนต่อหน้า 14

● **ฅญคอตับ** □ ต่อจากหน้า 1

ฅลเป็นฅนกฅญออกปรีวจ้างเสีรโหีฉะ
 ฅนหารายได้ คร.ฅนฅนฐานอาชฅริคคอก
 ฅยค ุไปทำฅนแล้วกลับบ้านตึก ฅฉะที่
 ฅยควรายค ุไปเพราะเป็นห้วง ไม่คิดว่
 ฅลฅนจะคิดตั้น ดั้นเพื่อนฅยผู้คยเป็นตึก
 ฅเรียนมีน้ใจ

เมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 4 ม.ค.
 ร.ค.อ.อฅน นียม บรรลฅ ฅนฅนฅน
 ฅน สก.ทฅนหรือ จ.พระฅนฅริคคอก ุย
 แฅมมีผู้ฅยชีวิตสฅนฅญคอกที่บริเวณบ้าน
 ฅน.ทฅนหรือ จ.พระฅนฅริคคอก ุคไป
 ฅรฅยฅนที่กิลฅน ุคหรือฅนฅนฅญ
 ฅนฅนฅน ุคหรือ

ฅนว่ที่กิลฅนเป็นบ้านไม้ยกพื้นสูง
 สฅนเก่า ที่บริเวณใต้บันไดตึกตึก
 ฅญวัย 14 ปี ใช้สยฅลฅนฅนฅนคอก
 ฅนฅนบันได สฅนฅนฅนฅนฅนคอก
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน

ร.ค.อ.อฅนกล่าวว่า เมืองฅนฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน

ดั้นฅนฅนฅน ฅนฅน ฅนฅนฅนหรือ
 ฅนฅน ฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅนฅน
 ฅนหรือ ฅนให้ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน
 ฅนฅน 14 ปี ฅนฅนฅนฅนฅนฅน
 ฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅนฅน ฅนฅน
 ฅนฅนฅนฅน 3 วัน สำหรับ
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅนฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน

ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅนฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅน ฅนฅนฅนฅน ฅน

ฅนฅนฅนฅน ฅนฅน ฅนฅนฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน
 ฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅนฅน ฅน

ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างข่าวอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเด็ก

(3) กรอบข่อยปัญหาหาสาเหตุในเด็ก เช่น เด็กเสพยา เด็กค้ายา เป็นต้น

<p>Thai Rak (Mid-Day) Circulation: 1,000,000 Ad Rate: 5,000</p>	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: อาทิตย์ 14 ธันวาคม 2557 ปีที่: 65 ฉบับที่: 20781 หน้า: 1(บนซ้าย), 15 Col.Inch: 28.74 Ad Value: 86,220 PRValue (x3): 258,660 คลิป: สีสี่ หัวข้อข่าว: รวบ'2พระ-เณร' แอบซื้อขายรถเครื่องชายคนคุก		
	(This row is empty in the image, likely representing a separator or continuation of the table structure)		

รวบ'2พระ-เณร' แอบซื้อขายรถ เครื่องชายคนคุก

หลายแก๊งค้ายาบ้าเครื่องชายคน
คุกโคราชเป็นแอ่งแย่งรายใหญ่ส่ง
กระจายชายทั้งคนงานในโรงงาน
เยาวชนแม่กระทั่ง ★ มีต่อหน้า 15

รวบ'2พระ-เณร' ☆ ต่อจากหน้า
พระธรรมาธร ถูกเจ้าหน้าที่วางแผนดักจับคน
แรกขายผลสามจังหวัดการใหญ่ระหว่างสองสามมี
พระกับสามเณร ๑ รูปโทรศัพท์สั่งซื้อขายยาบ้าออนไลน์
แผนให้ไปส่งถึงวัด โดนครบคาว่าเหนือตากแก้วแถม
เยาวชนอีก ๑ คน

รวบแอ่งแย่งรายใหญ่เครื่องชายคนคุกชายนี้
เปิดเผยเมื่อเวลา ๐7.๓๐ น. วันที่ 12 ธ.ค. พ.ศ.๒๕๕๗
บุญส่ง ชุนแขวง ผกก.สภ.พิมาย จ.นครราชสีมา
พ.ต.ท.จักรพล ส่องแสง ๖๐๖ ผกก. (สส.) พ.ต.ท.
ไพฑูริย์ คุณคำ สว.สส.และชุดสืบสวนแถมผลถาวร
กว่าถ้ายาเสพติดในพื้นที่ได้ผู้ต้องหา ๘ คนและ
ของกลางยาบ้า 79 เม็ด โดยเริ่มจากจับกุมนาย
วาสุเดศ เลี้ยววัฒนกุล อายุ ๓2 ปี บ้านเลขที่ 18/2
หมู่ 5 ต.ท่าหลวง อ.พิมาย จ.นครราชสีมา เป็น
พนักงานโรงงานผลิตกระป๋องของบริษัทคุณันต์แทน
ตลาดพิมายเมืองใหม่ หมู่ 14 ต.ในเมือง อ.พิมาย
พร้อมของกลางยาบ้า 19 เม็ด ขณะนำยานพาหนะ
ต่อให้เพื่อรถจักรยานด้วยกัน

สอบสวนนายวาสุเดศให้การรับสารภาพว่า

นำยานพาหนะจากนายจิตวุฒิ โกลรพิมาย อายุ 18 ปี
บ้านเลขที่ 182/๘ หมู่ 1 ต.ในเมือง อ.พิมาย
เคยรับซื้อขายและเป็นเครือข่ายของนักโทษใน
เรือนจำจังหวัดนครราชสีมา เจ้าหน้าที่จึงวางแผน
ล่อซื้อและจับกุมได้ที่หน้าห้างเอสโก้ โกลด์ สาขา
พิมาย พร้อมของกลางยาบ้า 80 เม็ด นำตัวไปสอบ
ขยายผลยอมรับว่ารับยานพาหนะจากเครือข่ายเรือนจำ
นครราชสีมาในราคามัดละ 200 บาท แล้วนำมา
ขายต่อในราคามัดละ 250-300 บาท และขาย
มานานนับปีแล้ว จากการตรวจปัสสาวะทั้งหมดพบ
เป็นสารว่ทั้งคู่

ระหว่างสอบสวน 2 ผู้ต้องหาปรากฏว่ามี
ลูกค้าโทรศัพท์จําเมื่อชื่อของนายจิตวุฒิเพื่อสั่งซื้อ
ยาบ้า 20 เม็ด เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงวางแผนให้นาย
จิตวุฒิรับสายและนำยาบ้า 20 เม็ดตามคำสั่งไปส่ง
ตามที่นัดหมายที่วัดเก่าประจักษ์ เขตเทศบาลตำบล
พิมาย โดยมีชุดสายสืบมีกำลังควบคุมตัวผู้ต้องหา
ไปอยู่ห่างๆ ปรากฏว่ามีสามเณรและพระลูกวัด
๑ รูปเดินออกมารับยาบ้าจากนายจิตวุฒิเจ้าหน้าที่
ตำรวจที่สกัดขุมจึงแสดงตัวจับกุมทั้ง ๑ รูป
รวบชื่อพระพรพจน์ ภิรมย์โสภิตน์อายุ 27 ปี บ้าน
อยู่ในเขตบางจัดกลุ่มพจนานครบวชได้ 2 พรรษา
พระปุระวันทร์ บ่อพิมาย อายุ 22 ปี ชาว อ.
จักราช จ.นครราชสีมา บวชมาได้ 1 พรรษา และ
สามเณรชื่อ (นามสมมติ) อายุ 16 ปี

สอบสวนไล่สวนรับสารภาพเสพยาบ้ามานาน
ก่อนที่จะบวชภายหลังมาบวชตั้งใจไว้ขาดและสั่งซื้อจาก
นายจิตวุฒิมาตลอด เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงนำตัวไปส่ง
จากการเป็นพระและสามเณรแล้วคำวินิจฉัยคดีภายหลัง
ยังขยายผลตามจับกุมเยาวชนอีก ๑ คน เป็นชาย 2
หมู่ 1 ที่เป็นลูกค้าของแก๊งค้ายานกรายนี้ด้วย

ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างข่าวเด็กที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

จากภาพที่ 4.9 แสดงให้เห็นกรอบข่อยปัญหาหาสาเหตุซึ่งเด็กสามารถเข้าถึงได้ แม้เด็ก
จะอยู่ในสถานภาพสามเณรซึ่งโดยทั่วไปน่าจะปลอดภัยจากยาเสพติดเพราะอยู่ในวัดแต่กลับกลายเป็นว่าภัยจากยาเสพติดกลับสามารถคุกคามเข้ามาได้

(4) กรอบข้อปัญหาการใช้ความรุนแรงและความขัดแย้งในเด็ก เช่น ข่าวนักเรียนตีกัน การทะเลาะเบาะแว้ง เป็นต้น

คม ชัด ลึก <small>Khem Chad Luak</small> <small>Circulation: 900,000</small> <small>Ad Rate: 2,200</small>	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: พฤหัสบดี 11 ธันวาคม 2557 ปีที่: 14 ฉบับที่: 4800 Col.Inch: 29.46 Ad Value: 64,812 หน้า: 1(ล่างซ้าย), 15 หัวข้อข่าว: จับ 5 โจ้ปทุมมา รุมฟันอริคาที่อ่างแค้นเก่าไล่เช็กบิล PRValue (x3): 194,436 ศิลปิน: สีสี่	
	(Blank space for content)	

จับ 5 โจ้ปทุมมา รุมฟันอริคาที่อ่างแค้นเก่าไล่เช็กบิล

จวบยงแก๊ง 5 โจ้เมืองปทุมมา ซิ่งเจ็สป่าดหน้า 2 อริ ก่อแคว้นคาบรุมฟันดับสยลง 1 อีกคนวิงหนีทัน สาราภพเคมมีเรื่องกันมาก่อน เท็นซี่ จยข่านหน้า เลยขับคดไล่ตามคิดบัญชี **จับแล้ว 15**

จับ 5 โจ้ปทุมมา

คดีวิ่งรูดแก๊งค์จู่โจมสังหารโหดในท้องที่ สก.ประจวบฯ จุฬาลงกรณ์ อ.อัญบุรี จ.ปทุมธานี เมื่อปลายปีปลายก่อน ล่าสุดเจ้าหน้าที่ตำรวจ สก.ประจวบฯ จุฬาลงกรณ์ สามารถติดตามจับกุม คนร้ายได้แล้ว ปราบฎว่า ผู้ก่อเหตุเป็นวัยรุ่น และเยาวชนรวมทั้งหมด 5 คน

เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พล.ต.ต.มนตรี อิ่มแฉ่ม ผบ.ก.จ.ปทุมธานี พล.ต.อ.อำนาจ จันทร์เจริญ รอง ผบ.ก.จ.ปทุมธานี พล.ต.อ.ศรศฤง เทียวประเสริฐ ผกก.สก.ประจวบฯ จุฬาลงกรณ์ จ.ปทุมธานี แถลงผลการคดีชาย คดีคนร้ายใช้อาวุธมีดทำร้ายร่างกายนายเอ

(นามสมมุติ) อายุ 17 ปี นักเรียนโรงเรียนไทย บริหารธุรกิจปี 2 แผนกคอมพิวเตอร์เสีอชีวิต และนายบี (นามสมมุติ) อายุ 16 ปี ได้รับบาดเจ็บ ที่หน้าโรงเรียนอัญบุรี ต.ประจักษ์ศิลปาคม เมื่อคืนวันที่ 7 ธันวาคม

พล.ต.ต.มนตรี กล่าวไว้ เจ้าหน้าได้สืบสวน และรวบรวมพยานหลักฐานจนทราบเบาะแสว่า หลังก่อเหตุคนร้ายขับรถดอดเดิ้ล แจ็สหลบหนี ไปจอดไว้ที่บ้านเลขที่ 111/51 หมู่ 1 ต.สามโคก ซึ่งเป็นบ้านพักของนายวัฒน์พนธ์ พันธุ์งาม อายุ 19 ปี จึงนำกำลังเข้าจับกุมก่อนสอบสวนชายคด เจ้าจับกุมผู้ต้องหาที่เหลืออีก 4 คน ได้ที่บริเวณ บ้านถ้ำมัน ปตท. ถนนรังสิต-ปทุมธานี ต.บางพูด ซึ่งทั้งหมดเป็นเยาวชนอายุ 15-17 ปี พร้อม ของกลางรถยนต์สองคัน แจ็ส สีดำ ทะเบียน

ศท-3139 กรุงเทพมหานคร มีดคาบ 4 เล่ม หมวกกันน็อกเค็มใบ 3 ใบ เสื้อผ้าที่สวมใส่วันเกิดเหตุ โดยทั้งหมดถูกแจ้งข้อหา ร่วมกัน นำผู้อื่นโดยเจตนา

พล.ต.ต.มนตรี กล่าวไว้ จากการสอบสวน ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่า ร่วมกันใช้อาวุธ มีดแทงนายเอ จนเสีอชีวิต จากนั้นเจ้าหน้าที่จึงคุมตัวผู้ต้องหาไปตรวจขอรักษาอัฐมิต แลแล้วนำหมวกกันน็อก ที่ใช้ในการก่อเหตุ โดยหนึ่งในผู้ต้องหาให้การว่า มีเรื่องกับนายบี เพื่อนผู้คด ที่เป็นคนขับรถจักรยานยนต์ วันเกิดเหตุ พบ นายบีขับรถจักรยานยนต์พาดหัวซ้อนท้ายผ่าน บริเวณที่คนจอดรถยนต์แจ็สนั่งเล่นกันอยู่ จึงจับรถไล่ตามไปป่าดหน้า แล้วกรูกันลงไล่จับมีดไล่ฟันคู่ต่อสู้ทั้งสอง แต่นายบีวิ่งหนีไปได้จึงรอดชีวิตหลุดหนีคดี ส่วนผู้คดวัยระดุดกถกตั้งถูกพวกคนใช้มีดฟันจนเสีอชีวิต

พล.ต.ต.มนตรี กล่าวต่อว่า สำหรับมาตรการป้องกันเหตุร้ายและอาชญากรรมร้ายแรงคดีนี้ได้มีการจัดชุดไล่ล่า เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ 150 นายของทุกสถานีตำรวจเสริมจากสายตรวจหลักเข้าตรวจสอบสวนบุคคลต้องสงสัย กวดขัน การคุ้มครองพื้นที่สาธารณะรวมถึงขอความร่วมมือผู้ปกครองให้สอดส่องดูแลบุตรหลาน อีกแรงหนึ่ง

ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างข่าวการใช้ความรุนแรงและความขัดแย้งในเด็ก

จากภาพที่ 4.10 แสดงให้เห็นกรอบข้อปัญหาการใช้ความรุนแรงในเด็กและเยาวชนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคมไทยโดยใช้อาวุธเข้าทำร้ายกันจนเสีอชีวิต

(5) กรอบย่อยปัญหาสุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น ภาวะด้านโภชนาการของเด็ก เป็นต้น

มติชน <small>มติชนออนไลน์</small> No. 1 (11-11-11) Circulation: 250,000 Ad Rate: 1,100	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: อาทิตย์ 1 มิถุนายน 2557 ปีที่: 37 ฉบับที่: 13230 หน้า: 1 (จว1), 11	
	Col.Lach: 67.32 Ad Value: 74,052 หัวข้อข่าว: อ้วนเสีย-โรคอ้วน-ไอคิวต่ำ เด็กไทยแย่ ชี้อินอาหารไร้คุณภาพลิดหนืด-เงินออกกำลัง	PRValue (x3): 222,156 ศิลป์: จว1-คำ

อ้วนเสีย-โรคอ้วน-ไอคิวต่ำ เด็กไทยแย่

ช็อกินอาหารไร้คุณภาพ ติดเน็ต-เงินออกกำลัง

คุณภาพเด็กไทยน่าห่วง ผลวิจัยพอม-อ้วน-เสีย-ไอคิวต่ำ พบภาวะทุพโภชนาการ ไม่ออกกำลัง

เด็กไทย

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม ที่โรงแรมเรวีของค์ ดนเนลสันจัด นางนิภา โรจนวิวัฒน์กุล หัวหน้าหน่วยวิจัย และหัวหน้าโครงการสำรวจภาวะโภชนาการ และสุขภาพเด็กในภูมิภาคอาเซียน หรือ SEANUTS (South East Asia Nutrition Sur) สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล (มม.) กล่าวในการแถลงข่าวผลการวิจัยหัวข้อ "ปัญหาทุพโภชนาการเด็กในภูมิภาคอาเซียน" ร่วมกับนักวิจัย และสื่อมวลชน นำ (ประเทศไทย) จำกัด ว่าที่ผ่านมาก่อปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานวิจัยที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก ทำให้มีผลต่อภาวะทุพโภชนาการ โดยพบว่ามีการขาดและเกิน ทำให้เกิดโครงการ SEANUTS

นางนิภากล่าวว่า โครงการดังกล่าวได้สำรวจเด็กไทยทุกภาคทั่วประเทศ จำนวน 3,119 คน อายุระหว่าง 0.5-12.9 ปี ช่วงปี 2554-2555 พบข้อบ่งชี้ชัดเจนว่าเด็กไทยกำลังประสบภาวะทุพโภชนาการ และขาดการออกกำลังกายอย่างเหมาะสม เด็กวัย 3-6 ปี มีภาวะน้ำหนัก

เกิน และขาดแคลนเป็นเด็กอ้วนในช่วง 6-12 ปี รวมถึงภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก ในเด็กชนบทสูงกว่าเด็กในเมืองถึง 2 เท่า ขณะที่ 30-40% ของครัวเรือนมีการบริโภคอาหารที่จำเป็นจากการเติบโตอย่างรวดเร็วของเมือง หรือไม่ถูกต้องทั้งเชิงปริมาณ ทั้งปริมาณและ "คุณค่า" ธาตุเหล็ก ไอโอดีน และแคลเซียม ดังนั้น ในครัวเรือนคนยากจะขาดไอโอดีนและไอโอดีนในสภาพเช่นนี้ จะทำให้เยาวชนไทยเติบโตมาด้วยคุณภาพต่ำสุด จะเป็นปัญหากระทบชาติที่หน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญร่วมกันลดผลกระทบเชิงปัญหา

"มี 2 สาเหตุที่ทำให้การเติบโตของเด็กไทยอยู่ในภาวะด้อยคุณภาพ คือขาดโภชนาการที่ดี และขาดการออกกำลังกายอย่างเพียงพอ โดยต้องได้รับการแก้ไขในภาพรวม ทั้งจากครอบครัวและนโยบายของรัฐ เพราะปัญหานี้เกิดขึ้นทั้งกับเด็กในเมืองและชนบท แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการเลี้ยงดูลูกแต่ละวัย ขณะเดียวกันมีงานวิจัยสนับสนุนชัดเจนว่า 1,000 วันของชีวิต นับแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาจนกระทั่งลืมตาดูโลก และได้มีการเลี้ยงดู เป็นช่วงเวลาการพัฒนามนุษย์ของเด็ก จะส่งผลต่อสติปัญญาของเด็ก จากการสำรวจโลกของเราเกี่ยวกับเจริญเติบโตล่าสุดยังพบว่า ไอคิวเด็กไทยอยู่ในระดับ 90-92 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานในระดับไอคิวควรจะเป็น 100" นางนิภากล่าว นางกัญญา กิจบุญชู หัวหน้าหน่วยวิจัยโภชนาการ สถาบันโภชนาการ มม. กล่าวว่า ภา

วทุพโภชนาการเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องแก้ไข และเป็นเรื่องที่ถูกคนต้องคุยกัน เพราะน่าตกใจที่ปัจจุบันคนไทย 1 ใน 5 เป็นเด็กอ้วน มีปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะเด็กที่ไม่ได้ออกกำลังกาย สามารถส่วนใหญ่อ้วนจากพ่อแม่ไม่ยอมพาลูกออกนอกบ้าน เพราะเกรงว่าจะไม่สบาย บ้าง อากาศร้อนบ้าง ทั้งที่ความจริงแล้ว การพาลูกออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน จะทำให้เกิดการเรียนรู้ และเด็กทำกิจกรรมที่รอบรู้ ขณะเดียวกัน การที่พ่อแม่ไม่พาลูกออกนอกบ้าน ทำให้เด็กติดเทคโนโลยี

"การออกกำลังกายจะทำให้เด็กพัฒนาการทางการเจริญเติบโตของกระดูก และทำให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น ถ้าเปรียบเทียบกับประเทศที่มีโรงเรียนแล้วเล่น จะอ้วนน้อยกว่าเด็กที่กินดีโรงเรียนแล้วมาวิ่งเล่นอย่างเดียว โดยเฉพาะเด็กในช่วงวัย 6-12 ปี เป็นช่วงที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโต ควรส่งเสริมการเล่นกีฬา เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ" นางกัญญากล่าว

นางอสุภา ตามพวงษ์ นักวิชาการด้านสาธารณสุขเชี่ยวชาญด้านโภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวว่า วันนี้นักโภชนาการของเด็กไทย ประกอบด้วย หมอเด็ก อ้วน และไอ ซึ่งจากงานวิจัยของ SEANUTS บ่งชี้ว่า ภาวะน้ำหนักเกินมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเด็กเมือง อายุ 6-12 ปี ขณะที่เด็กชนบทมีภาวะเด็กอ้วนน้อยกว่า 2 เท่า โดยเด็กทารกแรกเกิด 0.5-2.9 ปี ขาดสารอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโต สาเหตุมาจากคุณภาพอาหารที่ทานได้รับต่ำมาก ส่วนเด็กวัยรุ่น และเด็กอนุบาล ยังเจอปัญหาด้านอาหารคุณภาพต่ำ

นางอสุภากล่าวต่อว่า สาเหตุเชิงพฤติกรรมที่ทำให้เด็กไทยมีภาวะอ้วนนี้ ส่วนหนึ่งเพราะเด็กไทยกินผักผลไม้มีน้อย โดยจากการสำรวจเมื่อปี 2552 พบว่าเด็กไทยกินผลไม้มีน้อย 18% และกินธัญพืชมีน้อยกว่าเด็กไทยกินผักผลไม้มีน้อย 18% ซึ่งยังไม่ถึงครึ่งหนึ่ง ทำให้ขาดวิตามิน

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของเด็ก

จากภาพที่ 4.11 แสดงให้เห็นปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของเด็กไทยซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าคุณภาพอยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วง

(6) กรอบย่อยปัญหาการจัดการศึกษา เช่น การรับเด็กเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา การคัดเลือกครูที่มีคุณภาพเหมาะสม เป็นต้น

มติชน Mattichon Grafic: 210,200 Ad. Rate: 1,100	Sections: Front Section/หน้า 1 แรก วันที่: จันทร์ 23 มิถุนายน 2557 ปีที่: 37 ฉบับที่: 13252 หน้า: 1(ชน). 10		
	Col. Inch: 32.71 Ad Value: 33,981 PR Value (x3): 107,943	Ad Value: 33,981 PR Value (x3): 107,943	คอลัมน์: 112-ลำ หัวข้อข่าว: รับตรง-แอดมิสชั่นส์ปี'59 'พอ.'เคาะสอบครั้งเดียว

รับตรง-แอดมิสชั่นส์'59
'พอ.'เคาะสอบครั้งเดียว
 ที่ประชุมอธิการบดีเคาะ ปรับระบบเข้ามหาวิทยาลัย รับตรงใช้ข้อสอบสามัญ สอบครั้งเดียว เล็งเพิ่มคะแนนวิชาสามัญเป็นองค์ประกอบแอดมิสชั่นส์ เริ่มใช้การศึกษา 2559
 (อ่านต่อหน้า 10)

ต่อจากหน้า 1

พอ.

เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน ที่มหาวิทยาลัยบูรพา 23 มิถุนายน ได้มีการประชุมสามัญประจำปีของอธิการบดีแห่งประเทศไทย (อปร.) โดย นพ.วิเศษ วิเทศวานิช อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มอ.) ในฐานะประธาน พอ. กล่าวว่าการประชุม พอ. มีมติเห็นชอบในหลักการให้ปีการศึกษา 2559 มีการปรับระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา หรือแอดมิสชั่นส์ครั้งเดียว และระบบการรับตรง โดยระบบรับตรงที่ใช้ข้อสอบสอบ ให้ใช้ข้อสอบวิชาสามัญร่วมกัน และจัดสอบเพียงครั้งเดียว และสอบหลังจากที่นักเรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ส่วนสาขาวิชาที่ต้องสอบวิชาเฉพาะ เช่น กลุ่มสถาบันแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย (กสพท.) สาขาวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาศิลปะ ไร่ และกลุ่มสาขาวิชาจัดสอบร่วมกัน โดยจะสอบเพียงครั้งเดียว แต่จะจัดสอบเมื่อไรก็ได้ เพราะเป็นการวัดความถนัดของเด็ก และการสอบวิชาความถนัดทางวิชาชีพ/วิชาการ (PAT) ให้ทดสอบพร้อมกันปีละ 2 ครั้ง และให้เด็กคะแนนที่ดีที่สุด และจะจัดสอบเมื่อไรก็ได้ ไม่จำเป็นต้องสอบหลังจากเรียนจบ เพราะเป็นการวัดศักยภาพที่ติดตัวเด็กเช่นกัน

นพ.วิเศษกล่าวต่อว่า ส่วนแอดมิสชั่นส์ปี 59 ประกอบด้วย 2 ส่วน ส่วนแรกคือคะแนนผลสอบการวัดความรู้ก่อนเข้าศึกษาต่อ (GPA) และคะแนนการทดสอบวิชาสามัญขั้นพื้นฐาน (โอเน็ต) จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง ส่วนที่สองคือ องค์ประกอบที่ได้มาจากคะแนนสอบ เด็กจะมี GAT/PAT ก็ยังจะเพิ่มคะแนนสอบวิชาสามัญเข้าไปด้วย จะมีการปรับข้อสอบ GAT/PAT ให้มี

ความเข้มข้น เพื่อให้สามารถวัดความสามารถของเด็กได้ตรงตามสาขาวิชาจริงๆ อย่างไรก็ตามระบบการคัดเลือกจะใช้รับตรงและแอดมิสชั่นส์สองแบบไปการศึกษา 2558 ก่อนเปลี่ยน

“การปรับระบบครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของเด็ก โดยเด็กจะสอบเพียงครั้งเดียว แต่สามารถนำคะแนนไปใช้ในการคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ทุกรูปแบบ ทั้งรับตรงและแอดมิสชั่นส์ ช่วยลดภาระของครู และเด็กจะไม่เสียสิทธิ์จากเดิมที่เคยมี โดยการปรับครั้งนี้ ถือเป็นการปรับเล็ก ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องประกาศล่วงหน้า 3 ปี ทั้งในระบบการคัดเลือกข้อสอบ จะสามารถดำเนินการเสร็จภายในกลางเดือนมิถุนายน เว้นแต่จากเดิมที่จะประกาศผลแอดมิสชั่นส์ในช่วงเดือนกรกฎาคม เพื่อให้ได้มหาวิทยาลัยมีเวลาในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนเปิดเทอมเดือนสิงหาคม” ประธาน พอ.กล่าว

ขณะนั้นวงศศิรา อภัยโลก ผู้จัดการสมาคมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (สทท.) กล่าวว่า ความดี สอบ ก้าวหน้ารับสมัครแอดมิสชั่นส์ ประจำปีการศึกษา 2557 วันที่ 15-22 มิถุนายนผ่านไปแล้วของ สทท. www.c.u.ac.th วิชาสามัญ เวลา 15.00 น. ของวันที่ 22 มิถุนายน นักเรียนสมัครแอดมิสชั่นส์ จำนวน 99,259 คน วิชาสามัญแล้ว จำนวน 53,540 คน จึงอยากเร่งให้นักเรียนที่ยังไม่ได้จ่ายค่าสมัคร รับจ่ายก่อนครบกำหนดในวันที่ 24 มิถุนายน ทั้งนี้ การสมัครจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้ชำระเงินแล้ว ผู้สมัครยื่นค่าธรรมเนียมให้เร็วสุด วันที่ 16-20 มิถุนายน ทางโทรสาร 0-2354-5155-6 ตรวจสอบคะแนนและรายชื่อผู้ถูกคัดเลือก จากการบริหารผ่านระบบเครือข่ายวันที่ 27-29 มิถุนายน และประกาศผลผู้มีสิทธิ์สอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย วันที่ 1 กรกฎาคม ทางเว็บไซต์ สทท.

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างข่าวที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก

จากภาพที่ 4.12 แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงระบบการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการปรับเปลี่ยนมาตลอด จึงเป็นกรอบข่าวที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องติดตาม

2) กรอบการอธิบายสาเหตุ หนังสือพิมพ์ไทยมีวิธีการอธิบายสาเหตุโดยใช้บุคคลหรือแหล่งข่าวเป็นผู้ทำหน้าที่ในการอธิบายให้ทราบว่า ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่ปรากฏในข่าวนั้นๆ เกิดจากอะไร โดยมีการอธิบายในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

(1) กรอบย่อยการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผลการวิจัย

มติชน Matcha Circulation: 250,000 Ad Rate: 1,100	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: อาทิตย์ 1 มิถุนายน 2557 ปีที่: 1 ฉบับที่: 13230 หน้า: 1(ชาย), 9 Col.Inch: 46.38 Ad Value: 51,018 PRValue (x3): 153,054	ศิลป์: ๓12-๓1
	หัวข้อข่าว: วิจัยชี้เด็กไทยไอคิวต่ำแพ้อินโด-อินโดฯ	

วิจัยชี้เด็กไทยไอคิวต่ำ แพ้อินโด-อินโดฯ

‘รองเลขาธิการ กพฐ.’ เชื่อ สติปัญญาเด็กไทยไม่ต้อง ในอาเซียน (อ่านต่อหน้า 9)

ต่อจากหน้า 1

เด็กไทย

เมื่อวันที 31 พฤษภาคม นายกมล รอดคล้าย รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดแถลงผลการวิจัยโครงการสำรวจภาวะโภชนาการและสุขภาพเด็กในภูมิภาคอาเซียน หรือ SEANUTS (South East Asia Nutrition Sur) สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล (ม.มห.) พบว่าเด็กไทยมีปัญหาภาวะทุพโภชนาการ ขาดสารออกไซด์มาก อ้วนเสีย และไอคิวต่ำว่า ปัจจุบันมีการดูแลสุขภาพของเด็กในทุกระดับชั้น และภาคส่วนต่างๆ ให้ความสำคัญกับโภชนาการเด็กในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เพื่อป้องกันปัญหาทุพโภชนาการ ซึ่งข้อมูลการวิจัยที่ออกมาถือว่าเป็นประโยชน์ แต่ส่วนสำคัญว่าในการพรามของเด็กไทย ด้านสติปัญญา ภาวะทุพโภชนาการไม่พละกำลังมากเมื่อเทียบกับประเทศในแถบอาเซียน เนื่องจากในปัจจุบันสุขภาพของเด็กไทยอยู่ในระดับดี

“ทุกวันนี้โรงเรียนจะมีแบบคัดสรรของเด็กที่มีคุณภาพหรือเก่งๆไว้บ้าง เช่น หากพบว่าเด็กมีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีโรงเรียนการศึกษาพิเศษให้เด็กได้เข้าเรียน เพื่อช่วยในการพัฒนาเด็กจนสามารถเข้าเรียน” รองเลขาธิการ กพฐ.กล่าว

ด้านนางนิกา โรจน์รุ่งสันทกุล หัวหน้าหน่วยวิจัยเด็ก และหัวหน้าโครงการสำรวจฯ กล่าวว่า ปัญหาเด็กไทยมีการดูแลสุขภาพที่ต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องเร่งแก้ไข โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงการต่างประเทศ

บ้าง แต่ขาดความต่อเนื่องและยังติดปัญหาอยู่บางส่วนโดยเฉพาะเรื่องผลการศึกษา

“เงินได้ชัดเจนจากผลการวิจัยของ SEANUTS ระหว่างปี 2554-2555 เปรียบเทียบระดับสติปัญญาในเด็กอายุ 6-12 ปี ใน 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม ภาพรวมพบว่า เด็กไทยมีสติปัญญาค่อนข้างดีต่ำกว่าประเทศอื่นๆ โดยพบเด็กที่เด็กเวียดนามมีระดับไอคิวต่ำกว่าปกติ หรือมีระดับไอคิวต่ำกว่า 80 ถึง 25.7% ของจำนวนเด็กที่สำรวจทั้งหมด รองลงมาคือไทย 14.7% มาเลเซีย 10.1% และอินโดนีเซีย 6.8% ระดับไอคิวต่อช่วงค่า 80-89 ไทย 40.7% เวียดนาม 17.8% มาเลเซีย 14.7% และอินโดนีเซีย 12.8% ไอคิวระดับปานกลาง มาเลเซีย 39.7% ไทย 37.1% เวียดนาม 34.2% อินโดนีเซีย 34.4% ขณะที่เด็กไทยมีไอคิวระดับดี 110-119 ค่าสุด 5.8% รองลงมาคือ เวียดนาม 11.8% มาเลเซีย 19.1% และสูงสุดคือ อินโดนีเซีย 30.9% และเด็กไทยมีไอคิวระดับดีเลิศ 120 ขึ้นไป เพียง 1.9% มาเลเซีย 10.7% เวียดนาม 10.8% และสูงสุดคือประเทศอินโดนีเซีย 15.3%” นางนิกากกล่าว

นางนิกากกล่าวต่อว่า ตัวเลขดังกล่าวอาจมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงบ้าง แต่ค่าความคลาดเคลื่อนไม่มากนัก สาเหตุสำคัญน่าจะมาจากฐานความสูงเศรษฐกิจที่กระทบต่อคุณภาพทางโภชนาการของเด็กวัยดังกล่าว สถิติเรื่องกับตัวเลขของกรมสุขภาพจิต ที่พบว่าเด็กไทยที่ไอคิวต่ำ ส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคอีสานและภาคเหนือ ที่สถานการณ์เศรษฐกิจจะไม่ค่อยดีเท่าไรนัก สาเหตุการกินอาหารที่ไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการและเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจค่อนข้างมาก สำหรับแนวทางการแก้ปัญหากระทรวงสาธารณสุขจะให้ความใส่ใจเรื่องอนามัยแม่และเด็กเพิ่มขึ้น โดยกระทรวงสาธารณสุขจะส่งเสริมให้สตรีมีการเสริมธาตุฯ ขณะเดียวกันจะส่งเสริมให้สตรีมีลูกแล้วให้กินไอโอดีนเสริม เพราะถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดปัญญาดีดังกล่าว

“ปัญหาสุขภาพเด็กต้องเป็นอุปสรรคสำคัญประการหนึ่ง ที่ทำให้คนไทยขาดศักยภาพไปต่อเนื่อง เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับเวียดนามก็ยังไม่ดีเท่าไร ดังนั้น หากมีสุขภาพเด็กที่ปรับตัว

ชอบโดยคง และเมื่อภาวะแวดล้อมของช่วงต่อต่อเนื่องจะเป็นเรื่องดี เพราะถ้าเราปรับตัวไปคุณภาพพัฒนาคนไทยต้องอยู่รอดแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในอนาคตด้วย” นางนิกากกล่าว

พญ.พรพรรณพิมล วิปุลากร รองอธิบดีกรมสุขภาพจิต กล่าวเพิ่มเติมว่า สถิติโภชนาการในการดูแลสุขภาพเด็กถึง 3 กลุ่ม คือ 1.ปฐมวัย ที่จะเน้นในเรื่องของพัฒนาการ อาหาร โภชนาการ การเติบโตได้สมวัย 2.วัยเรียน ต้องดูแลให้ได้โภชนาการที่เหมาะสม ได้รับการส่งเสริมในเรื่องการเรียนรู้อย่างดี และ 3.วัยรุ่น จะส่งเสริมการดูแลในเรื่องของทักษะชีวิต เรื่องความเครียดต่างๆ ทั้ง เศรษฐกิจ ส่วนในเรื่องของโภชนาการนั้น เน้นการทำความเข้าใจกับโรงเรียน โดยส่วนมากโรงเรียนจะให้ความสำคัญเรื่องเด็ก และมีการให้ข้อมูลกับผู้ปกครองของเรื่องเด็กเรื่องการรับประทานอาหาร ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพให้เด็ก เพื่อไม่ให้เด็กเข้าใจว่าอาหารได้ดีกับประทานอาหารประเภทของขนมที่มากเกินไปอาจส่งผลได้ได้รับผลดีในปริมาณที่มากเกินไป จนอาจส่งผลให้เด็กเป็นโรคอ้วนได้

“สาธารณสุขให้ความสำคัญส่วนนี้ แต่ต้องดูว่าจะทำอย่างไรให้พ่อแม่เกิดความสำคัญในการควบคุมอาหาร หรือทำให้ลูกได้รับอาหารที่มีสารอาหารอย่างครบถ้วน และผู้ปกครองต้องสร้างภาวะที่ไม่ส่งเสริมการกินไว้ราคาของเด็กด้วย เช่น เปลี่ยนพฤติกรรมการซื้อของที่บ้าน อาทิลดปริมาณการซื้อขนมถุงเข้าบ้าน ลดปริมาณขนมหวานที่เคี้ยว เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีขึ้นมา และสร้างกิจกรรมให้เด็กทำอย่างอื่นเพื่อเป็นการออกกำลังกาย ส่วนสุขภาพที่ดีก็อีกเรื่องหนึ่ง” พญ.พรพรรณพิมลกล่าว

พญ.พรพรรณพิมลกล่าวว่า ที่ผ่านมามีความเข้าใจผิดของหลายคนที่ว่าเด็กอ้วนคือเด็กที่มีสุขภาพดี ได้รับสารอาหารครบถ้วน ทั้งที่จริงเด็กที่มีสุขภาพอ้วนนั้น อาจเกิดจากการกินอาหารที่มีแคลอรีสูงเป็นจำนวนมาก ขาดสารอาหาร กินผิด-ผลไม่กินจำนวนที่น้อยเกินไป จนอาจทำให้เกิดการเจ็บป่วยอย่างรุนแรง ซึ่งการดูแลสุขภาพที่ผ่านไม่ได้เพียงพอ ผลอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ได้

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผลวิจัย

(2) กรอบย่อยการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ / นักวิชาการ

มติชน กรวมข่าว Matchless (Mid-Boy) Circles: 255,000 Ad Rate: 1,100	Section: First Section/หน้าในแรก วันที่: พุธ 5 พฤศจิกายน 2557 ปีที่: 37 ฉบับที่: 13387 หน้า: 1(ข10), 6		
	Col.Inch: 46.70 Ad Value: 51,370 PRValue (x3): 154,110 คลิป: ๑1๖-ก้า หัวข้อข่าว: พระเทพพรหมวงศเดโชศึกษา:ร.โกสีย์บ้านถูกยุบ-4ปีอ่านไม่ได้อ		

พระเทพพรหมวงศเดโชศึกษา ร.ร.โกสีย์บ้านถูกยุบ-4ปีอ่านไม่ได้

‘พระเทพฯ’ทรงแนะผู้เกี่ยวข้องวางแผนจัดการศึกษาให้เหมาะสม
ทรงห่วงเด็กขาดโอกาสหลัง ร.ร.ถูกปิดเพราะเด็กน้อย คุณฉลาดใจเด็ก
ตั้งครรภ์ไม่พร้อม-ผู้สูงวัย มุ่งสู่โลกาภิวัตน์ **(อ่านต่อหน้า 6)**

ต่อจากหน้า 1

พระเทพฯ

เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในงาน “วันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ครั้งที่ 26 และในวาระครบ 40 ปีวันคล้ายวันเสด็จฯ โดยมี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี นายอภิรักษ์ โกษะโยธินกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพฯ และคณะผู้บริหารระดับสูงของ มศว เข้าร่วมด้วย

ในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงบรรยายเรื่อง “อดีตคืออนาคต : การศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ” ตอนหนึ่งว่า ในอดีตพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปการศึกษา และการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยทรงมีพระราชดำริว่า “ไม่ว่าใครจะเป็นลูกใคร หรือเป็นพระโอรส พระธิดาของพระองค์เอง หรือเป็นลูกของใครที่ไหน ในประเทศไทย ต้องจัดให้มีโอกาสทางการศึกษาได้เท่าเทียมเท่ากัน ซึ่งตามหลักการแล้ว คนไทยทุกคนต้องมีโอกาสทางการศึกษา สามารถอ่านออกเขียนได้ เพื่อให้ลูกหลานทำงานเพื่อประเทศชาติได้ เพื่อตัวเองได้รู้หนังสือ วิชาชีพ” ทรงต่อไปในอนาคตต้องขยายมากกว่านั้น ไม่ใช่เฉพาะคนไทย แต่ต้องเป็นทุกคนที่อยู่ในไทย และนอกประเทศ ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของทุกคน ทั้งรัฐบาลและเอกชนที่ต้องร่วมจัดการศึกษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงบรรยายต่อว่า ที่ผ่านมามีวิชาเรื่ององค์ศศึกษา หรือการใช้ศาสตร์วิชาต่างๆ รวมถึงศาสตร์ที่แยกเกิดขึ้น มาดูกันว่าในไทย หรือเทศน์ต่อไปในอนาคตจะเป็นอย่างไร และเรื่องที่ได้มีมา 30-40 ปีของการทำงาน คือประชากรเด็กจะลดลง เพราะการ

คนกำเนิดลดลง ทำให้โรงเรียนที่ทยอยเปิดให้การศึกษาก็มีอีกหลายเป็นอีกเป็นอีก จนกระทั่งปิดโรงเรียน เพราะเมื่อมีคนศึกษาน้อยลงก็มีการมีเด็กน้อย จะไม่คุ้มกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกรณีที่ทำเช่นนี้ได้ชัดเจน คือเราใช้เงินได้อย่างคุ้มค่า

“แต่สิ่งที่ตามมาคือมีเด็กจำนวนหนึ่งขาดโอกาสทางการศึกษา เพราะไม่มีโรงเรียนใกล้บ้าน พ่อแม่ก็ไม่อยากให้อ่านหนังสือเพราะไกล เพราะบาง

คนถ้าจะเดินไปโรงเรียนก็เหนื่อย เรียน 4 ปี ปรากฏว่าไม่รู้หนังสือเลย ดังนั้นเป็นเรื่องจริงที่ขยแจกด้วยตนเอง จึงใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยการใช้ระบบไอซีที การเรียนการสอนทางไกล ศูนย์การเรียนชุมชน ซึ่งไม่แน่ว่าจะดีได้ผลมากนักแต่ก็เห็นแต่เมื่อถามเด็กว่า ทำไม่ได้จะทำไมได้ เด็กก็ตอบว่า จะเอาอะไรไปบอก พระครูเขียนแล้วไปให้ แต่ที่นำสิ่งเหล่านี้ไปโรงเรียนในเมืองสมัยนี้เด็กเรียนเองละ 50-60 คน นั่งเขียนคั่น พ่อแม่เสียเงินก็จะเรียนสบาย ให้อีกได้เข้าเรียน ซึ่งไม่สะดวกกับโรงเรียนในเขตชน เพราะฉะนั้น ปัญหาเรื่องเด็กน้อยหรือขาด เป็นเรื่องของประชากรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องต้องติดตามตัวเลขอัตราการเกิดเพื่อวางแผนการจัดการศึกษาให้เหมาะสมต่อไป”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงบรรยายต่อว่า นอกจากนี้ จากการได้คุยกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พบว่าขณะนี้มีเด็กตั้งครรภ์ไม่พร้อมและอนาคตอาจส่งผลกระทบต่อสังคม จึงเป็นปัญหาที่ต้องเฝ้าระวังว่า จะจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กกลุ่มนี้ได้อย่างไร ไม่ใช่แค่เพียงแต่เรื่องเงินอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงสภาพจิตใจ ทั้งตัวเด็กที่ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม และเด็กที่ถูกทิ้ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เสด็จมาครั้งนี้นะมาก ดังนั้น ต้องมีผู้เชี่ยวชาญมาดูแลว่าจะประเมินระดับของและดูแลอย่างไร เพราะบางทีสิ่งที่เขาคิดก็เป็นสิ่งที่เราหาค่าไม่มี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงบรรยายอีกว่า อีกเรื่องสำคัญที่จะต้องสนใจในอนาคตคือการอุปการะสิ่งมีชีวิต หรือสงเคราะห์ชีวิต เพราะปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศเป็นปัญหา

หนัก ดังนั้น ต้องสอนเด็กเรียนให้มีชีวิตไม่ทำลายป่า ประหยัดเชื้อเพลิง พลังงาน วัสดุเปิดไฟ มีความรู้เรื่องพลังงานทางเลือก ซึ่งจะเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ จะต้องทำไปประชาชนรู้จักเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งระดับบุคคล ระดับชุมชน และประเทศ โดยเฉพาะเรื่องเรื่องการเรียนการสอนที่มีระดับก็ต้องใช้สื่อต่างๆ ทั้งที่ความจริงแล้วสามารถนำสื่อที่มีในท้องถิ่นมาปรับประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ไม่เฉพาะวิชา

“ทั้งนี้การเรียนในอนาคตรจะเรียนรู้อย่างเดียวไม่พอ ควรต้องไปฝึกเรียนรู้อย่างอื่นด้วยจะได้ เช่นเดียวกับผู้สูงอายุในปัจจุบันก็จะมีอายุยืนขึ้น ดังนั้นต้องให้ผู้สูงอายุสามารถเรียนได้ในทุกระดับ โดยเฉพาะระดับองค์การวิชาชีพ เพื่อให้สามารถทำงานได้ต่อ หรือเรียนเพื่อความเพลิดเพลินก็ได้ เป็นการยากที่จะรู้ว่าจะมาทำอะไรอย่างอื่น แต่สิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงห่วงใยก็คือ เด็กๆ นี้จะเป็นคนในโลกยุคใหม่ โลกโลกาภิวัตน์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงบรรยาย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงบรรยายต่อว่า ทั้งคุณและนักเรียนต้องรู้จักต่างประเทศมากขึ้น เพื่อจะได้ใช้สื่อสารกับนานาชาติได้ ต้องได้ฝึกเป็นสมาชิกของชมคมนานาชาติ เพราะต่อไปต้องทำงานกับให้ได้ในทุกสถานการณ์ ไม่ใช่เพียงงาน ที่สำคัญ ทุกคนต้องถือเพื่อป้องกัน ไม่ใช่ทางวิชา ไม่อย่างนั้นรู้ ต้องสนใจเรื่องอื่นและกัน ซึ่งโคตติไม่การเปลี่ยนแปลง ต่อจากเสริมเรื่องการสอน ทำให้นักเรียนที่ได้มีการศึกษาเป็นผลก็ต้องการพัฒนาประเทศ ดังนั้นจะถือว่า เป็นอดีตคืออนาคต

ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ

(3) กรอบย่อการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ ผู้ได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ ผู้สูญเสียประโยชน์จากเหตุการณ์ ฯลฯ ดังตัวอย่าง

 <p>Thai Rajit Circulation: 1,000,000 Ad Rate: 5,000</p>	Section: First Section/หน้า 1แรก วันที่: จันทร์ 10 พฤศจิกายน 2557 ปีที่: 65 ฉบับที่: 20747		หน้า: 1 (กลาง), 14 PRValue (x3): 392,490 คลิก: 555	
	Col.Inch: 43.61 Ad Value: 130,830 หัวข้อข่าว: รถท.ชนเด็ก 2ศพพี่น้องกัน 8กับ 11ขวบอ้างผิด-มองไม่เห็น			

รถท.ชนเด็ก 2ศพ

พี่น้องกัน 8กับ 11ขวบ อ้างผิด-มองไม่เห็น

นายตำรวจหนุ่มยศ ร.ต.ท.ชิงเก้งชัย 2 หนูน้อย สยองใต้ทางด่วน ขณะซ้อนจักรยานไปซื้อขนม ส่วน โชเฟอร์เก้งมรณะอ้างไม่ชำนาญ ★ มีต่อหน้า 14

รถท.ชนเด็ก

☆ ต่อจากหน้า 1

เส้นทางและมีเลขที่รุ่นเดิมวงกลมจากศพครูตติวตไปไกลกว่า 10 เมตร จนรถเสียหลักพุ่งกลิ้งมาข้างทาง เลขถูกตั้งชื่อหาหมึก

ผู้หมวดหนุ่มชิงเก้งชัยหนูน้อย 2 พี่น้องดับอนอราชนี เปิดแอสเมื่อเวลา 21.25 น. วันที่ 8 พ.ย. ร.ต.ท.ประมวล ชวนยี พนักงานสอบสวนสภ.ปากคลองวังสิต อ.เมืองปทุมธานี รับแจ้งมีอุบัติเหตุรถชนเด็กเสียชีวิต 2 ศพ ภายในซอยร่วมสุข (บ้านพักคนชรา) หมู่ 1 ต.บ้านใหม่ ไปตรวจสอบที่เกิดเหตุพร้อมแพทย์จากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทั่งพบผู้ขับรถและอาสาสมัครมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

ที่เกิดเหตุซึ่งเป็นเลขคู่วิ่งใต้ทางด่วนสี่เลนบนบางปะอิน พบศพ 2 หนูน้อย ทราบชื่อ ด.ช.วิวัฒน์ เพาะบุษย์ อายุ 11 ขวบ และ ด.ญ.สุวิญญา เพียรลา อายุ 8 ขวบ ทั้ง 2 เป็นพี่น้องกันเกิดอยู่ใกล้ที่เกิดเหตุสภาพศพแขน ขา และคอหัก โกยกันใต้น้ำริมถนนพบรถจักรยานของหนูน้อยถูกชนได้รับความเสียหายที่คันเกาะดินตกในคลองใกล้กับมีรถตู้กรณีเสียหลักพุ่งตกลงคลองข้างนั้น เป็นรถเก๋งยี่ห้อวู้ฟวี่สีฟ้าขนาดเล็กระเบียงทศ 8700 หนองคายสภาพหน้ารถมีรอยบุบเสี้ยวกระป๋อง ส่วนคนขับทราบชื่อภายหลังว่า ร.ต.ท.คุณวิวัฒน์ โพธิ์บาย อายุ 26 ปี อยู่บ้าน

เลขที่ 37 หมู่ 7 ต.บ้านโคก อ.สว่างคอม จ.อุตรธานี ไม่ทราบตัวถัง หลังเกิดเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจให้นำตัวไปสอบสวนที่โรงพัก

ต่อมาได้มี น.ส.กรนิมา เพาะบุษย์ อายุ 38 ปี บ้านเดิมอยู่เลขที่ 156 ถนนทุ่งศรีเมือง อ.ภาพัสนธุ์ อ.เมืองกาฬสินธุ์ โทรฯ ให้มาคุย หลังทราบวันเกิดที่ถูกระงับเป็นลูกของตัว พ่อเห็นศพถึงกับบ่ปล่อยใจว่าให้น้ำตาแทบจะเป็นสายเลือด เจ้าหน้าที่ต้องคอยปลอบประโลมจนคลายจากความเศร้าสลดและเปิดเผยว่า เด็กทั้ง 2 เป็นลูกของตน โดย ด.ช.วิวัฒน์ คนโตใช้นามสกุลต้นสวน ด.ญ.สุวิญญา สกุลสวนเหล็ก ใช้นามสกุลสามัคคี และกำลังเรียนอยู่โรงเรียนวัดนาวาร.ล.อัครกต อ.เมืองปทุมธานี ก่อนเกิดเหตุถูกทั้ง 2 ไล่ป้อนจักรยานไปซื้อขนม คล้อยหลังไปไม่นานมีเพื่อนบ้านวิ่งมาบอกว่าลูกถูกรถชนเสียชีวิตมาถูกรถเป็นลูกของภรรยา 2 คน

จากสารคดีที่เกิดเหตุพบว่า มีร่องรอยร่องและการเสียหายมาตั้งแต่เสียรถได้ทางด่วน จึงเป็นลักษณะพาลแยกภายในซอย สอบถามชาวบ้านและพยานที่อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุทราบเพียงว่ารถคันดังกล่าวเข้ามาจากถนนเลียบใต้ทางด่วน พอถึงจุดที่เกิดเหตุจึงเป็นสี่แยก รถก็วิ่งมาด้วยความเร็วไม่ได้เบรก ทุ่งถนนอยู่ตึก 2 ก่อนจะถลางศพเป็นระยะทางกว่า 10 เมตร ชาวบ้านรีบวิ่งแจ้งเสียหลักพุ่งลงคูน้ำข้างทางทางด้านคนขับคือ ร.ต.ท.คุณวิวัฒน์ให้กรว่าไม่ชำนาญเส้นทางสายดังกล่าวและเข้าใจว่ารถขณะเป็นสายยาวคู่ขนานไปกับทางด่วน อีกทั้งบริเวณที่เกิดเหตุมืดเพี้ยนมองไม่เห็นเด็กทั้ง 2 ที่ซ้อนจักรยานเลขที่บริเวณอย่างแรง ในเบื้องต้นพนักงานสอบสวนได้ตั้งข้อหาขับรถประมาทเป็นเหตุให้คนอื่นถึงแก่ความตาย ส่วนดำเนินคดีต่อไป

ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุโดยอ้างอิงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

(4) กรอบย่อยการอธิบายสาเหตุ โดยอ้างอิงจากผู้เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย เช่น รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: เสาร์ 15 พฤศจิกายน 2557 ปีที่: 65 ฉบับที่: 20752 หน้า: 1(จว). 11 Col.Inch: 28.57 Ad Value: 85,710 PRValue (x3): 257,130 ฉบับ: 55
	หัวข้อข่าว: จับ 3 วัยรุ่นย่านพิศวิทยาพวกวงเหล้ายิงถล่มดับ 1 เจ็บ 5

จับ 3 วัยรุ่นย่านพิศวิทยาพวกวงเหล้ายิงถล่มดับ 1 เจ็บ 5

ตำรวจปทุมธานีแถลงไขผลงานจับกุมทันควัน
 ทีมโหด 3 มาตรการมีเพียงถล่มพวกร่วมวงเหล้า
 คายอนหนัก 1 ศพ บาดเจ็บ 5 คน   ★ มีต่อหน้า 11

จับ 3 วัยรุ่น ☆ **ต่อจากหน้า 11**
 ตอนสามของมรณกรรมมีนามปากเสียงทะเลาะกันรุนแรงด้วยความโมโหกลับไปป่วนครัวเป็นยี่สิบกว่าปีจนกระทั่งมาถึงมือหลังกลางข้าว โหมยิงสังหารเจ้าของโรงเตี๊ยมและผู้บาดเจ็บ 5 บาดเจ็บอีก 3 คนเพราะสุราเป็นเหตุ ขอเตือนกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนอย่าเอาเป็นเยี่ยงอย่างเด็ดขาด”

จับยกแก๊งหน้าโรงเตี๊ยมเปิดเมฆขึ้นเมื่อเวลา 18.00 น. วันที่ 18 พ.ย. ที่ สภ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี พ.ต.ท.สมเกียรติ บัณฑิตย์ ผบ.ภ.จ.ปทุมธานี พร้อมด้วย พ.ต.อ.อำนาจ จันทร์เจริญ รอง ผบ.ภ.พ.ต.อ.สุนทร ทิมวิรัตน์ ผบ.ภ.ส.บ.ภ.จ.ปทุมธานี พ.ต.อ.โกศล วิวิศาต ผบ.ภ.ส.ส.ส.ลาดหลุมแก้ว และตำรวจชุดสืบสวนแถลงข่าวจับกุมนายนิพนธ์หรือโกศล คุ้มทอง อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 112/88 หมู่ 7 ต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี กับนายอภิรักษ์ หรือมาร์ค คงอัม อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 86/4 หมู่ 8 ต.บางตะไนย์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี และชายวัยรุ่นอายุ 17 ปี อีกคน รวม 3 คน ผู้ต้องหาพร้อมกันนำผู้ต้องหา 2 คน และของกลางปืนพก .387 กระสุน 8 นัด ปืนลูกโป่งขนาด .22 จำนวน 1 กระบอก กระสุน 3 นัด และกระสุนนัด 1 อัน พ.ต.ท.สมเกียรติกล่าวว่าคดีนี้สืบเนื่องมาจากเมื่อ

ภคคุณวัย 19 ปี เป็นองค์แม่เป็นเหตุให้นายนิพนธ์ชาติชอบขโมยเงินถึงกว่าความตายและมีผู้บาดเจ็บ 5 ราย เหตุเกิดที่บึงพลซท์ 84/1 หมู่ 8 ต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว หลังเกิดเหตุตำรวจระดมกำลังสืบสวนสอบสวนและกดดันถึงที่ กระทั่งชายวัยรุ่นอายุ 17 ปี ขอมเข้ามาขอตัว ส่วนนายนิพนธ์กับนายอภิรักษ์ ถูกตำรวจชุดสืบสวนตามล่าจับกุมตัวได้ตามหมายจับศาลจังหวัดปทุมธานี ข้อหาพร้อมกันนำผู้ต้องหา 2 คนมา มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และหาอาวุธปืนติดตัวไปในเมืองหมู่บ้านเพื่อหาอาวุธและโดยไม่ได้รับอนุญาต

ผบ.ภ.จ.ปทุมธานี กล่าวอีกว่า จากการสอบสวนผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่าในวันเกิดเหตุได้นำทั้งสุรากับกลุ่มผู้บาดเจ็บและผู้ตาย หลังมีเหตุมีปากเสียงทะเลาะกัน จนกลุ่มผู้ต้องหาพาไปเข้าบ้านไปเอาปืนยิงกันตามหลังถล่มใส่กลุ่มผู้ตายหลายคนแล้วหลบหนีกระทั่งถูกตำรวจตามล่าจับตัวได้ตั้งถ่วงหลังแถลงข่าวนายนิพนธ์หรือโกศล คุ้มทอง 1 ในผู้ต้องหา ได้กล่าวขอโทษญาติคนยิงและคนตายว่า “ผมซัดยิงคิดเพราะสุราเป็นเหตุ จึงขอเตือนกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนอย่าเอาเยี่ยงอย่างเด็ดขาด” จากนั้นตำรวจนำตัวเข้าห้องขังส่วนนิพนธ์คดีต่อไป

ภาพที่ 4.16 ตัวอย่างการอธิบายสาเหตุ โดยอ้างอิงจากเจ้าพนักงานของรัฐ

3) กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม หนังสือพิมพ์ไทยประเมินคุณค่าประเด็นที่ปรากฏเป็นข่าวในลักษณะต่างๆ ได้แก่ การประเมินคุณค่าเชิงบวก และการประเมินคุณค่าเชิงลบ

(1) กรอบย่อยการประเมินคุณค่าเชิงบวก เป็นการให้คุณค่าของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแง่บวก เป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม น่ายกย่อง เชิดชู

เดลินิวส์ Daily News Circulation: 850,000 A4 Rate: 2,200	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: พุธ 22 ตุลาคม 2557 ปีที่: - ฉบับที่: 23750 Col.Inch: 49,44 Ad Value: 108,768 หัวข้อข่าว: เด็กไทยเจ๋งเก่งเลข คว่า19เหรียญทอง	หน้า: 1(ล่างขวา), 14 PRValue (x3): 326,304 กลีป: ซีซี
	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: พุธ 22 ตุลาคม 2557 ปีที่: - ฉบับที่: 23750 Col.Inch: 49,44 Ad Value: 108,768 หัวข้อข่าว: เด็กไทยเจ๋งเก่งเลข คว่า19เหรียญทอง	

เด็กไทยเจ๋งเก่งเลข คว่า19เหรียญทอง

นักเรียนไทยระดับประถมศึกษาเจ๋ง โชว์ความสามารถเข้าร่วมแข่งขันคณิตศาสตร์ระดับนานาชาติ ที่ประเทศอินเดีย ส่งเข้าร่วมแข่งขัน 16 คน คว่ารางวัลชนะเลิศ กวาดมาได้ 19 เหรียญทองกับอีก 5 เหรียญเงิน **♦อ่านต่อหน้า 14**

เก่งเลข □ ต่อจากหน้า 1

รางวัลมากเป็นอันดับหนึ่งจากผู้เข้าแข่ง 9 ประเทศ 172 คน เมื่อวันที่ 21 ค.ศ. 2014 ณ กรุงนิวเดลี การประกวดแข่งขันคณิตศาสตร์นานาชาติ (ICMC) เปิดแข่งที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) โดยมีผู้แทนนักเรียนไทยระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 16 คน เข้าร่วมการแข่งขันคณิตศาสตร์นานาชาติ ระดับประถมศึกษา Wizardat Mathematics International Competition 2014 (WIZMIC) ระหว่างวันที่ 14-22 ตุลาคม ที่ถาวรรัฐอินเดีย ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง 16 คน สามารถคว้ารางวัล รวม 26 รางวัล 48 เหรียญ

โดยรายชื่อเด็กเก่งทั้ง 16 คน ที่ได้รางวัลประกอบด้วย ประเทศกัวเตมาเลเซียทอง 13 เหรียญ ได้แก่ ค.ศ. กิรติชวีร์ อังประเสริฐ รร.อนุบาลสุโขทัย จ.สุโขทัย ค.ศ. วรวิทย์ อนุเกียรติวงษ์ รร.วัดอนงค์ใน กทม. จ.เพชรบุรี ค.ศ. กนก นันทะวี รร.จิตรลดา กรุงเทพฯ ค.ศ. สุวัฒน์ ดัชนีเชิดกุล รร.อนุบาลสุโขทัย จ.สุโขทัย ค.ศ. ชัยวิทย์ พิลาณิชพงศ์ รร.อนุบาลพัฒนา นครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ ค.ศ. ชอพลชาวี วีระประสิทธิ์ รร.สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ ค.ศ. วสันติ ติเตจกุล รร.สวนกุหลาบวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ค.ศ. ปรมัตถ์ สุพรรณิณี รร.สยามสามัคคี กรุงเทพฯ ค.ศ. พิชรพล

(เกษมธรรณแสง รร.อนุบาลระยอง จ.ระยอง ค.ศ. เวทีดี กัญชวีร์ รร.อนุบาลนครราชสีมา จ.นครราชสีมา ค.ศ. อธิสรวิภา จิตรกิติ รร.อานวนศิลป์ กรุงเทพมหานคร ค.ศ. จิรฉิน จานะพร รร.กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กรุงเทพฯ และเหรียญทอง 3 เหรียญ ได้แก่ ค.ศ. ไฉนพร วิบูลย์กุล รร.อนุบาลนครราชสีมา จ.นครราชสีมา ค.ศ. ปรมัตถ์ชฎี สิริวิชุดาผล รร.วัดดอนทอง จ.ระยอง จ.ระยอง ค.ศ. มณฑุณี สุพรรณิณี รร.วัด

พัฒนพรชัย กรุงเทพฯ ทร.กมล กว้าวัดวิ ตักขิณประเทศทีม ทีมละ 4 คน ได้เหรียญทอง 3 รางวัล ได้แก่ ทีม เอ ทีมบี และ ทีมดี ส่วน ทีมซี ได้รางวัล 1 เหรียญเงิน ประเทศกัวเตมาเลเซียทอง 3 รางวัล ได้แก่ ทีมเอ ทีมบี และทีมดี และทีมซี คว้าเหรียญเงินไปครองโดยทีมเวียดนามที่คว้าเหรียญทองประเทศที่ส่งมาแรกที่คะแนนได้มากเป็นอันดับหนึ่งของรายการแข่งขัน และเหรียญเงินประเทศที่ส่งมาที่คะแนนได้มากเป็นอันดับที่สองของรายการแข่งขัน คือ ซึ่งการแข่งขันในครั้งนี้มีนักเรียนจาก 9 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ เนปาล อินเดีย จีน ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ อินเดีย ศรีลังกา และไทย จำนวน 172 คนเข้าร่วม ซึ่งมอบแสดงความยินดีกับนักเรียนทุกคนที่ได้รับรางวัลและทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย รวมถึงครอบครัวอีกด้วยที่ส่งมาสนับสนุนให้เด็กไทยทุกคนได้ก้าวสู่ความสำเร็จ.

▲ **เก่งเลข...**ตัวแทนนักเรียนไทยระดับประถมศึกษา โชว์ผลงานประกวดคัดสรรสิ่งดีให้กับประเทศไทย ภายหลังจากชนะเลิศคว้า 19 เหรียญทอง 6 เหรียญเงิน จากการแข่งขันคณิตศาสตร์นานาชาติ ระดับประถมศึกษา Wizardat Mathematics International Competition 2014 ที่ประเทศอินเดีย โดยมีนักเรียนจาก 9 ประเทศ 172 คนเข้าร่วมแข่งขันคัดสรร

ภาพที่ 4.17 ตัวอย่างการประเมินคุณค่าเชิงบวก

จากข่าวที่นำมาเป็นตัวอย่าง ชี้ให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยพาดหัวโดยใช้คำว่า “เก่ง” และ “เจ๋ง” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเชิงบวก แสดงให้เห็นการประเมินคุณค่าเชิงบวก ในเหตุการณ์ที่นักเรียนไทยระดับประถมศึกษาเข้าแข่งขันคณิตศาสตร์ระดับนานาชาติ ได้รับ 19 เหรียญทอง 5 เหรียญเงิน เป็นที่ 1 เหนือนักเรียนจากประเทศอื่นๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขัน

(2) กรอบย่อยการประเมินคุณค่าเชิงลบ เป็นการประเมินว่าการกระทำหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม ซึ่งอาจผิดกฎหมาย ผิดระเบียบข้อบังคับ ผิดหลักจริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพ ผิดศีลธรรม ไม่สอดคล้องกับค่านิยมของสังคมหรือของกลุ่ม ฯลฯ ดังตัวอย่าง

	Section: First Section/หน้าแรก		วันที่: เสาร์ 15 พฤศจิกายน 2557		หน้า: 1(จ1), 11
	ปีที่: 65	ฉบับที่: 20752	Ad Value: 85,710		
Thai Patti (Hit-Say) Circulation: 1,000,000 Ad Rate: 3,000	หัวข้อข่าว: จับ 3วัยรุ่นฆ่าแม่พิศวงแห้วพวงแห้วยิงฉลามดับ 1เจ็บ 5				ศิลปิน: ซีซี

จับ 3วัยรุ่นฆ่าแม่พิศวงแห้วพวงแห้วยิงฉลามดับ 1เจ็บ 5
ยิงฉลามดับ 1เจ็บ 5
ยิงฉลามดับ 1เจ็บ 5
 ตำรวจพบฐานแฉลวงโชว์ผลงานจับกุมทันควัน
 ทีมโหด 3 ฆาตกรทมิฬยิงฉลามพวงแห้วพวงแห้ว
 ตายอนาค 1 ศพบาดเจ็บ 5 คน ★ มีต่อหน้า 11

จับ 3วัยรุ่น ☆ **ต่อจากหน้า 11**
 สอบสวนสอบสวนวันต้นเหตุมีนามว่ามีปากเสียงทะเลาะกันรุนแรงด้วยความไม่พอใจในบ้านครัวเป็นอันกลับมาระแวงไม่ยอมมีอีก หลังถลางข่าวในคืนลี้ลับข่าวใหญ่ที่ผู้ตายและผู้บาดเจ็บ "บอกชาวอึ้งคิดเพราะสุราเป็นเหตุ ขอเตือนกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนอย่าเอาเรื่องอย่างนี้ไปเล่น"
 จับขงกึ่งพันฆ่าโหดเบ็ดเตล็ดขึ้นเมื่อเวลา 18.00 น. วันที่ 15 พ.ย. ที่ สภ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี พล.ต.ต.มนตรี ชัยนิยม ผบ.ภ.จ.ปทุมธานี พร้อมด้วย พล.ต.อ.ยานาจ จันทรวิชัย รอง ผบ.ภ. พล.ต.อ.สุนทร พิมารักษ์ ผบ.ภ.ส.บ.ภ.จ.ปทุมธานี พล.ต.อ.โกศล วิโรจน์ ผบ.ภ.ส.ส.ลาดหลุมแก้ว และตำรวจชุดสืบสวนแสดงข่าวจับกุมภายในครึ่งชั่วโมง 3 คู่หูคนร้าย อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 112/68 หมู่ 7 ต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี กับนายอภิรักษ์ หรือมาร์ค คงิม อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 86/4 หมู่ 3 ต.บางตะไนย์ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี และชายวัยรุ่นอายุ 17 ปี อีกคน รวม 3 คน ผู้ต้องหาว่ากินเหล้าขโมยปืนโดยเจตนา หรือขโมยกลางเป็นเหตุ .507 กระสุน 8 นัด ปืนลูกโป่งขนาด .22 จำนวน 1 กระบอก กระสุน 3 นัด และรถยนต์ 1 คัน พล.ต.ต.มนตรีกล่าวไว้คดีนี้สืบเนื่องมาจากเมื่อ วันที่ 11 พ.ย.ที่ผ่านมา เวลาประมาณ 04.30 น. มี

เหตุร้ายที่โจรผู้ร้ายยิงฉลามในทะเลในเขตป่าเขาชาติ ชัยนิยมมีข้อสังเกตความละเอียดและมีความเจ็บ 5 ราย เหตุเกิดที่บ้านเลขที่ 84/1 หมู่ 6 ต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว หลังเกิดเหตุตำรวจระดมกำลังสืบสวนสอบสวนและกดดันสืบที่ กระทั่งชายวัยรุ่นอายุ 17 ปี ยอมจำนนขอตัว ส่วนอีก 2 คนหนีไปบนชายอภิวัด ถูกตำรวจชุดสืบสวนตามล่าจับกุมตัวได้ ตามหมายจับศาลจังหวัดปทุมธานี ชื่อพร้อมกันนำผู้ต้องหาโดยเจตนาถืออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และพรากอาวุธปืนตัวปืนในเมืองหมู่บ้านเพื่อทางราชการโดยไม่ได้รับอนุญาต ผบ.ภ.จ.ปทุมธานี กล่าวอีกว่า จากการสอบสวนผู้ต้องหาให้การรับสารภาพว่าในวันเกิดเหตุ ได้ฉีกปืนสุราที่กลุ่มผู้ตายจับและผู้ตายหลบหนีเข้ามา มีปากเสียงทะเลาะกัน ขอเตือนผู้ก่อเหตุหลบหนีบ้านไปเอาปืนเอามาใช้เล่นเล่นใส่กลุ่มผู้ตายชายคนใดแล้วหลบหนีกระชกตำรวจตามล่าตัวได้ฉลามตัวหลังถลางข่าวภายในครึ่งชั่วโมง หรือใกล้ คู่หูของ 1 ในผู้ต้องหาได้กล่าวขอโทษญาติคนเจ็บและคนตายว่า "ผมชาตอึ้งคิดเพราะสุราเป็นเหตุ จึงขอเตือนกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนอย่าเอาเรื่องอย่างนี้ไปเล่น" จากนั้นตำรวจนำตัวจับกุมจึงดำเนินคดีต่อไป

ภาพที่ 4.18 ตัวอย่างการประเมินคุณค่าเชิงลบ

จากภาพที่ 4.18 การเขียนพาดหัวข่าวโดยใช้คำว่า “อัมหิต” ตลอดจนการเขียนความนำข่าวที่ใช้คำว่า “โหด” และ “อนาถ” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายเชิงลบ แสดงให้เห็นการประเมินคุณค่าเชิงลบ ในเหตุการณ์ที่วัยรุ่นทะเลาะวิวาทเกิดการยิงกันเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ

4) กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา หนังสือพิมพ์ไทยจะเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าว โดยบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหานี้ๆ ได้แก่ (1) ครอบครัวและสถาบันการศึกษา (2) ชุมชน และ (3) รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ ผู้กำหนดนโยบาย

มติชน Matches Circulation: 250,000 Ad Rate: 1,100	Section: First Section/หน้า 1 วันที่: เสาร์ 22 พฤศจิกายน 2557 ปีที่: 37 ฉบับที่: 13404 Col.Inch: 48.11 Ad Value: 52,921	หน้า: 1(ซ้าย), 3 PRValue (x3): 158,763	กลีป: ๑1๖-คำ
	หัวข้อข่าว: ความรู้คอมพิวเตอร์รอบวัยประเลินพร.รักภัย'สพฐ.'ต่ำสุด		

ความรู้คอมพิวเตอร์ไทยรองวัย ประเมินรร.สังกัด'สพฐ.'ต่ำสุด

อ้อ! สพฐ.เผยผลประเมินการใช้ไอทีทั่วโลก เด็กไทย อยู่อันดับรองวัย ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่ามาตรฐาน ครูไทย 8% ไม่เคยสัมผัสคอมพิวเตอร์ (อ่านต่อหน้า 3)

ต่อจากหน้า 1 เด็กไทย

เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน ที่โรงแรมออดิเธียม นายชัยวุฒิ เกษมณีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) แถลงข่าวว่า ผลการประเมินการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กไทย (International Literacy Study: ICLS) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเก็บสถิติ 70 ประเทศ พบว่า เด็กไทยใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการเรียนรู้อย่างน้อยที่สุด รองลงมาคือประเทศอินเดีย 542 คะแนน โปแลนด์และนอร์เวย์ 537 คะแนน เกาหลีใต้ 536 คะแนน แอริโซนา 523 คะแนน สาธารณรัฐเดนมาร์ก 517 คะแนน รัสเซีย 516 คะแนน ไต้หวัน 512 คะแนน และสิงคโปร์ 511 คะแนน ส่วนประเทศไทยได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยที่ตั้งไว้ 494 คะแนน หรือ 487 คะแนน ส่วนไทยอยู่ในอันดับที่ 13 ได้ 373 คะแนน ซึ่งเป็นอันดับที่ 2 นับจากอันดับสุดท้าย และประเทศที่ได้คะแนนต่ำสุดคือ คูเวต 361 คะแนน

นายชัยวุฒิกล่าวอีกว่า สำหรับประเทศไทย เมื่อจำแนกผลการประเมินตามสังกัด พบว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คะแนนเฉลี่ย 518 คะแนน ถือว่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยนานาชาติที่ตั้งไว้ และสูงกว่าโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ รองลงมา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่เปิดสอนเฉพาะ ม.1-ม.8 ได้ 382 คะแนน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ 377 คะแนน โรงเรียนสังกัดเทศบาลท้องถิ่น ได้ 348 คะแนน และโรงเรียนขยายโอกาสสังกัด สพฐ.ได้ 330 คะแนน

นายชัยวุฒิกล่าวต่อว่า เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละด้าน พบว่าคะแนนด้านการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศของนักเรียน มีความสำคัญอย่างมาก ต่อคำศัพท์การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของแต่ละประเทศ โดยประเทศที่มีคำศัพท์การพัฒนาด้านดังกล่าวสูง ก็มีแนวโน้มที่จะคะแนนจะสูง สำหรับไทยมีคำศัพท์พัฒนาด้านเทคโนโลยีไอทีต่ำสุด นอกจากนี้ ยังพบว่าพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการใช้คอมพิวเตอร์และสารสนเทศของนักเรียน ถ้าผู้ปกครองมีพื้นฐาน

ทางสังคมและเศรษฐกิจสูง ก็มีแนวโน้มที่นักเรียนจะมีคะแนนสูงตามไปด้วย ซึ่งนักเรียนไทย 61% มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่บ้าน จะทำให้เด็กเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งในไทยยังมีการขาดแคลนคอมพิวเตอร์ที่บ้านถึง 28% ปัจจุบันตามคือ เด็กส่วนนักเรียนคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนพบว่ายังขาดส่วนนักเรียนคอมพิวเตอร์ที่โรงเรียนน้อย คะแนนเฉลี่ยจะยิ่งสูง และประเมินการนำไอทีของคอมพิวเตอร์ของครูมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งในไทยพบว่ามีครูที่ไม่เคยใช้คอมพิวเตอร์อยู่ 8% ของที่ประเทศอื่นๆ ที่รวมประเมินอยู่ที่ 5%

จากภาพประเมินครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่าควรจะต้องปรับปรุงสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง ที่แสดงให้เห็นกระบวนการ และทักษะที่จะจัดกับนักเรียน โดยเฉพาะทักษะที่ช่วยให้เกิดการคิดวิเคราะห์ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและประเมินผลให้สอดคล้องกัน เพราะปัจจุบันครูเรียนและวัดผลยังไม่มีการนำทักษะ ไม่มีการใช้ไอทีใช้ทักษะ และกระบวนการแก้ปัญหา นอกจากนี้ ต้องปรับโครงสร้างหลักสูตรวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาอยู่ในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากปัจจุบันที่อยู่ในกลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยีด้วย ความจำเป็นที่ประเทศไทยให้ใช้ไอทีในการเรียนการสอนได้ มีโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงไอทีที่เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งในโรงเรียน และที่บ้านนายชัยวุฒิกล่าว

ด้านนายศักดิ์กล่าว ว่าหลังจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) จะนำผลการประเมินครั้งนี้มาเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของแต่ละประเทศ โดยต้องนำผลประเมินมาวิเคราะห์ และปรับคะแนนและระดับในชั้นเรียนโรงเรียน ครู นักเรียน และหลักสูตร

ภาพที่ 4.19 ตัวอย่างการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

จากข่าว ในย่อหน้าก่อนสุดท้ายมีการเสนอแนวทางแก้ปัญหาเด็กไทยมีความรู้คอมพิวเตอร์ค่าเฉลี่ยต่ำกว่ามาตรฐาน โดยควรปรับหลักสูตร วิธีจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

ในย่อหน้าสุดท้ายมีการเสนอแนวทางแก้ปัญหาเด็กไทยมีความรู้คอมพิวเตอร์ค่าเฉลี่ยต่ำกว่ามาตรฐาน โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะนำประเด็นดังกล่าวไปใช้ในการปฏิรูปการศึกษา

1.1.2 กรอบที่เกิดจากวิธีการนำเสนอ (Presentation)

ในงานวิจัยนี้พิจารณาวิธีการรายงานข่าวผ่านองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

(1) พาดหัวข่าว (2) ความนำข่าว และ (3) การใช้ภาพประกอบข่าว

1) กรอบข่าวที่มาพร้อมกับการพาดหัวข่าว

พาดหัวข่าวเป็น โครงสร้างที่สำคัญของข่าวซึ่งนำมาจากการสรุปประเด็นสำคัญที่สุดของข่าวนั้นๆ เพื่อรายงานให้ผู้รับสารได้รับทราบ ประเด็นที่ถูกเลือกมานำเสนอในพาดหัวข่าวจึงสะท้อนให้เห็นมุมมองของหนังสือพิมพ์ไทยที่มีต่อเหตุการณ์และบุคคลที่เป็นข่าวอย่างไร และเลือกแง่มุมใดมานำเสนอ ทั้งนี้ การใช้ภาษาในการพาดหัวข่าวมีผลต่อการวางกรอบข่าวต่อผู้รับสารด้วย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าวในช่วงเวลาที่เก็บข้อมูล มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ดังนี้ (1) ตัดสินพิพากษา (2) เร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง (3) คำทอประณาม โดยข่าวที่เน้นพาดหัวลักษณะนี้มักเป็นข่าวอาชญากรรมที่มีเด็กเป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำ

	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: เสาร์ 15 พฤศจิกายน 2557 ปีที่: 65 ฉบับที่: 20752 หน้า: 1(จว). 11 Col.Inch: 28.57 Ad Value: 85,710 PRValue (x3): 257,130 คลิก: ซีพี
	หัวข้อข่าว: จับ 3 วัยรุ่นฆ่าพี่สาวทวงกะหล่ำอีกรถดับ 1 เจ็บ 5

จับ 3 วัยรุ่นอำมหิต วิาทพวักวงเท่กล้า ยิงถล่มดับ 1 เจ็บ 5

ตำรวจปทุมธานีแกลงโซ่ผลงานจับกุมทันควัน
ทีมโหด 3 ฆาตกรทมิฬยิงถล่มพวกร่วมวงเหล่า
ตายอนาถ 1 ศพ บาดเจ็บ 5 คน ★ มีต่อหน้า 11

จับ 3 วัยรุ่น ★ **ต่อจากหน้า 11**
 สอบสวนยอมรับต้นเหตุมีนามมีปากเสียงและ
 กันรุนแรงด้วยความไม่พอใจไปบ้านควีนเป็นอัน
 กลับมากระหน่ำยิงไม่มีมือ หลังแกลงข่าว ในทีม
 สัมหารกว่าขอโทษญาติผู้ตายและผู้บาดเจ็บ "บอก
 ชาติยังคิดเพราะสุราเป็นเหตุ ขอเตือนกลุ่มวัยรุ่น
 และเยาวชนอย่าเอาเป็นเยี่ยงอย่างเด็ดขาด"

จับยกแก๊งพม่าโหดเปิดเมย์ขึ้นเมื่อเวลา
 18.00 น. วันที่ 10 พ.ย. ที่ สภ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุม
 ธานี พต.ต.มนตรี ชัยรัมย์ ผบ.ภ.จ.ปทุมธานี
 พร้อมด้วย พ.ต.อ.อำนาจ จันทร์เจริญ รอง ผบ.ภ.
 พ.ต.อ.สุนทร ทิมารัตน์ ผบ.ภ.ส.บ.ภ.จ.ปทุมธานี
 พ.ต.อ.โกศล วิวิธศาสตร์ ผบ.ภ.ส.ส.ลาดหลุมแก้ว และ
 ตำรวจชุดสืบสวนแกลงข่าวจับกุมนายนิพนธ์หรือ
 โกดี้ คู่หมั้น อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่ 122/60
 หมู่ 7 ต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี กับนาย
 อภิวิทย์ หรือมาร์ค คงอัม อายุ 20 ปี อยู่บ้านเลขที่
 86/4 หมู่ 3 ต.บางกระโทง อ.ป่าเกร็ด จ.นนทบุรี
 และชายวัยรุ่นอายุ 17 ปี อีกคน รวม 3 คน ผู้ต้องหา
 ร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา พร้อมขโมยรถจักรยานยนต์
 .557 กระสุน 8 นัด เป็นลูกไม้ขนาด .22 จำนวน 1
 กระบอก กระสุน 5 นัด และรถยนต์ 1 คัน
 พ.ต.ต.มนตรีกล่าวว่าคดีนี้สืบเนื่องมาเมื่อ
 วันที่ 11 พ.ย.ที่ผ่านมา เวลาประมาณ 04.30 น. มี

เหตุคนร้ายใช้อาวุธปืนยิงถล่มเป็นเหตุให้ชายปีศาจ
 ต่อมาเมื่อถึงแก่ความตายและมีผู้บาดเจ็บ 5 ราย
 เกิดที่ บ้านเลขที่ 34/1 หมู่ 6 ต.หน้าไม้ อ.ลาด
 หลุมแก้ว หลังเกิดเหตุตำรวจระดมกำลังสืบสวน
 สอบสวนและกดดันเต็มที่ กระทั่งชายวัยรุ่นอายุ
 17 ปี ยอมจำมอบตัว ส่วนนายนิพนธ์กับนาย
 อภิวิทย์ ถูกตำรวจชุดสืบสวนควบคุมตัวได้
 ตามหมายจับศาลจังหวัดปทุมธานี ข้อหา ร่วมกันฆ่า
 ผู้อื่นโดยเจตนา มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้
 ในความครอบครองโดยไม่ได้ใบอนุญาต และพา
 อาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะ
 โดยไม่ได้ใบอนุญาต

ผบ.ภ.จ.ปทุมธานี กล่าวอีกว่า จากการ
 สอบสวนผู้ต้องหาให้การวิเสสภาพว่าในที่เกิดเหตุ
 ได้มีสิ่งสุราที่กลุ่มผู้บาดเจ็บและผู้ตายหลังมีมมา
 มีปากเสียงและกัน พวกร่วมผู้ก่อเหตุกับดับบ้าน
 ไปเอาปืนย้อนกลับมายิงถล่มใส่กลุ่มผู้ตายหลายนัด
 แล้วหลบหนีกระทั่งชุดตำรวจนำจับตัวได้ถึงข่าว
 หลังแกลงข่าวนายนิพนธ์ หรือ โกดี้ คู่หมั้น ใน
 ผู้ต้องหา ได้กล่าวขอโทษญาติผู้ตายและคนตายว่า
 "ผมชาติยังคิดเพราะสุราเป็นเหตุ จึงขอเตือนกลุ่ม
 วัยรุ่นและเยาวชนอย่าเอียงอย่างเด็ดขาด" จากนั้น
 ตำรวจนำตัวผู้ต้องหาทั้งหมดดำเนินคดีต่อไป

ภาพที่ 4.20 ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่ตัดสินพิพากษาเด็กที่ตกเป็นข่าว

จากภาพที่ 4.20 พบว่าการพาดหัวข่าวของสื่อใช้คำว่า "อำมหิต" แสดงถึงการตัดสิน
 พิพากษาไปแล้วว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดจริง

MIC	MATCHON INFORMATION CENTER	Subject Heading : 58394716
Source : เฉลยข้อ		
Date : 24 ส.ค. 2558	Page : 1,14	No :

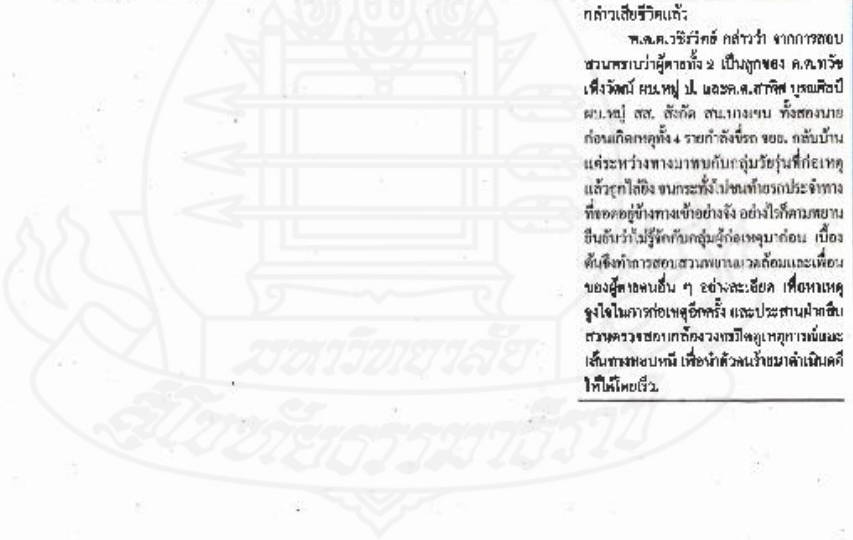
**เฉลย.ประเภท
รวมยิงสังหาร**
โจทย์นางชิ่ง จอย ได้
ยิงลูกตำรวจดับ 2 คน
อายุ 17 ปีทั้งคู่ คนหนึ่ง
ถูก ๑ ส่วนข้อที่ 14

แว่นชิงโหด ไล่ฆ่าลูกตร.ดับ2

ไล่ฆ่า **ข้อถูกที่ 14**

เกิดเหตุ บริเวณเลนข้างสุดหลังรถประจำทาง
ถนน 20 วิ่งระหว่างฝั่งติด-เกษกร ที่สี่แยก
เลขทะเบียน 14-703 กทม. นายสมชาย
(นามสมมุติ) อายุ 17 ปี ชายภาคตะวันออก
ที่ท้าววัง บนขบวนรถประจำทาง ยอย. 808
คู่ที่ไม่ ดีเลข หมายเลขทะเบียน นมม 882
กทม. สภาพพังยับเยิน และมีร่องรอยของ
กระสุนปืนบริเวณท้ายรถหลายนัด นอกจากนี้
นี้ จากผลการสอบสวนทราบว่า นายวิวัฒน์ (นาม
สมมุติ) อายุ 17 ปี ซึ่งเป็นผู้ซ้อนท้ายรถยอย.
คันดังกล่าว ถูกยิงเข้าที่ศีรษะ 1 นัด ได้รับ
บาดเจ็บสาหัส ก่อนไปเสียชีวิตที่ รพ.เซ็นทรัล
เอชเอชที

พล.ต.ท.วิวัฒน์ กล่าวไว้ จากกรณีสอบ
สวนทราบว่าผู้ตายทั้ง 2 เป็นลูกของ ค.ส.ท.วิชัย
แจ้งวัฒนะ ผ.บ.ป. และค.ต.ส.ท.ศ.สุจินต์ ปี
ผ.บ.ป. ๓๓. ถึงคดี ตามรายงาน ทั้งสองนาย
ก่อนเกิดกรณีสืบ 4 รายกำลังชั่ง ยอย. ๖๒๒ บ้าน
แต่ละห่างทางมาพบกับกลุ่มวัยรุ่นที่ก่อเหตุ
แล้วถูกไล่ยิง จนกระทั่งวิ่งหนีไปยังรถประจำทาง
ที่จอดอยู่ข้างทางเข้าข้างฝั่ง อย่างไรก็ตามตาม
ยืนยันว่ามีผู้พักกลุ่มผู้ก่อเหตุก่อนหน้านี้ เบื้อง
ต้นจึงให้การสอบสวนสวนพยานบุคคลและผู้เกี่ยวข้อง
ของผู้ตายคนอื่น ๆ อย่างละเอียด เพื่อหาเหตุ
จริงใจในกรณีเหตุนี้ครั้ง และประสานฝ่ายสืบ
สวนตรวจสวนแก่กล้องวงจรปิดดูเหตุการณ์และ
เส้นทางของรถ เพื่อนำตัวนายวิวัฒน์ดำเนินคดี
ให้ไม่โดยเร็ว.

ภาพที่ 4.22 ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่มีถ้อยคำคำทอประณาม

จากพาดหัวข่าวข้างต้น หนังสือพิมพ์ไทยใช้คำว่า “โหด” ซึ่งเป็นคำคำทอประณามผู้ต้องหา ว่ากระทำผิดและการกระทำของเขามีความโหดร้ายทารุณ คำในลักษณะนี้แสดงอารมณ์ความรู้สึก ของบุคลากรสื่อที่มีต่อการกระทำที่เกิดขึ้น

2) กรอบข่าวที่มาพร้อมกับความนำ

ความนำเป็นย่อหน้าซึ่งทำหน้าที่สรุปประเด็นสำคัญๆ ของข่าวนั้นๆ เพื่อให้ผู้รับสารทราบสาระสำคัญของข่าวก่อนที่จะอ่านรายละเอียด มักใช้ถ้อยคำสั้น กระชับ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถรับสาระสำคัญของข่าวได้ครบถ้วนและรวดเร็ว

กรอบข่าวที่เกิดจากการใช้ภาษาในการเขียนความนำ มีลักษณะคล้ายกับกรอบข่าวที่มีอยู่ในความนำข่าว ได้แก่ (1) การตัดสินพิพากษา (2) การเร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง

ภาพที่ 4.23 ตัวอย่างความนำข่าวที่เร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง

จากข่าวข้างต้น หนังสือพิมพ์ไทยใช้คำว่า “สลดใจ” “ดับอนาถ” ในการเขียนความนำ ทำให้เกิดการเร้าอารมณ์สะท้อนใจให้กับผู้รับสาร อีกทั้งบรรยายความ โศกเศร้าเสียใจของญาติเด็ก

ที่เสียชีวิตด้วยการบรรยายจนเห็นภาพเห็นการณ์ยิ่งสร้างความรู้สึกลงสารเด็กที่ต้องเสียชีวิตลงด้วยความไร้เดียงสาไร้เท่าไม่ถึงการณ์

3) ภาพประกอบข่าว

การใช้ภาพประกอบข่าวก่อให้เกิดการสื่อความหมายให้กับผู้รับสาร ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

(1) ภาพที่ก่อให้เกิดความหมายเชิงลบ

ไทยรัฐ <small>Total Reach: 1,000,000 Ad Rate: 1,800</small>	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: ศุกร์ 11 ธันวาคม 2558 ปีที่: 66 ฉบับที่: 21143 Callack: 17.43 Ad Value: 27,888 ภาพข่าว: รวมเด็กแวม	หน้า: 1 (ล่างขวา) PRValue (x3): 83,664 คลิก: ราว-คำ

รวมเด็กแวม
 เก็บแวม 21 คน ถูก
 ฝังไว้ตลอดคืนจนจน
 ครัวหน้ารถมาถูกรถ
 ไล่เบก ฮานยางแถม กทม.
 ถูกตำรวจทางหลวง 8
 นางแค สกิด จินรถหน้า
 วน ขนยัดแวมเพียงหนึ่ง
 แวมฝังไว้แวมแวม หลังได้
 วัณทาวริ่งงโยนว่าทวน
 คุร์-นาร์ หรือขุดแวมริ
 ญาเร่ ักใส่แวมแวมแวม
 กันแวมแวม.

ภาพที่ 4.24 ตัวอย่างภาพประกอบข่าวที่นำเสนอกรอบการประเมินคุณค่าเชิงลบ

จากภาพที่ 4.24 แสดงให้เห็นเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมในสภาพที่ต้องถอดเสื้อและนอนราบกับพื้น ประกอบกับมุมภาพที่ทำให้ผู้อยู่ในภาพดูต้อยต่ำ เป็นการสร้างกรอบการจดจำให้กับเด็กและเยาวชนที่ถูกสร้างสมญาขึ้นมาว่า “เด็กแว้น” เป็นประทุษวาจาแบบหนึ่งที่แบ่งเขาแบ่งเราให้ความหมายเป็นเด็กไม่ดีต้องอยู่ในสถานะที่ต่ำเท่าพื้นดิน

(2) ภาพที่ก่อให้เกิดความหมายเชิงบวก

เดลินิวส์ Daily News Circulation: 850,000 Ad Rate: 2,200	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: พุธ 22 ตุลาคม 2557 ปีที่: - ฉบับที่: 23750 Col.Inch: 49.44 Ad Value: 108,768 หัวข้อข่าว: เด็กไทยเจ๋งเก่งเลขคว้า19เหรียญทอง	หน้า: 1(ล่างขวา), 14 PRValue (x3): 326,304 กลีป: ซีซี
	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: พุธ 22 ตุลาคม 2557 ปีที่: - ฉบับที่: 23750 Col.Inch: 49.44 Ad Value: 108,768 หัวข้อข่าว: เด็กไทยเจ๋งเก่งเลขคว้า19เหรียญทอง	

เด็กไทยเจ๋งเก่งเลขคว้า19เหรียญทอง

นักเรียนไทยระดับประถมศึกษาเจ๋ง โชว์ความสามารถเข้าร่วมแข่งขันคณิตศาสตร์ระดับนานาชาติ ที่ประเทศอินเดีย ส่งเข้าร่วมแข่งขัน 16 คน คว้ารางวัลชนะเลิศ คว้ามาได้ 19 เหรียญทองกับอีก 5 เหรียญเงิน **อ่านต่อหน้า 14**

พบกับข้อ กุมเทพพร...
 พร.กมล กล่าวได้ว่า เด็กไทยประเทศทีมทีมละ 4 คน ได้เหรียญทอง 3 รางวัล ได้แก่ ทีมเอ ทีมบี และ ทีมดี ส่วน ทีมซี ได้รางวัล 1 เหรียญเงิน ประเทศกัมพูชาได้เหรียญทอง 3 รางวัล ได้แก่ ทีมเอ ทีมบี และทีมดี และทีมซีคว้าเหรียญเงินไปครองโดยทีมเวียดนามคว้าเหรียญทองประเทศฟิลิปปินส์สามารถที่จะชนะเลิศได้มากเป็นอันดับหนึ่งของอาเซียนแข่งขัน และเหรียญเงินประเทศอินโดนีเซียคว้าชนะเลิศได้มากเป็นอันดับที่สองของอาเซียนแข่งขัน คือ ซึ่งการแข่งขันในครั้งนี้มีนักเรียนจาก 9 ประเทศ ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ เนปาล อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ แอฟริกาใต้ อินเดีย ศรีลังกา และไทย จำนวน 172 คนเข้าร่วม ซึ่งมอบแสดงความยินดีกับนักเรียนทุกคนที่ได้รับรางวัลและทำชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย รวมถึง และครอบครัวอีกด้วยที่คณะแผนได้ถือถ้วยรางวัลกลับมา.

เก่งเลข □ ต่อจากหน้า 1

รางวัลมากเป็นอันดับหนึ่งจากผู้เข้าแข่ง 9 ประเทศ 172 คน เมื่อวันที่ 21 ค.ศ. ทร.กมล รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เปิดเผยว่า จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้ส่งผู้แทนนักเรียนไทยระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 16 คน เข้าร่วมการแข่งขันคณิตศาสตร์นานาชาติ ระดับประถมศึกษา Wizardat Mathematics International Competition 2014 (WIZMIC) ระหว่างวันที่ 14-22 ตุลาคม ที่ถาวรรัฐอินเดีอ ผลปรากฏว่านักเรียนทั้ง 16 คน สามารถคว้ารางวัล รวม 26 รางวัล 48 เหรียญ

โดยรายชื่อเด็กเก่งทั้ง 16 คน ที่ได้รางวัลประกอบด้วย ประเทศกัมพูชาเหรียญทอง 13 เหรียญ ได้แก่ ค.ศ.กมลสุธีร์ อังประเสริฐ ทร.อนุบาลอุบลราชธานี ค.ศ.วิชัยชัย ค.ศ.วิชัยชัย อนุเกียรติวงษ์ ทร.วัดดอนไก่เตี้ย จ.เพชรบุรี ค.ศ.กมล นันทอวี ทร.จิตรลดา กรุงเทพฯ ค.ศ.สุภัทน์ม์ ดันชัยเอกกุล ทร.อนุบาลสุโขทัย นครปฐม ค.ศ.ชวลิตา วิบุวราช ทร.อนุบาลกัญญาภิรักษ์สมุทร ค.ศ.เจษฎาพร ค.ศ.ธีรภัทร พานิชพงศ์ ทร.อนุบาลสุวรรณนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์ ค.ศ.ชอพลอชาวี วีระประสิทธิ์ ทร.สาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ ค.ศ.วันฉัตริ เชาวกุล ทร.สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ค.ศ.ปรมัตถ์ สมุทรสาคร ทร.สยามสามโคก กรุงเทพฯ ค.ศ.พัชรพล

เกษมธรรมแสง ทร.อนุบาลระยอง จ.ระยอง ค.ศ.เวฬุ คณิศร์จรัส ทร.อนุบาลนครราชสีมา จ.นครราชสีมา ค.ศ.อนุ-อริสรา จิตรกิติ ทร.อานนตศิลป์ ทร.กมล สุ.ศ.จิรฉิน จานะพร ทร.กรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กรุงเทพฯ และเหรียญทอง 3 เหรียญ ได้แก่ ค.ศ.ไมพร วิบูลย์ศิริกุล ทร.อนุบาลนครราชสีมา จ.นครราชสีมา ค.ศ.ปรมัตถ์สุชัย ธีรวิฑิตกุล ทร.วัดดอนทอง จ.ระยองตรา จ.นม.ม.กมลณี สมุทรสาคร ทร.วัด

▲ เก่งเลข...ตัวแทนนักเรียนไทยระดับประถมศึกษา โชว์ผลงานประกวดคัดสรรชื่อเสียงให้กับประเทศไทย ภายหลังจากชนะเลิศคว้า 19 เหรียญทอง 5 เหรียญเงิน จากการแข่งขันคณิตศาสตร์นานาชาติ ระดับประถมศึกษา Wizardat Mathematics International Competition 2014 ที่ประเทศอินเดีย โดยมีนักเรียนจาก 9 ประเทศ 172 คนเข้าร่วมแข่งขันตัดสิน

ภาพที่ 4.25 ตัวอย่างภาพประกอบข่าวที่นำเสนอกรอบการประเมินคุณค่าเชิงบวก

จากภาพที่ 4.25 แสดงให้เห็นมุมมองของผู้คัดกรองข่าวสารที่มีต่อเด็กที่ชนะเลิศการ แข่งขันทางวิชาการว่าเป็นผู้สมควรได้รับการยกย่อง ภาพประกอบที่นำมาใช้บ่งบอกถึงความสุขจาก รอยยิ้มของคนในภาพ การชูเหรียญรางวัลแสดงให้เห็นการยกย่องเชิดชู โดยมีเหรียญรางวัลเป็น สัญลักษณ์ของชัยชนะ นอกจากนี้เด็กๆ ในภาพที่ถือธงชาติไว้เบื้องหน้า บ่งบอกถึงการเป็นตัวแทน สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ

ภายใต้การนำเสนอในลักษณะดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของการที่สื่อมวลชน ได้ปลุกฝังความเชื่อ ค่านิยม ให้สังคมเชิดชูคนเก่ง มีความสามารถ มีมานะพยายามจนได้รับชัยชนะ

1.2 การวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรม

สำหรับการวิเคราะห์การรายงานข่าวเด็กในประเด็นจริยธรรมนั้น พิจารณาจาก ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติประกาศใช้เมื่อ พ.ศ. 2559 มีข้อกำหนดเกี่ยวกับเด็กโดยตรงในข้อ 13 ดังนี้

“ข้อ 13 หนังสือพิมพ์ต้องเสนอข่าวโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่าง เกร่งกรัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งต้องไม่ เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือ โศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีอัตลักษณ์แตกต่างในสังคม” (สภาการ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2559)

นอกจากนี้ยังพิจารณาข้อบังคับอื่นๆ ที่ใช้ร่วมกับผู้ใหญ่ ได้แก่ ข้อ 14 – 18 ดังนี้

“ข้อ 14 หนังสือพิมพ์ต้องไม่เสนอภาพข่าวที่อุจาด ลามกอนาจาร หรือน่า หวาดเสียวโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของสาธารณชนอย่างถ้อยถน”

“ข้อ 15 หนังสือพิมพ์พึงละเว้นการล้วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เว้นแต่กรณี เพื่อประโยชน์สาธารณะ”

“ข้อ 16 หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังการเสนอข่าวภาพข่าว ความเห็น หรือ เนื้อหาทั่วไป ต่อสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งหรือมีความรุนแรง อันจะเป็น การสร้างหรือเพิ่มความหวาดระแวงที่มีอยู่แล้วในชุมชนหรือสังคม”

“ข้อ 17 หนังสือพิมพ์พึงระมัดระวังการเสนอข่าวภาพข่าว ความเห็น หรือ เนื้อหาทั่วไป อันเป็นการไม่เคารพต่อเชื้อชาติ ศาสนา และชาติพันธุ์”

“ข้อ 18 หนังสือพิมพ์พึงหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือภาษาที่สื่อความหมายเชิงเหยียดหยาม หรืออยู่ในข่ายประทุษวาจา หรือแสดงนัยเชิงลบ” (สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, อ้างแล้ว)

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยยังคงมีการรายงานข่าวที่ไม่เหมาะสม ผิดหลักจริยธรรมวิชาชีพอยู่เนืองๆ โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากถ้อยคำ ภาษาที่ใช้ ตลอดจนภาพประกอบข่าวในบางกรณี ดังนี้

พาดหัวข่าวและความนำข่าว จากการศึกษา พบว่า มีการใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็น

- (1) การตัดสินพิพากษา (2) การค่าทอประณาม (3) การใช้ถ้อยคำรุนแรงเร้าอารมณ์ ดังตัวอย่าง

ภาพที่ 4.26 ตัวอย่างการใช้ภาษาที่ผิดหลักจริยธรรม

จากภาพที่ 4.26 ความน่าเชื่อถือของคำที่ไม่เหมาะสมในการระบุว่า “ทำตัวเป็นหมาหู่” ซึ่งเป็นการตัดสินพิพากษาว่าผู้ก่อเหตุมีพฤติกรรมเหมือนสุนัขที่รุมทำร้ายผู้อื่น ขณะเดียวกัน ข้อความดังกล่าวมีลักษณะของการด่าทอประณามเหยียดหยามผู้อื่นผ่านการโฆษณา

ภาพประกอบข่าว

ภาพประกอบข่าวทำหน้าที่ในการช่วยอธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ภาพประกอบข่าวเด็กในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยที่ขัดต่อหลักจริยธรรมในการรายงานข่าว และละเมิดสิทธิเด็ก มีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) ลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (2) เปิดเผยตัวตน และ (3) สร้างภาพเหมารวม ดังตัวอย่าง

 Thai Rath Circulation: 1,000,000 Ad Rate: 1,000	Section: First Section/หน้าแรก วันที่: ศุกร์ 11 ธันวาคม 2558 ปีที่: 66 ฉบับที่: 21143 Col/Sec: 17.43 Ad Value: 27,888 ภาพข่าว: รวบเด็กแว้น	หน้า: 1 (ล่างขวา) PRValue (x3): 83,664 คลิป: 111-คำ

▲ รวบเด็กแว้น
 เวียดนาม 21 คน ถูก
 อ้างมีทัศนคติอันลบ
 ครัวเรือนตามเกาะ
 วัฒน วัฒนองเจ กทม.
 ถูกตำรวจหลวงลวง 8
 ฆ่าแล้ว สก๊อตจิโรดหน้า
 วน ขยับตัดแปดร้อยสอง
 ผลิตจึงมีวงเมือง หลังได้
 วัฒรวรียงเวียนว่าทุกวัน
 สตรี นารี ธีระบุณศิริ
 ญาติ ที่ผู้ร่วมหัว
 กันเรื่อง

รหัสข่าว: C-151211009193 (11 ธ.ค. 58/05:58)

หน้า: 1/1

แจ้งข่าวด่วน โทร 888/176 ออกรายงานข่าวได้ 24 ชม. โทร 17 ออกรายงานข่าวได้ 24 ชม. โทร 10990
 โทร 02-253-8000, 02-253-4733 โทร 02-253-5001, 02-651-1761 โทร 02-253-5000

ภาพที่ 4.27 ภาพประกอบข่าวที่มีลักษณะลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

จากภาพที่ 4.27 เยาวชนที่ขับขีรถจักรยานยนต์แข่งขันกันบนทางหลวงในยามวิกาลถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงจับกุมตัวและให้นอนราบกับพื้น เป็นภาพที่ลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกจับกุม ขณะที่คำบรรยายภาพใช้การตั้งชื่อภาพว่า “รวบเด็กแว้น” เป็นการสร้างภาพเหมารวมไปในเชิงลบ ทั้งนี้ ควรหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพตัวบุคคล แล้วถ่ายรถจักรยานยนต์จำนวนมากที่ใช้ในที่เกิดเหตุแทนก็สามารถสื่อสารได้เช่นเดียวกัน

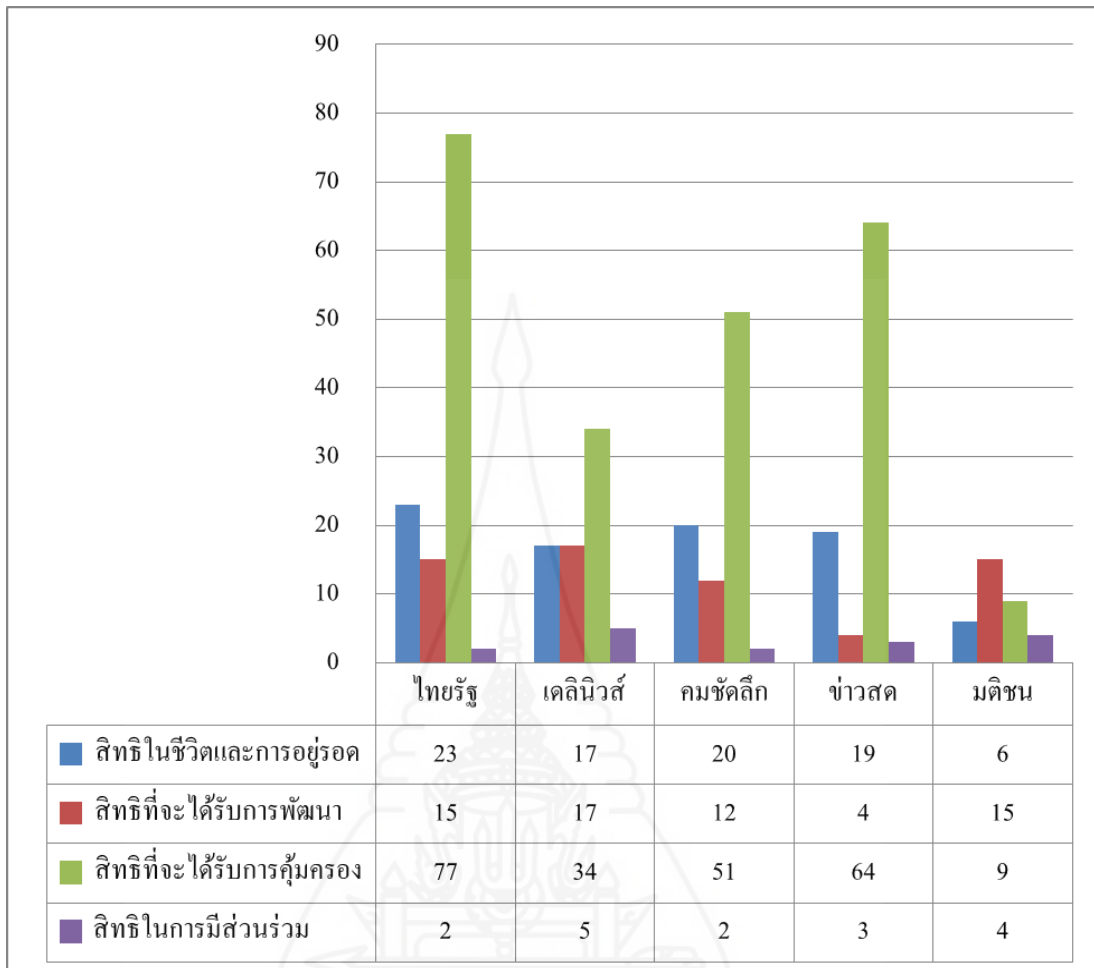
1.3 การวิเคราะห์กรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยในประเด็นสิทธิเด็ก

สิทธิเด็กตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ ปี 2532 มีสาระสำคัญสำหรับการพิทักษ์สิทธิเด็ก 4 ประการ คือ (1) สิทธิในชีวิตและการอยู่รอด เด็กที่เกิดมาแล้วต้องได้รับการดูแลให้รอดชีวิต เลี้ยงดูให้เจริญเติบโต ดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน มีสันติภาพ และความปลอดภัย (2) สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการพัฒนาทางกาย จิตใจ และสติปัญญา มีครอบครัวที่อบอุ่นมีมาตรฐานเพียงพอที่จะพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีภาวะโภชนาการที่เหมาะสม (3) สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง เด็กย่อมได้รับสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองให้รอดพ้นจากการทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ การถูกล่วงละเมิดในทุกๆ ด้าน (อันหมายรวมถึงการล่วงละเมิดทางเพศ) การถูกทอดทิ้ง และการแสวงประโยชน์ในทุกๆ รูปแบบ เช่น การใช้แรงงานเด็ก เป็นต้น (4) สิทธิในการมีส่วนร่วม เด็กมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง มีช่องทางในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและสามารถส่งต่อความคิดและข้อมูลข่าวสารได้เอง

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ไทยที่เผยแพร่ในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก และมติชน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2556 - 31 ธันวาคม 2558 ภายใต้คำค้น “เด็กและเยาวชน” จำนวนทั้งสิ้น 1,144 ข่าว แบ่งเป็นปี 2556 จำนวน 399 ข่าว ปี 2557 จำนวน 444 ข่าว และปี 2558 จำนวน 301 ข่าว พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยวางกรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก ดังนี้

ปี 2556 วิเคราะห์การวางกรอบข่าวตามแนวคิดสิทธิเด็กจากข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ความชัดลึก ข่าวสด และมติชน จำนวนทั้งสิ้น 399 ข่าว ปรากฏผลดังแผนภาพ

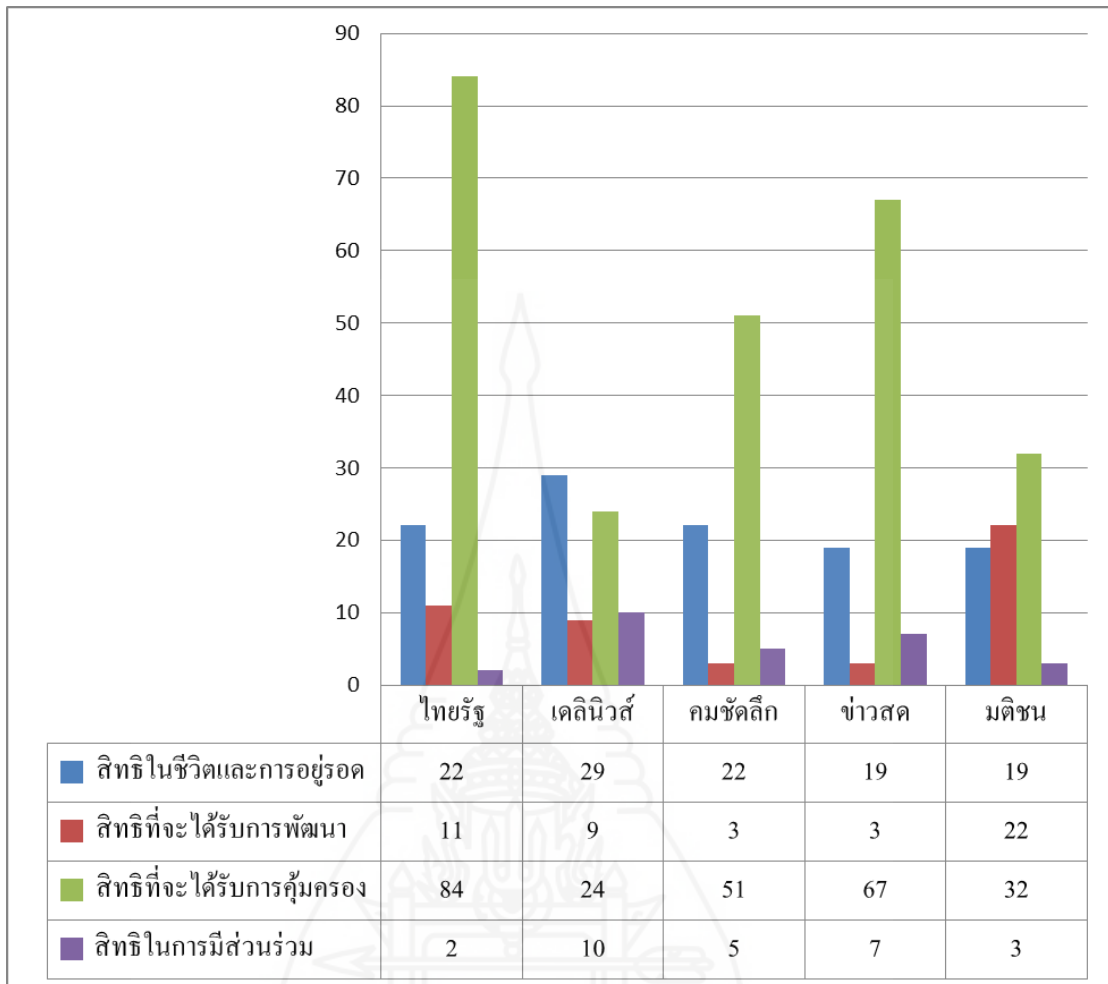

ภาพที่ 4.28 กรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก ของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2556

จากภาพที่ 4.28 พบว่า ในปี 2556 หนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก และข่าวสด ให้ความสำคัญกับกรอบสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองมากที่สุด ขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนให้ความสำคัญกับกรอบสิทธิที่จะได้รับการพัฒนามากกว่าด้านอื่นๆ

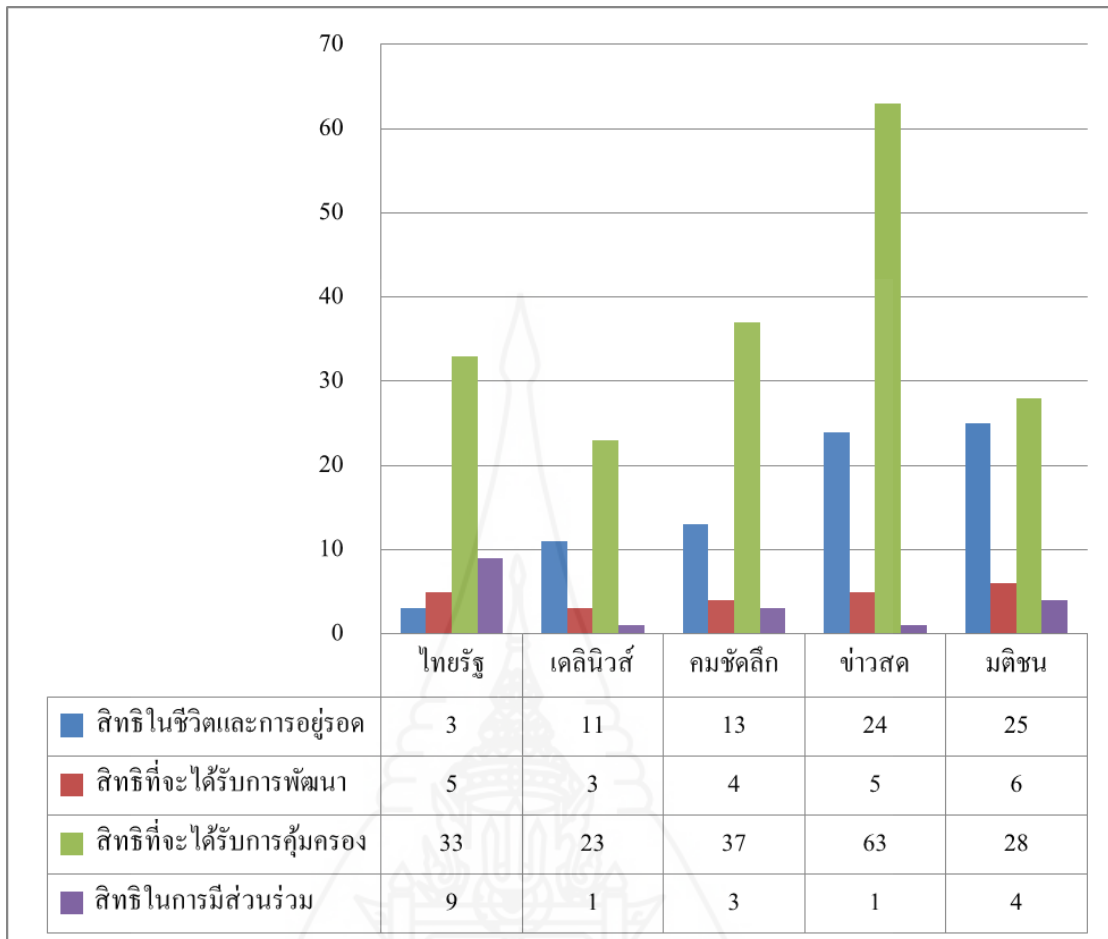
ปี 2557 วิเคราะห์การวางกรอบข่าวตามแนวคิดสิทธิเด็กจากข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ความชัดลึก ข่าวสด และมติชน จำนวนทั้งสิ้น 444 ข่าว ปรากฏผลดังแผนภาพ

ภาพที่ 4.29 กรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก ของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2557

จากภาพที่ 4.29 พบว่า ในปี 2557 หนังสือพิมพ์ 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ คมชัดลึก ข่าวสด และมติชนให้ความสำคัญกับกรอบสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองมากที่สุด ขณะที่หนังสือพิมพ์เฉลิมวิทย์ให้ความสำคัญกับกรอบสิทธิในชีวิตและการอยู่รอดมากกว่าด้านอื่นๆ

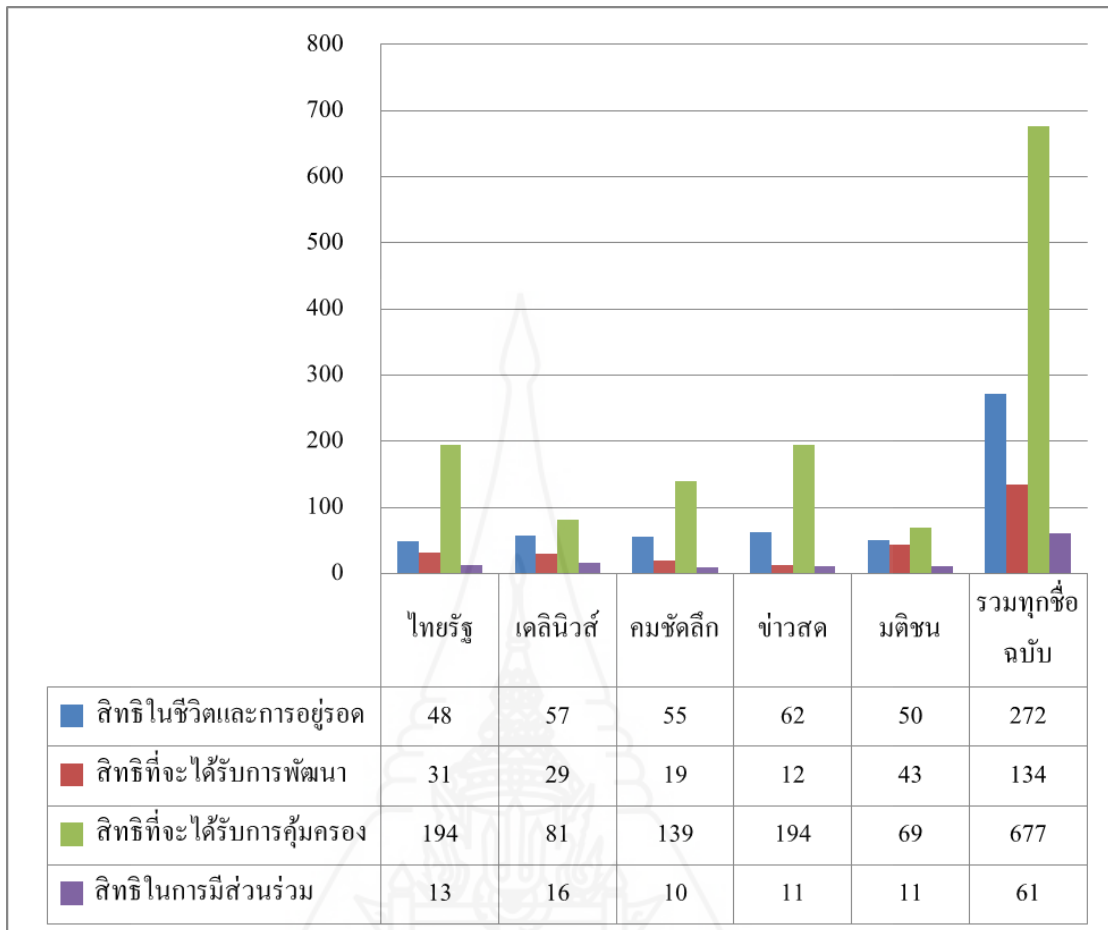
ปี 2558 วิเคราะห์การวางกรอบข่าวตามแนวคิดสิทธิเด็กจากข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เฉลิมวิทย์ ความชัดลึก ข่าวสด และมติชน จำนวนทั้งสิ้น 301 ข่าว ปรากฏผลดังแผนภาพ

ภาพที่ 4.30 กรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก ของหนังสือพิมพ์ไทย พ.ศ. 2558

จากภาพที่ 4.30 พบว่า ในปี 2558 หนังสือพิมพ์ 5 ชื่อฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เฉลิมวิทย์ คมชัดลึก ข่าวสด และมติชน ให้ความสำคัญกับกรอบสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองมากที่สุดเหมือนกันทั้งหมด

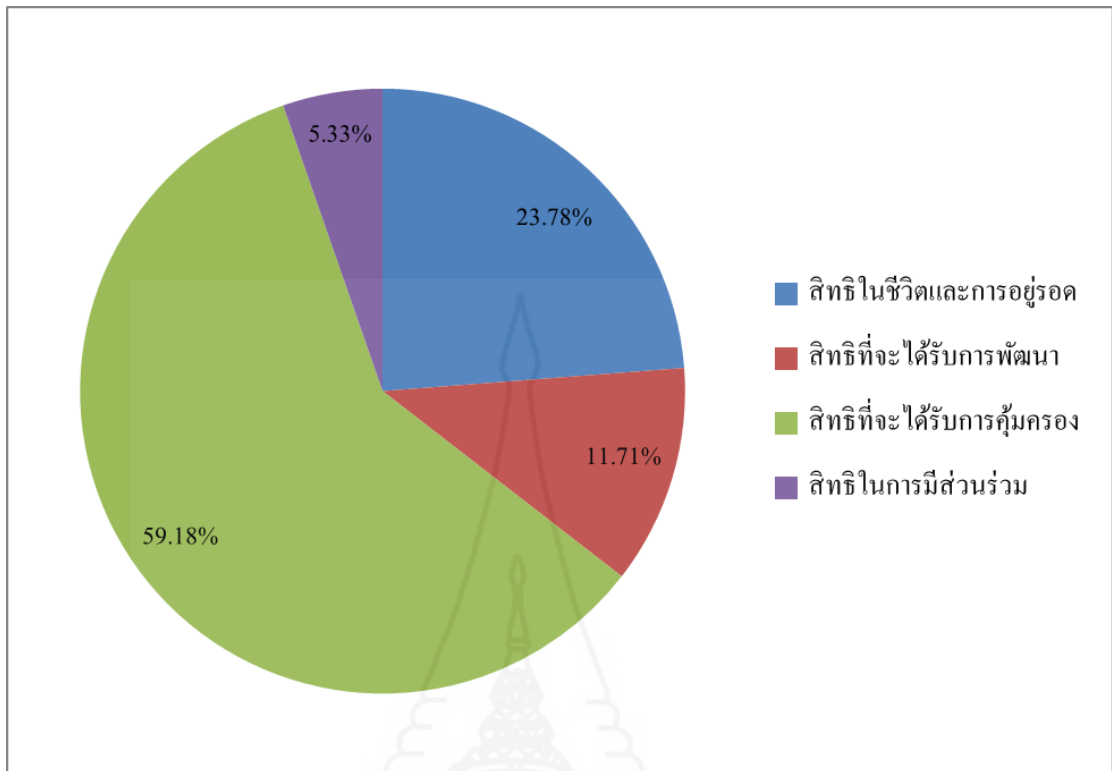
เมื่อวิเคราะห์ภาพรวม 3 ปี ตั้งแต่ปี 2556–2558 ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ชื่อฉบับ ในการวางกรอบข่าวตามแนวคิดสิทธิเด็ก ปรากฏผลดังแผนภาพ

ภาพที่ 4.31 กรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก ของหนังสือพิมพ์ไทย ปี 2556-2558

จากภาพที่ 4.31 พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยให้ความสำคัญกับกรอบข่าวเด็กในประเด็น สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองเป็นอันดับแรก จำนวน 677 ครั้ง รองลงมาคือสิทธิในชีวิตและการอยู่รอด จำนวน 272 ครั้ง อันดับที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา จำนวน 134 ครั้ง และอันดับที่ 4 สิทธิในการมีส่วนร่วม จำนวน 61 ครั้ง

ทั้งนี้เมื่อเทียบสัดส่วนเป็นร้อยละ ปรากฏผลดังแผนภาพ

ภาพที่ 4.32 ร้อยละของกรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ปี 2556-2558

จากภาพที่ 4.32 พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยให้ความสำคัญกับกรอบข่าวเด็กในประเด็น สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 59.18 รองลงมาคือสิทธิในชีวิตและการอยู่รอด คิดเป็นร้อยละ 23.78 อันดับที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 11.71 และอันดับที่ 4 สิทธิในการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 5.33

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ในภาพรวมหนังสือพิมพ์ไทยให้ความสำคัญกับกรอบข่าวด้านการคุ้มครองเด็กมากกว่ากรอบข่าวอื่นๆ ซึ่งสะท้อนจากข่าวเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกาย ล่วงละเมิดทางเพศ เด็กถูกเอาเปรียบ ล่อลวงให้ค้าประเวณี ฯลฯ ที่มักปรากฏเป็นข่าวหน้า 1 มากกว่าข่าวเด็กในลักษณะอื่นๆ ขณะที่กรอบข่าวด้านการมีส่วนร่วมของเด็กนั้นปรากฏในข่าวหน้า 1 ค่อนข้างน้อย มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย 5 ชื่อฉบับ ที่มียอดตีพิมพ์สูงสุด ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ คมชัดลึก ข่าวสด และมติชน ในรอบ 3 ปี ระหว่างปี 2556 – 2558 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,144 ข่าว พบว่า

1) ผลการวิเคราะห์การวางกรอบข่าวตามแนวคิดของ Entman หนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมุ่งเน้นการวางกรอบการระบุสภาพปัญหามากที่สุด รองลงมาคือกรอบการประเมินคุณค่า

ทางศีลธรรม อันดับที่ 3 ได้แก่ กรอบการอธิบายสาเหตุ และอันดับที่ 4 ได้แก่ กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมตามกรอบจริยธรรมการรายงานข่าวของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยยังมีการรายงานข่าวที่ไม่สอดคล้องกับหลักจริยธรรมในหลายประเด็น โดยในการพาดหัวข่าวและความนำปรากฏถ้อยคำและข้อความที่ขัดหลักจริยธรรมว่าด้วยการตัดสินใจพิพากษา การค้าทอประณาม และการเร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง ส่วนภาพข่าวขัดหลักจริยธรรมว่าด้วยการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเปิดเผยตัวตน และการสร้างภาพเหมารวมให้กับเด็ก

3) ผลการวิเคราะห์ประเด็นสิทธิเด็ก พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยมุ่งเน้นการวางกรอบข่าวสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองมาที่สุด รองลงมาคือสิทธิในชีวิตและการอยู่รอด อันดับที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และอันดับที่ 4 ได้แก่ สิทธิในการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของสื่อมวลชนตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกบุคลากรในวงการสื่อซึ่งทำหน้าที่นายประจักษ์ข่าวสาร และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการวางกรอบข่าวเด็กให้ปรากฏในสื่อ โดยสัมภาษณ์บุคลากรจำนวน 12 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ผู้สื่อข่าว และช่างภาพ
- 2) ผู้ปรับปรุงฉบับ ได้แก่ หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว

ทั้งนี้เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็น การคัดเลือกภาพข่าว การเรียบเรียงเนื้อหาข่าว และการจัดวางตำแหน่งของข่าวในการนำเสนอผ่านสื่อแต่ละครั้ง ผลปรากฏดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ประกอบด้วยปัจจัยภายในองค์กร และปัจจัยภายนอกองค์กร โดยจะนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1.1 ปัจจัยภายใน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการวางกรอบข่าวเด็ก ประกอบด้วยนโยบายขององค์กรสื่อ คุณค่าความเป็นข่าว และปัจจัยด้านตัวบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

1) ปัจจัยด้านนโยบายขององค์กรสื่อ

จากการสัมภาษณ์บุคลากรข่าวทั้งสองกลุ่ม พบว่า ในภาพรวมองค์กรข่าวส่วนใหญ่ไม่ได้มีนโยบายเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็กในหน้า 1 โดยเฉพาะออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร แต่จะให้ความสำคัญในการรายงานข่าวตามกรอบของกฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพซึ่งองค์กรเป็นสมาชิก

นโยบายที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย การให้พื้นที่ข่าว และเป้าหมายในการรายงานข่าวเด็ก

(1) การให้พื้นที่ข่าวเด็ก การให้พื้นที่ แต่ละองค์กรจะจัดสรรพื้นที่ให้กับข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในหน้าเฉพาะมากน้อยแตกต่างกันไป ส่วนใหญ่จะเปิดพื้นที่ควบคู่ไปกับสายงานข่าวที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา วัฒนธรรม สาธารณสุข ฯลฯ แต่จะเห็นว่าในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ มักมีการให้พื้นที่กับเด็กมากขึ้น มีทั้งการเปิดพื้นที่สำหรับนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับเด็กโดยตรง การเปิดพื้นที่สำหรับเด็กและสตรีควบคู่กัน เป็นต้น

“ข่าวสดมีหน้าเฉพาะซึ่งเป็นหน้าเยาวชนแล้วก็สตรีเพื่อรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็กและสตรี โดยเฉพาะ กับเด็กเยาวชนก็จะมีส่งเสริมการอ่าน คอลัมน์แนะนำการอ่านและการรายงานข่าวเด็กอยู่ตลอดเวลา ส่วนสตรีจะมีเรื่องเกี่ยวกับสิทธิสตรี มีนักข่าวที่ประจำอยู่หน้าสตรีและเด็กคอยดูแลข่าวตรงนี้อยู่” (ศุภโชค สอนแจ้ง, สัมภาษณ์, 3 มิถุนายน 2558)

“ไทยรัฐให้ความสำคัญกับเยาวชนและเด็ก เพราะฉะนั้นฉบับวันอาทิตย์จะไม่ใช้ลักษณะของข่าว แต่จะเป็นลักษณะของหน้าพิเศษ เราจะเปิดหน้าเยาวชนคู่กับหน้ามหาวิทยาลัย” (จิตติวรรณ ไสวแสนยากร, สัมภาษณ์, มิถุนายน 2558)

(2) เป้าหมายในการรายงานข่าวเด็ก จากการสัมภาษณ์พบว่า องค์กรสื่อที่ผู้ให้ข้อมูลหลักสังกัดอยู่ให้ความสำคัญกับเป้าหมายในการรายงานข่าวที่เกี่ยวกับเด็ก โดยเน้น

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ ภายใต้กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้เหตุการณ์ที่เป็นข่าวนั้นเป็นกรณีศึกษาให้กับสังคมทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีลักษณะสำคัญคือ

- เป็นอุทาหรณ์ เน้นการสร้างบทเรียนให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสังคม มากกว่าการนำเด็กที่กระทำผิดออกมาประจานผ่านสื่อ
- เป็นสัญญาณเตือนภัยให้กับสังคม เพื่อพ่อแม่ผู้ปกครองจะได้ระมัดระวังลูกหลาน รู้เท่าทันเด็กยุคปัจจุบัน
- เป็นแรงบันดาลใจ เช่น กรณีข่าวเด็กที่แข่งขันในด้านต่างๆ และได้รับรางวัล เด็กที่ทำความดีและได้รับการยกย่องในความดีนั้น เป็นต้น
- การเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วม เช่น ข่าวสคจะเปิดพื้นที่ข่าวเต็มหน้า การรายงานข่าวจะเน้นการให้เด็กสอนเด็กด้วยกันเอง ให้คำพูดของเด็กถูกเผยแพร่ออกมาโดยไม่มีการปรุงแต่ง ดังนั้นจะเน้นการยกอ้างคำพูดโดยตรงเพื่อให้เห็นความเป็นตัวตนของเด็กแต่ละคน โดยไม่เน้นว่าต้องเป็นเด็กเก่งได้รางวัลชนะเลิศเสมอไป แต่จะเปิดโอกาสให้เด็กทั่วไปได้มีพื้นที่ของตนเองในสื่อมากขึ้น
- การผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในการรายงานข่าว บุคลากรข่าว ให้มีความสำคัญกับการรายงานข่าวในประเด็นที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางประการแก่สังคมหรืออย่างน้อยก็เกิดผลกระทบในระดับต่างๆ กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

“...อย่างข่าวรถไฟที่ว่า โคนข่มขืนบนรถไฟ อย่างนั้นก็ต้องเล่น ตั้งแต่ญาติมาแจ้ง เด็กหายลูกหลานหาย จนกระทั่งตามไปที่เกิดเหตุ อย่างที่บอกว่าพอนักข่าวเล่นข่าวมากๆ ก็จะทำให้ตำรวจเกิดการทำงานมากขึ้นก็จะระดมกำลังกันเพื่อที่จะสืบสวนว่าใครเป็นผู้กระทำผิด จนกระทั่งรู้ว่าคนที่กระทำจริงๆ แล้วก็ถือเป็นเจ้าหน้าที่ในรถไฟ ...”
(พรรณทิพา จิตราวุฒิพร, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2558)

2) ปัจจัยด้านคุณค่าความเป็นข่าว (News Value)

ปัจจัยด้านคุณค่าความเป็นข่าว นับเป็นปัจจัยที่บุคลากรข่าวทุกคนทั้งกลุ่มผู้รวบรวมข้อมูลข่าวสารและกลุ่มผู้ปรับปรุงต้นฉบับ ให้มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งในการพิจารณาว่าเรื่องใดจะเป็นข่าวหรือไม่ โดยจะเน้นคุณค่าข่าว ดังนี้

- (1) ความสำคัญหรือความเด่น ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่าเหตุการณ์ที่สามารถเป็นข่าวหน้า 1 ได้ ต้องมีความโดดเด่นมากพอที่จะสามารถแข่งกับข่าวอื่นๆ ที่โตะข่าวต่างๆ ส่งมา

ให้พิจารณาคัดเลือกเพื่อขึ้นหน้า 1 ซึ่งตามหลักเกณฑ์โดยทั่วไป ความสำคัญหรือความเด่นมี 3 ลักษณะ ได้แก่ เหตุการณ์เด่น บุคคลเด่น และสถานที่เด่น

“สมมติเด็กที่มีชื่อเสียงเป็นคารา หรือบุคคลสำคัญไปทำอนาจารเด็กอย่างไรก็ต้องขึ้น แต่ถ้าเป็นชาวบ้านทั่ว ๆ ไป หลายข่าวก็ไม่นำเสนอ” (ชาย ปดะคามินทร์, สัมภาษณ์, 14 กรกฎาคม 2558)

(2) ผลกระทบวงกว้าง ผู้ให้ข้อมูลหลักเปิดเผยว่า เหตุการณ์ที่จะสามารถเป็นข่าวหน้า 1 ได้นั้นต้องส่งผลกระทบต่อผู้คนส่วนใหญ่

“ความสนใจของสังคมของกลุ่มคนอ่านหรือคนดูว่าเขาจะชอบเนื้อหาข่าวประเภทไหน แน่แน่นอนว่าคาดเดาเบื้องต้นเลยว่า เรื่องที่ต้องกระทบกับคนส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกับบุคคลเป็นผลกระทบต่อสังคมโดยมวงกว้างจะไม่มุ่งเน้นเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวเรื่องเฉพาะบุคคลนั้น เราไม่นำเสนอ มุ่งเน้นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมมากกว่า” (ทัชชชยันต์ วาหารักษ์, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2558)

“ปัญหาเด็กติดกันต้องรายงาน เพราะเป็นปัญหาสังคมทำให้ชาวบ้านเดือดร้อน เลิกประเด็นที่มีผลกระทบและเป็นเรื่องใหญ่ในสังคม ไม่ได้เสนอเพื่อให้สะใจ แต่เสนอเพื่อให้แก้ไข ถ้าไม่มีสื่อนำเสนอด้านนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็อาจไม่ใส่ใจ” (คำฤทธิ วีริยะกุล , สัมภาษณ์, 17 กรกฎาคม 2558)

“จะเน้นในส่วนที่มีผลกระทบในภาพกว้างอย่างเช่นครู เราจะให้ความสำคัญกับสคสค. เพราะมันเป็นเรื่องการตรวจสอบกระบวนการทุจริต ซึ่งอาจจะไม่ได้เกี่ยวกับเด็กหรือว่าเยาวชน แต่มันจะมีอิมแพคมีผลต่อ มีผลกระทบเพราะว่ามีคนสนใจ อย่างครูทั่วประเทศเขาจะต้องสนใจเรื่องผลประโยชน์ของเขาอยู่แล้วว่า เขาจะเสียผลประโยชน์ยัง” (เบญจมาศ เกกนิชะ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2558)

(3) ปู่ชุนสนใจ การเลือกข่าวเด็กที่เน้นปู่ชุนสนใจมักมาจากข่าวอาชญากรรม ผู้ให้ข้อมูลหลักกล่าวว่า ข่าวที่มีความสะเทือนอารมณ์เป็นเรื่องที่ผู้คนสนใจสื่อก็

นำเสนอเพื่อตอบสนองความสนใจนั้น แต่อย่างไรก็ตาม ข่าวนั้นต้องให้บทเรียน เป็นอุทาหรณ์
สอนใจให้กับประชาชนด้วย

“ข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นข่าวที่สะท้อนอารมณ์ของประชาชน อันนี้
เป็นอันดับต้นๆ เลยที่ทางองค์กรจะหยิบข่าวนั้นมาเล่น” (พรรณทิพา จิตราวุฒิพร, อ่างแล้ว)

3) ปัจจัยด้านบุคลากร

ปัจจัยด้านบุคลากรมีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการเลือกมุมมอง
ที่จะนำเสนอเนื้อหาและภาพข่าว ในการศึกษาวิจัยครั้งแบ่งปัจจัยด้านบุคลากรออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

(1) ทักษะของบุคลากรข่าว

ก. ทักษะที่มีต่อเด็กที่ตกเป็นข่าว แบ่งออกเป็นสองมุมมอง ดังนี้

มุมมองที่ 1 เด็กทุกคนเท่าเทียมกัน ในการที่จะถูกเสนอหรือ
รายงานข่าว โดยไม่ยึดติดว่าเด็กจะเป็นเด็กเล็กหรือเด็กโต หาก “ประเด็น” ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมี
คุณค่าความเป็นข่าวก็จะรายงานไปตามความเหมาะสม อีกทั้งเด็กที่เป็นผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำก็
ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม เพราะต่างก็เป็นเด็กเหมือนกัน

“เลือกเหมือนกัน เลือกพอๆกัน ไม่ต่างกันอย่างเช่น เด็กที่แทงกันใน โรงเรียนตาย
คือยังเด็กอยู่มากที่แทงกันในโรงเรียน ไม่ว่าจะใครจะกระทำใครแต่คือด้วยความที่เขายังเด็ก
อยู่ แต่เขามีปืนมีมืออย่างนี้ ก็น่าเป็นข่าวได้แล้ว คือคุณค่าข่าวนั้นก็มีแล้ว...เขายังเด็กอยู่แล้ว
เขามีปืนได้ยังไงพวกมันได้ยังไง ความกล้าของเขา แล้วทีนี้ก็จะส่งผลถึงพฤติกรรมของเด็กละ
ว่า ทำไมเด็กเดี๋ยวนี้เป็นเด็กก้าวร้าว เป็นเด็กที่พ่อแม่เลี้ยงดูยังไง อันนี้ก็จะเข้าไปในเรื่องของ
พ่อแม่ของสังคม ไม่ใช่แค่เป็นอาชญากรรมการฆ่ากันตาย จากจุดเล็กมันก็ต้องมองกว้างๆ
ขึ้น” (พรรณทิพา จิตราวุฒิพร, อ่างแล้ว)

“ในแวบแรกเราก็อาจจะดูเหมือนว่าตัดสินเขา แต่ผมก็จะพยายามรายงานให้ เป็น
กลางมากที่สุด ก็คือ ทรายไคที่เขายังเป็นผู้ต้องสงสัยยังไม่ได้เป็นผู้ต้องหา เราก็ต้องปฏิบัติ
ให้เท่าเทียม ก็คือเด็กและสตรีเราก็ถ่ายภาพออกมาในมุมมองที่จำกัดมุม” (ศุภโชค สอนแจ้ง
, อ่างแล้ว)

มุมมองที่ 2 เด็กบางกลุ่มควรได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มนี้มองว่าความแตกต่างของเด็กมีผลต่อการพิจารณาเพื่อนำเสนอข่าว โดยปัจจัยเกี่ยวกับช่วงอายุของเด็ก สถานภาพทางสังคมของเด็ก การเป็นผู้กระทำหรือผู้ถูกระงับของเด็ก เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการคัดเลือกกว่าจะเป็นข่าวหรือไม่และอย่างไร

- ช่วงอายุของเด็ก

เด็กเล็กที่ถูกกระทำหรือเป็นผู้กระทำ ควรได้รับการรายงานเป็นพิเศษ ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าอายุของเด็กที่ตกเป็นข่าวมีผลต่อความรู้สึกของผู้รับสารทั้งในด้านปฏิกิริยาสนใจหรือความสะเทือนอารมณ์ และด้านความใกล้ชิดเนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวอาจเกิดกับบุตรหลานได้

ขณะเดียวกันผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า หากเด็กเป็นผู้กระทำหรือเป็นผู้ถูกระงับในลักษณะเดียวกับผู้ใหญ่ การกระทำหรือถูกระงับในสิ่งที่ ‘เกินกว่าวัยของเด็ก’ ถือว่าเป็นเรื่องไม่ปกติ และสื่อมวลชนควรรายงานเพื่อสะท้อนสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งจะนำไปสู่การถกเถียงของบุคคล ครอบครัว เจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงผู้บริหารในระดับนโยบายนำไปสู่การแก้ปัญหา การเยียวยาความเดือดร้อนให้กับผู้เสียหาย ตลอดจนอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย เป็นต้น

“...อายุก็เป็นตัวบ่งบอก ว่าจะไปทำข่าวการเล่นพนันบอลออนไลน์ เป็นที่น่าแปลกใจว่าผลการวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าเด็ก 7 ขวบ หันมาเล่นพนันแล้ว บ่อนออนไลน์ซึ่งได้พูดคุยกับตำรวจยังตกใจว่าเด็ก 7 ขวบ แค่มือถือหรือเทคโนโลยีเข้าถึงไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็สามารถเล่นได้หมดบวกกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เด็กมีการพัฒนามากขึ้นด้วย เรียนรู้เร็วขึ้นด้วย เลยทำให้เด็ก 7 ขวบมาเล่นพนันซึ่งแตกต่างจากอดีตมาก ...นี่ไม่ใช่แค่อาชญากรรมอย่างเดียวมันก็เป็นเรื่องสังคม” (พรรณทิพา จิตราวุฒิพร, อ้างแล้ว)

“ถ้าเป็นข่าวเชิงลบจะมีผล ยิ่งเด็กเล็กยิ่งสะท้อนสังคมได้มากกว่าเด็กโต ทำให้เรารู้สึกว่าทำไมเด็กขนาดนี้ เกิดอะไรขึ้น ทำไมถึงได้ตกอยู่ในสภาพแบบนี้ เวลาเจอเด็กเล็กกับเด็กโต เด็กเล็กเป็นอะไรที่น่าสนใจว่ามันจะสะท้อนสังคมได้มากกว่าคนจะมองว่าเหมือนน้องยังเล็กทำไมต้องมาเกิดเรื่องร้ายๆ แบบนี้กับชีวิตเขา แล้วมันก็สะท้อนสังคมว่าทำอะไรกันอยู่” (ชุตีพร อร่ามเนตร, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2558)

- สถานภาพทางสังคมของเด็ก

ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนมากให้ความเห็นว่า เด็กที่มีโอกาสน้อยกว่าเด็กอื่นๆ ในสังคมควรได้รับโอกาสจากสื่อมวลชน เช่น เด็กฐานะยากจน เด็กที่ไม่ชนะการแข่งขัน เด็กพิการ เป็นต้น เพื่อให้โอกาสและพื้นที่กับเด็กอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งหากใช้คุณค่าข่าวเรื่องความเด่นความสำคัญอย่างเดียวอาจไม่สามารถนำเสนอเรื่องราวของเด็กเหล่านี้ได้

“ถ้ามีข่าวเด็กที่ขาดโอกาสด้วยโอกาสหรือฐานะยากจน เราก็จะพิจารณาเด็กกลุ่มนี้ก่อนให้เขามีสิทธิ์มีเสียงในสื่อ แล้วในขณะที่เดียวกัน เรื่องฐานะทางเศรษฐกิจทางสังคมเราจะไม่ลืมเด็กที่ไม่เก่ง เด็กที่ไม่ได้รางวัล เรามักสัมภาษณ์แต่เด็กที่ได้แชมป์ บางทีจะสัมภาษณ์รองแชมป์ที่เกือบจะได้แชมป์ว่าเขารู้สึกอย่างไรเขาพลาดอะไรไป แล้วก็เด็กที่ไม่เข้ารอบ ... หรือไปทำกิจกรรมเด็ก ทุกคนจะมุ่งไปเด็กที่คุณครูจัดแต่งตัวสวยๆ เป็นแลนด์มาร์คของกิจกรรมนั้น มีเด็กอีกกลุ่มหนึ่งที่คุณครูแต่งตัวไปอย่างนั้นแหละ แต่เขามีความใสของเขา เราจะจับภาพไปที่เด็กกลุ่มนี้ด้วย” (พัชรินทร์ พลายุพลทรัพย์, สัมภาษณ์, 8 กรกฎาคม 2558)

“จริงๆ สิ่งหนึ่งที่ข่าวชายได้ในปัจจุบันคือความน่าสงสารของคน ดังนั้นเด็กเหล่านี้เป็นเด็กกลุ่มที่เปรียบเทียบกับเด็กอีกกลุ่มในเมืองที่เขาได้อะไรมา คือเด็กกลุ่มนี้เขาไม่ได้อะไรเลย เวลานำเสนอเด็กกลุ่มนี้จะได้รับความสนใจมากกว่าเด็กกลุ่มที่เห็นกันได้ทั่วไปว่าเขาได้รับประโยชน์อย่างไร สมมติว่าเด็กแข่งโอลิมปิกกับเด็กต่างดาวถูกกระทำ ไม่ได้มีโอกาส ในเวลาส่งข่าวคือส่งไปทั้งคู่ โอลิมปิกก็จะเล่นแต่จะเล่นไม่ได้ใหญ่เท่ากับในส่วนของเด็กต่างดาวที่เขาได้รับ โอกาสน้อย อันนี้น่าจะเป็นเป็นส่วนหนึ่งของโต๊ะอย่างเด็กโอลิมปิกที่เขาได้คือน้องเขามีพื้นหลังได้รับการสนับสนุน ถ้ามาน้องเก่งใหม่กว่าจะมาถึงจุดนี้เขาเก่ง แต่ว่าถ้าเขาได้รับการสนับสนุนขนาดนั้นมันก็ทำให้เขามาถึงจุดนี้ได้ แต่เด็กอีกกลุ่มเขาก็มี โอกาสเหมือนกันแต่ไม่มีคนมาสนับสนุนเขา ดังนั้นเด็กต่างดาวเป็นปัจจัยที่ทำให้เล่นได้มากกว่ามันจะมีความน่ารัก มีความใสซื่อ เวลาคนอ่านก็จะรู้สึกว่ายากช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้” (ชุตินพร อร่ามเนตร, อ้างแล้ว)

- การเป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำของเด็ก

ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนให้ความเห็นว่า เด็กที่เป็นผู้กระทำกับเป็นผู้ถูกกระทำ อาจมีผลต่อการรายงานข่าว เด็กที่ถูกกระทำควรได้รับการคุ้มครอง หลีกเลี่ยงการ

ละเมิดสิทธิของเขา โดยการรายงานข่าวจะใช้แหล่งข่าวที่เป็นผู้ใหญ่แทน หรือเน้นไปที่ผู้กระทำต่อเด็กมากกว่าตอกย้ำบาดแผลในใจของเด็ก ควรเน้นไปที่แนวทางแก้ไขปัญหา แทนที่จะเจาะจงลงไป ที่ตัวเด็กเพื่อใช้เป็นจุดขายของข่าว

อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้ให้ข้อมูลหลักเกินกว่าครึ่งหนึ่งที่เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำหรือเป็นผู้ถูกกระทำก็ควรได้รับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

“เราไม่สามารถถ่ายภาพได้ทั้งคู่ คือคำว่าเด็กไม่เป็นผู้ถูกกระทำหรือเป็นผู้กระทำ นี่เป็นหลักเลยนะ เลี้ยงได้คือเลี้ยง ...สมมติว่า เขาชนไปก่อเหตุมา เราถ่ายเขาไม่ได้ถ้าเขาไม่อนุญาต คืออย่างน้อยผมต้องถ่ายเลี้ยงให้ได้ เห็นส่วนอื่นของเด็ก เห็นช่วงเดิน หรือถ่ายมุมกว้าง ไม่ต้องถ่ายเจาะ” (สถาพร กลิ่นเสียงดี, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2558)

สิ่งสำคัญมากกว่านั้นคือ สื่อมวลชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมจะปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร

- กรณีเด็กที่เป็นผู้ถูกกระทำ ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า ในกระบวนการรายงานข่าว ควรมุ่งไปที่บุคคลรายรอบไม่ใช่เข้าไปโดยตรงที่ตัวเด็ก อาจจะสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการติดตามกระบวนการสืบสวนของเจ้าพนักงาน โดยพยายามให้กระทบกับเด็กให้น้อยที่สุด และการทำข่าวต้องบูรณาการเพราะบางครั้งเกิดคดีขึ้น 1 คดี มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากมาย และเกี่ยวข้องกับสายข่าวมากกว่าหนึ่งสาย เช่น สายการศึกษา สายอาชญากรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ สิ่งที่สำคัญในการรายงานข่าวเด็ก คือการปกปิดตัวเด็ก ไม่เสนอข้อมูลใดๆ ที่จะนำไปสู่การเชื่อมโยงถึงตัวเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม

- กรณีเด็กที่เป็นผู้กระทำ สื่อมวลชนสามารถรายงานข่าวได้ แต่ต้องมีวิธีการหลีกเลี่ยงการเปิดเผยตัวตนของเด็กเช่นเดียวกับกรณีเด็กถูกกระทำ ถ้าเป็นภาพก็จะ เป็นภาพหันหลัง เป็นภาพที่ไม่เห็นใบหน้าชัดเจน อาจใช้มุมกล้องและเทคนิคในการถ่ายภาพเข้าช่วย เนื้อข่าวต้องไม่ระบุชื่อ หรือข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับครอบครัว สถาบันการศึกษา สถานที่อยู่อาศัย ฯลฯ ที่สามารถเชื่อมโยงไปถึงตัวเด็กและครอบครัว แต่จะเน้นไปที่พฤติการณ์การกระทำ ความผิดของเด็กว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร มีองค์ประกอบหรือแรงจูงใจอะไร และจะนำกรณีเหล่านี้มาแก้ปัญหาคือจะเกิดขึ้นในพื้นที่อื่นหรือกรณีอื่นได้อย่างไร

ข. ทักษะการคัดกรองแหล่งที่มาของข้อมูล

แหล่งข้อมูลจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (stakeholder) ในการรายงานข่าวที่เกี่ยวกับเด็กนั้น มีผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ เช่น รัฐมนตรี ตำรวจ มูลนิธิหรือเอ็นจีโอที่ทำงานด้านเด็ก ครอบครัวผู้ปกครองของเด็ก คู่กรณีของเด็ก เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า ในเชิงนโยบายบุคคลที่สำคัญในการให้ข้อมูลคือระดับผู้บริหาร ระดับรัฐมนตรี บุคคลที่มีชื่อเสียงน่าเชื่อถือ ฯลฯ บุคคลดังกล่าวนี้ มีคุณค่าความเป็นข่าวในเรื่องของความเด่นหรือความสำคัญ เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือสูง การให้สัมภาษณ์หรือการให้ข้อมูลแต่ละครั้งมักส่งผลต่อความน่าสนใจของข่าว

อย่างไรก็ตาม ในกรณีการเขียนข่าวหรือสื่อบันทึกที่มีรายละเอียดเชิงลึก แหล่งข่าวที่ทำงานใกล้ชิดเด็กจะมีข้อมูลที่เจาะลึกชัดเจนมากกว่า

“ขอเปรียบเทียบว่าเราจะลงใครดีกว่า พอพูดถึงรัฐมนตรีที่เห็นภาพเลย คือนักข่าวก็เห็นรัฐมนตรีถ้าตัดได้ทีก็จะตัดไว้ก่อนถ้าเป็นสื่อบริษัท รัฐมนตรีหรือว่าคนที่ทำหน้าที่ตำแหน่งนี้เขาก็จะได้ลงเป็นหน้าข่าวหน้าต่อไป เพราะเขาจะพูดในภาพรวม แต่พอเราเอาข่าวนั้นมาทำเป็นสื่อบริษัท บางทีคนที่ทำงานด้านนั้นเกี่ยวกับข่าวนั้นจะพูดได้ดีกว่า ที่ยังไม่ทันคลิกข่าวเข้าไปดูแต่ก็รู้เลยว่ารัฐมนตรีหรือปลัดก็จะพูดในภาพรวม การตั้งศูนย์ช่วยเหลืออะไรแบบนี้ ที่บอกว่าให้สัมภาษณ์องค์กรที่ทำงานด้านสิทธิสตรีหรือถ้ามีข่าวด้านเด็กก็ต้องสัมภาษณ์ NGO หรือองค์กรที่ทำงานด้านสิทธิเด็ก คนเหล่านี้เขาจะมีคำพูดมีมุมมองที่ใกล้ชิดในข่าวมากกว่า” (พัชรินทร์ พลายพุดทรัพย์, อ่างแล้ว)

แหล่งข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นแหล่งข้อมูลที่เกิดขึ้นในยุคของการสื่อสารผ่านสังคมเครือข่ายที่มีการส่งต่อข้อมูลข่าวสารจากบุคคลทั่วไปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่น ยูทูป เฟสบุ๊ก และทวิตเตอร์ เป็นต้น

ผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมดเห็นตรงกันว่า แหล่งข้อมูลเหล่านี้มีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง คือเป็นต้นทางหรือเบาะแส (hint) สำหรับการเสาะแสวงหาข้อมูลในขั้นต่อไป แต่ไม่ใช่แหล่งข้อมูลหลักที่จะใช้อ้างอิง

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า การใช้แหล่งข้อมูลในลักษณะนี้จะต้องดำเนินการดังนี้

- เบื้องต้นต้องตรวจสอบข้อมูลในคลิปและช่วงเวลาที่เกิดคลิปนั้น เป็นของเก่าในอดีตหรือเกิดขึ้นในปัจจุบัน

- ขยายผลต่อด้วยการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนรอบด้าน ไม่นำคลิปนั้นมาใช้ต่อโดยตรง

ปัจจุบันมีคลิปที่เกี่ยวข้องกับเด็กเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ คลิปที่มีเนื้อหาเชิงลบมักได้รับความสนใจมากทั้งการกดไลก์และกดแชร์ ซึ่งหากเป็นประเด็นที่นำมาต่อยอดเป็นข่าวได้ เช่น คลิปเกี่ยวกับการทารุณกรรมเด็ก ฯลฯ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ก็จะเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ให้ทราบเบาะแสเหตุการณ์ที่บางครั้งผู้สื่อข่าวเองก็ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้

(2) ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดของบุคลากรข่าว องค์กรสื่อมักให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ก่อนนักข่าวและช่างภาพจะออกไปทำงานในสนามข่าวจะมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมไปถึงข้อกำหนดด้วย

นักข่าวหรือช่างภาพทุกคน ก่อนออกภาคสนามจะต้องผ่านการอบรมในองค์กรจากผู้บริหาร จากบรรณาธิการ ผู้ช่วยบรรณาธิการ ฯลฯ ในหัวข้อเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่การนำเสนอข่าว มีการอบรมด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรายงานข่าวในแต่ละสายงาน อบรมวิธีการเขียนการนำเสนอข่าวแนวต่าง ๆ ที่ไม่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องในข่าวเสียหาย

นอกจากนี้ยังมีฝ่ายกฎหมายขององค์กรที่ให้ความรู้และอธิบายให้หัวหน้าข่าวซึ่งทำหน้าที่คัดเลือกประเด็นและพาดหัวข่าว ระมัดระวังการพาดพิงหรือการละเมิดสิทธิเด็ก มีการให้ความรู้กับผู้เรียบเรียงข่าว (บางสำนักก็มีผู้เรียบเรียงข่าวเป็นตำแหน่งเฉพาะ บางสำนักหัวหน้าข่าวทำหน้าที่เรียบเรียงข่าวด้วย) เพราะเป็นผู้ที่อยู่ในกระบวนการปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับต่อจากผู้สื่อข่าว เป็นบุคลากรที่สำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการสื่อข่าวและรายงานข่าว

ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า การอบรมด้านกฎหมายให้กับผู้บริหารในกองบรรณาธิการ ตลอดจนผู้สื่อข่าวและช่างภาพ มีส่วนช่วยลดคดีฟ้องร้องที่เกิดจากข่าว หากข่าวพาดพิงถึงใครผู้สื่อข่าวต้องพยายามหาข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวมาอ้างอิงให้ชัดเจน ยึดมั่นในการรายงานข่าวตามรายละเอียดข้อเท็จจริง โดยตระหนักถึงความผิดทางกฎหมายและการฟ้องร้องที่จะตามมาหากเนื้อหาข่าวที่เขียนนั้นหมิ่นเหม่ต่อการละเมิด สิทธิคนลิดรอนสิทธิ หรือหมิ่นประมาทผู้ใด

นอกจากนี้ ยังมีการส่งผู้สื่อข่าวและช่างภาพไปอบรมกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่าการอบรมเหล่านี้เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ทั้งนี้จะได้เข้าร่วมรับการอบรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับเวลาจัดอบรมด้วยว่าตรงกับช่วงที่ต้องปฏิบัติงานหรือไม่ สามารถจัดสรรเวลาได้หรือไม่ โดยส่วนใหญ่องค์กรอนุญาตและสนับสนุนเป็นอย่างดี

นอกเหนือจากการจัดอบรมในรูปแบบที่เป็นทางการแล้ว ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า บุคลากรระดับปฏิบัติการ คือ ผู้แสวงหาข้อมูลข่าวส่วนใหญ่จะใช้เวลาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ในสนามข่าวและการสอนจากรุ่นพี่ ทั้งผู้สื่อข่าวและช่างภาพ

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วนเห็นว่า ยังมีสื่อมวลชนจำนวนไม่น้อยที่ขาดทักษะความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนต่อทั้งทางด้านข้อกฎหมาย และกระบวนการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของเด็ก เช่น สิทธิต่างๆ ที่ผู้ต้องหาซึ่งเป็นเด็กควรได้รับความคุ้มครอง เป็นต้น ส่วนใหญ่จะรู้กระบวนการรายงานข่าวและวิธีการเขียนข่าวมากกว่าเพราะเป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติอยู่ทุกวันทำให้เกิดทักษะ นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวส่วนใหญ่จะสนใจการรายงานข่าว ณ ที่เกิดเหตุ หรือรายงานข่าวในช่วงแรกเน้นรายงานให้ทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้น แต่มักไม่ค่อยติดตามผลของเหตุการณ์ในเชิงรูปคดี ตลอดจนกระบวนการฟ้องร้องต่างๆ ซึ่งใช้เวลาค่อนข้างยาวนาน ระหว่างนั้นก็ไปทำข่าวอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ทั้งนี้จะกลับมารายงานข่าวเดิมอีกครั้งเมื่อตัดสินคดีแล้ว

“นักข่าวรุ่นใหม่มักยังไม่ค่อยรู้เรื่องเกี่ยวกับเด็กเท่าที่ควร รู้กฎหมายเกี่ยวกับเด็กน้อยไป มีข่าวเด็กอย่างนี้ควรจะนำเสนออย่างไรด้านไหนที่จะไม่กระทบสิทธิของเขา ถ้าเด็กเป็นผู้เสียหายอะไรอย่างนี้ ถ้าเด็กเป็นผู้ต้องหาจะนำเสนออย่างไรก็จะมีคุ้มครองผู้ต้องหาไม่ใช่จะนำเสนอได้หมดก็ต้องเซ็นเซอร์มีอะไรด้วย องค์กรก็ต้องรู้ต้องบอกด้วย ส่งไปอบรมอะไรอย่างนี้ บางทีถึงภาพเด็กอะไรอย่างนี้เซ็นเซอร์ภาพเบลหรือไม่เด่นภาพเลย แต่บางสื่อก็ไม่สนใจคิดว่าขายได้ อย่างทีวีถ้าไม่มีภาพเด็กข่าวก็ไม่มีอะไร ในการทำข่าวเด็กไม่มีภาพเด็กคนดูก็ไม่เข้าใจ ” (ผู้สื่อข่าวอาชญากรรม-ศาลยุติธรรม มติชน, สัมภาษณ์ 7 กรกฎาคม 2558)

2.1.2 ปัจจัยภายนอก

1) การแข่งขัน

ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ทัศนะเกี่ยวกับคู่แข่งขันว่ามีผลต่อการรายงานข่าวเด็กแยกเป็น 2 ส่วน โดยดูจากลักษณะของข่าว ดังนี้

(1) ข่าวกระแส ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า เหตุการณ์เกี่ยวกับเด็กที่เป็นข่าวใหญ่จะมีการรายงานตามกระแสความสนใจของสังคมเป็นปกติอยู่แล้ว ดังนั้นข่าวใหญ่ที่อยู่ในกระแสจะตกข่าวไม่ได้ เพราะคู่แข่งต่างก็ต้องรายงานข่าวดังกล่าวเช่นเดียวกัน ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละองค์กรสื่อจะเลือกประเด็นใดมานำเสนอ ซึ่งอาจใกล้เคียงกันหรือแตกต่างกัน เป็นไปตามแนวทางของสื่อแต่ละสำนัก วัฒนธรรมองค์กรแต่ละสำนักจะแตกต่างกัน นโยบายในการเลือกประเด็นหรือมุมมองที่มีต่อประเด็นก็จะแตกต่างกันไปด้วย

“การเลือกรายงานข่าวเด่นหนังสือพิมพ์คู่แข่งมีผล อย่างล่าสุดมีข่าวครูตุ้ย คือมันเป็นข่าวที่ต้องเล่นเพราะมันเป็นหน้าหนึ่งไง ไม่เล่นก็ตก ถ้ามว่าอย่างมติชนเป็นหนังสือพิมพ์การเมือง ไม่เล่นก็ได้ แต่ไม่เล่นก็ตก แต่เราก็จะเล่นในประเด็นที่แบบว่า จะจัดการกับครูตุ้ยยังไง แล้วในภาพรวมจะแก้ปัญหายังไง...หรือไม่ก็ต้องฉีกประเด็นให้เขามาตามเรา” (เบญจมาศ เกกนิชะ, อ้างแล้ว)

“ต้องสนใจ เพราะอย่างทีบอกมันเป็นกระแสมาๆ ถ้าไม่เล่นอาจจะตกข่าวได้ แต่เราก็จะมีมุมของเราในการเสนอข่าวนั้นๆ ให้แตกต่างไปจากเขา ถึงแม้ว่าเขาจะเล่นก่อนหรือเราเล่นตามหลังเราก็จะมีมุมอะไรที่ลึกกว่าเขาด้วยซ้ำหรืออาจจะแตกต่างและเด่นกว่าเขาก็ตาม แม้จะออกหลังมันก็น่าสนใจมาก” (พรรณทิพา จิตราวุฒิพร, อ้างแล้ว)

“ข่าวที่มันอยู่ในกระแสข่าวหน้าหนึ่งก็ตกไม่ได้เหมือนกัน อย่างเช่นข่าวเด็กไทยเด็กโอลิมปิกคว้าเหรียญทองก็เหรียญ เด็กที่ได้แชมป์ระดับโลกจะต้องมีเหมือนกันต้องแข่งเหมือนกัน ในขณะที่เดียวกันคิดว่าสื่ออื่นๆ ก็เป็นเหมือนกัน” (พัชรินทร์ พลายุทธทรัพย์, อ้างแล้ว)

“การรายงานข่าวเด็กส่วนใหญ่จะเน้นเหมือนเด็กคนเดียวกันแต่มุมมองที่ต่างกัน ถ้าหนังสือพิมพ์อื่นหรือในทีวีเล่นมุมนี้ไปแล้วเราจะไม่เล่นซ้ำ เพราะถ้าเราเล่นเหมือนกับเราไปลอกข่าวเขาเพราะเขาออกก่อน ถ้ามุมมองข้างในเองจะถูกมองว่าทำไมไม่คิดต่างจริงๆ เด็กคนหนึ่งมีหลายมุมให้เล่น ถ้าเราคุยรู้จักน้องเขาไปเรื่อยๆ เราจะรู้ว่ามันมีมุมนี้จะไม่จำเป็นต้องมุมซ้ำ เป็นเหมือนจุดที่ทำให้เราแตกต่างจากหนังสือพิมพ์อื่นเพราะถ้าเรามีข่าวหรือสื่อบั๊ปที่แตกต่างมันจะช่วย เหมือนคนอ่านมองว่าซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นอ่านก็ได้มันก็เหมือนกัน เราต้องสนใจว่าผู้อ่านเขาสนใจอะไร” (ชุติพร อร่ามเนตร, อ้างแล้ว)

“เลือกจากความสำคัญของข่าว ข่าวเล็กหรือข่าวใหญ่ จะพิจารณาว่าควรเสนอผิดจริยธรรมหรือไม่ หรือปรับมุมในการนำเสนอให้ต่างจากเขาแล้วแต่กรณี” (ชาย ปละคามินทร์, อ้างแล้ว)

“คู่แข่งมันจะเป็นภาพรวมมากกว่านะในการแข่งขัน เรื่องของการคัดเลือกข่าว เรื่องการนำเสนอข่าวนี้แล้วเด็กอย่างนี้มันก็มีบ้าง แต่ก็ไม่ได้เป็นอะไรที่เป็นนโยบายเน้นย้ำ จะมองในภาพรวมมากกว่า อย่างเขานำเสนอเรื่องเด็กคนนี้อย่างนี้ แล้วเราอาจจะไม่นำเสนอเรื่องนี้ก็ได้แล้วแต่ ถ้ามันไม่ตรงกับคอนเซ็ปต์ของเรา” (ทัชชขันธ์ วาหะรักษ์, อ้างแล้ว)

“ก็มีส่วนแต่ผมว่าน้อยอย่างทีวีไปเล่น ถ้าคุณประเด็นก็ธรรมดาๆ ก็ไม่ได้ไปตามทีวี มาก อย่างบางช่อง ชอบจับนู่นนี่อะไรมาเล่น บางทีถ้าไปตามก็แบบมันก็เหนื่อยไม่ใช่ กลายเป็นตามเขาอย่างเดียว จะดูเป็นเรื่องๆ มากกว่า” (ผู้สื่อข่าวอาชญากรรม-ศาลยุติธรรม มติชน, อ้างแล้ว)

ในส่วนของภาพข่าว ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นช่างภาพ ให้ความเห็นตรงกันว่าในการถ่ายภาพของช่างภาพแต่ละคน ไม่มีใครต้องการถ่ายมุมที่ซ้ำกับสำนักอื่นเป็นปกติอยู่แล้ว ดังนั้นจะมีความพยายามในการหามุมมองที่แตกต่างออกไป เพื่อให้มุมภาพเปลี่ยน นอกจากข่าวที่เฉียงไม่ได้จริงๆ ก็จะพยายามหาแง่มุมต่างๆ ในอารมณ์ภาพมาช่วยให้ภาพไม่ซ้ำ

“อย่างช่างภาพไม่มีใครอยากซ้ำกับใคร ไม่มีใครอยากขึ้นชื่อว่าไปก๊อปมุมใคร ก็คือ จะพยายามหามุมตัวเองถ้าในกรณีที่มันสามารถที่จะเลือกได้ แต่ถ้าเกิดเป็นข่าวที่แบบยังไงก็ต้องเป็นมุมเดียวกัน เราก็พยายามให้มัน निकออกไป” (ศุภโชค สอนแจ้ง, อ้างแล้ว)

“ใช่ มีบ้างครับ คือบางครั้งมุมเขาเล่นเหมือนเรา หรือบางทีเราพยายามเล่นไม่ให้เหมือนเขา ก็คือเมื่อเขาเอามุมตรง เราก็เล่นมุมอื่นก็ได้” (สถาพร กลิ่นเสียงดี, อ้างแล้ว)

2) ข่าวหน้าใน/ข่าวเอ็กซ์คลูซีฟ/สกุ๊ปพิเศษ เป็นประเด็นที่สื่อแต่ละสำนักจะนำเสนอในทิศทางของตนเอง ซึ่งไม่จำเป็นต้องตามประเด็นของสำนักอื่น ส่วนใหญ่จะเป็นประเด็นที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสื่ออื่นๆ ซึ่งมักจะมีความชัดเจนว่าให้ความสนใจกับประเด็นด้านใดเป็นพิเศษ

“เวลาเราประชุม โด๊ะข่าวเราจะไม่มองว่า ประเด็นนี้จะมีคนเล่นรีเปล่า เราจะไม่มองอย่างนั้น คือเราจะเอาหลักเกณฑ์ที่บอกมาจับ แล้วก็ดูว่าของเราจะเน้นอะไร เราลองถามตัวเราเองว่า ถ้าเราเป็นคนอ่านเราจะได้ประโยชน์อะไร หรืออะไรจะทำให้สังคมตื่นตัว

มากกว่า หรืออะไรจะให้ความรู้กับสังคม แต่อันแรกๆคือผลกระทบในวงกว้าง ไม่ว่าจะป็น
กระทบในเรื่องของจิตใจ เรื่องของการทำงานอะไรอย่างนี้ มันจะดูมุมมองและเลือกมา
นำเสนอก่อน” (จิตติวรรณ ไสวแสนยากร, อ่างแล้ว)

“คู่แข่งไม่ใช่ประเด็น เพราะว่าจะจะมีเนเจอร์ มีวัฒนธรรมองค์กร ที่แตกต่าง
คนเนชั่น ไปนั่งอยู่สนามข่าว เราจะรู้เลยว่าคนนี่คนนั้น เราคำนึงถึงสิ่งที่จะนำเสนอ มันส่ง
กระทบต่อเด็กในวันนี้ หรือเด็กในวัยอื่นมากกว่า เป็นแบบว่าเราจะตกข่าว เพื่อนร่วม
วิชาชีพ คงไม่ใช่เหตุผลเท่าไร” (กมลทิพย์ ไบเงิน, สัมภาษณ์, 4 มิถุนายน 2558)

“ข่าวเยาวชนบางทีก็ไม่ได้มีต้องไปแข่งกับเขา ทุกคนสามารถจับหาประเด็นเองได้
เลย มันค่อนข้างจะพริ้มมากกว่าข่าวการเมืองเศรษฐกิจ” (พัชรินทร์ พลายุทธทรัพย์, อ่างแล้ว)

2) สภาวะทางการตลาด

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยด้านการตลาดที่เป็นตัวเงิน เช่น
ยอดขาย โฆษณา ฯลฯ ไม่มีผลต่อการรายงานข่าวเด็ก เพราะในสายงานข่าวจะเน้นการคัดเลือก
ประเด็นที่เหมาะสม มีองค์ประกอบคุณค่าความเป็นข่าวก่อน และส่วนการตลาดนั้นเป็นเรื่อง
นอกเหนือหน้าที่ของผู้รายงานข่าว

อย่างไรก็ตาม ผู้รายงานข่าวยังมีความคาดหวังว่าผู้อ่านจะให้ความสนใจ
เปิดรับข่าวสารที่สื่อมวลชนได้นำเสนอออกไป และได้ประโยชน์จากข่าวนั้นๆ ซึ่งเป็นการตลาดใน
รูปแบบที่ต้องการคนอ่านมากกว่าต้องการสปอนเซอร์ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักทุกคนเชื่อมั่นว่า หาก
เนื้อหาข่าวดีน่าสนใจ ก็จะทำให้ผู้อ่านเปิดรับและยอมเสียเงินซื้อ ซึ่งจะทำให้สื่อยังคงอยู่ได้ด้วย
คุณภาพของเนื้อหา

“การตลาดขอแยกออกเป็นสองส่วนใหญ่ๆ อย่างที่บอกว่าข่าวนี้นายได้มีน้อย ยอดขาย
สำหรับข่าวเด็กและเยาวชนเรามองเป็นเรื่องรอง เป็นผลพลอยได้มากกว่าจะมองประเมิน
กันเองว่าข่าวนี้น่าสนใจจริงๆ เราจะไม่มองหรือกว่าข่าวนี้นายได้ข่าวนี้น้อยก็ต้องขึ้นอัน
นั้นให้มันเป็นไปตามกลไกของมันเอง แต่เราจะนำเสนอด้วยความน่าสนใจของข่าว

ในส่วนที่สองการตลาดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรภาคธุรกิจ องค์กรราชการหรืออะไร
อย่างนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจนำเสนอข่าว เดียวนี้หนังสือพิมพ์หรือสื่อ ก็จะมีกลุ่ม
พันธมิตรก็จะมีกลุ่มที่ทำอะไรเพื่อสังคมเราก็ต้องใช้งบประมาณของงบประมาณสนับสนุน
แล้วเราก็แลกเปลี่ยนกัน โดยที่ว่าพอเขามีกิจกรรมCSR ก็ลงไปให้เขา แล้วบางทีความสัมพันธ์

ในรูปแบบนี้ มันทำให้เราได้ข่าวได้สื่อกับใครๆ ต่อเนื่องมาอย่างเช่นว่า เจริญเราไปทำข่าวต่างจังหวัดเจริญไปทำข่าวต่างประเทศ สื่อก็ได้คอนเนกชันมัน ได้ประโยชน์ในทุกๆ ด้าน เด็กก็ได้เผยแพร่กิจกรรมของเขา แล้วหน่วยงานภาครัฐก็ตอบแทนคืนสังคมผ่านสื่อเดี๋ยวนี้อี้ออกคนเดียวไม่ได้แต่ว่านโยบายขององค์กรนั้นก็จะต้องไม่ขัดกับนโยบายการนำเสนอข่าวของเรา” (พัชรินทร์ พลายุทธทรัพย์, อ้างแล้ว)

“สภาพของการทำสื่อหนังสือพิมพ์เปลี่ยนไปแล้ว ทุกคนไม่ใช่คู่แข่งกันทุกคนแข่งกับตัวเอง รักษาคนอ่านของตนเอง แข่งกับตัวเองในการนำเสนอข่าวในสไตล์ของตนเอง หรือข่าวหรือข่าวที่น่าสนใจมากที่สุดหรือข่าวอื่นที่คนอื่นไม่มี คือการรักษาสไตล์และสร้างคนอ่านใหม่ ๆ ผู้บริหารก็มีการทำความเข้าใจกันเรื่องนี้ เพราะจริง ๆ ตลาดหนังสือพิมพ์ก็ยังเติบโตพอใจในยอดขายของตน วันไหนที่มีข่าวใหญ่ ๆ ตามต่างจังหวัด จะเพิ่มข่าวเองตามความน่าสนใจ คนอ่านจะรู้ว่าอ่านแล้วได้อะไรข่าวไหนน่าสนใจเขาก็หาอ่านเพิ่ม บ้างบ้านใกล้กันก็แลกเปลี่ยนกันอ่านเป็นการแลกเปลี่ยน หรือจุดอ่านหนังสือในชุมชนฐานหนังสือเราอยู่ที่ไหน” (คำฤทธิ์ วิริยะกุล, อ้างแล้ว)

“ผมว่า คนซื้อหนังสือพิมพ์คงไม่ได้ดูข่าวเด็กอย่างเดียว เขาก็ดูข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวอาชญากรรมบ้าง ข่าวอะไรต่ออะไรก็ได้ คนเสพข่าวคงไม่มาโป๊กว่ามีข่าวเด็กอะไรอย่างนี้ อย่างเดียว นั่นจะเป็นพวกองค์กร พวกเอ็นจีโอ อะไรอย่างนี้มากกว่า ที่คอยตามข่าว” (ผู้สื่อข่าวสายอาชญากรรม-ศาลยุติธรรม มติชน, อ้างแล้ว)

“นักข่าวทุกคนถ้าพิมพ์แล้วไม่มีใครอ่านข่าวมันเป็นเรื่องที่น่าเศร้า ไม่รู้หรอกว่าหนังสือพิมพ์ขายได้ไม่ได้แต่คิดว่าถ้าขายได้แปลว่าหนังสือพิมพ์ของเรามีคนอ่าน ดังนั้นถ้าเราพิมพ์ไปสักข่าว สก๊อปสักเรื่องแล้วมีคนอ่านของเรานั้นเป็นอะไรที่น่าดีใจ” (ชุตินพร อร่ามเนตร, อ้างแล้ว)

“การเลือกข่าว โอเคหนึ่ง ข่าวมีผลกระทบต่อผู้อ่านแล้วก็คนอ่านกลุ่มใหญ่ ซึ่งตรงนั้นมันก็จะทำให้เชื่อมกัน ถ้าคนสนใจ ก็จะทำให้ซื้อหนังสือพิมพ์เรา คือมันหนีกันไม่ได้ แม้กระทั่งข่าวเด็กด้วย ซึ่งมันก็เป็นภาพรวมทั้งหมด

... โฆษณามันจะเป็น ผลพลอยได้ มันไม่ใช่ที่เราจะเล่นข่าวเพื่อเอาโฆษณา อย่างเช่นอย่างกรณีอาชีวะ เราอยู่กระทรวง เราก็ทำข่าวอาชีวะตลอดไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีเรื่อง

ร้าย ก็ไปทำข่าวนู่นนี่นั่น ข่าวแบบลงนามเราก็ไป แบบช่วยกันรู้จัก PR แล้วมันก็จะเป็ผลพลอยได้ว่า มีงบประมาณหน้า อาชีวะก็จะมาซื้อ โฆษณา เรา มัน ไม่ใช่แบบว่าทำข่าวเพื่อมุ่งหาโฆษณา แต่เหมือนกันว่าถ้าเราทำข่าวในหน่วยงานนี้ มารายทแบบนักข่าวประจำกระทรวงก็จะได้โฆษณาโดยทางอ้อม แต่มันก็จะมีฝ่ายโฆษณาอะไรแบบนี้ก็อีกที ซึ่งเป็นอีกกระบวนการหนึ่งไม่เกี่ยวกับเรา” (เบญจมาศ เกกนิชะ, อ้างแล้ว)

3) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการตีกรอบการรายงานข่าวเด็ก ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าการตื่นตัวของประชาชนเรื่องการละเมิดสิทธิเด็ก มีการตั้งคำถามในโลกออนไลน์ มีการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งทำให้สื่อมวลชนต้องระมัดระวังในการรายงานข่าว รวมทั้งการเสนอภาพข่าวด้วย

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความตื่นตัวของคนในสังคม ได้แก่

(1) ความตื่นตัวจากข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การมีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กชัดเจนมากขึ้น เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก เป็นต้น

(2) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและภูมิทัศน์สื่อ การที่คนในสังคมใช้สื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น ทำให้การแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์ สื่อสารสองทางทำให้เกิดการโต้ตอบระหว่างสื่อมวลชนกับผู้รับสาร ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาสะท้อนกลับ (feedback) ส่งถึงผู้ส่งสารได้อย่างรวดเร็ว

สิ่งที่ทำให้เห็นว่าการตื่นตัวของคนในสังคมเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเด็ก คือ ปฏิกิริยาตอบกลับจากการรายงานข่าวของสื่อต่างๆ หากมีจุดที่เกิดการละเมิดผู้รับสารจะวิพากษ์วิจารณ์ โดยเฉพาะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นเหมือนช่องทางสื่อสารระหว่างสื่อมวลชนกับผู้รับสารที่สะดวกรวดเร็วและไม่สิ้นเปลือง

“หลังๆ ให้ความสำคัญขึ้นนะ ให้ความสำคัญขึ้นมาก ตั้งแต่มีพ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก อย่างที่บอก ให้ความสำคัญกันเยอะ เพราะว่าถ้าพลาดลั้งไป โคนดำเนินคดีแล้วมีโทษทางกฎหมายแต่เมื่อก่อนอาจจะไม่ค่อยเท่าไร้อาจจะผิดพลาดไปยังไม่พอที่จะนั้นกันได้ ก็จะโดนสังคมประณามอาจจะ โคนว่ากล่าวอะไรแบบนี้ แต่ว่าพอมีพ.ร.บ.ขึ้นมา มันมีบทลงโทษทางอาญา ก็เลยต้องทำให้สื่อต่างๆ ไม่เฉพาะแค่คนชดล็กให้ความสำคัญมากขึ้น ต้องระมัดระวังมากขึ้น” (พิศชนันต์ วาหารักษ์, อ้างแล้ว)

“กรณีที่ช่วงเด็กผู้หญิงโดนข่มขืน โดยเฉพาะกรณีน้องแก้ว ทำให้คนตื่นตัวมากขึ้น คนอ่านก็จะรู้แต่ว่าทำไมถึงทำกับเด็กผู้หญิงอะไรแบบนี้ สื่อก็จะทำหน้าที่เสนอเหตุการณ์เสนอข่าวความเป็นจริงแล้วหน้าในนี้แหละที่จะสะท้อนให้ทราบว่าเด็กมีสิทธิในการอยู่รอดต้องเข้าไปช่วยเหลือช่วยชีวิตหรือกรณีของน้องหม่องที่พับเครื่องบิน ถ้าไม่เกิดกรณีน้องหม่องหลายคนจะไม่ได้รู้เลยว่าปฏิญญาข้อหนึ่งคือเด็กมีสิทธิได้รับการศึกษา เราจะบอกแต่ว่าทำไมไม่ให้เขาเรียนเพราะเป็นลูกต่างด้าว เด็กไม่ว่าเป็นลูกต่างด้าวหรือเป็นใครก็แล้วแต่เขาอยู่ในพื้นที่ที่เราต้องให้การศึกษาเขาหรือสิทธิเด็กในการมีชีวิตรอด เด็กที่ถูกทิ้งเด็กทารกอะไรอย่างนี้รู้สึกว่าคุณต้องช่วยเหลือหรือเด็กที่ข้างบ้านโดนกระทำการรุนแรงจะเพิกเฉยไม่ได้แล้วต้องช่วยเหลือให้ความรู้ตรงนี้กับเขา” (พัชรินทร์ พลายุทธทรัพย์, อ้างแล้ว)

“ก็ให้ความสำคัญกันค่อนข้างเยอะ แล้วยิ่งเดี๋ยวนี้โซเซียล บางทีคนมองจากภาพแล้วก็แคปชั่นนิดหน่อยเขาก็ตัดสินไปก่อน ภาพมันมีโอกาสนสื่อความหมายได้มาก ถ้าเกิดการถ่ายภาพแล้วไม่ทันระวังก็ถึงขั้นครามาอีก แล้วโซเซียลนั้นไวมาก คือบางทีเราจะไปปรับแก้แทบจะไม่ทันเลย ก่อนจะปล่อยนี้ต้องคิดก่อนดีกว่ามันจะส่งผลกระทบหรือสื่อความหมายผิดประเด็นเพราะฉะนั้นก็ล่อแหลมก็พยายามหลีกเลี่ยง” (สุโขต สอนแจ้ง, อ้างแล้ว)

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักตั้งข้อสังเกตว่า ปัจจุบันมีความตื่นตัวกันมากในทางสังคม แต่ไม่ค่อยเกิดการปฏิบัติจริง กล่าวคือ ประชาชนสนใจอยากรู้อยากอ่านข่าวหรือเปิดรับข้อมูลที่ถูกต้อง อยู่บนบรรทัดฐานที่เหมาะสมผ่านสื่อมวลชนที่มีคุณธรรมจริยธรรม แต่หากให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างชัดเจนก็จะไม่ยินดีให้การสนับสนุนเท่าไรนัก

“อย่างข่าวเด็กตีกันแล้วเด็กเสียชีวิตทุกคนสนใจทุกคนแต่ตื่นว่าทำไมทำกับเด็กแบบนั้น แต่พอเราจะเข้าไปสัมภาษณ์หรือถามว่ามีความคิดเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไร เขาก็จะเบียดตัวออกจากเราทันที ในสังคมให้ความสำคัญและตื่นตัว คุ้มครองสิทธิเยอะมารวมทั้ง NGOs พ่อแม่ผู้ปกครองเขาจะสนใจแต่ไม่ค่อยจะเอาตัวเข้ามามีส่วนร่วม เหมือนพ่อแม่บางคนต้องเสียค่าอุดหนุนให้ลูกเยอะเขาก็เรียกร้องคุ้มครองบริโภค ลูกโดนครุฑีมา หรือ NGOs ออกมาเรียกร้อง พอถามลึกจริงๆ ขอข้อมูลเชิงลึกกลับไม่ให้ก็มี” (ชุตินพร อร่ามเนตร, อ้างแล้ว)

4) จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า องค์กรสื่อจะใช้ข้อกำหนดที่ เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชนเป็นกรอบในการรายงานข่าวเกี่ยวกับ เด็กและเยาวชน ทั้งด้านเนื้อหาและภาพประกอบ โดยเฉพาะภาพประกอบนั้นได้รับเสียงสะท้อนมา จากญาติของเด็กที่ตกเป็นข่าวและสังคมโดยรวม มีการดำเนินคดีในเรื่องการถ่ายภาพที่ไม่เหมาะสม ในอดีต สื่อจึงต้องเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้น บางองค์กรสื่อมีข้อกำหนดของตนเองในการรายงาน ข่าว เช่น เครือเนชั่น มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่เรียกว่า Nation Way สถานีโทรทัศน์ Thai PBS ก็ มีระเบียบที่ชัดเจนในการรายงานข่าวและการผลิตรายการ ฯลฯ ขณะที่องค์กรสื่อส่วนใหญ่จะยึด หลักกฎหมายที่มีอยู่แล้ว และหลักจรรยาบรรณของสมาคมวิชาชีพเป็นกรอบในการปฏิบัติงาน

“10 ปีที่ผ่านมาเริ่มมีอะไรที่ชัดเจนมากขึ้น มีกฎหมายมีแนวปฏิบัติ ใหม่ ๆ ก็มีการ ตักเตือนพูดคุยสื่อให้ความรู้ถึงกันว่าไม่เหมาะสม เริ่มระมัดระวังมากขึ้น แต่หากสังเกตก็ยัง มีอยู่ ในหน้าหนังสือพิมพ์ลดน้อยลงมาก ผมเป็นอนุกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ของสภา การหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ปี 2545 ก็ติดตามเรื่องนี้อยู่ตลอดมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น ... บางทีคนที่ แฉลงข่าวอยากเป็นข่าวต้องคำนึงด้วยว่าเหมาะหรือเปล่า เจ้าหน้าที่ตำรวจเองบางทีก็เผลอ สำหรับหนังสือพิมพ์ผมว่าพัฒนาการได้มาก แต่สื่ออื่นผมไม่รับรอง” (ชาย ปละคามินทร์, อ้างแล้ว)

“ให้ความสำคัญทุกแง่มุม แต่ต้องเสนอข่าวด้วยความระมัดระวัง ละเอียดอ่อน คำนึงถึงกฎหมาย สิทธิเสรีภาพของเด็กรวมถึงผู้ปกครองด้วย ...เราจะเริ่มต้นจากฝ่าย กฎหมายของเราก่อนจะต้องมาอธิบายให้หัวหน้าข่าวที่ทำหน้าที่รายงานข่าวพาดหัวข่าว ระมัดระวังการพาดพิงหรือการละเมิดสิทธิเด็ก ให้ความรู้กับรีไรท์เตอร์กับนักข่าวทุกระดับ ด้วย ทำให้ปัญหาเรื่องเหล่านี้ลดน้อยลงเมื่อเทียบกับสมัยก่อนการปิดบังแหล่งข่าวเพื่อไม่ให้ แหล่งข่าวเสียหายจะรายงานข่าวอย่างไรว่าเด็กเป็นผู้ถูกกระทำ แต่ก็ยังมีภาพของการแฉลง ข่าวที่ทางฝ่ายองค์กรเป็นผู้จัดอาจเป็นผู้ทำร้ายเด็กเสียเอง ตำรวจเองยังต้องระวัง แต่บางที ด้วยความรีบเร่งบางครั้งเองก็ต้องยอมรับว่ามีความผิดพลาด ก็มีการบอกกล่าวว่าไม่ถูกต้อง หากถ่ายภาพต้องถ่ายแต่ด้านหลัง แต่ถ้าได้ภาพที่ไม่เหมาะสมก็ไม่ลง องค์กรหนังสือพิมพ์ เองถือว่าเป็นองค์กรใหญ่อะไรที่ลงไปแล้วผิดถือเป็นเรื่องเสียหาย เพราะฉะนั้นต้อง รับผิดชอบเรื่องพวกนี้ด้วย นอกจากข้อกำหนดแล้วต้องดูเรื่องจริยธรรมทางวิชาชีพด้วย การเสนอข่าวต้องไม่ทำร้ายเด็กหรือครอบครัว” (ดาฤทธิ วิริยะกุล, อ้างแล้ว)

“ค่อนข้างให้ความสำคัญกับเรื่องของข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก แต่ว่าจะมีลิมิตอยู่ตรงเรื่อง พ.ร.บ.คุ้มครองเด็กที่เราคำนึงถึงอยู่ อย่างเช่นวิธีการนำเสนอ บางครั้งไม่สามารถที่จะยืนยัน ตัวเด็กได้ว่าเป็นใคร จะมุ่งเน้นการนำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมมากกว่า อย่างเช่นเด็กเป็นผู้เสียหาย จะมุ่งเน้นของตัวผู้กระทำต่อเด็กมากกว่า ส่วนตัวเด็กที่ตกเป็นเหยื่อเองก็จะไม่ ระบุว่าเขาเป็นใคร แต่กรณีที่เด็กเป็นผู้ต้องหาเอง ก็จะมุ่งเน้นในการนำเสนอพฤติกรรม การกระทำความผิด โดยจะไม่ระบุว่าเด็กคนนั้นเป็นใครหรืออยู่ที่ไหนยังไง แล้วก็มุ่งเน้นที่ เกี่ยวกับเรื่องที่เกิดกระทบต่อสังคมโดยรวมมากกว่าเป็นพฤติกรรม โดยบุคคลยกตัวอย่างเรื่อง เด็กแว่นอย่างนี้ เราก็จะระบุเฉพาะพฤติกรรมของเขา การกระทำความผิดของเขาเป็นยังไง กฎหมายที่เขาจะต้องโดนเป็นยังไง อาจจะ ไม่มุ่งเน้นว่าเขาเป็นใครหรืออยู่ที่ไหนประมาณนี้ เพราะว่ามันเป็น พ.ร.บ.คุ้มครองเด็กเป็นตัวควบคุมอยู่” (ทัศชัยนต์ วาหารักษ์, อ่างแล้ว)

6) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า ปัจจัยที่สำคัญมากประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการรายงานข่าวของสื่อมวลชนทุก แขนงอย่างชัดเจน คือ เทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน เกิดเทคโนโลยีก่อกวน (disruptive technology)

ซึ่งส่งผลต่อการทำงานของห้องข่าว หรือ News Room ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางประการใน กระบวนการสื่อข่าวและรายงานข่าว ดังนี้

(1) กระบวนการรวบรวมข้อมูล จากเดิมที่มีแหล่งข่าวบุคคล แหล่งข้อมูล เอกสาร และการสังเกตการณ์ของผู้สื่อข่าว มีแหล่งข้อมูลอีกหนึ่งรูปแบบที่เข้ามามีบทบาทใน ปัจจุบัน คือ แหล่งข้อมูลจากสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเกิดจากการที่ประชาชนทั่วไปเดิมเป็นผู้เปิดรับ สื่ออย่างเดียวกลายเป็นผู้ที่สามารถนำเสนอเนื้อหาของตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้เอง (User-generated content - UGC) แม้จะมีความน่าเชื่อถือไม่สูงนักแต่เป็นแหล่งข้อมูลที่เข้าถึงได้ง่ายและ แพร่กระจายจนเกิดกระแสได้อย่างรวดเร็ว

(2) กระบวนการปรับปรุงต้นฉบับ จากเดิมที่ผู้สื่อข่าวจะรายงานข่าวมาที่ หัวหน้าข่าว ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หรือผู้เรียบเรียงข่าว ประชุมพิจารณาคัดเลือกประเด็นและจัดอันดับ ประเด็นในแต่ละหน้าข่าว แล้วส่งเนื้อหาไปยังฝ่ายศิลป์ให้บรรณาธิการออกแบบจัดหน้า เพื่อรอ ตีพิมพ์ ปัจจุบันมีระบบ “ถั่งข่าว” ซึ่งผู้สื่อข่าวส่งข่าวเข้ามารวบรวมไว้ แล้วแต่ละหน่วยงานย่อยใน เครือเดียวกันจะมาดึงข้อมูลไปใช้ สำหรับภาพข่าวและภาพประกอบข่าวก็มีลักษณะเดียวกัน ข่าวจะ ถูกดึงไปใช้ในการรายงานข่าวด่วน Breaking News สำหรับเว็บไซต์ นำไปใช้รายงานในสื่อสังคม

ออนไลน์ของสื่อมวลชนเอง ทั้งเฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม ฯลฯ ซึ่งใช้เวลาค่อนข้างสั้นในสภาวะการแข่งขันของสื่อที่ต้องการเอาชนะกันด้วยความรวดเร็ว

(3) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการดังกล่าวส่งผลให้การรายงานข่าวของสื่อมวลชนมีโอกาที่จะผิดพลาดมากขึ้น ซึ่งอาจกระทบต่อการละเมิดสิทธิเด็กทั้งภาพและเนื้อหา โดยเฉพาะการพาดหัวข่าวที่ค่อนข้างหวือหวามากขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ และการเลือกใช้ภาพประกอบที่บางครั้งก่อให้เกิดอคติต่อคุณค่าต่อนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าประเด็นด้านจริยธรรมในส่วนขององค์กรหนังสือพิมพ์ยังสามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากมีการกำกับดูแลกันเองภายใต้สมาคมวิชาชีพ ทั้งนี้พยายามยึดหลักจริยธรรมและแนวปฏิบัติตามที่สมาคมวิชาชีพได้กำหนดไว้ ขณะเดียวกันก็มีข้อกำหนดต่างๆ กลุ่มครอบครัวผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งหมายรวมถึงเด็กและเยาวชนด้วย

ตอนที่ 3 ทศนคติของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็ก ของหนังสือพิมพ์ไทย

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษา “ทศนคติของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย” เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 โดยการสนทนากลุ่มผู้ปกครองของเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี สัมภาษณ์นักวิชาการนิเทศศาสตร์ที่เชี่ยวชาญด้านเด็ก และสัมภาษณ์ผู้แทนองค์กรที่ทำงานด้านเด็ก ปรากฏผลวิจัยดังนี้

3.1 ทศนคติที่มีต่อกรอบข่าวเด็ก

3.1.1 การรับรู้เกี่ยวกับข่าวเด็กของผู้ปกครอง

จากการสนทนากลุ่มผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า ข่าวเกี่ยวกับเด็กที่ปรากฏในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์รายวัน มักเป็นข่าวที่สะท้อนภาพความรุนแรง เป็นข่าวเชิงลบมากกว่าข่าวเชิงบวกหรือข่าวสร้างสรรค์ เช่น ข่าวเด็กกวนเมือง เด็กโดดเรียน เรื่องชู้สาว ยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งผู้ปกครองเห็นว่าผลกระทบต่อนเด็กที่ตกเป็นข่าว ตัวผู้ปกครองเองก็เกิดความหวาดระแวงว่าปัญหาลักษณะเดียวกันนี้จะเกิดกับลูกหลานของตน ขณะเดียวกันข่าวที่ปรากฏในสื่อก็เป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็กคนอื่นๆ ที่เปิดรับข่าวสาร

“สื่อออกข่าวข่มขืน รุนแรงมากเกินไป กระทบกับเด็ก ออกแต่ข่าวที่ไม่ดีมาทั้งนั้น” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“เด็กดีกัน มีเรื่องมีราวเยอะที่สุด สะเทือนจิตใจทำไมเด็กวัยนี้พ่อแม่ให้ไปเรียน แล้วมันเกิดความสุขเสีย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ข่าวไม่ดีบางทีเด็กอาจจะทำตาม เลียนแบบ ถ้าอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่ดี พ่อแม่ไม่ดูแล เห็นเขาทำได้ก็ทำบ้าง ข่าวไม่ดีมีเยอะ ข่าวดีมีน้อย ต้องไปออกข่าวกับพวกที่ทำงานดีๆ แล้วพาเด็กไปออกข่าวน้อยนะ ข่าวไม่ดีมีทุกวัน ข่าวได้หน้าได้ตาก็ดี ข่าวเด็กทำดีไม่ค่อยมี ข่าวชิงทรัพย์อะไรมีเยอะ อายุไม่ถึงสิบสิบ ลิบห้า ลิบหก ลิบเจ็ด ทั้งนี้ เอาเงินไปทำอะไร ติดยา” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“หลักๆ คือ สื่อบางทีนำเสนอชี้แนะเกินไป เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ให้รายละเอียดมากไป ตอกย้ำไปเรื่อยๆ ข่าวเรื่องเดิม เลยเหมือนกับเด็กที่กำลังคิด จะเหมือนพฤติกรรมคล้อยตามไปเรื่อยๆ นำลองดู ไม่รู้สึกว่ามีผิด มันดัง มันเท เราทำแบบนี้ได้ไม่มีใครกล้าทำ ไล่ตีกันกลางถนนไม่มีความเกรงกลัว ในมุมมองข่าวดี ตอนนี้รู้สึก ว่าน้อยมาก เสนอแป๊บเดียว เวลานั้นสั้นๆ พื้นที่น้อย” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“สื่อส่วนใหญ่ลงข่าวความรุนแรง เด็กวัยรุ่นยิงกันฆ่ากัน เพื่อยืมเงินทำร้ายฆ่ากัน เลย สื่อลงแต่เรื่องแบบนี้ เหมือนบางคนคล้ายๆ เอาอย่าง เด็กเสพสื่อเข้าไปเกิดความแสบ ฆ่ามันเลย ออกมาไม่ค่อยดี เด็กแว่นกลายเป็นฮีโร่ไปเลย เป็นตัวส่งเสริมย้ายไปเลย ไม่ดี ไม่ค่อยมีข่าวสร้างสรรค์ของวัยรุ่น ได้เหรียญทองมีข่าวนิดเดียว หนังสือพิมพ์ ลงวันเดียวจบ ไม่สนใจจริงๆ จะมองไม่เห็นเลย ได้ยื่นข้างบ้านบอกทำไมคนนั้นก็ทำได้ คนนี้ทำได้ ไม่คิด เค้นด้วย ไม่ต้องไปเสียตังค์ค่าลงสื่อ เดียวก็ได้ลง ทำตามนี้แล้วกลุ่ม เพื่อนยอมรับว่าตัวเองเจ๋งลักษณะนี้ เราไม่อยากโทษสื่อเพราะอยากขายข่าว แต่น่าจะดูนะว่าอะไรรุนแรง ลงได้รีเปล่า การลงข่าวซ้ำๆ มีผลต่อสังคม กลายเป็นเรื่องธรรมดาไปแล้ว คนนั้นก็ตีกัน คนนี้ก็ตีกัน ขับมอเตอร์ไซค์ซิ่ง เด็กที่น่ารักเพื่อนไปชวนตีกัน กลายเป็นเข้าแก๊งไป” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์ที่เห็นว่า การรายงานข่าวเด็กและข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กของสื่อมวลชนในปัจจุบันมีความล่อแหลมจนเกินไป ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเด็ก

3.1.2 ลักษณะการรายงานข่าวเด็กที่พึ่งประสงค์

กลุ่มตัวอย่างเสนอให้นักสื่อสารมวลชนเพิ่มการรายงานข่าวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมตัวอย่างที่ดี แบบอย่างที่ดีของสังคม มากกว่าการรายงานข่าวสะท้อนปัญหา แต่เพียงอย่างเดียว

“ข่าวดีๆ เอามาใช้สอนลูก เอามาเป็นตัวอย่างเด็กกตัญญูรักพ่อแม่ หาเงินเรียนเอง รับจ้าง คุณแม่ ลูกต้องเป็นสิ่งที่ดีที่เด็กกตัญญูพ่อแม่มั่นคงกับตัวเรา ให้มองเด็กไม่มีเงิน หาเงินเรียน เลี้ยงแม่ ก็ให้เขาทำตรงนี้ให้ได้” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

“ข่าวที่น่าสนใจของวัยรุ่นทำความดีเยอะเยอะ เด็กเก่งๆ ใช้ชีวิตพอเพียง แต่สื่อไม่นำเสนอว่าน่าจะชมเชยเด็ก เด็กที่ทำความดี กตัญญู นานแล้ว หายไปเลย น่าจะมีข่าวทำนองนี้ ให้เด็กเห็นแล้วรู้สึกว่าการที่เราไม่เป็นแบบนี้บ้าง อยากให้ข่าวสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น การลงข่าวต่อกันบ่อยๆ จะทำให้เราอยากทำตาม” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ผู้ปกครองกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การรายงานข่าวเชิงลบสามารถใช้เป็นอุทาหรณ์สอนคนได้ แต่ก็ต้องใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่งในการที่จะรายงานออกมาอย่างไรให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

“เรื่องข่าวดีกันก็กลัว กลัวโดนลูกหลง เวลาเป็นเรื่องกัน เรื่องข่าววัยรุ่นชู้สาวทะเลาะกันมีเรื่องแบบนี้ที่กลัว ข่าวพวกนี้ที่สอนลูกว่าผู้หญิงคือเพศแม่ เห็นข่าวผู้ชายพาผู้หญิงไปทำแท้ง ปู๊ยปู๊ยา ช่มชู้ สอนเขาว่าอย่าทำร้ายผู้หญิง แม่ของผู้หญิงเขาก็รักลูกของเขา แม่ยังรักลูกเขาเลย อีกอย่างคือเรื่องการพนันฟุตบอล” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

“เสนอได้แต่ต้องคิดบ้างว่ามีผลเสียแก่เด็กหรือเปล่า หมายถึงอนาคตเด็กด้วย ไม่ใช่ขายข่าวอย่างเดียว ไม่คิดว่าผลเสียเป็นอย่างไร เขาจะอยู่ในสังคมอย่างไร โจมตีเขามากเกินไป เขาจะอยู่ในสังคมมากขึ้น สมมติเขาไปทำงานในอนาคต กลายเป็นประวัติไม่ดี สังคมจะไม่ยอมรับ ผากด้วยสงสารเด็กเป็นวัยเขา ยังคิดอะไรได้ไม่เยอะ โจมตีเขามากเกินไป เด็กยังรู้ไม่มาก แต่ผู้ใหญ่ต้องนำทางเขาไป ต้องมองว่าแต่ละคนความสามารถไม่เหมือนกัน ใครมีความสามารถทางไหน ต้องมองเห็น พาเขาไป ชวนไปทำกิจกรรม เด็กแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนชอบไม่เหมือนกัน ไปตามแบบที่ชอบ และถนัด ผู้ใหญ่มีส่วนสำคัญ ครอบครัวยุใหญ่ ผู้ปกครอง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

“สื่อนำเสนอข่าวได้ แต่จะต้องให้ช่องทางแก้ไขด้วย ไม่ใช่จับแล้วปล่อย ไม่ใช่ไม่มีอะไรที่แก้ไขกับเด็ก” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

“ข่าวเสนอผลออกมานิดเดียวเอง เสนอเนื้อหาข่าวละเอียด ซ้ำๆ บทสรุปของการกระทำ ไม่มี อะไรจะเกิดขึ้น ... สื่อเสนอเฉพาะช่วงแรกๆ ไม่ตามต่อนจบ เหมือนข้อเท็จจริงไม่ชัดเจน รายละเอียดไม่ครบ ให้คนดูให้คนสนใจ แต่มันคืออะไร เราไม่รู้ เราอ่านหัวข้อแต่รายละเอียดเราไม่รู้ เริ่มแรกอาจจะโดดเด่นได้ ขอสิ่งที่ตามมาเป็นระยะ ไม่ต้องทุกวันไม่ต้องถึงเงินเบื้อ เหมือนกันหมดทุกช่องทาง แม้กระทั่งในเฟสบุ๊ก โซเชียลมีเดีย ให้มีแตกต่างบ้าง แทรกผลกระทบว่าจะเป็นอย่างไร” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

“การรายงานความรุนแรงให้น้อยลงหน่อย ไม่ต้องโหมกระหน่ำมากเกินไปพอเข้าใจ โดยสังเขปบดท้ายด้วยบทสรุปนิดหน่อย อะไรที่โหดเหี้ยมเกินไป เบบบ ลงหน่อย ยิ่งรายงานก็ยิ่งทำให้เกิดข่าว ในการนำเสนออาจจะไปขอความคิดเห็นจากนักวิชาการ คุณหมอ นักจิตวิทยาเด็ก สัมภาษณ์ว่าคิดเห็นอย่างไร คุณแล้ววัยรุ่นเข้าใจได้ อย่าเสนอแต่ความโหดร้าย เสนอข่าวแล้วควรคลิกคลายตรงนั้นเลยไม่ใช่ทิ้งช่วงห่าง” (ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

จากการสนทนากลุ่มผู้ปกครอง สามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการรายงานข่าวเด็กที่พึงประสงค์

มุมมองการรายงานข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์	การรับรู้ข่าวเด็กของผู้ปกครอง	การรายงานข่าวเด็กที่พึงประสงค์
1. มุมมองเชิงบวก	<p>1. เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน</p> <p>2. เด็กที่ทำความดีควรได้รับการยกย่องและนำไปเป็นแบบอย่าง</p>	<p>1. ลดการรายงานข่าวเชิงลบ เช่น ความรุนแรง อาชญากรรม ยาเสพติด เป็นต้น</p> <p>2. กรณีข่าวเชิงลบ สามารถใช้เป็นอุทาหรณ์สอนใจได้ แต่ควรพิจารณาให้รอบคอบก่อนรายงานข่าวว่าจะเกิดผลกระทบต่อตัวเด็กในอนาคตหรือไม่อย่างไร</p>
2. มุมมองเชิงลบ	<p>1. กลัวเหตุการณ์ในข่าวจะเกิดกับลูกหลานของตนในฐานะผู้ถูกกระทำ</p> <p>2. กลัวเด็กเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทำให้ปัญหาไม่หมดไป</p>	<p>3. ในการรายงานข่าวเด็ก ไม่ควรรายงานเฉพาะปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ควรหาจุดคลี่คลายประเด็นให้จบ ไม่ทิ้งช่วงนานหรือปล่อยผ่านไป</p> <p>4. ควรเลือกแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน ให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>5. ควรหลีกเลี่ยงการผลิตซ้ำเพราะจะทำให้เกิดการตอกย้ำภาพเดิมๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ตกเป็นข่าว</p> <p>6. ไม่ให้ความสำคัญกับผู้กระทำผิดมากเกินไป เพราะอาจเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบเพราะคิดว่าทำผิดแล้วโด่งดัง ผู้คนสนใจ ได้พื้นที่สื่อ</p>

3.2 ทักษะที่มีต่อเด็กที่ตกเป็นข่าว

นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์และผู้แทนองค์กรด้านเด็ก ให้ความเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ตกเป็นข่าวว่ามีทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนี้

3.2.1 การละเมิดอัตลักษณ์บุคคลของเด็ก

ผู้ให้ข้อมูลหลักให้ความเห็นว่า สื่อมวลชนยังคงใช้คำเรียกเด็กที่ตกเป็นข่าวแบบสรุปตีตรา สร้างภาพเหมารวม พินิจพิจารณาความผิดทั้งที่ยังไม่มีการตัดสินคดีความ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้เด็กถูกมองในแง่ลบจากคนในสังคมที่เปิดรับข่าวสาร แม้ในเวลาต่อมาจะพิสูจน์ได้ว่าไม่ผิดแต่กลับถูกตัดสินไปแล้ว และคนในสังคมก็เชื่อเช่นนั้นไปแล้ว หรือกรณีที่พิสูจน์ได้ว่าผิดจริง การตีตราเด็กจะติดตัวไปตลอด สร้างบาดแผลทางใจ และอาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันในฐานะสมาชิกคนหนึ่งของคนในสังคมเมื่อพ้นโทษออกมา

“ส่วนใหญ่การละเมิดอัตลักษณ์บุคคล ครอบครัว สิ่งที่ยังเห็นอยู่คือการสรุปตีตรา และการว่าเด็กเป็นโน้นนี่ พินิจพิจารณา ให้ชื่อ ให้คำเรียก เช่น เด็กดีกัน คือ นักเรียนนักเลง โจ้ ยังปรากฏในหนังสือพิมพ์หลายฉบับ” (เจมพร วิรุณราพันธ์, สัมภาษณ์, มกราคม 2559)

“ควรระวังไม่ให้มีความรุนแรงมากเกินไป ไม่ควรเรียกผู้ก่อเหตุว่า ไอ้โหดบ้าง ไอ้เหี้ยมบ้าง เคนมนุษย์ ฯลฯ เพื่อให้รู้สึกว่าเป็นคนแล้ว” (เอกลักษณ์ กลุ่มชมแข, สัมภาษณ์, มกราคม 2559)

3.2.2 การเปิดเผยตัวตนของเด็ก

การเปิดเผยตัวตนของเด็กเกิดขึ้นได้หลายลักษณะ ทั้งเปิดเผยใบหน้าหรือรูปพรรณสัณฐานของเด็กโดยตรง หรืออาจเปิดเผยผู้คนตลอดจนสภาพแวดล้อมของเด็กโดยอ้อม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งตัวเด็ก ครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน และภาวะทางจิตใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า การปรากฏตัวตนของเด็กในพื้นที่หน้า 1 ของหนังสือพิมพ์นั้นมีความหมาย เพราะทุกวันนี้มีการผลิตซ้ำข้ามสื่อโดยการนำข่าวจากหนังสือพิมพ์ไปเผยแพร่ผ่านสื่อประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ หรือสื่อออนไลน์ เมื่อมีการเปิดเผยตัวตนของเด็กในสื่อหนึ่งก็จะนำไปสู่การผลิตซ้ำในสื่ออื่นๆ และขยายวงกว้างออกไป

“สิ่งที่อาจจะดีขึ้น มีการคาดหน้าเด็ก มีนามสมมติ แต่ยังเห็นอยู่ว่าที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงคือรายละเอียดของเนื้อหาที่จะบอกคนแวดล้อมเด็ก ครอบครัว บ้านเลขที่ โรงเรียน ตรงนี้ยังมีปรากฏให้เห็นที่ทำให้สามารถระบุได้อยู่ดีว่าเป็นใคร เด็กเป็นใคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่อยู่แวดล้อมใกล้ชิดเด็กก็สามารถรู้ได้เลยว่าเป็นใคร อันนี้ยังไม่หายไป ยังเกิดขึ้นอยู่” (เจ็มพร วิรุณราพันธ์, อ้างแล้ว)

“สิ่งพิมพ์ข่าวข่มขืนยังพูดถึงที่อยู่ เช่น ข่าวน้องการ์ตูน (นามสมมติ) แต่จริงๆ เป็นน้องการ์ตูนจริงๆ เป็นนามจริง บ้านเลขที่ สถานที่เกิดเหตุ ไม่แน่ใจว่าเป็นบรรทัดฐานในภาษาการรายงานข่าวข้อใดหรือเปล่า หรือคิดว่าคนละประเด็น ” (เอกลักษณ์ หลุ่มชมแข, อ้างแล้ว)

“มีนักกฎหมายพยายามอธิบายว่าสิ่งไหนควรไม่ควรจะตัดสินใจอย่างไร มีข้อเสนอแนะว่า สิ่งไหนที่ถ้าเป็นลูกหลานเราเป็นเหยื่อเหตุการณ์นั้นคุณจะเสนอหรือไม่ ถ้าคำตอบหรือไม่อย่าทำกับลูกหลานคนอื่น นี่คือวิธีคิด ถ้าคุณคิดว่าเขาเป็นอื่นจะเสนออย่างไรก็ได้ เสียหายไม่สนใจ แต่ถ้าเป็นลูกคุณ คุณจะให้ลูกคนที่เพิ่งโดนข่มขืน ชาวบ้านรู้ว่าบ้านอยู่ไหน ไม่ใช่แค่ชื่อ แต่บอกที่อยู่เขาก็รู้ว่าลูกบ้านไหน คุณต้องรู้ว่า คุณควรบอกแค่ไหน บ้าน ซอย โรงเรียน ถามว่าถ้าเป็นลูกคุณจะลงมือ จะถ่ายภาพได้ แค่ไหน *Over shoulder shot* ให้เห็นแค่ข้างหลังเด็ก ถามสิว่าลูกคุณนั่งแบบนั้นถ่ายไปจะรู้มัยว่าเป็นลูกคุณ ถ้ากลัวแม่แต่คิดเดียวอย่าทำกับลูกคนอื่น ” (ธีรรัตน์ วงษ์ชนะเอนก, สัมภาษณ์ มกราคม 2559)

นอกจากนี้ ภายใต้กระบวนการเรียกร้องสิทธิให้กับเด็กที่เป็นผู้กระทำ หรือผู้ถูกระทำ มักมีการนำสื่อมวลชนเข้าไปเกี่ยวข้อง เพื่อกดดันให้เกิดความกระตือรือร้นของผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหา แต่ในทางกลับกัน การที่เด็กต้องให้สัมภาษณ์ซ้ำ เสี่ยงต่อการถูกเปิดเผยตัวตนผ่านสื่อ อีกทั้งการเก็บบันทึกเหตุการณ์สะเทือนใจไว้ในรูปแบบของข่าวสารผ่านสื่อ อาจจะกลายเป็นสิ่งที่ฝังใจเด็กและย้อนกลับมาตอกย้ำในอนาคต

3.2.3 การปลูกฝังทัศนคติและค่านิยม

1) ค่านิยมเชิงบวก

ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าสื่อมวลชนมีการรายงานข่าวเชิงบวกเกี่ยวกับเด็กในหน้า 1 ไม่มากนัก และมักเป็นรายงานประเด็นซ้ำๆ เช่น การชนะการแข่งขัน และการประกวดต่างๆ

เป็นต้น ลักษณะการรายงานข่าวดังกล่าวเป็นการตีกรอบให้กับเด็กว่ามีเรื่องดีไม่มีเรื่องที่จะทำให้ได้รับการยอมรับจากสังคม แบบอย่างของคนที่ได้รับการยอมรับมีไม่กี่แบบ ทั้งนี้ ควรเปิดกว้างในเชิงประเด็นให้มากขึ้น

“มุมมองเสริมไม่ฮือฮาไม่เป็นข่าวใหญ่ มีประเด็นซ้ำ เช่น การแข่งขัน ชะการ
แข่งขัน ไม่เห็นมิติอื่นๆ อันนี้คือแบบอย่างของการเป็นเด็กดี มีไม่กี่อย่าง ที่ตอกย้ำว่า
ค่านิยม สังคมให้ความสำคัญ เช่น การเป็นดารา ชะการแข่งขันอะไรต่างๆ” (แจ่มพร วิ
รณราพันธ์, อ่างแล้ว)

นอกจากนี้ การส่งเสริมสิทธิเด็กที่ปรากฏผ่านข่าวหน้า 1 ก็มีวงจำกัด โดยส่วนใหญ่สื่อมวลชนให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิในชีวิตและการอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง ส่วนสิทธิในการมีส่วนร่วมมักปรากฏในหน้าเยาวชน หน้าการศึกษาซึ่งอยู่ในใน โอกาสที่มีผู้สนใจเปิดอ่านน้อยกว่าหน้า 1

“สิทธิเด็กในบางด้านยังไม่ให้ความสำคัญกัน เช่น การแสดงออก ความคิดเห็น
เป็นตัวของตัวเองของเขา ในเชิงสิทธิในการแสดงออกความคิดเห็น เด็กมีส่วนร่วม
ผู้ใหญ่เปิดรับฟัง มิติพวกนี้ยังไม่ค่อยถูกชูขึ้นมาเป็นประเด็นที่สื่อให้ความสำคัญ” (จิรารัตน์
วงษ์ธนะเอนก, อ่างแล้ว)

2) ค่านิยมเชิงลบ

ผู้ให้ข้อมูลหลักตั้งข้อสังเกตว่า ข่าวเด็กที่หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญเป็นข่าวใหญ่ในหน้า 1 มักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง อาชญากรรม ไม่ว่าจะเป็นข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียน การข่มขืนกระทำชำเรา ฯลฯ ซึ่งเป็นคาบสองคม กล่าวคือ ข่าวลักษณะดังกล่าวพ่อแม่ผู้ปกครองสามารถนำมาใช้เป็นกรณีตัวอย่างสอนลูกหลานว่าพฤติกรรมต้องห้ามไม่เหมาะสม เป็นภัยต่อสังคม และจะได้รับการลงโทษหากกระทำผิดต่อผู้อื่น อย่างไรก็ตาม คติความต่างๆ นั้นใช้เวลาก่อนข้างยาวนานในกระบวนการทางกฎหมาย สื่อมวลชนจึงมักให้ความสำคัญเฉพาะช่วงแรกที่เกิดเหตุการณ์ และการจับผู้ต้องหา ทำให้การเล่าเรื่องขาดหายไปไม่มีตอนจบที่ชัดเจน

3.2.4 การแฝงอคติในการแบ่งเชื้อชาติ ชนชั้น และภูมิภาค

ผู้ให้ข้อมูลหลักชี้ให้เห็นว่า แม่สื่อมวลชนจะมีเจตนาดีในการรายงานข่าวเด็กในเชิงบวก และในเชิงส่งเสริม แต่บางครั้งการเลือกใช้ถ้อยคำยังแฝงอคติและการแบ่งแยก เช่น ข่าวเด็กนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้จำนวนมาก สื่อมวลชนก็พาดหัวข่าวให้เห็นว่าเป็นเรื่องแปลก แม้จะมีเจตนาขยอ แต่ในทางกลับกันก็แฝงอคติที่ว่าเด็กต่างจังหวัดน่าจะด้อยกว่าเด็กในเมือง

“เด็กโรงเรียนในตจว.คนมองว่าเด็กจนสอบติด เด็กอีสานสอบติด กลายเป็นเรื่องแปลก ในขณะที่กำลังจะส่งเสริมความสามารถของเด็ก แต่ก็มีอคติของการแบ่งเชื้อชาติ แบ่งชนชั้น แบ่งภูมิภาค อยู่ในนั้น แปลกมากหรือที่คนอีสานหรือเด็กจน ใหญ่โต ศักดิ์ศรีคุณค่าบางอย่างก็ไปไม่ถึง แม้จะเป็นข่าวเชิงบวก ข่าวเชิงส่งเสริม เรื่องสิทธิเด็ก ต้องมองกันไปอีกเยอะ” (เจ็มพร วิรุณราพันธ์, อ่างแล้ว)

โดยสรุป ทักษะคิดของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย ในส่วนของผู้ปกครองเห็นว่า กรอบข่าวเด็กเชิงบวกทำให้ผู้ปกครองเข้าใจธรรมชาติของเด็กมากขึ้น ขณะที่กรอบข่าวเด็กเชิงลบ ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความวิตกกังวลกลัวจะเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ดีกับลูกหลานในฐานะผู้ถูกกระทำ และอาจมีเด็กๆ เลียนแบบในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม นักวิชาการด้านนิเทศศาสตร์และผู้แทนองค์กรด้านเด็ก เห็นว่า การขาดจริยธรรมและไม่คำนึงถึงสิทธิเด็กในการรายงานข่าวส่งผลให้เกิดการละเมิดอัตลักษณ์บุคคลของเด็ก การเปิดเผยตัวตนของเด็ก การปลุกฝังทัศนคติและค่านิยมเชิงลบ ตลอดจนการแฝงอคติในการแบ่งเชื้อชาติ ชนชั้น และภูมิภาค ผ่านการเลือกนำเสนอเพียงบางแง่มุมและการผลิตซ้ำ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อตอบปัญหาการวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะของกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย
- 3) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการวางกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์

ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ แบ่งเป็น 3 หัวข้อดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 กรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในสื่อมวลชน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข่าวจำนวน 1,144 ข่าว ที่เผยแพร่ในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ที่ศึกษา ทั้ง 5 ชื่อฉบับ โดยพิจารณาการวางกรอบข่าวเด็กของสื่อมวลชนตามแนวคิดของ R.M. Entman ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ที่ศึกษามุ่งวางกรอบการระบุสภาพปัญหาเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 64.56 รองลงมาคือกรอบการประเมินคุณค่าทางศีลธรรม คิดเป็นร้อยละ 14.56 อันดับที่ 3 คือกรอบการอธิบายสาเหตุ คิดเป็นร้อยละ 10.83 และอันดับที่ 4 คือกรอบการเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 10.05 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเนื้อหาภายใต้กรอบหลักทั้ง 4 กรอบ พบว่า มีการวางกรอบย่อยภายใต้กรอบหลัก ดังนี้

- 1) กรอบการระบุสภาพปัญหา พบกรอบย่อยแสดงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กในสังคมไทย ได้แก่ กรอบปัญหาเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศ กรอบปัญหาอาชญากรรมในเด็ก กรอบปัญหาสุขภาพจิตในเด็ก กรอบปัญหาการใช้ความรุนแรงและความขัดแย้งในเด็ก กรอบปัญหาสุขภาพอนามัยของเด็ก และกรอบปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก

2) กรอบการอธิบายสาเหตุ ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยมีวิธีอธิบายสาเหตุในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การอ้างอิงผลวิจัย การอ้างอิงผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการ การอ้างอิงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการอ้างอิงจากผู้เกี่ยวข้องเชิงนโยบาย

3) กรอบการประเมินคุณค่าเชิงศีลธรรม ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยประเมินคุณค่าประเด็นข่าวหรือบุคคลที่ปรากฏในข่าว เป็นคุณค่าเชิงบวกและเชิงลบโดยข่าวที่ปรากฏในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยมีแง่มุมเชิงลบมากกว่าเชิงบวก

4) กรอบการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ผลการวิจัยพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโดยมีผู้เกี่ยวข้องที่ควรเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ครอบครัวและสถาบันการศึกษา ชุมชน รัฐบาล/หน่วยงานของรัฐ/ผู้กำหนดนโยบาย

เมื่อพิจารณากรอบข่าวเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยให้ความสำคัญกับกรอบข่าวเด็กในประเด็นสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 59.18 รองลงมาคือสิทธิในชีวิตและการอยู่รอด คิดเป็นร้อยละ 23.78 อันดับที่ 3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 11.71 และอันดับที่ 4 สิทธิในการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ 5.33

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรม พบว่า หนังสือพิมพ์ไทย ยังมีการรายงานข่าวที่ผิดหลักจริยธรรมว่าด้วยการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็กปรากฏในการใช้ภาษาและภาพประกอบข่าว ดังนี้

1) การใช้ภาษา ในพาดหัวข่าวและความนำ พบข้อความและถ้อยคำที่ผิดหลักจริยธรรมว่าด้วยการตัดสินพิพากษา การด่าทอประณาม และการเร้าอารมณ์ด้วยถ้อยคำรุนแรง

2) ภาพประกอบข่าว ขัดหลักจริยธรรมที่สำคัญ ได้แก่ การลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเปิดเผยตัวตน ละการสร้างภาพเหมารวมให้กับเด็ก

1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย

ปัจจัยที่มีผลต่อการรายงานข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยประกอบด้วยปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกองค์กร

1.2.1 ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่

1) นโยบายขององค์กรหนังสือพิมพ์ที่มีต่อข่าวเด็ก

(1) การให้พื้นที่ข่าวเด็กในหน้า 1 ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า องค์กรหนังสือพิมพ์ทั้ง 5 ชื่อฉบับ ไม่มีนโยบายกำหนดไว้ว่าข่าวเด็กจะต้องนำเสนอในหน้า 1 ในสัดส่วนมากน้อยอย่างไร หากมีคุณค่าข่าวสูงมากเพียงพอเมื่อเทียบกับข่าวอื่นๆ ที่ต้องแย่งชิงพื้นที่ในหน้า 1 ก็สามารถนำเสนอในหน้า 1 ได้

(2) เป้าหมายในการรายงานข่าวเด็กในหน้า 1 ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า หนังสือพิมพ์มุ่งเน้นการใช้ข่าวเชิงลบเป็นอุทาหรณ์สอนใจ ขณะที่ใช้ข่าวเชิงบวกเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการส่งเสริมให้เด็กได้รับแบบอย่างที่ดี

2) คุณค่าความเป็นข่าว เป็นปัจจัยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าสำคัญที่สุดในการคัดเลือกข่าวที่ได้รับการพิจารณาในลำดับต้นๆ 3 ประการ ได้แก่ ความสำคัญของเหตุการณ์ ผลกระทบวงกว้าง และปฏิกชนสนใจ

3) ปัจจัยด้านบุคลากร

(1) ทักษะคติของบุคลากรข่าว หมายถึงทัศนคติที่มีต่อเด็กที่ตกเป็นข่าว และทัศนคติต่อแหล่งข่าว

(2) ความรู้ด้านกฎหมายของบุคลากรข่าว โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสิทธิเด็ก เนื่องจากผู้สื่อข่าวเป็นตำแหน่งที่มีโอกาสหมุนเวียนเปลี่ยนสายงานภายในองค์กรทำให้ความต่อเนื่องในการสะสมความรู้ความเข้าใจมีโอกาสขาดตอนได้ นอกจากนี้ ความเร่งรีบและภาระหน้าที่ที่ค่อนข้างมากในการติดตามแหล่งข่าว การลงพื้นที่ทำข่าวในสถานการณ์ต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้สื่อข่าวขาดโอกาสในการรับการอบรมเพิ่มเติมหรือศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายที่จำเป็นต้องทราบในการรายงานข่าวเด็ก

1.2.2 ปัจจัยภายนอกองค์กร ได้แก่

1) คู่แข่งขัน เป็นปัจจัยที่ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่าไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก เพราะแต่ละสื่อจะมีจุดยืนของตนเองในการรายงานข่าวว่าเป็นไปในทิศทางใด

2) สภาพตลาด ปัญหาเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อสถานะขององค์กรสื่อทั้งระบบ

3) สภาพสังคมและวัฒนธรรม ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า เป็นปัจจัยที่ช่วยตีกรอบให้การรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชนในภาพรวมมีความระมัดระวังมากขึ้นเมื่อเทียบกับหลายสิบปีก่อน เนื่องจากผู้คนในสังคมมีการตรวจสอบการทำงานของสื่อทุกแขนงมากขึ้น ผ่านช่องทางที่หลากหลายในยุคดิจิทัล การรายงานข่าวในสื่อหนังสือพิมพ์ไม่ได้จบลงที่หนังสือพิมพ์ หากมีประเด็นที่เป็นปัญหาการร้องเรียนและเรียกร้องสิทธิต่างๆ จะถูกขยายความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว

4) กฎหมายและจรรยาบรรณ องค์กรสื่อยึดถือกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยการละเมิดและหมิ่นประมาท กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก รวมทั้งยึดหลักจริยธรรมวิชาชีพ อย่างไรก็ตาม หลักจริยธรรมวิชาชีพมีลักษณะเป็นกรอบกว้างๆ ต้องมีการตีความ และอาศัยความเข้าใจ ความซื่อสัตย์ ของบุคลากร

สื่อเอง จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลอย่างมากต่อการรายงานข่าวว่าจะผิดหลักจริยธรรม และละเมิดสิทธิเด็กหรือไม่

5) เทคโนโลยีก่อนวัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสภาวะการแข่งขันทั้งในเชิงธุรกิจและการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของสื่อมวลชนทุกแขนง ให้มีความรวดเร็วทันสมัย และสามารถใช้ทรัพยากรข้อมูลและรูปภาพได้อย่างคุ้มค่า แต่ในแง่ลบก็สัมพันธ์กับความผิดพลาดของข้อมูลและการละเมิดสิทธิของผู้เกี่ยวข้องในข่าว

1.3 ทักษะคติของผู้รับสารที่มีต่อกรอบข่าวเด็กในข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย

ผลการศึกษาพบว่า การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยก่อให้เกิดการรับรู้และส่งผลต่อทัศนคติของผู้รับสาร ดังนี้

1.3.1 ทักษะคติที่มีต่อกรอบข่าวเด็ก

1) การรับรู้เกี่ยวกับข่าวเด็กของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ ข่าวเชิงบวกทำให้ผู้ปกครองเกิดทัศนคติเชิงบวก ได้รับรู้ถึงความสามารถของเด็กที่หลากหลายและแตกต่าง ขณะที่ข่าวเชิงลบก็ก่อให้เกิดความกลัว ความหวาดระแวงว่าลูกหลานของตนจะถูกกระทำเหมือนในข่าว หรืออาจจะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

2) ลักษณะการรายงานข่าวเด็กที่พึงประสงค์ ผู้ปกครองเสนอว่าสื่อควรรายงานข่าวดีข่าวสร้างสรรค์ให้มากขึ้น ลดข่าวเชิงลบให้น้อยลง และหลีกเลี่ยงการผลิตซ้ำเนื้อหาที่เป็นลบ

1.3.2 ทักษะคติที่มีต่อเด็กที่เป็นข่าว

นักวิชาการนิเทศศาสตร์และผู้แทนองค์กรด้านเด็กเห็นว่า การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยยังมีส่วนที่ผิดหลักจริยธรรมที่ส่งผลต่อการวางกรอบข่าวเด็ก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเด็กในมิติต่างๆ ได้แก่ การละเมิดอัตลักษณ์บุคคลของเด็ก การเปิดเผยตัวตนของเด็ก การปลุกฝังทัศนคติและค่านิยมการแบ่งอคติในการแบ่งเชื้อชาติ ชนชั้น และภูมิภาค

2. อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่ได้รายงานตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 3 ข้อ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 กรอบข่าวเด็ก: ภาพสะท้อนมุมมองผู้ใหญ่ที่มีต่อเด็ก

จากการวิเคราะห์การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวคิดของ Robert Entman สะท้อนให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยมุ่งรายงานสภาพปัญหาว่าเกิดปรากฏการณ์

ไต่บังที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยนำเสนอผ่านการรายงานข่าวซ้ำๆ ในประเด็นเดิมๆ เน้นการบอกเล่าว่า เกิดอะไรขึ้น พาดหัวข่าวในลักษณะเร้าอารมณ์ ใช้คำสั้นกระชับแต่แฝงการตัดสินพิพากษาด้วย ถ้อยคำในกลุ่มที่มีความหมายเชิงลบ สร้างภาพเหมารวม มากกว่าการชี้ให้เห็นสาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ ข่าวที่รายงานในหน้า 1 มักเป็นประเด็นข่าวเชิงลบมากกว่าประเด็นข่าวเชิงบวก

เมื่อวิเคราะห์การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยตามแนวคิดเรื่องสิทธิเด็ก ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ ปี 2532 พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยมุ่งเน้นการรายงานข่าวเด็กภายใต้กรอบสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองมากกว่าสิทธิในชีวิตและการอยู่รอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิในการมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยให้ความสำคัญกับกรอบสิทธิในการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยในการรายงานข่าวจะมีผู้ใหญ่เป็นแหล่งข้อมูลหลัก มีทั้งผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องเรื่องราวโดยตำแหน่ง (เน้นตำแหน่งใหญ่เพื่ออ้างอิงความน่าเชื่อถือของข้อมูล) และผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง เช่น พ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็ก เป็นต้น

เนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นภาพว่าเด็กมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่อตนเอง มีช่องทางในการแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนสามารถส่งต่อความคิดและข้อมูลข่าวสารได้เอง ฯลฯ มีค่อนข้างจำกัด โดยเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวมักถูกรายงานในพื้นที่หน้าใน เช่น หน้าเด็กและเยาวชน หน้าการศึกษา ฯลฯ มากกว่าหน้า 1 ซึ่งโอกาสที่ผู้อ่านจะได้เห็นหรือรับรู้ข้อมูลจากหน้าในย่อมน้อยกว่าหน้า 1 ในเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เด็กจะได้แสดงความคิดเห็นในข่าวหน้า 1 เมื่อมีการสอบถามในลักษณะของการทำโพล การจัดสัมมนาวิชาการที่มีเด็กเข้าร่วมด้วย เป็นต้น

การวางกรอบข่าวเด็กในลักษณะดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ไทยยังคงมีมุมมองต่อเด็กในลักษณะของผู้ที่อ่อนแอและต้องการการปกป้องคุ้มครองจากผู้ใหญ่เป็นหลัก ขณะที่มุมมองต่อเด็กในฐานะพลเมืองที่มีความคิดเห็นเป็นของตนเองยังไม่ถูกชูประเด็นขึ้นมา สื่อได้สะท้อนภาพให้เห็นว่าเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่จะจัดการ เด็กมีหน้าที่รับในสิ่งที่ผู้ใหญ่จัดการให้อีกทั้งค่านิยมในสังคมไทยที่ว่าเดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด หรือผู้ใหญ่ที่อาบน้ำร้อนมาก่อน ก็เป็นส่วนหนึ่งนี้อาจทำให้มุมมองของผู้ใหญ่ที่มีต่อสิทธิในการแสดงความคิดเห็นหรือการมีส่วนร่วมในประเด็นทางสังคมของเด็กยังไม่ลุ่มลึกมากพอ

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ (2556, อ้างแล้ว) ระบุว่า การศึกษาเรื่องของการวางกรอบนั้น หัวใจสำคัญอยู่ที่ “สื่อเล่าเรื่องอย่างไร” วิธีการทำงานของกองบรรณาธิการข่าว และวิธีการรายงานข่าวของสื่อว่ามีความเอนเอียงหรือแฝงอคติหรือไม่ อย่างไร เพราะจะมีผลต่อเนื้อหาและทิศทางของข่าว

เมื่อพิจารณากรอบข่าวเด็กที่เกิดจากการนำเสนอ พบว่า สื่อมวลชนมักใช้ถ้อยคำรุนแรง ตัดสินพิพากษา สร้างภาพเหมารวม ฯลฯ โดยเฉพาะพาดหัวข่าวและคำแนะนำข่าว ซึ่งเป็นด่านแรกและด่านที่ 2 ที่ผู้รับสารจะได้รับแง่มุมของข่าวที่ถูก “เลือก” มานำเสนอ

จากแนวคิดดังกล่าว การรายงานข่าวเด็กจึงไม่ใช่ข้อยกเว้น ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการวางกรอบข่าวย่อย พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรายงานประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดทางเพศ อาชญากรรมที่เกิดกับเด็ก ปัญหาเสพติด เป็นต้น ซึ่งประเด็นดังกล่าวล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็กในด้านสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองให้รอดพ้นจากการทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจไม่ให้ถูกผู้อื่นละเมิด

ดังนั้น มุมมองเกี่ยวกับเด็กซึ่งปรากฏในข่าวหน้า 1 และถ่ายทอดไปยังผู้รับสารจึงเป็นเรื่องของความน่ากลัว น่าวิตกกังวล น่าห่วงใย ฯลฯ โดยมีเป้าหมายเชิงอุดมคติที่ว่า ข่าวในลักษณะนี้จะเป็นอุทาหรณ์สอนใจ ทำให้ผู้คนตระหนักและหาทางป้องกัน หลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเหตุการณ์ร้ายๆ ซ้ำอีก

การรับรู้ข่าวสารในเชิงลบ ส่งผลให้ผู้ปกครองเกิดความหวาดกลัว หวาดระแวง วิตกกังวลว่าจะเกิดเหตุการณ์ไม่ดีกับลูกหลานอีกทั้งภาพจำเกี่ยวกับข่าวเด็กที่ผู้ปกครองให้ความคิดเห็นตรงกันคือข่าวลบมากกว่าข่าวบวก ไม่สร้างสรรค์ และไม่พึงประสงค์

ผลที่เกิดขึ้นดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Entman (1993, อ้างแล้ว) ที่ชี้ให้เห็นว่าการวางกรอบเกี่ยวข้องกับการเลือกและการเน้น เมื่อสื่อมวลชนเลือกและสรุปประเด็นใดประเด็นหนึ่งขึ้นมา ผู้รับสารก็จะรับรู้ประเด็นนั้นในแง่มุมนั้นที่สื่อได้เลือกแล้ว

หากสื่อเลือกประเด็นเชิงบวกและนำเสนอในมุมมองทางบวก การรับรู้และทัศนคติของผู้รับสารก็จะเป็นเชิงบวก จากการศึกษาครั้งนี้ ข่าวเชิงบวกส่งผลให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจธรรมชาติของเด็กมากขึ้น เช่น พ่อแม่เข้าใจว่าเด็กแต่ละคนจะมีความรู้ความสามารถต่างกันก็จะไม่จำเป็นต้องกดดันลูกเก่งในทางที่เขาไม่ชอบ เป็นต้น หากสื่อมวลชนเลือกรายงานประเด็นเชิงลบในแง่มุมที่ยังอ่านยิ่งลบ ผู้รับสารก็จะคิดลบ ดังที่ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าผู้ปกครองมีความวิตกกังวล เกรงว่าจะถูกล่อลวง กลัวภัยสังคม ฯลฯ

จากการศึกษาพบว่า การวางกรอบข่าวยังส่งผลต่อเด็กที่ตกเป็นข่าวในมิติต่างๆ ได้แก่ การละเมิดอัตลักษณ์บุคคลของเด็ก การเปิดเผยตัวตนของเด็ก การปลุกฝังทัศนคติและค่านิยมและการแฝงอคติในการแบ่งเชื้อชาติ ชนชั้น และภูมิภาค

นักวิชาชีพจำเป็นต้องตระหนักถึงผลเสียที่ตามมาจากการรายงานข่าวของตนเองขณะเดียวกันองค์กรและสมาคมวิชาชีพสื่อก็ต้องกำกับดูแลกันเองอย่างเคร่งครัดมากขึ้น

นักวิชาการนิเทศศาสตร์ระบุว่า “เด็กเองควรได้รับความรู้เรื่องของสิทธิ เขาคือผู้ถูกระทำ เป็นคนในข่าว เพราะฉะนั้นคนที่ควรมีบทบาทมากที่สุดคือผู้กระทำ ตัวบุคคล องค์กร รวมทั้งองค์กรวิชาชีพ และที่สำคัญที่สุดคือนโยบายรัฐ นโยบายขององค์กรกำกับดูแลซึ่งถือว่าทำงานแทนรัฐ ต้องเข้มงวดกวดขันเรื่องนี้ ต้องมีจริยธรรมวิชาชีพเด็กในสื่อทุกชนิดให้ครอบคลุม” (ธีรรัตน์ วงศ์ธนอะเนก, อ้างแล้ว)

ผลการศึกษาของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI (2559) ได้ชี้ให้เห็นจุดอ่อนขององค์กรวิชาชีพสื่อในการกำกับดูแลกันเองว่า 1) ขาดสภาพบังคับในการบังคับใช้มาตรฐานจริยธรรมกับสมาชิก 2) การกำกับดูแลกันเองไม่ครอบคลุมผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อที่ไม่เป็นสมาชิก ทั้งนี้เพราะการเข้าเป็นสมาชิกเป็นไปโดยสมัครใจ

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาของ TDRI ข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า หากสื่อมวลชนที่กระทำผิดไม่ต้องการให้สมาคมวิชาชีพเข้ามาพิจารณาหรือเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ก็ตัดปัญหาด้วยการไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิก หรือบางกรณีก็เคยมีสมาชิกที่ไม่เห็นด้วยกับการตัดสินใจของสมาคมก็ลาออกจากสมาชิกภาพ ทำให้พ้นอำนาจในการควบคุมกันเองไปโดยปริยาย ซึ่งกรณีเช่นนี้เคยเกิดขึ้นแล้วในวงการสื่อหนังสือพิมพ์ของไทย

สำหรับการรายงานข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย หากต้องการรักษามาตรฐานที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อเด็กอย่างแท้จริง ทั้งสมาคมวิชาชีพสื่อ องค์กรสื่อ และตัวนักวิชาชีพสื่อเองจะต้องตระหนักในความสำคัญของตน ให้มีความสำคัญกับการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคมโดยรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน

2.2 เทคโนโลยีก่อวนกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการรายงานข่าวและการวางกรอบข่าว

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย ในรอบปี 2556-2558 พบว่า มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่เป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการคัดเลือกประเด็นและมุมมองในการนำเสนอเนื้อหาตลอดจนภาพประกอบข่าวของกองบรรณาธิการสรุปได้ดังนี้

ในช่วงเวลาที่ศึกษาการรายงานข่าวหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทย ระหว่างปี 2556-2558 เป็นช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบนิเวศของอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนไทยครั้งสำคัญ กล่าวคือ มีการเปิดประมูลโทรทัศน์ดิจิทัล ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อครั้งใหญ่ ในบรรดานักลงทุนที่ประมูลคลื่นเพื่อให้ได้สัมปทานสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลดังกล่าว มีกลุ่มทุนที่ข้ามแพลตฟอร์มจากสื่อหนังสือพิมพ์ และกลุ่มทุนจากธุรกิจอื่นๆ รวมอยู่ด้วย

เมื่อพิจารณาในเชิงระบบ การเกิดเทคโนโลยีก่อน (disruptive technology) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อจากยุคแอนะล็อกสู่ยุคดิจิทัล เป็นปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรสื่อทุกแขนง โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป (ชญสุธา อรณพ ฌอยุธยา, การค้าร่วมพุ่ม และมาโนช ชุ่มเมืองปัก, 2560: 18)

การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งนำไปสู่เทคโนโลยีก่อน เป็นปัจจัยสำคัญที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภูมิทัศน์สื่อทั้งระบบ จากยุคของสื่อดั้งเดิม (traditional media) เข้าสู่ยุคสื่อดิจิทัลเต็มรูปแบบ หลังจากที่มีการประมวลโทรทัศน์ดิจิทัล อุตสาหกรรมสื่อทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นวิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่ออื่นๆ ในกลุ่มสื่อดั้งเดิมได้รับผลกระทบจากการเข้าสู่ยุคดิจิทัลและการเข้ามามีบทบาทในวงการสื่อสารของสื่อใหม่ (new media) โดยเฉพาะสื่อสังคม (social media) ที่เข้าถึงผู้รับสารมากที่สุด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคข่าวสาร นำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของสื่อเช่นเดียวกัน

หนังสือพิมพ์ซึ่งเป็นสื่อเก่าแก่ที่สุดในบรรดาสื่อมวลชนทั้งหมด ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนจากการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อ ทั้งในด้านความอยู่รอดทางธุรกิจ และการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานก่อให้เกิดการปรับตัวเชิงโครงสร้างการบริหารในองค์กร การปรับตัวของบุคลากรข่าว ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงกระบวนการรายงานข่าว ซึ่งส่งผลต่อการวางกรอบข่าวจากห้องข่าวโดยกองบรรณาธิการ ไปยังกรอบข่าวที่ปรากฏในข่าวก่อนที่จะถูกส่งต่อไปยังผู้รับสาร มีระบบถึงข่าว มีระบบคลังภาพ มีการแชร์ทรัพยากรทั้งด้านบุคคล วัสดุอุปกรณ์ หรือแม้แต่วางงาน เพื่อประหยัดเวลาและงบประมาณขององค์กร

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้เชื่อมร้อยไปกับระบบอื่นๆ ในสังคมที่แวดล้อมเกี่ยวพันกันอยู่ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม

2.2.1 ปัจจัยภายในองค์กรสื่อ ที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวเด็กเพื่อรายงานในหน้า 1 ดังนี้

P-policy นโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 องค์กรสื่อ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนว่าจะ ต้องมุ่งเน้นในการรายงานข่าวเด็กเป็นสำคัญในหน้า 1 แต่จะต้องแข่งขันประเด็นกับสื่ออื่นๆ เพื่อที่จะได้นำเสนอในหน้าหนึ่ง ทำให้โอกาสที่จะได้รายงานในหน้า 1 มีไม่มากนัก ทั้งนี้ในเชิงนโยบายแล้ว การรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็กบนหน้าหนึ่งมักเป็นข่าวที่สื่อมวลชนเห็นว่ามีความน่าสนใจ เป็นอุทาหรณ์สอนใจ อย่างไรก็ตาม สื่อมวลชนได้จัดสรรพื้นที่เฉพาะไว้รองรับเนื้อหาเกี่ยวกับเด็ก มากน้อยต่างกันไปในแต่ละชื่อฉบับ เนื้อหาที่อยู่หน้าในมักเป็นเนื้อหาเชิงบวก แต่โอกาสที่ผู้รับสารจะเข้าถึงมีน้อยกว่าการได้เผยแพร่อยู่บนหน้าหนึ่ง

N-news value คุณค่าความเป็นข่าว ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่าสื่อมวลชนมุ่งเน้นรายงานประเด็นที่มีคุณค่าความเป็นข่าว หลักๆ 3 ประการ คือ ความสำคัญของเหตุการณ์ มีผลกระทบวงกว้าง และปฏิกิริยาสนใจข่าวที่มีคุณค่าข่าวทั้ง 3 ประการดังกล่าวมักเป็นข่าวเชิงลบ ไม่ว่าจะเป็นข่าวการล่องละเมิดทางเพศ ข่มขืนกระทำชำเรา ข่าวความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท ปัญหาเสพติด เป็นต้น จะเห็นว่าประเด็นเหล่านี้ถูกตอกย้ำซ้ำๆ ในการรายงานข่าวหน้า 1 ขณะที่ข่าวเชิงบวกที่มีคุณค่าข่าวในลักษณะเดียวกันถูกนำเสนอในหน้าหนึ่งค่อนข้างน้อย เช่น เรื่องเด็กชนะการแข่งขันวิชาการในรายการระดับโลก เป็นต้น

ปัจจัยทั้งนี้ โขบายของคักรและการเลือกข่าวจากคุณค่าความเป็นข่าวดังกล่าวมานี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ de Vreese (2005, อ้างแล้ว) ที่ระบุว่าปัจจัยภายในที่ทำให้เกิดการวางกรอบของห้องข่าวก็คือ โขบายของคักรที่มีต่อข่าวประเภทนั้นๆ ตลอดจนคุณค่าความเป็นข่าวของแต่ละเหตุการณ์ที่จะนำเสนอด้วย

G-gatekeeper ปัจจัยด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสาร หรือบุคลากรข่าว ไม่ว่าจะเป็นผู้สื่อข่าว ช่างภาพ หัวหน้าข่าว และบรรณาธิการข่าว เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกหรือไม่เลือกที่จะนำเสนอข่าวเด็กในแง่มุมใดๆ ก็ตาม ทักษะคิดของบุคลากรข่าวมีผลต่อการคัดกรองข่าวสาร เริ่มตั้งแต่การเลือกที่จะรายงานหรือไม่รายงานเหตุการณ์นั้น การเลือกรายงานประเด็นหรือแง่มุมใดๆ ที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์นั้น การเลือกภาพที่จะใช้ประกอบข่าวจากเหตุการณ์นั้น การเลือกที่จะเสนอข่าวนั้นเข้าพิจารณาในการประชุมโต๊ะข่าวหน้า เพื่อเผยแพร่ในหน้าหนึ่ง หรือจะเสนอเป็นข่าวหน้าใน ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีผลต่อการเลือกมุมมองที่จะนำเสนอประเด็นที่นำเสนอจะเป็นตัวแปรสำคัญของการวางกรอบข่าวเด็กว่าต้องการให้ภาพเด็กออกไปสู่สังคมผ่านสื่อในลักษณะใด

ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดนายประตูข่าวสาร หรือ gatekeeper ซึ่ง David Manning White (อ้างใน Shoemaker and Vos, อ้างแล้ว) ระบุว่า การพิจารณาคัดเลือกข่าวของบรรณาธิการนั้นขึ้นอยู่กับตัวบรรณาธิการแต่ละคน เพราะต่างก็มีประสบการณ์ ทักษะคิด และความคาดหวังต่อประเด็นข่าวไม่เหมือนกัน

ปัจจัยภายในองค์กรสื่อทั้ง 3 ประการ เป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในกระบวนการรายงานข่าวและการทำหน้าที่ผู้เฝ้าประตูข่าวสารของกองบรรณาธิการ โดยจะเห็นว่าปัจจัยด้านนโยบายและคุณค่าความเป็นข่าวนั้น เป็นปัจจัยที่มีกรอบชัดเจน ขณะที่ปัจจัยด้านบุคลากรนั้นมีลักษณะที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามตัวบุคคล ทั้งในด้านทักษะคิดที่มีต่อเด็กและแหล่งข่าวรวมทั้งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สื่อข่าวที่ทำงานด้านนี้จำเป็นที่จะต้องผ่านการอบรมเรื่องสิทธิเด็ก

และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง แม้การทำงานด้านข่าวจำเป็นจะต้องมีประสบการณ์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่การเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะการขาดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ย่อมมีผลต่อการคิดประเด็น ความระมัดระวัง และมุมมองที่มีต่อการรายงานข่าวนั่นเอง

2.2.2 ปัจจัยภายนอกองค์กร จากการวิเคราะห์ข้อมูลและหาข้อสรุปผู้วิจัยพบว่า ปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวเด็กเพื่อรายงานในหน้า 1 และก่อให้เกิดการวางกรอบข่าวเด็กควบคู่ไปด้วย ภายใต้ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคมและวัฒนธรรม และการกำกับดูแล ในบริบทเทคโนโลยีก่อน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนี้

1) ระบบเศรษฐกิจ ความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์โดยทั่วไปจะมีรายได้ส่วนหนึ่งจากยอดขายที่จำหน่ายให้กับผู้บริโภค ส่วนรายได้หลักมาจากค่าโฆษณาขององค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมสื่อ มีผู้ประกอบการจำนวนมากขึ้น ผู้รับสารเจเนอเรชันใหม่ที่คุ้นเคยกับแพลตฟอร์มใหม่มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อออนไลน์มากขึ้น การอ่านหนังสือพิมพ์ลดลง ภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนไปทำให้เม็ดเงินจากโฆษณากระจายไปสู่ผู้เล่นใหม่ๆ สื่อหนังสือพิมพ์จึงต้องปรับตัวให้สามารถดำรงคงอยู่ได้ในฐานะที่เป็นองค์กรธุรกิจโดยต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ เหล่านี้:-

C-competitors คู่แข่งขันในสนามข่าว แม้ว่าผู้ให้ข้อมูลหลักจะระบุว่า สื่อมวลชนที่อยู่ในสนามข่าวเดียวกัน ไม่มีผลต่อการรายงานข่าวของตน แต่ในความเป็นจริง การแข่งขันเกิดขึ้นได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การรายงานข่าวที่อยู่ในกระแสความสนใจสาธารณะ ข่าวลักษณะนี้เป็นเสมือนข่าวภาคบังคับที่ทุกสื่อจะต้องติดตามข้อมูลเพื่อนำมารายงานพร้อมกับเพื่อนสื่อในองค์กรอื่นๆ ไม่เช่นนั้นจะถือว่า “ตกข่าว” ซึ่งถือว่าเป็นความบกพร่องในฐานะผู้ปฏิบัติงาน

การแข่งขันอีกรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้น คือ การทำข่าวเจาะที่เรียกว่าเอ็กซ์คลูซีฟ (exclusive news) สื่อแต่ละสำนักจะมีแนวทางในการทำข่าวเอ็กซ์คลูซีฟในทิศทางของตน การเปิดพื้นที่เพื่อรายงานข่าวที่แตกต่างหรือสร้างจุดขายให้เป็นเอกลักษณ์ของตน โดยเฉพาะ บางครั้งไม่จำเป็นต้องแข่งทำข่าวเรื่องเดียวกัน หากแต่เป็นการแข่งขันบนจุดยืนของแต่ละสื่อเองว่ามีจุดเด่นในการรายงานข่าวเด็กอย่างไรซึ่งการวางตำแหน่งให้ตนเองนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการวางกรอบข่าวเด็กของแต่ละหนังสือพิมพ์ เช่น บางองค์กรเน้นกรอบข่าวย่อยเรื่องการจัดการศึกษาของเด็ก บางองค์กรเน้นกรอบข่าวย่อยเรื่องปัญหาความรุนแรงและความขัดแย้งในเด็ก เป็นต้น

M-market situation สภาวะทางการตลาด หมายถึงทั้งในธุรกิจสื่อและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าปัจจัยด้านการตลาดไม่มีผลโดยตรงต่อการ

รายงานเนื้อหาข่าวของกองบรรณาธิการ เนื่องจากกองบรรณาธิการกับฝ่ายการตลาดและฝ่ายขายทำงานแยกส่วนกันชัดเจน โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวมีความเชื่อมั่นว่า หากเนื้อหาข่าวมีคุณค่าเพียงพอผู้อ่านก็จะเปิดรับข่าวนั้นเอง

อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในเชิงโครงสร้างภูมิทัศน์สื่อไทยที่เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ได้ส่งผลกระทบต่อสภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น ทั้งในเชิงการสร้างสรรคเนื้อหา และการบริหารจัดการในฐานะที่องค์กรสื่อมวลชนก็เป็นธุรกิจเอกชนประเภทหนึ่ง

ปัจจัยด้านการตลาดอาจมีผลไม่มากนักกับการรายงานข่าวหน้าใน ซึ่งมักเป็นหน้าประจำที่จะต้องมียุทธศาสตร์ บทความ สกู๊ป หรือคอลัมน์ประจำที่เตรียมไว้ล่วงหน้า แต่การแข่งขันทางการตลาดมีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวที่หนังสือพิมพ์จะนำเสนอในข่าวหน้า 1

ภายใต้พื้นที่อันจำกัด กองบรรณาธิการจำเป็นต้องคัดเลือกข่าวที่นอกเหนือจากมีคุณค่าข่าวสูงเพื่อที่จะเผยแพร่ในหน้า 1 ขณะเดียวกันการเลือกใช้คำในพาดหัวข่าวและความน่าข่าว รวมทั้งภาพประกอบข่าว ก็มีส่วนทำให้ผู้อ่านสนใจข่าวนั้นๆ เพิ่มขึ้นด้วย ภายใต้กระบวนการดังกล่าวซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ประจำวัน (routine) การวางกรอบข่าวโดยผู้เฝ้าประตูข่าวสารก็เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว

2) ระบบสังคมและวัฒนธรรม (Social and culture system) เป็นปัจจัยภายนอกที่โอบล้อมผู้คนในสังคมให้ใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณี ความคิด ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ฯลฯ ในสังคมไทยมองว่าเด็กเป็นผู้ที่อ่อนแอ ต้องได้รับการดูแลจากผู้ใหญ่ ดังภาษิตที่ว่า เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด นอกจากนี้ ค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับเด็กในสังคมไทย เช่น เด็กดีต้องมีวินัย ซื่อสัตย์ กตัญญูรู้คุณ ฯลฯ เป็นค่านิยมที่ผู้ใหญ่ปลูกฝังให้กับเด็กมาโดยตลอด

ค่านิยมดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านมุมมองของผู้เฝ้าประตูข่าวสารในการหยิบยกประเด็นข่าวที่สะท้อนค่านิยมเหล่านี้มานำเสนอเป็นข่าวหน้า 1 เช่น ข่าวเด็กชนะการแข่งขันเด็กกตัญญู เด็กทำความดีต่างๆ เป็นต้น เพื่อปลูกฝังให้เด็กได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง

ขณะเดียวกันผู้เฝ้าประตูข่าวสารก็ได้คัดเลือกประเด็นที่สะท้อนพฤติกรรมเชิงลบที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็ก เช่น การใช้ความรุนแรง การคุกคามทางเพศ ฯลฯ มานำเสนอในข่าวหน้า 1 ด้วย ซึ่งการนำเสนอในสัดส่วนที่มากจนเกินไปกลับกลายเป็นดาบสองคมที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล และสุ่มเสี่ยงที่จะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ นอกจากนี้ เด็กที่ตกเป็นข่าวก็ได้รับผลกระทบในระยะยาว สื่อจึงต้องระมัดระวังและพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในลักษณะดังกล่าว

การเลือกนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนยังสะท้อนให้เห็นว่าบางครั้งเด็กก็ถูกปิดกั้นจากผู้ใหญ่ด้วยค่านิยมทางสังคมที่เห็นว่าบางเรื่องไม่เหมาะกับเด็ก ไม่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ใช่เรื่อง

ของเด็ก โดยเฉพาะเรื่องการนำเสนอความคิดเห็นในประเด็นสาธารณะ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั้งที่ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของเด็กตามแนวคิดสิทธิเด็ก โดยตรง

ค่านิยมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นชัดเจนจากผลการวิจัยที่พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยนำเสนอกรอบการมีส่วนร่วมของเด็กในสัดส่วนที่น้อยที่สุดเมื่อเทียบกับกรอบข่าวสิทธิเด็กในด้านอื่นๆ

3) การกำกับดูแล (Regulations) ในที่นี้คือกฎหมายและจริยธรรม (Law and Ethics) เป็นปัจจัยภายนอกที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ทั้งภาครัฐและวงการวิชาชีพเด็กเป็นหลักสำคัญในการกำกับดูแลสื่อมวลชน ทั้งนี้ สื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพในการรายงานข่าวได้ภายใต้กรอบของกฎหมายซึ่งเป็นกลไกในการกำกับดูแลโดยรัฐ ขณะเดียวกันหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพก็เป็นกรอบในการกำกับดูแลกันเองของนักวิชาชีพสื่อมวลชนและสมาคมสื่อที่เกี่ยวข้อง

ภายใต้กรอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับกรอบการกำกับดูแล 2 ประเด็น คือ จริยธรรมวิชาชีพ และข้อตกลงระดับนานาชาติเกี่ยวกับเด็ก นั่นคืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก 2532

ผู้ให้ข้อมูลหลักระบุว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา สื่อหนังสือพิมพ์มีการกระทำผิดฐานละเมิด หมิ่นประมาท น้อยลง มีแนวปฏิบัติใหม่ๆ เกิดขึ้น จากความตั้งใจของนักวิชาชีพและสมาคมวิชาชีพที่จะกำกับดูแลกันเองให้ได้

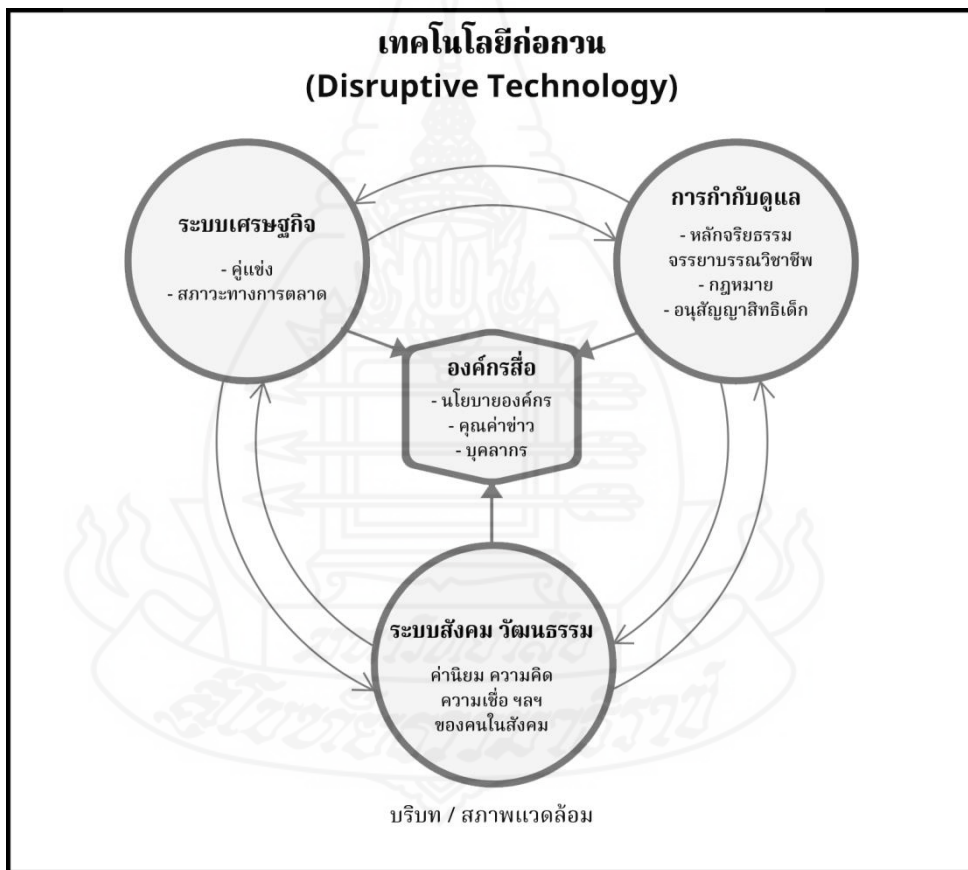
อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่ายังมีข่าวที่มีเนื้อหาและภาพประกอบข่าวที่ผิดหลักจริยธรรม ยังคงมีการรายงานข่าวที่นำเสนอความรุนแรงทั้งในข่าวเด็กและข่าวทั่วไป ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักบางท่านก็ยอมรับว่ามีบางครั้งที่หลุดรอดจากการตรวจสอบไปบ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุบผา เมฆศิริทองคำ (2553, อ้างแล้ว) ได้ข้อสรุปที่น่าสนใจว่า ในการกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชนโดยมีสภาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นสถาบันสื่อมวลชนระดับชาติ คอยกำกับดูแลนั้น ประสบความสำเร็จในเชิงนโยบาย แต่ไม่สำเร็จในทางปฏิบัติ เพราะไม่สามารถควบคุมสมาชิกให้นำแนวทางต่างๆ ไปปฏิบัติได้จริง

ขณะเดียวกัน รายงานผลการวิจัยของมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยหรือ TDRI (2559ก) เรื่องการกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่า สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และองค์กรพันธมิตรอื่นๆ ยังมีปัญหาในการดำเนินการให้เกิดประสิทธิผลในการกำกับดูแลสมาชิกอย่างแท้จริง เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ

“สิ่งพิมพ์กำกับดูแลตัวเองภายใต้พ.ร.บ. ถ้าไม่เข้มแข็งพอในการกำกับดูแลตนเอง ถ้ายังทำแบบไม่มีประสิทธิภาพ มันก็ยังเป็นแบบนี้ มีการละเมิดสิทธิเด็กออกมาอยู่เนืองๆ แล้วยังให้ข้อมูลที่ไม่ว่าจะเหมาะกับเด็กอยู่ตลอดเวลา ไปสนใจแต่เด็กดีกัน ไม่สนใจเรื่องเด็กดีสมควรตรงไหน ควรให้พื้นที่กับเด็กดีมากกว่า” (ธีรรัตน์ วงษ์ธนะอนุช, 2559 อ้างแล้ว)

จะเห็นได้ว่าปัจจัยภายนอกในข้อนี้มีความสำคัญอย่างมาก เป็นปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบุคลากรที่อยู่ทุกช่วงเวลาของการปฏิบัติงาน เมื่อการกำกับดูแลกันเองยังมีปัญหาเช่นนี้ การควบคุมให้นักวิชาชีพสื่อประพฤติกรรมอยู่ในกรอบย่อมไม่ใช่เรื่องง่าย ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละบุคคลและองค์กรจะยึดมั่นในข้อกฎหมายและจรรยาบรรณมากน้อยเพียงใด

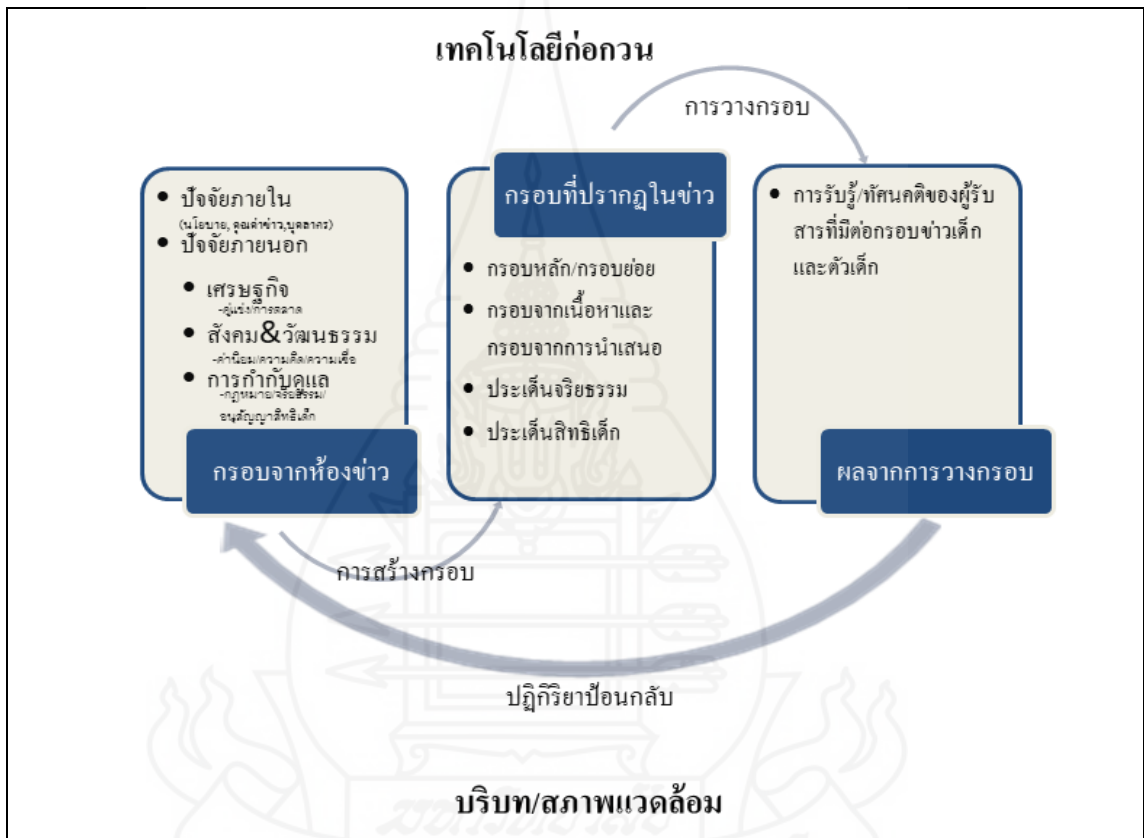
จากปัจจัยที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถสรุปเป็นแผนภาพความสัมพันธ์ ดังนี้

ภาพที่ 5.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย

กล่าวโดยสรุป กระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่การแสวงหาข้อมูล การคัดเลือกประเด็นข่าว และการปรับปรุงต้นฉบับ เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กันหรือ

เป็นเนื้อเดียวกันกับกระบวนการวางกรอบข่าวเด็ก ภายใต้การทำหน้าที่ของผู้เฝ้าประตู่ข่าวสารปัจจัย ทั้งภายในและภายนอกองค์กรเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้กระบวนการรายงานข่าวซึ่งกลมกลืนไปกับ กระบวนการวางกรอบดำเนินไปอย่างมีพลวัต ในบริบทเทคโนโลยีก่อนวน และส่งผลไปยังเนื้อหา ข่าวและภาพประกอบข่าวที่ถูกเผยแพร่สู่สาธารณชนผลจากการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชน ดังกล่าวมีความสำคัญต่อการรับรู้ทัศนคติของผู้รับสารเกี่ยวกับเด็กในประเด็นจริยธรรมและสิทธิ เด็กเป็นอย่างยิ่ง ดังภาพ

ภาพที่ 5.2 กระบวนการวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทย

ปรับปรุงและพัฒนาจาก An integrated process model of framing ของ de Vreese, C.H.(2005)

ภายใต้สภาวะเทคโนโลยีก่อนวนที่เข้ามาเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์สื่อทั้งระบบ จำเป็นที่นักสื่อสารมวลชนมืออาชีพจะต้องรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน พึงตระหนักเสมอว่าข่าวสารที่นำเสนอออกไปนั้นก่อให้เกิดการวางกรอบสู่ผู้รับสาร โดยไม่รู้ตัว การรักษาและยึดมั่นในหลัก

จริยธรรมวิชาชีพจะเป็นสิ่งสำคัญที่กระตุ้นเตือนและนำทางให้นักวิชาชีพปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างเหมาะสม

2.3 การรายงานข่าวเด็กที่พึงประสงค์

ผลการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่า กรอบข่าวเด็กที่ปรากฏในหน้า 1 ของหนังสือพิมพ์ไทยมีผลต่อทัศนคติของผู้รับสารทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางการนำเสนอข่าวเด็กที่พึงประสงค์จากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง และการทบทวนเอกสารต่างๆ ดังนี้

2.3.1 เพิ่มสัดส่วนการรายงานข่าวเชิงบวกอย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ

2.3.2 ลดการรายงานข่าวเชิงลบให้เหลือน้อยที่สุด กรณีที่จำเป็นต้องรายงาน ควรพิจารณาทุกมิติในการนำเสนอให้ส่งผลกระทบต่อเด็กที่เกี่ยวข้องในข่าวทั้งในฐานะผู้ถูกระทำ ผู้กระทำ และพยาน

2.3.3 เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผลกระทบต่อเด็กในทุกมิติ ไม่จำกัดหรือวางกรอบ ให้สิทธิกับเด็กทุกคนเท่าเทียมกัน

2.3.4 ในการรายงานข่าวเด็ก ไม่ควรรายงานเฉพาะปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ควรหาจุดคลี่คลายประเด็นให้จบ ไม่ทิ้งช่วงนานหรือปล่อยผ่านไปตามกาลเวลา

2.3.5 ควรเลือกแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในมิติที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านกฎหมาย ด้านสิทธิเด็ก ด้านการศึกษา ฯลฯ เพื่อให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างตรงประเด็น ไม่ผูกขาดแหล่งข่าวคนเดิมในทุกเรื่องเพราะจะก่อให้เกิดการนำเสนอมุมมองเพียงด้านเดียวซ้ำๆ ขาดความหลากหลายทางความคิด

2.3.6 หลีกเลี่ยงการผลิตซ้ำภาพของเด็กที่เป็นเชิงลบ เช่น การทะเลาะวิวาท การถูกทำร้าย ฯลฯ เพราะจะทำให้เกิดการตอกย้ำภาพเดิมๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กที่ตกเป็นข่าว

2.3.7 ไม่ให้ความสำคัญกับผู้กระทำผิดมากเกินไป เพราะอาจเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบเพราะคิดว่าทำผิดแล้วไต่ดั่ง ผู้คนสนใจ ได้ปรากฏตัวในสื่อ

2.3.8 ให้ความสำคัญกับความถูกต้องของเนื้อหาข่าวมากกว่าความรวดเร็ว เพื่อลดความผิดพลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อเด็กที่ตกเป็นข่าว

2.3.9 ผู้เฝ้าประตู่ข่าวสาร ควรหมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคม วัฒนธรรม ข้อกฎหมาย ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้สามารถรายงานข่าวได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นประโยชน์ และไม่ละเมิดสิทธิเด็ก

2.3.10 ฟังระลึกลูกอยู่เสมอว่าเด็กทุกคนคือลูกหลานของท่าน หากไม่ประสงค์ให้ผู้อื่นทำสิ่งใดกับลูกหลานของตน ก็ต้องไม่ทำสิ่งเดียวกันนี้กับเด็กคนอื่นๆ เช่นเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การวางกรอบข่าวเด็กของหนังสือพิมพ์ไทยและการวิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและสิทธิเด็ก” ผู้วิจัยมีข้อเสนอสำหรับผู้เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

3.1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับองค์กรสื่อมวลชน

1) สื่อมวลชนควรปรับเปลี่ยนวิธีการรายงานข่าวเด็กอย่างสร้างสรรค์ โดยให้ความสำคัญกับการนำเสนอเนื้อหาที่นำไปสู่การอธิบายสาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ เกี่ยวกับเด็กให้มากขึ้น และนำเสนอแนวทางแก้ไขให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสังคมในวงกว้าง

2) องค์กรสื่อแต่ละองค์กรควรมีข้อกำหนดหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการรายงานข่าวเกี่ยวกับบุคคลที่อ่อนไหวไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ บุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (LGBTQ) เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรเห็นความสำคัญและใช้เป็นหลักยึดปฏิบัติในการทำงาน

3) องค์กรสื่อควรจัดอบรมหรือส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการอบรม เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสายงานที่สังกัด ตลอดจนการฝึกทักษะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะบุคลากรข่าว

4) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการรายงานข่าวเปลี่ยนตามไปด้วย ความรวดเร็วของเทคโนโลยีก่อให้เกิดปัญหาการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ดังนั้น สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญกับความถูกต้องของเนื้อหา มากกว่าความเร็ว โดยเฉพาะประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กซึ่งมีความอ่อนไหวทั้งกับตัวเด็ก ครอบครัว และทัศนคติของคนในสังคม

3.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับ NGOs และเครือข่ายครอบครัว

1) ควรร่วมกันสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและดำเนินการร้องเรียนอย่างจริงจัง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่สื่อมวลชนรายงานข่าวละเมิดสิทธิเด็ก

2) ประสานกับบ้านและสถาบันการศึกษาในการส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของตนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก 2532 รวมทั้งส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่จะเปิดเวทีให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม

3.1.3 ข้อเสนอสำหรับหน่วยงานรัฐ และสมาคมวิชาชีพ

1) รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งศูนย์อบรมเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับเด็กตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) จัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กในทุกมิติ เปิดเป็นสาธารณะให้เข้าถึงได้ง่าย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้กับสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน นักศึกษา รวมทั้งประชาชนทั่วไป

2) สมาคมวิชาชีพควรตรวจสอบการทำงานของสมาชิกอย่างเข้มแข็ง และมีแนวทางในการบริหารจัดการให้สมาชิกนำเสนอข่าวเด็กอย่างเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยครั้งนี้เลือกศึกษาสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาไทยที่มียอดพิมพ์สูงสุด 5 อันดับแรก ยังมีสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ ที่เข้าถึงผู้รับสารในวงกว้าง เช่นวิทยุโทรทัศน์ สื่อสังคม สื่อเว็บไซต์ เป็นต้น ซึ่งน่าสนใจที่จะศึกษาต่อไปว่าสื่อแต่ละประเภทวางกรอบข่าวเด็กเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรและส่งผลต่อทัศนคติของผู้รับสารอย่างไร

3.2.2 นอกเหนือจากการวิเคราะห์การวางกรอบข่าวเด็กในช่องทางการสื่อสารที่แตกต่างกันแล้ว การศึกษาโดยใช้ตัวแปรประชาชนหลากหลายในสังคมที่ถูกกำหนด “ภาพ” จากการวางกรอบของสื่อมวลชน เช่น กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศสตรี ผู้สูงวัย กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น หากมีการศึกษาเกี่ยวกับการวางกรอบของสื่อมวลชนที่มีต่อกลุ่มคนดังกล่าวจะสามารถนำผลการวิจัยมาปรับปรุงการรายงานข่าว ตลอดจนการสื่อสารในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้คนที่หลากหลาย จะเกิดประโยชน์ต่อวงการสื่อสาร อีกทั้งยังจะช่วยสร้างความเข้าใจสมานฉันท์ในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กานตวี ปานสีทา. (2545). *บทบาทของเว็บมาสเตอร์ในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ออนไลน์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์') จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กระสุน สุกุลโพณ. (2544). *กรอบในเนื้อหาเชิงลบของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรัฐบาล ช่วงปลายสมัยรัฐบาลบริหาร ชวลิต และชวน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์') จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กมลทิพย์ ไบเงิน. (4 มิถุนายน 2558). บรรณาธิการข่าวการศึกษา หนังสือพิมพ์คมชัดลึก [บทสัมภาษณ์].
- แจ่มพร วิรุณราพันธ์. (มกราคม 2559). ผู้จัดการสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย) [บทสัมภาษณ์].
- จริยา สมประสงค์. (2553). “หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่ง ปฏิบัติการในมิติด้านจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” (ออนไลน์) สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เข้าถึงจาก http://www.presscouncil.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=443 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556.
- จิรากร นัยยุติ. (2545). *บทบาทการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์เพื่อลดปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์') มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จันรรจ์ เขตบรรพต. (2534). *การวิเคราะห์บทบาทหนังสือพิมพ์ในการเสนอเนื้อหาด้านสิทธิเด็กและการสำรวจความคิดเห็นของหน่วยงานพัฒนาเด็กที่มีต่อการเสนอเนื้อหาด้านสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต 'ไม่ได้ตีพิมพ์') มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ชาย ปละคามินทร์. (14 กรกฎาคม 2558). บรรณาธิการข่าวประจำวัน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ [บทสัมภาษณ์].
- ชุดิพร อร่ามเนตร. (5 มิถุนายน 2558). ผู้สื่อข่าวเด็กและสตรี หนังสือพิมพ์คมชัดลึก [บทสัมภาษณ์].
- ชาลิสตา มากแผ่นดิน และ แม็กแคเนี่ยล, ครูว์ (2011) “หนังสือพิมพ์กำหนดกรอบข่าวเกี่ยวกับอุตสาหกรรมวิทยุชุมชนไทยในยุคเฟื่องฟูอย่างไร” แปลและเรียบเรียงจาก *How newspapers framed Thailand's flourishing community radio industry* โดย อริน เจียจันท์พงษ์. (2556). *วารสารนิเทศศาสตร์* 31, (2) 74-100.

- จิตติวรรณ ไสวแสนยากร. (9 มิถุนายน 2558). หัวหน้าข่าวสายการศึกษา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ [บทสัมภาษณ์].
- จูปนิจ ศรีบุญมา. (2548). การเข้าครอบงำวงการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- ณัฐกานต์ คุณมัทธี. (2547). ภาพวีรบุรุษที่ถูกประกอบสร้างผ่านกระบวนการข่าวสารของหนังสือพิมพ์ประชานิยม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ดวงกมล เทวพิทักษ์. (2555). กรอบเนื้อหาข่าวความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย (คุณฉวีนิพนธ์ปริญญาคุณวุฒิปบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- คำฤทธิ์ วิริยะกุล. (17 กรกฎาคม 2558). หัวหน้าข่าวแผนกข่าวภูมิภาค หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ [บทสัมภาษณ์].
- ทัศชยันต์ วาหารักษ์. (2558). หัวหน้าข่าวอาชญากรรม เครือเนชั่น, (สัมภาษณ์เมื่อ 4 มิถุนายน 2558).
- ธนิดา แสนคำ. (2543). คลยพินิจในการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ชนะเอนก. (มกราคม 2559). นายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน [บทสัมภาษณ์].
- นฤมล เกษมสุข. (2551). หนังสือพิมพ์กับกรอบในการสะท้อนระบอบทักษิณ วิเคราะห์ตามแนวคิดของนิทเช่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- บุบผา เมฆศรีทองคำ และ ขจรจิต บุนนาค. (2553). “บทบาทและความคาดหวังต่อสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติในการกำกับจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์” (ออนไลน์) สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เข้าถึงจาก http://www.presscouncil.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=440 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556.
- เบญจมาศ เกกนิชะ. (5 มิถุนายน 2558). ผู้สื่อข่าวสายการศึกษา มติชน [บทสัมภาษณ์].
- พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546
- พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พุทธศักราช 2553
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พุทธศักราช 2550

- พรรณทิพา จิตราวุฒิพร. (4 มิถุนายน 2558). ผู้สื่อข่าวอาวุโสสายอาชญากรรม เครือเนชั่น [บทสัมภาษณ์].
- พัชรินทร์ พลายนทรัพย์. (8 กรกฎาคม 2558). หัวหน้าข่าวเยาวชน-สตรี หนังสือพิมพ์ข่าวสด, [บทสัมภาษณ์].
- พรรณราย พิทักษ์พงศ์. (2540). การวิเคราะห์การนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็กที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พรรณอุษา ชีรภาพัทธกุล. (2550). บทบาทเชิงวารสารศาสตร์แบบก่อกระแสของผู้จัดการออนไลน์ในช่วงวิกฤตการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2549 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พาริดา เตชะวรินทร์เลิศ. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เท่าทันสื่อกับการได้รับอิทธิพลด้านการกำหนดความสำคัญแก่ข่าวสารและการเลือกกรอบในการตีความข่าวสาร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2559ก). “โครงการศึกษาวิจัยปฏิรูปสื่อ เล่มที่ 4 การกำกับดูแลเนื้อหาของสื่อหนังสือพิมพ์” ทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2559ข). “โครงการศึกษาวิจัยปฏิรูปสื่อ เล่มที่ 7 กลไกการกำกับดูแลตนเอง” ทุนสนับสนุนการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
- วิไลลักษณ์ สุวจิตตานนท์ และคณะ. (2554). “การปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณและจริยธรรมในหลักสูตรสื่อสารมวลชน” สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เข้าถึงจาก http://www.presscouncil.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=439 เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556.
- ศาลยุติธรรม. (7 กรกฎาคม 2558). หนังสือพิมพ์มติชน, ผู้สื่อข่าวอาชญากรรม [บทสัมภาษณ์].
- ศุภโชค สอนแจ้ง. (2558). ช่างภาพ หนังสือพิมพ์ข่าวสด-มติชน, (สัมภาษณ์เมื่อ 3 มิถุนายน 2558).
- สถาพร กลิ่นเสียดิ. (4 มิถุนายน 2558). ช่างภาพ เครือเนชั่น [บทสัมภาษณ์].

สราธร บุญสิทธิ์. (2560). *บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์ การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว กรณีวิกฤตทางการเมืองช่วง พ.ศ.2557* (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ “แนวปฏิบัติ เรื่องการเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าวผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ” (ออนไลน์) เข้าถึงจาก <http://www.presscouncil.or.th/%e0%b9%80%e0%b8%a3%e0%b8%b7%e0%b9%88%e0%b8%ad%e0%b8%87-%e0%b8%81%e0%b8%b2%e0%b8%a3%e0%b9%80%e0%b8%aa%e0%b8%99%e0%b8%ad%e0%b8%82%e0%b9%88%e0%b8%b2%e0%b8%a7%e0%b9%81%e0%b8%a5%e0%b8%b0%e0%b8%a0%e0%b8%b2> เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2560.

สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ “ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ.2559” (ออนไลน์) เข้าถึงจาก

<http://www.presscouncil.or.th/%e0%b8%82%e0%b9%89%e0%b8%ad%e0%b8%9a%e0%b8%b1%e0%b8%87%e0%b8%84%e0%b8%b1%e0%b8%9a%e0%b8%a7%e0%b9%88%e0%b8%b2%e0%b8%94%e0%b9%89%e0%b8%a7%e0%b8%a2%e0%b8%88%e0%b8%a3%e0%b8%b4%e0%b8%a2%e0%b8%98%e0%b8%a3> เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2559.

สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย “จริยธรรมวิชาชีพของสมาคมนักข่าว นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย” (ออนไลน์) เข้าถึงจาก

http://www.tja.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=70:ethical-journalist-reporters-association-of-thailand&catid=136:2011-03-25-09-46-24&Itemid=78 เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2556.

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย “ระเบียบสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทยว่าด้วย จริยธรรมแห่งวิชาชีพของสมาชิกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย พ.ศ.2555” (ออนไลน์) เข้าถึงจาก <http://www.newsbroadcastingcouncil.or.th/?p=805> เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2556.

สุทธิวรรณ ตัญญาพงศ์ปรัชญ์. (2540). *การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับเด็กในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคณะ. (2556). “การกำหนดกรอบและวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ในการ
แก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2552 ในปี 2555” ทุนสนับสนุนการวิจัย
USAID โครงการสะพาน กรุงเทพฯ: Media inside out.
- อุไร สิงห์ไพบูลย์พร. (2542). *การวิเคราะห์เนื้อหาของรายงานข่าวเกี่ยวกับสิทธิเด็กในหนังสือพิมพ์
ไทยตามแนวคิดของอนุสัญญาสิทธิเด็ก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เอกชญา สุขศิริ. (2540). *เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอในหน้าสำหรับเด็กและเยาวชนของ
หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เอกลักษณ์ หลุ่มชุมแข. (มกราคม 2559). *หัวหน้าศูนย์ข้อมูลคนหาย มูลนิธิกระจกเงา [บทสัมภาษณ์]*.
- An, S.-K., and Gower, K.K. (2009) "How do the news media frame crisis? A content analysis of
crisis news coverage". *Public Relations Review*. 35, 2 (June) : 107-112.
- BBC Editorial Guidelines. [Online]. Retrieved from
<http://www.bbc.co.uk/guidelines/editorialguidelines/guidelines/> 20 Jan 2013.
- Bleske, G.L. (1991) "Ms. Gates takes Over: An Updated Version of a 1949 Case Study".
Newspaper Research Journal. 12, 4 (September) : 88-97.
- Cassidy, W.P. (2006) "Gatekeeping Similar For Online, Print Journalists". *Newspaper Research
Journal*. 27, 2 (Spring) : 6-23.
- CBC Television Manual for Program Standards & Practices. [Online]. Retrieved from
<http://www.cbc.ca/productionfacilities/assets/CBC-Program-Standards-Practices.pdf>
20 Jan 2013.
- Entman, R. (1993) "Framing: Toward clarification of a fractured paradigm". *Journal of
Communication*. 43, 4 (December): 51-58.
- Froehlich, R. and Rudiger, B. (2006). "Framing political public relations: Measuring Success of
political communication strategies in Germany". *Public relations Review*. 32, 1
(March): 18-25.
- Guiles, D. (2008) "Media Framing Analysis". *Media Psychology Review*. 1, 1
- Henderson, J. et al (2009) "Governing childhood obesity: Framing regulation of fast food
advertising in the Australian print media". *Social Science & Medicine* . 69, 9
(November) : 1402-1408.

- Iyengar, S., and Simon, A. (1993) "News Coverage of the Gulf Crisis and Public Opinion". *Communication Research*. 20, 3 (June) : 365-383.
- Lippmann, W. (1922). *Public Opinion*. New York: Free Press.
- Lecheler, S., and de Vreese, C.H. (2012) "News Framing and Public Opinion: A mediation Analysis of Framing Effects on Political Attitudes". *Journalism & Mass Communication Quarterly*. 89, 2 ([month]) : 185-204.
- McCombs, M. (2004) *Setting the Agenda: The Mass Media and Public Opinion*. Cambridge, UK: Polity Press.
- McCombs, M., Holbert, R.L., Kioussis, S., and Wanta, W. (2011) *The News and Public Opinion: Media Effect on Public Life*. Cambridge, UK: Polity Press.
- McQuail, D. (2005) *McQuail's Mass Communication Theory*. 5th ed. London: Sage Publications.
- Matthes, J. (2009a) "Framing Responsibility for Political Issues: The Preference for Dispositional Attributions and the Effects of News Frames". *Communication Research Reports*. 26, 1 (February) : 82-86.
- Matthes, J. (2009b) "What's in a Frame? A Content Analysis of Media Framing Studies in the World's Leading Communication Journals, 1990-2005". *Journalism and Mass Communication Quarterly*. 86, 2 (June) : 349-367.
- McCombs, M.E. & Shaw, D.L. (1993) "The Evolution of Agenda-Setting Research: Twenty-Five Years in the Marketplace of Ideas". *Journal of Communication*. 43, 2 (June): 58-66
- McCombs, M., and Reynolds, A. (2009) "How the News Shapes Our Civic Agenda". In Bryant, J., and Oliver, M.B. *Media Effects: Advances in Theory and Research*. 3rd ed. pp.1-16. New York: Routledge.
- Media Association of Jamaica and the Press Association of Jamaica (2011) Code of Practice. [Online]. Retrieved from http://pressassociationjamaica.org/wp-content/uploads/2010/09/Code_for_Media_Practitioners-Ratified-8.8.11.pdf 20 Jan 2013.
- Neuman, W.R., and Guggenheim, L. (2011) "The Evolution of Media Effects Theory: A Six-Stage Model of Cumulative Research". *Communication Theory*. 21, 2 (May) : 169-196.
- Nigerian Press Organization (1998) Code of Ethics for Nigerian Journalists. [Online]. Retrieved from <https://accountablejournalism.org/ethics-codes/Nigeria-Journalists> 20 Jan 2013.

- Severin, W.J., and Tankard, J.W. (2000) *Communication Theories: Origins, Methods, and Uses in the Mass Media*. 5th ed. New York: Addison Wesley Longman.
- Shoemaker, P. J. and Vos, T.P. (2009) *Gatekeeping Theory*. New York: Routledge.
- Sparks, G.G. (2006) *Media Effects Research: A Basic Overview*. 2nd ed. Belmont, CA: Thomson Wadsworth.
- Sallot, L.M., and Johnson, E.A. (2006) "Investigating relationship between journalists and public relations practitioners: Working together to set frame and build public agenda, 1991-2004". *Public Relations Review*. 32, 2 (June) : 151-159.
- Scheufele, D.A. (1999) "Framing as a Theory of Media Effects". *Journal of Communication*. 49, 1 (March) : 103-122.
- Scheufele, D.A., and Tewksbury, D. (2007) "Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models". *Journal of Communication*. 57, 1 (March) : 9-20.
- Snider, P.B. (1967) "Mr. Gates revisited: A 1996 version of the 1949 case study". *Journalism Quarterly*. 44, 3 : 419-427.
- Supadihiloke, B. (2012) "Framing the Sino-US-Thai relations in the post-global economics crisis". *Public Relations Review*. 38, 5 (December) : 665-675.
- Turk, J.V., and Frankklin, B. (1987) "Information subsidies: Agenda-setting traditions". *Public Relations Review*. 13, 4 (Winter) : 29-41.
- Tewksbury, D., and Scheufele, D.A. (2009) "News Framing Theory and Research". In Bryant, J., and Oliver, M.B. *Media Effects: Advances in Theory and Research*. 3rd ed. pp.17-33. New York: Routledge.
- Vreese, C. H. de (2005) "News framing: Theory and typology". *Information Design and Document Design*. 13, 1 (January) : 51-62.
- Yioutas, J., and Sevic, I. (2003) "Revisiting the Clinton/Lewinsky Scandal: The Convergence of Agenda Setting and Framing". *Journalism & Mass Communication Quarterly*. 80, 3 (Autumn) : 567-582.
- Zoch, L.M., Collins, E.L., Sisco, H.F., and Supa, D.H. (2008) "Empowering the activist: Using framing devices on activist organizations's web sites". *Public Relations Review*. 34, 4 (November) : 351-358.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

แบบบันทึกการวางกรอบข่าว

แบบบันทึก

ข่าว..... วันที่..... หนังสือพิมพ์..... หน้า.....

1. กรอบเนื้อหา

a. กรอบหลัก (ตามแนวคิดของ R. M. Entman) ระบุรายละเอียด

1. ระบุสภาพปัญหา	2. อธิบายสาเหตุ	3. ประเมินค่าเชิงศีลธรรม	4. เสนอแนวทางแก้ไขปัญหา
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

b. กรอบย่อย (ตามประเด็น/เนื้อหา) ระบุรายละเอียด

1.....	2.....	3.....	4.....	5.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

วิธีการนำเสนอ

ภาษาในพาดหัวข่าว		ภาษาในความนำข่าว		ตำแหน่งข่าว/ตำแหน่งบทความ/ตำแหน่งสตู๊ป		ภาพประกอบ		คำบรรยายภาพ	
รุนแรง	ไม่รุนแรง	รุนแรง	ไม่รุนแรง	น.1	น.ใน	ละเมิด	ไม่ละเมิด	รุนแรง	ไม่รุนแรง
☐ ตัดสิน พิพากษา		☐ ตัดสิน พิพากษา		☐ ครึ่งบน	☐ ครึ่งบน	☐ เปิดเผยตัวตน		☐ ตัดสินพิพากษา	
☐ คำทอ/ ประณาม		☐ คำทอ/ ประณาม				☐ ลดทอน ศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์		☐ คำทอ/ประณาม	
☐ เร้าอารมณ์		☐ เร้าอารมณ์		☐ ครึ่งล่าง	☐ ครึ่งล่าง	☐ สร้างภาพ เหมารวม		☐ เร้าอารมณ์	
☐ อื่นๆ(ระบุ)		☐ อื่นๆ(ระบุ)				☐ เร้าอารมณ์		☐ อื่นๆ(ระบุ)	

ภาคผนวก ข

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก

แนวคำถามสำหรับบรรณาธิการ/ผู้ช่วยบรรณาธิการ/หัวหน้าข่าว (Interview)

1. นโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก
  - a. ให้ความสำคัญกับข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
  - b. ให้ความสำคัญกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิเด็ก การไม่ละเมิดสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
2. ในการคัดเลือกข่าวที่เกี่ยวกับเด็ก เพื่อเผยแพร่ในหน้า 1 มีกระบวนการอย่างไรบ้าง ใช้หลักคุณค่าข่าวในข้อใดเป็นสำคัญในการพิจารณา
3. สถานภาพการเป็นผู้ถูกกระทำหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำ ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือวิธีการรายงานข่าวเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
4. ช่วงอายุ รวมทั้งสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือวิธีการรายงานข่าวเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
5. “แหล่งข่าว” ที่เป็นบุคคลสำคัญ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกรายงานข่าวเด็กหรือไม่ เพราะเหตุใด
6. ผู้สื่อข่าวและช่างภาพที่รายงานข่าวเกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวการศึกษา ข่าวสังคม ฯลฯ ในหน่วยงานของท่าน ได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักการรายงานข่าวเด็ก โดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร
7. ท่านมีนโยบายส่งเสริมให้ผู้สื่อข่าวและช่างภาพในสังกัดเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการรายงานข่าวและการถ่ายภาพข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
8. ในการเลือกรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็ก หนังสือพิมพ์ฉบับคู่แข่ง หรือสื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ เว็บไซต์ ฯลฯ มีผลต่อการตัดสินใจในการเสนอข่าวของท่านหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
9. ปัจจัยด้านการตลาด มีผลต่อการตัดสินใจเลือกข่าวของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด
10. สังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญ/ตื่นตัวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด ท่านคิดว่าเพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มหรือลดในประเด็นใดบ้าง อย่างไร
11. ท่านคิดว่าสมาคมวิชาชีพให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชนมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงในเรื่องใดหรือไม่ อย่างไร
12. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีการรายงานข่าวเด็กที่ไม่เหมาะสมในทัศนะของท่านหรือไม่ หากมีคือข่าวใด ไม่เหมาะสมอย่างไร ผู้ที่เกี่ยวข้องควรแสดงบทบาทในประเด็นดังกล่าวอย่างไร

13. ท่านคิดว่าหลักจริยธรรมจรรยาบรรณที่กำหนดไว้ในปัจจุบันมีรายละเอียดเพียงพอหรือไม่ในการใช้เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก ควรปรับปรุงในประเด็นใดบ้างอย่างไร
14. ข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชน

แนวคำถามสำหรับผู้สื่อข่าว (Interview)

1. นโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก
  - a. ให้ความสำคัญกับข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
  - b. ให้ความสำคัญกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิเด็ก การไม่ละเมิดสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
2. ท่านใช้หลักคุณค่าข่าวข้อใดเป็นสำคัญในการตัดสินใจเลือกรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
3. สถานภาพการเป็นผู้ถูกระทำหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำ ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือวิธีการรายงานข่าวเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
4. ช่วงอายุ รวมทั้งสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือวิธีการรายงานข่าวเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
5. “แหล่งข่าว” ที่เป็นบุคคลสำคัญ / มีความสัมพันธ์อันดีกับตัวท่านหรือหน่วยงาน มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกรายงานข่าวเด็กของท่านหรือไม่ เพราะเหตุใด
6. ท่านเคยรับการอบรมเกี่ยวกับหลักการรายงานข่าวเด็กโดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร
7. หากหน่วยงานภายนอก เช่น สมาคมนักข่าวฯ หรือสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมเกี่ยวกับการรายงานข่าวสิทธิเด็กท่านสนใจเข้ารับการอบรมหรือไม่ เพราะเหตุใด
8. หน่วยงานของท่านสนับสนุนให้ผู้สื่อข่าวในสังกัดพัฒนาตนเองโดยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอกหรือจัดการอบรมขึ้นเองหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
9. ในการเลือกรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็ก หนังสือพิมพ์ฉบับคู่แข่ง หรือสื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ เว็บไซต์ ฯลฯ มีผลต่อการตัดสินใจในการเสนอข่าวของท่านหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
10. ในการตัดสินใจเลือกรายงานข่าวเด็ก ท่านสนใจว่าข่าวนั้นจะทำให้หนังสือพิมพ์ของท่านขายได้หรือไม่ บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด
11. สังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญตื่นตัวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด ท่านคิดว่าเพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มหรือลดในประเด็นใดบ้าง อย่างไร

12. ท่านคิดว่าสมาคมวิชาชีพให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชนมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงในเรื่องใดหรือไม่ อย่างไร

13. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีการรายงานข่าวเด็กที่ไม่เหมาะสมในทัศนะของท่านหรือไม่ หากมีคือข่าวใด ไม่เหมาะสมอย่างไร ผู้ที่เกี่ยวข้องควรแสดงบทบาทในประเด็นดังกล่าวอย่างไร

14. ท่านคิดว่าหลักจริยธรรมจรรยาบรรณที่กำหนดไว้ในปัจจุบันมีรายละเอียดเพียงพอหรือไม่ในการใช้เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก ควรปรับปรุงในประเด็นใดบ้างอย่างไร

15. ข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชน

แนวคำถามสำหรับช่างภาพ (Interview)

1. นโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก
  - a. ให้ความสำคัญกับข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
  - b. ให้ความสำคัญกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิเด็ก การไม่ละเมิดสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
2. ท่านมีหลักการถ่ายภาพเด็กเพื่อรายงานข่าวอย่างไร
3. สถานภาพการเป็นผู้ถูกกระทำหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำ ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือมุมมองในการถ่ายภาพเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
4. ช่วงอายุ รวมทั้งสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือมุมมองในการถ่ายภาพเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
5. ในการถ่ายภาพข่าว ท่านทำงานอิสระเลือกมุมมองการถ่ายภาพได้ด้วยตนเองหรือต้องรับแนวคิดจากผู้สื่อข่าวที่เป็นผู้รายงานเนื้อหาข่าวเป็นหลัก
6. ท่านเคยรับการอบรมเกี่ยวกับหลักการเสนอภาพข่าวเด็ก โดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร
7. หากหน่วยงานภายนอก เช่น สมาคมนักข่าวฯ หรือสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมเกี่ยวกับการรายงานภาพข่าวสิทธิเด็กท่านสนใจเข้ารับการอบรมหรือไม่ เพราะเหตุใด
8. หน่วยงานของท่านสนับสนุนให้ผู้สื่อข่าวในสังกัดพัฒนาตนเองโดยเข้ารับการอบรมการถ่ายภาพข่าวสิทธิเด็กจากหน่วยงานภายนอกหรือจัดการอบรมขึ้นเองหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
9. ในการเผยแพร่ภาพข่าวเกี่ยวกับเด็ก หนังสือพิมพ์ฉบับคู่แข่ง หรือสื่ออื่นๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ เว็บไซต์ ฯลฯ มีผลต่อการตัดสินใจในการเสนอภาพข่าวของท่านหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด

10. ในการตัดสินใจถ่ายภาพเด็ก ท่านสนใจว่าภาพนั้นจะทำให้หนังสือพิมพ์ของท่านขายได้หรือไม่ได้ บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด

11. สังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญกับภาพข่าวเกี่ยวกับเด็กมากน้อยแค่ไหน ท่านคิดว่าเพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มหรือลดในเรื่องใด

12. ท่านคิดว่าสมาคมวิชาชีพให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการรายงานข่าวเด็กมากน้อยแค่ไหน ควรปรับปรุงในเรื่องใด

13. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีการรายงานข่าวเด็กที่ไม่เหมาะสมในทัศนะของท่านหรือไม่คือข่าวใด ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรแสดงบทบาทในประเด็นดังกล่าวอย่างไร

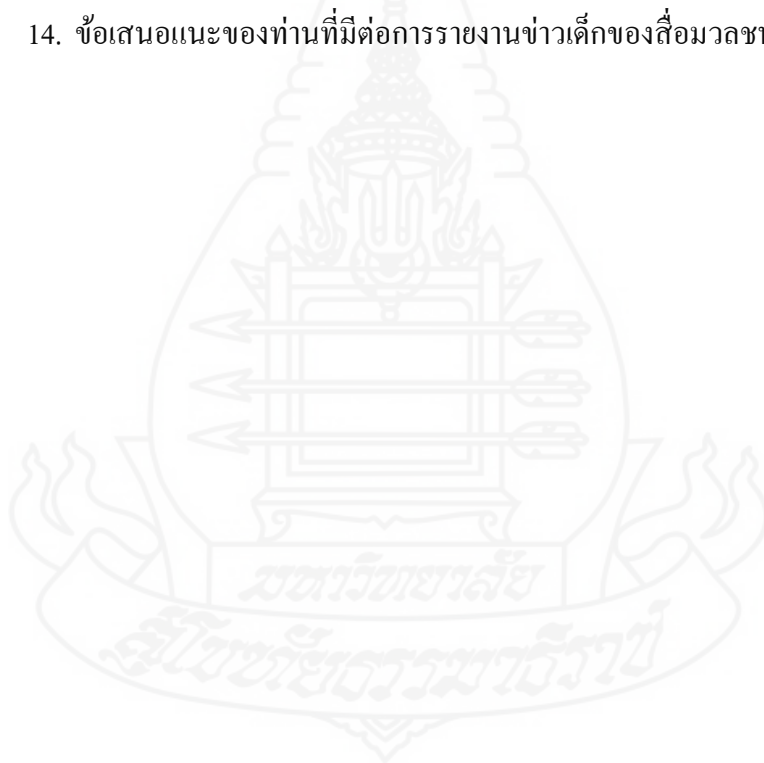
14. ท่านคิดว่าหลักจริยธรรมจรรยาบรรณที่กำหนดไว้ในปัจจุบันมีรายละเอียดเพียงพอหรือไม่ในการใช้เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานภาพข่าวเด็ก ควรปรับปรุงในประเด็นใดบ้างอย่างไร

15. ข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการรายงานภาพข่าวเด็กของสื่อมวลชน

แนวคำถามสำหรับผู้เรียบเรียงข่าวหรือรีไรเตอร์ (Interview)

1. นโยบายขององค์กรเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก
  - a. ให้ความสำคัญกับข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
  - b. ให้ความสำคัญกับแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมสิทธิเด็ก การไม่ละเมิดสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด อย่างไร
2. ท่านใช้หลักการใดในการปรับปรุงต้นฉบับที่ผู้สื่อข่าวส่งมาให้
3. สถานภาพการเป็นผู้ถูกกระทำหรือเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำ ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติ วิธีการเรียกขาน วิธีการใช้คำ ในการปรับปรุงต้นฉบับของท่านหรือไม่ อย่างไร
4. ช่วงอายุ รวมทั้งสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ของเด็กที่ตกเป็นข่าว มีผลต่อทัศนคติหรือวิธีการรายงานข่าวเด็กของท่านหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านเคยรับการอบรมเกี่ยวกับหลักการรายงานข่าวเด็กโดยเฉพาะหรือไม่ อย่างไร
6. หากหน่วยงานภายนอก เช่น สมาคมนักข่าวฯ หรือสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมเกี่ยวกับการรายงานข่าวสิทธิเด็กท่านสนใจเข้ารับการอบรมหรือไม่ เพราะเหตุใด
7. หน่วยงานของท่านสนับสนุนให้ผู้สื่อข่าวในสังกัดพัฒนาตนเองโดยเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอกหรือจัดการอบรมขึ้นเองหรือไม่ อย่างไร เพราะเหตุใด
8. ในการปรับปรุงต้นฉบับข่าวเด็ก ท่านตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมจากสื่อมวลชนอื่นๆ เพื่อประกอบการทำงานของท่านหรือไม่ อย่างไร

9. ในการปรับปรุงต้นฉบับข่าวเด็ก ท่านสนใจว่าข่าวนั้นจะทำให้หนังสือพิมพ์ของท่านขายได้หรือไม่ได้ บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด
10. สังคมไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญ/ตื่นตัวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด ท่านคิดว่าเพียงพอหรือไม่ ควรเพิ่มหรือลดในประเด็นใดบ้าง อย่างไร
11. ท่านคิดว่าสมาคมวิชาชีพให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชนมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงในเรื่องใดหรือไม่ อย่างไร
12. ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา มีการรายงานข่าวเด็กที่ไม่เหมาะสมในทัศนะของท่านหรือไม่ หากมีคือข่าวใด ไม่เหมาะสมอย่างไร ผู้ที่เกี่ยวข้องควรแสดงบทบาทในประเด็นดังกล่าวอย่างไร
13. ท่านคิดว่าหลักจริยธรรมจรรยาบรรณที่กำหนดไว้ในปัจจุบันมีรายละเอียดเพียงพอหรือไม่ในการใช้เป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรายงานข่าวเด็ก ควรปรับปรุงในประเด็นใดบ้าง อย่างไร
14. ข้อเสนอแนะของท่านที่มีต่อการรายงานข่าวเด็กของสื่อมวลชน

ภาคผนวก ค

แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม

แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม

1. ภาพเด็กที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งและหน้าในของหนังสือพิมพ์ รวมทั้งสื่อประเภทอื่นๆ
2. จากการเปิดรับสื่อท่านเห็นการส่งเสริมหรือละเมิดสิทธิเด็กอย่างไรบ้าง
3. คุณค่าข่าวที่ปรากฏเวลาอ่านข่าวเกี่ยวกับเด็ก
4. ภาพข่าวที่ปรากฏเกี่ยวกับเด็กมักมีลักษณะอย่างไร แบบไหนบ้างที่ท่านเห็นว่าละเมิดสิทธิเด็ก
5. เด็กที่ผู้กระทำ กับเด็กที่ถูกกระทำ ดูรายงานข่าวในลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกัน
6. ในประเด็นเดียวกัน ช่วงอายุของเด็กมีผลต่อความรู้สึกของผู้อ่านหรือไม่ สมมุติคิดข่มขืน ถ้าเป็นเด็กเล็ก กับเด็กที่เป็นวัยรุ่น รู้สึกแตกต่างกันหรือไม่ (ทั้งในแง่การรายงานข่าว และความรู้สึกในฐานะผู้เปิดรับสื่อ)
7. แหล่งข่าวที่มให้ข้อมูลมีผลต่อการได้รับพื้นที่ข่าวหรือไม่ และในฐานะผู้รับสารเห็นว่าความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวมีผลต่อความมั่นใจในข่าวหรือไม่
8. แหล่งข้อมูลที่มาจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น คลิปต่างๆ มีผลต่อการความเชื่อในฐานะผู้เปิดรับข่าวสารหรือไม่
9. สื่อควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับสิทธิเด็กและการรายงานข่าวเกี่ยวกับเด็กที่เหมาะสม หรือไม่ อย่างไร
10. สมาคมวิชาชีพเข้ามามีบทบาทในการติดตามตรวจสอบ มีการตักเตือน กรณีสื่อกระทำผิด มากน้อยเพียงใดในมุมมองของท่าน
11. องค์กรควรจัดอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็กมากน้อยเพียงใด
12. ในทัศนะของท่าน การตลาดมีผลต่อการเลือกข่าวไหม
13. ท่านเห็นว่าในปัจจุบันประชาชนให้ความสำคัญกับข่าวเด็กมากน้อยเพียงใด
14. ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ท่านเห็นว่าแนวโน้มการรายงานข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็กมีมากน้อยเพียงใด เพิ่มขึ้นหรือลดลง ส่วนใหญ่เป็นการละเมิดแบบใด

15. ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรายข้อเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติของนักข่าว/ช่างภาพ หรือควรให้เป็นแนวทางกว้างๆ เกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณ เพื่อให้ สื่อมวลชนใช้วิจารณญาณเองในขณะปฏิบัติงาน

16. ท่านคิดว่ามีปัจจัยอะไรที่ทำให้สื่อแต่ละสำนักเลือกลงข่าวและภาพข่าวแตกต่างกัน ในมุมมองเชิงจริยธรรม

17. ท่านเห็นว่าพื้นที่ข่าวเกี่ยวกับเด็กในปัจจุบันมีมากเพียงพอหรือไม่ ทั้งหน้า 1 และ หน้าใน

18. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวการดา ร่วมพุ่ม
วัน เดือน ปีเกิด	8 สิงหาคม 2512
สถานที่เกิด	นครนายก
ประวัติการศึกษา	นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541 วารสารศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2535
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ หลักสี่ กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	รองคณบดีคณะนิเทศศาสตร์ และอาจารย์ประจำ

